

STORTINGET

Stortingstidende

Referat fra møter i Stortinget

Nr. 35 · 15. desember
Sesjonen 2020–2021

Møte tirsdag den 15. desember 2020 kl. 10

President: Tone Wilhelmsen Trøen

Dagsorden (nr. 35):

1. Innstilling fra kommunal- og forvaltningskomiteen om bevilgninger på statsbudsjettet for 2021, kapitler under Finansdepartementet, Justis- og beredskapsdepartementet, Kommunal- og moderniseringsdepartementet og Kunnskapsdepartementet (rammeområdene 1, 6 og 18)
(Innst. 16 S (2020–2021), jf. Prop. 1 S (2020–2021) og Prop. 1 S Tillegg 1 (2020–2021))
2. Innstilling fra finanskomiteen om Skatter, avgifter og toll 2021
(Innst. 3 S (2020–2021), jf. Prop. 1 LS (2020–2021), Prop. 1 LS Tillegg 1 (2020–2021), Prop. 1 S (2020–2021) og Prop. 1 S Tillegg 1 (2020–2021))
3. Innstilling fra finanskomiteen om skatter, avgifter og toll mv. 2021 - lovendringer
(Innst. 4 L (2020–2021), jf. Prop. 1 LS (2020–2021))
4. Innstilling fra finanskomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes om å reversere avgiftsøkninger på alkoholfrie drikkevarer og bevare arbeidsplasser i norsk næringsmiddelindustri og varehandel
(Innst. 152 S (2020–2021), jf. Dokument 8:59 S (2019–2020))
5. Innstilling fra finanskomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentantene Helge André Njåstad, Jon Georg Dale og Terje Halleland om å endre vannkraftbeskatningen for å få flere lønnsomme investeringer
(Innst. 151 S (2020–2021), jf. Dokument 8:125 S (2019–2020))
6. Referat

Presidenten: Presidenten vil av smittevernhensyn foreslå at publikumsgalleriet holdes stengt også under dagens møte. – Det anses vedtatt.

Fra Miljøpartiet De Grønnes stortingsgruppe foreligger det søknad om sykepermisjon for representanten Une *Bastholm* fra og med 15. desember og inntil videre.

Etter forslag fra presidenten ble enstemmig besluttet:

1. Søknaden behandles straks og innvilges.
2. Vararepresentanten, Per Espen *Stoknes*, innkalles for å møte i permisjonstiden.

Presidenten: Per Espen Stoknes er til stede og vil ta sete.

Representanten Marit Knutsdatter Strand vil fremsette et representantforslag.

Marit Knutsdatter Strand (Sp) [10:00:51]: På vegne av stortingsrepresentantene Kjersti Toppe, Bengt Fasteraune og meg selv vil jeg legge fram et representantforslag om å sikre fortsatt kapasitet for behandling og rehabilitering av lungelidelser ved videre drift av Granheim lungesykehus.

Presidenten: Forslaget vil bli behandlet på reglementsmessig måte.

Før sakene på dagens kart tas opp til behandling, vil presidenten opplyse om at møtet i dag fortsetter utover kl. 16.

Sak nr. 1 [10:01:18]

Innstilling fra kommunal- og forvaltningskomiteen om bevilgninger på statsbudsjettet for 2021, kapitler under Finansdepartementet, Justis- og beredskapsdepartementet, Kommunal- og moderniseringsdepartementet og Kunnskapsdepartementet (rammeområdene 1, 6 og 18) (Innst. 16 S (2020–2021), jf. Prop. 1 S (2020–2021) og Prop. 1 S Tillegg 1 (2020–2021))

Presidenten: Etter ønske fra kommunal- og forvaltningskomiteen vil debatten deles i to, slik at man først behandler budsjettkapitlene under Kommunal- og moderniseringsdepartementet og Finansdepartementet om same- og minoritetspolitikk, offentlig forvaltning, personvern samt boligpolitikk, overføring til kommunene og distrikts- og regionalpolitikken, og deretter budsjettkapitlene under Justis- og beredskapsdepartementet og Kunnskapsdepartementet om innvandring og integrering.

Etter ønske fra komiteen vil del 1 av debatten bli begrenset til 1 time og 40 minutter, og taletiden blir fordelt slik på gruppene: Arbeiderpartiet 25 minutter, Høyre 25 minutter, Fremskrittspartiet 15 minutter, Senterpartiet 10 minutter, Sosialistisk Venstreparti 5 minutter, Venstre 5 minutter, Kristelig Folkeparti 5 minutter, Miljøpartiet De Grønne 5 minutter og Rødt 5 minutter.

Taletiden i del 2 av debatten vil etter komiteens ønske bli begrenset til 70 minutter og ordnet slik: Arbeiderpartiet 15 minutter, Høyre 15 minutter, Fremskrittspartiet 10 minutter, Senterpartiet 5 minutter, Sosialistisk Venstreparti 5 minutter, Venstre 5 minutter, Kristelig Folkeparti 5 minutter, Miljøpartiet De Grønne 5 minutter og Rødt 5 minutter.

Videre vil det – innenfor den fordelte taletid – i hver del av debatten bli gitt anledning til inntil tre replikker med svar etter innlegg fra partienes hovedtalspersoner og inntil seks replikker med svar etter innlegg fra medlemmer av regjeringen.

Videre vil de som måtte tegne seg på talerlisten utover den fordelte taletid, få en taletid på inntil 3 minutter.

Karin Andersen (SV) [10:03:20] (komiteens leder): Fellesskap fungerer. Det har vi sett nå når koronaen rammet. Kommunesektoren har vært helt avgjørende for folks hverdag, men det har også avslørt at det var for trangt. Det var nesten ingenting å gå på. Jeg skal komme tilbake til det.

SV er opptatt av kommunene, og vi har ambisjoner på vegne av kommunesektoren.

Vi ønsker oss flere lærere som har tid til alle ungene, tid til å se dem, tid til å følge dem opp, slik at alle ungene kommer ut av skolen med god sjøllit, gode kunnskaper og tru på framtida si.

Vi vil at alle ungene skal være med på leken. Derfor foreslår vi nå at SFO skal være gratis for alle førsteklassinger, og så ønsker vi å trappe det opp. Vi vet hvor viktig det er.

Vi ønsker flere omsorgs- og helsearbeidere. Det har vi sett nå under pandemien: Det er veldig mange som har blitt ensomme og redde, og som ikke har fått den hjelpa de skal ha. Mange av de ansatte er utslitt og søker seg til andre jobber. Sånn kan det ikke være. Framover vet vi at vi trenger mer av dette.

Vi ønsker at de som trenger brukerstyrt assistanse, skal få det og kunne leve et sjølstendig liv.

Vi ønsker et kulturliv som blomstrer og gjør livet rikt og stedet attraktivt for dem som bor der, og dem som kan tenke seg å flytte dit.

Vi ønsker en kommunesektor som bistår næringslivet med god service, moderne samfunn å fungere i og også støtte og hjelp hvis det kniper.

SV vil ha en kommunesektor med kunnskap og kompetanse om natur, miljø og klimakutt, for å passe på naturen, matjorda og friområdene våre.

Vi ønsker en kommune som kan ta ordentlig vare på dem som sliter i hverdagen. Derfor foreslår vi også store økninger for at kommunesektoren skal kunne ta løft overfor dem som sliter økonomisk, både i hverdagen og i framtida.

Kommunesektoren er tryggheten i hverdagen vår, og nå er den satt på prøve. SV mener det er langt bedre bruk av penger det vi foreslår, nemlig å øke kommunesektoren med over 7 mrd. kr, enn det det er inngått et forlik om her, å bruke 7,5 mrd. kr på billigere snop, snus og sukker. Jeg tror befolkningen er enig med SV i dette.

Jeg vil takke alle som har stått i førstelinja, men de hadde for lite å gå på. Barn mistet spesialundervisningen sin, eldre og funksjonshemmede mistet hjelpa, og det er ikke over. SV prioriterer det å ha nok lærere, nok

ansatte og nok kompetanse i kommunesektoren foran skattelette og foran billigere snop og snus.

Fylkeskommunen er viktig. De har tannhelse, kollektivtrafikk, videregående skole og næringsutvikling. Derfor har SV også styrket disse områdene.

SV har ambisjoner på vegne av kommunesektoren. Jeg satt og hørte på Politisk kvarter i dag. Da hørte jeg Arbeiderpartiet, som hadde lite penger – litt mer, men ikke nok – og så hørte jeg at Høyre ikke hadde noen ambisjoner. De ville ikke noe mer for kommunesektoren. Men SV vil det!

Det er andre områder vi diskuterer nå også, f.eks. bolig. Boligsektoren har blitt en forskjellsmaskin. Boutgiftene har økt mye. Inntektene til dem som har lite, har stått stille og gått ned, og bostøtten er kraftig redusert. Jeg har fått svar fra kommunalministeren om hvordan dette regnestykket ser ut. Sjøl om noen i kroner har fått litt mer bostøtte, har likevel de som har fått, gått i minus, og det er ca. 30 000 færre som nå får enn for en del år siden. Det henger virkelig ikke på greip.

Det er også veldig mange andre endringer som må til på boligområdet. Det er stort behov for å øke Husbankens rammer, for å øke Husbankens virkemidler, slik at alle kan bo trygt. Da er bostøtte et av dem. Det å få opp andre måter å bo på, slik at folk kan komme seg inn i eiemarkedet, slik SV har foreslått mange ganger, nemlig å åpne startlånordningen for dem som har betalingssevne, men ikke foreldrebank, vil hjelpe mange flere inn.

Skal forskjellene ned og utslippene gå ned, trenger vi en ny regjering. Da tar jeg opp de forslagene SV står bak i innstillingen, og det løse forslaget som er levert inn etter at innstillingen ble ferdig.

Presidenten: Representanten Karin Andersen har tatt opp de forslagene hun refererte til.

Det blir replikkordskifte.

Torill Eidsheim (H) [10:08:57]: SV seier i merkna-dene sine at regjeringa ikkje har forbeta bustøtta sidan 2013. Det er riktig at færre får bustøtte no enn for åtte år sidan, men denne nedgangen på 16,7 pst. kjem av at reglane blei endra i 2017. Dei tek no utgangspunkt i månadsinntekt i staden for to år gamle skatteoppgjær. Vil ikkje SV kunne seie seg einig i at det er bra at denne endringa har kome, som i realiteten inneber at det blei avdekt at personar hadde fått bustøtte lenge utan at dei lenger hadde behov for det?

Karin Andersen (SV) [10:09:45]: Jeg registrerer at det som bekymrer Høyre mest, er at noen som ikke trenger det, har fått bostøtte.

Det som er bra, er at man nå har endret bostøtten, at den blir justert – det er bra. Men det står igjen et stort

gap som ikke er tettet, der bostøtten i mange år sank i verdi, og realiteten er altså 30 000 færre. Vi har blitt nesten en halv million flere mennesker. Mange færre får, og de som får, får dekket mindre av sine boutgifter samtidig som inntektene deres har gått ned. Det er en forskjellsmaskin. Det er usosialt ikke å løfte bostøtten og gjøre at den i hvert fall minst dekker det som den gjorde før.

Torill Eidsheim (H) [10:10:33]: Høgre er heilt einig i at bustøtte er viktig, og nettopp difor er det så utruleg viktig at dei som verkeleg treng bustøtte, får bustøtte. Difor er det òg viktig at vi går igjennom systemet og ser til at det er nettopp dei som treng det mest, som får denne støtta.

Sidan 2013 har det blitt gjeve over 22 mrd. kr i bustøtte. Det er bra. For ein gjennomsnittleg barnefamilie som får bustøtte, har buutgiftene auka med 34 pst. sidan 2013. I same periode har gjennomsnittleg bustøtte for same kategori auka med 38 pst. Er dette eit kutt?

Karin Andersen (SV) [10:11:21]: I nominelle tall bruker Norge mindre nå på bostøtte enn vi gjorde i 2009. Boutgiftene har økt enormt, og inntektene til dem som tjener dårligst, har gått ned. Jeg har spurt kommunalministeren og fått de tallene som er referert i proposisjonen. Det kan godt hende at det er noen få familier som har fått litt mer – det er i så fall bra – men i snitt er husholdningsinntekten nå på 130 000 kr i året – husholdningsinntekten. Det er så lite at jeg skjønner nesten ikke at det går an å leve av det i det hele tatt. I snitt har de få som nå får bostøtte, mindre. De sitter igjen med et minus til slutt. Jeg tror Høyre holder på med, på dette området som de gjør på andre sosiale områder, å målrette så mye at til slutt er det nesten ingen igjen, for det er ingen som i Høyres øyne tydeligvis trenger støtte fra staten, bortsett fra de aller rikeste.

Presidenten: Replikordskiftet er omme.

Stein Erik Lauvås (A) [10:12:55]: Noe av det viktigste vi kan bruke penger på, er barnehager, skoler og eldreomsorg – ja, på velferd som gir oss et godt liv og trygghet. Da er kommuneøkonomien noe av det viktigste vi kan satse på. Arbeiderpartiet vil ha vekst og utvikling i hele Norge, og det er behov for politisk styring som en motkraft til sentraliseringen vi ser.

Arbeid og velferd er bærebjelkene i distriktspolitikken, og et land med arbeid og bosetting over hele landet er fundamentet for et sterkt fellesskap og vår felles identitet. Framtidstro lokalt gjør Norge bedre nasjonalt. Derfor er også Arbeiderpartiet både byenes og distriktenes parti. Vi har vist gjennom mange tiår at Norge

lykkes best når vi står sammen – by og land, hand i hand.

En vellykket distriktspolitikk forutsetter en innsats på en rekke områder, som gode helsetjenester, utdanning, forskning, næringsutvikling, samferdsel og klima. Arbeiderpartiet mener samtidig at det er behov for en spisset distriktsinnsats. Det handler om arbeidsplasser og verdiskaping, velferd, trygghet, utdanning i hele landet og ikke minst en distriktsvennlig infrastruktur. Derfor har Arbeiderpartiet i sine alternative budsjetter prioritert dette.

Arbeiderpartiet har lovd en ny retning i distriktspolitikken når det etter valget blir regjeringsskifte og en Arbeiderparti-ledet regjering. Vi vil bygge ned motsetningene mellom sentrale områder og distriktene, ikke forsterke dem, slik vi ser at denne regjeringen har gjort. Byer og mindre tettsteder i distriktene er gjensidig avhengig av hverandre. Vi har fremmet forslag om 60 distriktspolitiske tiltak for en bedre og mer helhetlig distriktspolitikk. Som noen eksempler kan jeg nevne

- midler til bredbånd: 236 mill. kr mer enn regjeringen
- skredsikring: 150 mill. kr mer enn regjeringen
- tilskudd til fiskerihavneanlegg
- fylkesveier
- utbedring på fylkesveier for tømmertransport
- FOT-rutekjøp
- miljøvennlig båt- og ferjetransport
- ladesatsing

Alt dette får en mye sterkere satsing enn det regjeringen har lagt for dagen.

Det viktigste virkemiddelet for en god velferd er en god kommuneøkonomi. Det er en forutsetning for velferdstilbud i hele landet, og Arbeiderpartiet har i alle sine budsjettforslag – år for år – foreslått å styrke kommuneøkonomien med mer enn det regjeringen har foreslått. På disse årene snakker vi om store summer i forskjell – om lag 23 mrd. kr mer til kommunene over alle disse årene. Det gjør ikke Arbeiderpartiet bare fordi vi skal ha mer enn regjeringen. Vi gjør det fordi det har vært og er nødvendig å prioritere mer penger til kommunene enn det regjeringen har vært villig til. Vi mener at barnehage, skole, eldreomsorg og helsetjenester er viktige tjenester i folks hverdag og det viktigste vi kan bruke fellesskapets penger på. Vi trenger å bygge ut og styrke disse tjenestene, og da må man legge mer penger i potten enn det regjeringen har vært villig til å gjøre.

For 2021 foreslår vi en inntektsvekst for kommunene på 3,15 mrd. kr. 2,5 mrd. kr av dette går til kommunene, 650 mill. kr går til fylkeskommunene. I tillegg styrker vi toppfinansieringsordningen for ressurskrevende tjenester med 300 mill. kr, noe som regjeringen

og samarbeidspartnerne ikke klarte å gjøre, selv etter mange og lange forhandlinger. Vi har også en rekke andre satsinger som vil bidra til å styrke og bedre tjenestetilbudet som kommunene skal gi til innbyggerne.

Vi vet at 2020 har vært preget av stor usikkerhet i kommunesektoren. Kommunene gikk inn i 2020 med det dårligste økonomiske opplegget for de frie inntektene på 15 år. Så kom koronapandemien på toppen av det, og den krisen er ennå ikke over. Kommunene har håndtert den krisen på en utmerket og god måte. Vi ser også at man står overfor store behov i framtiden. Det er demografiutfordringer, det er behov i skolen, det er klimaendringer – og alle krever store investeringer.

Regjeringen ruster dessverre ikke kommunene for å takle de store oppgavene vi ser at de står overfor. Det blir ingen økning i kommunenes økonomiske handlingsrom i 2021. All den såkalte veksten er mer enn spist opp av de økte kostnadene vi ser som følge av demografi, pensjon, at staten gjør ressurskrevende tjenester mer kostbare, og at barnehagereformen er underfinansiert. I tillegg kutter man muligheten for at kommunene kan få inntektene fra eiendomsskatt, slik de fikk før. Dette svekker velferden, og det øker forskjellene.

Arbeiderpartiet har andre og større ambisjoner for kommunene. Vi snakker da om bedre kvalitet i velferd, omsorg og skole. Lærerne, sykepleierne, helsefagarbeiderne og alle de andre som jobber i kommunen, og som er førstelinjen i velferdstjenestene våre, må prioriteres. Tiden er inne for å styrke fellesskapet og felles velferd, ikke svekke den.

Som sagt ser vi at kommunene heller ikke i 2021 slipper unna restriksjoner og pålegg som følge av koronaen. Jeg tror man kan si at slik er virkeligheten. Det er usikkerhet om hva de ulike restriksjonene og påleggene om smittevern vil koste. Her må kommunene få trygghet. De må få full trygghet for dekning av disse utgiftene og de tapte inntektene. De må få full trygghet for at dette dekkes fullt ut. Det er helt nødvendig at regjeringen er glassklar og tydelig og gir disse garantiene, for det siste vi trenger nå, er utrygghet i kommunene rundt dette. Da kan situasjonen bli mye vanskeligere å takle enn den behøver å bli.

Til stikkordet «forutsigbarhet» helt til slutt: Da Bø kommune etter et benkeforslag fra Høyre-ordføreren vedtok å kutte i formuesskatten, var regjeringen ute og sa at dette måtte Bø kommune fullt ut ta ansvaret for selv. Det var riktig sagt. At kommunepolitikerne i Bø brukte sin rett etter loven til å gjøre vedtak, kritiserer jeg i grunnen ikke, men at regjeringen nå snur helt om, fra å si tydelig at dette eksperimentet med å redusere kommunale inntekter får Bø selv står for, til å si nei, nå vil Bø selvsagt få dekket store deler av tapet av statskassen, synes jeg er drøyt. Jeg får sitere VG, som skrev følgende:

«Men regjeringen lager altså ryggradsløst et unntak og hoster opp en engangsløsning for å komme en partifelle i Bø til unnsetning.»

VG fortsetter:

«Det var regjeringen selv som endret reglene for å unngå at flere kommuner gjorde dette. Når regjeringen likevel sprøyter nødhjelp inn i skatteparadiset, er det fortsatt med det forbeholdet at ingen andre skal få denne hjelpen.»

VG konkluderer:

«For vi er generelt imot skatteparadiser. Når de i tillegg må subsidières av norske oljepenger, er det verre enn verst.»

Dagbladet hadde også en analyse av dette stuntet. De skrev:

«Sture Pedersen er utropt av distriktsminister Linda Hofstad Helleland til distriktspolitisk rådgiver for regjeringen. Han løftes til tross for at skatteforslaget han har satt i gang har utløst kaos, og har truet med å sette økonomien i Bø over styr. Han gjør karriere på et grep som regjeringen selv innrømmer ikke kan kopieres. Dette er tegn på at både regjeringens skattepolitikk og distriktspolitikk er i ferd med å spore av.»

Jeg kan bare si at VG og Dagbladet traff spikeren rett på hodet. Det var en veldig kort, klar og tydelig politisk analyse av situasjonen vi har sett de siste dagene rundt den saken.

Jeg tar med det opp det forslaget som Arbeiderpartiet står bak i innstillingen.

Presidenten: Representanten Stein Erik Lauvås har tatt opp det forslaget han refererte til.

Det blir replikkordskifte.

Norunn Tveiten Benestad (H) [10:22:03]: I representantens innlegg om budsjettet hørte vi ingenting om de kuttene og underfinansierte tiltakene som ligger der. Bare fjerningen av den statlig finansierte eldreomsorgen i Lillesand, Bjørnafjorden, Selbu, Stjørdal og Indre Østfold innebærer et kutt på 295 mill. kr. Eller ta finansieringen av skolemåltidet, som har vært viktig for Arbeiderpartiets utdanningspolitikere: Det er finansiert med 300 mill. kr, men enkel skolemat fra 1. til 7. klasse i et halvt år koster omtrent 517 mill. kr. Det betyr at det er kommunene som vil bli sittende igjen med resten av denne regningen.

Mener ikke representanten at det er både riktig og viktig at tiltakene til kommunene fullfinansieres, slik at de ikke pålegges kostnader de ikke har midler til?

Stein Erik Lauvås (A) [10:22:49]: Det er bra at representanten Benestad har så stor omsorg for kommunøkonomien, men da kunne hun kanskje ha stemt for

Arbeiderpartiets forslag, som faktisk styrker kommuneøkonomien med over 3 mrd. kr. Det representanten Benestad og hennes regjering gjør, er at de svekker kommuneøkonomien, og de gjør det bit for bit, og de gjør det år for år. År for år går de helt kirurgisk inn og kutter i kommuneøkonomien fordi representanten Benestad mye heller vil gi skattelette til dem som har mest fra før av. Vi kan jo bare se på de budsjettforslagene som Høyre og regjeringen har kommet med de siste årene. Fjoråret var det dårligste på 15 år, og det som er for neste år, som vi diskuterer i dag, følger godt opp det forslaget som var i fjor: Det er et minusbudsjett for kommunene for 2021.

Helge André Njåstad (FrP) [10:24:05]: Når ein les Arbeidarpartiets alternative statsbudsjett, trur eg det er mange av oss som saknar den ansvarlege linja til Jens Stoltenberg, som tidlegare var leiar i partiet. Han ville nok aldri godteke at ein driv med slike papirpengar som ein gjer her. For eksempel: Eitt kutt som ein har, er på 2,4 mrd. kr til konsulentbruk i staten. Det høyrest veldig populært ut, og det sel sikkert ute, før ein går i djupna. Vi har forsøkt å gå i djupna: Kva ville eit slikt kutt betydd? Innanfor Bane NOR sitt område ville det f.eks. betydd at ein måtte ha stoppa planane av Ringriksbanen. Innanfor Statens vegvesen, som òg er ein stor forbrukar av konsulenttenester, måtte ein ha stoppa planlegginga av E6 Oslo øst, E39 Hordfast, E39 Sulafjorden, E39 Vartdals- og Halsafjorden, E39 Ålesund–Molde, E16 Stanghelle–Arna, for å nemna nokre prosjekt som ville stått i fare med den politikken.

Er dette berre eit politisk spel frå Arbeidarpartiet, eller er det noko me vil sjå viss dei kjem i regjering til hausten, at ein skal kutta konsulentbruken i staten i den storleiken som ein no føreslår?

Stein Erik Lauvås (A) [10:25:09]: På fredag skal vi diskutere transportinnstillingen i Stortinget. Jeg gleder meg til å kunne være med på den sammen med representanten Njåstad. Da skal vi diskutere alle de E-ene han her tok opp.

Det som er saken, er at hvis det er noen som ivaretar kommunene og velferden som innbyggerne skal ha, så er det Arbeiderpartiets budsjettforslag. Jeg registrerer at representanten Njåstad overhodet ikke var interessert i å fortelle om hvilke prioriteringer han har gjort for kommunene, men da får jeg hjelpe ham og si at det er ingen særlig grunn til å juble ute i kommunene når de leser Fremskrittspartiets alternative budsjett. Det er heller ingen grunn til å juble når de ser at Fremskrittspartiet har brukt dag og natt i flere uker på å forhandle med regjeringen, men de klarte ikke engang å putte tilbake 300 mill. kr til ressurskrevende tjenester, slik Fremskrittspartiet varslet før forhandlingene var i gang.

Det er det vi registrerer fra Fremskrittspartiet i denne budsjettbehandlingen.

Karin Andersen (SV) [10:26:12]: Når Arbeiderpartiet er mot kommunale skatteparadis, så regner jeg med at Arbeiderpartiet stemmer for SVs forslag i salen.

Men det var ikke det jeg skulle spørre om. Det jeg skulle spørre om, var at i juni, i vår, sto Arbeiderpartiet, Senterpartiet og SV sammen om et forslag om at staten fullt ut skulle ta merkostnadene ved klimaomstillinger i fylkenes båt- og ferjetrafikk. I denne innstillingen er ikke Arbeiderpartiet med. Nå står SV alene om et forslag om at staten skal sikre finansiering av de nødvendige omstillingene til nullutslippsløsninger i ferje- og båttrafikken, og at kravene må settes nå. Det vil også bety store muligheter for verftsindustrien langs kysten når de får de oppdragene. Hva er grunnen til at Arbeiderpartiet har skiftet mening siden juni?

Stein Erik Lauvås (A) [10:27:16]: Nå er jeg ikke enig i premisset om at vi har skiftet mening. Det er viktig at staten bidrar til å kunne omstille til mer klimavennlige løsninger ute i kommuner og fylker, og det vet representanten Andersen utmerket godt at Arbeiderpartiet er veldig for. Det er vel kanskje en grunn til, noe SV heller får vurdere selv, at de plutselig er blitt alene om sine forslag på enkelte områder her.

Vi har lagt inn midler i budsjettet som skal styrke muligheten til å kunne ta den omstillingen. Så handler det selvfølgelig om prioriteringer. Og det er slik, som representanten Andersen også er klar over, at nå har vi sett at fylker og kommuner har blitt nedprioritert i åtte år, og det er ikke mulig å snu den trenden på ett år. Men når vi ser fremover, tror jeg at jeg og representanten Andersen skal kunne komme godt overens om hvordan vi skal styrke den satsingen hun her etterlyser.

Presidenten: Med det er replikkordskiftet omme.

Ove Trellevik (H) [10:28:34]: Koronakrisa har hatt store konsekvensar for norsk økonomi og rammar alle næringer og sektorar over heile landet, også kommunesektoren. Gjennom heile koronakrisa har Høgre vore tydeleg på at me skal stilla opp for kommunane. Det har me gjort gjennom fleire økonomiske tiltakspakkar som regjeringa har fremja, og har støtta dei.

Kommunesektoren er styrkt med ca. 20 mrd. kr, pluss at dei har ein gevinst av lågare kostnads- og prisvekst som følgje av pandemien i 2020. I tillegg skal me jobba med nysalderinga på torsdag, der kjem endå meir pengar til kommunane i inneverande år.

Den økonomiske situasjonen i kommunesektoren er samla sett god, og driftsresultatet er på nivå med TBU sine anbefalingar og store disposisjonsfond, som

nesten har dobla seg sidan regjeringa Solberg tiltredde. Kommunane har ein buffer på ca. 60 mrd. kr, og det står i ganske stor kontrast til dette oppropet og den krisemaksimeringa som Arbeidarpartiet har halde på med i haust. Rana kommune, ein kommune som stod i spissen for dette, har over 0,5 mrd. kr på bok. Så det har ikkje truverde, det som Arbeidarpartiet signaliserer i budsjetta sine. Dei fleste kommunane har difor eit godt økonomisk utgangspunktet ved inngangen til 2021. Kommunane har, som organisasjon og saman med svært flinke tilsette, vist ein enorm innsatsvilje og stor fleksibilitet i år. Kommunane står godt rusta for å levera gode tenester til sine innbyggjarar. Dei gode driftsresultata dei siste åra har gjort at talet på kommunar på ROBEK-lista har gått kraftig ned. Ved inngangen til oktober 2020 var det berre tolv kommunar på ROBEK-lista. Til samanlikning var det 46 kommunar på ROBEK-lista då regjeringa tiltredde i 2013.

I budsjettet for 2021 vert kommunesektoren kompensert med eit særskilt tillegg på 1,9 mrd. kr grunna forventa skattesvikt. Me får ein vekst i frie inntekter på 2 mrd. kr, og me er no oppe i 412 mrd. kr i frie inntekter. Dette er ca. 36–37 mrd. kr meir enn i 2013, då Erna Solberg overtok som statsminister. Av veksten i frie inntekter får kommunane 1,6 mrd. kr, mens fylkeskommunane får 400 mill. kr. Denne veksten er i tråd med det som vart varsla i kommuneproposisjonen. Av veksten går noko til satsing på barn og unge si psykiske helse, og noko går til satsing på lågutsleppsferjer i fylka. I tillegg får fylkeskommunane neste år 1,25 mrd. kr i kompensasjon for tapte billettinntekter i kollektivtransporten, og dette kjem i tillegg til dei frie inntektene.

Rammetilskotet vert også auka med 100 mill. kr som ei eingongsløyving til tilbod om habilitering og avlastning for barn og unge med nedsett funksjonsevne som følgje av auka belastning under koronakrisa. Tek me høgde for demografi og pensjonskostnader, vert det reelle handlingsrommet i sektoren 700 mill. kr til neste år. Det er betydeleg høgare enn det me har opplevd dei siste åra og betydelig høgare enn det som Arbeidarpartiet leverte både i 2011, i 2012 og i den innstillinga dei gav hausten 2013, før dei gjekk frå bordet.

Veksten i perioden Erna Solberg har styrt, har vore 0,7 pst., mot 0,6 pst. i dei åtte åra før Solberg-regjeringa tiltredde. Det høyrest lite ut, skilnaden på 0,6 og 0,7, men det er altså fleire milliardar kroner.

No er det ikkje berre veksten i frie inntekter som betyr noko. Det er kommunesektoren sin totale pott med pengar som betyr noko, og der var veksten større med dei raud-grøne. Det skuldast opptrappingsplanen innanfor psykiatri, og det skuldast ei sterk satsing på utbygging av barnehagar. Eg var sjølv ordførar i den tida. Det var underfinansierte reformer, og ikkje hadde

me kompetanse som me kunne bruka for å hjelpa oss med opptrapping innanfor psykiatri. Min kommune sleit grådig med både å rekruttera, å tilsetja og ikkje minst med å følgja opp dessa reformene.

Me ser òg av budsjettet til Arbeidarpartiet at det framleis er nye reformer, midt i pandemien: skulemat, gratis SFO, nye miljøarbeidarar. Kommunane får altså ikkje moglegheit til å fokusera på dei utfordringane dei sjølve har. Gjelda i kommunane har auka, mykje av dette skuldast at samanslåtte kommunar har teke opp stor gjeld i samband med og før samanslåinga. Det åtvara regjeringspartia mot, men me vart røysta ned i Stortinget av opposisjonen. Dei ville ikkje at dette skulle bremsast. Me ville ha ei ordning der Fylkesmannen skulle godkjenna låneopptaka. Opposisjonen sa nei.

Eg tek til slutt opp alle dei gode forslaga som Høgre er med på. Det er svært gode forslag, så her kan me vera samrøysta i salen, forhåpentlegvis.

Presidenten: Representanten Ove Trellevik har tatt opp de forslagene han refererte til.

Det blir replikkordskifte.

Siri Gåsemyr Staalesen (A) [10:34:09]: Vi ønsker at det skal være «lys i husan» i hele landet. Derfor vil vi bruke Husbanken mer aktivt og legge til rette for bolig-etablering i distriktene. Det må etableres ordninger som reduserer risikoen med boligbygging i distriktene. Vi vil at startlån skal være tilgjengelig for vanlig ungdom, og vi vil legge til rette for flere veier inn i boligmarkedet. Vi mener kommuner må oppfordres til å bruke fra-leie-til-eie som prinsipp i lokal boligsosial planlegging.

Hvordan vil Høyre sørge for at boligmarkedet ikke fortsetter å være en forskjellsmaskin?

Ove Trellevik (H) [10:34:47]: Høgre ønskjer at me skal bu i heile landet. Me ønskjer at kommunane skal satsa på livskraftige og gode lokalsamfunn. Skal me få vekst og utvikling i distrikta våre, er det utruleg viktig at kommunane får større sjølvråderett i kommunal planlegging. Det handlar om å byggja attraktive tettstader, gode lokalsamfunn med flott bustadutvikling, der ein legg til rette for låge kostnader ved å laga byggefelt og den slags – og også at dei som ønskjer å bu meir spreidd på gardane sine, skal få lov til å busetja seg der. Det handlar litt om at skal kommunane få vekst og utvikling, og skal det verta rimelegare å bu ute i lokalsamfunna, må kommunane få lov til sjølve å leggja meir til rette for dette enn dei på mange måtar har fått gjera.

Helge André Njåstad (FrP) [10:35:39]: Eg kan skriva under på at det er mange gode forslag frå Høgre i denne

saka. Me støttar i alle fall dei, slik representanten tok til orde for frå talarstolen. Eg vil òg visa til gode medieoppslag. Seinast i NRK Vestland i dag kunne eg lesa eit medieoppslag om regionreforma der dei raud-grøne seier dei skal reversera ho, kosta kva det kosta vil. Der har representanten Trellevik ei veldig god utsegn om at det då er mykje betre – meiner han – å seia at Høgre meiner det er betre berre å leggja ned alt. Det høyrest ut som god Framstegsparti-politikk. Representanten veit jo at viss han har regjeringa med seg på dette standpunktet, er det fleirtal i Stortinget ved å koma til oss. Eg lurar på korleis representanten tenkjer å følgja opp dei gode intensjonane han hadde i denne saka. Det er jo eit fleirtal i denne perioden – så me er klare.

Ove Trellevik (H) [10:36:39]: Takk. Den utsegna kjem av at Vestland fylkeskommune brukte 0,5 mrd. kr på samanslåinga, og ho var initiert av ein fylkesordførar frå Senterpartiet og ein fylkesordførar frå Arbeidarpartiet. Når Arbeidarpartiet og Senterpartiet sentralt er så overtydelege på at dei ønskjer å gjera om dette, er det krefter òg i Vestland fylkeskommune som ønskjer å gjera det om. Eg meiner at når me har brukt 0,5 mrd. kr på å slå saman to fylke, må me gje det tid til å evaluera det. Viser det seg ein gong i framtida at dette er feil, så må me diskutera det. Men eg synest det er altfor tidleg å bryta opp dette no, sånn som Senterpartiet og for så vidt også Arbeidarpartiet i Vestland tek til orde for. Me må gje dei tid, og så må me vurdera og evaluera. Viser det seg ein gong i framtida at det er feil, er eg ikkje frammand for at me kan diskutera om me treng fylkeskommunen – ein gong i framtida.

Heidi Greni (Sp) [10:37:42]: Senterpartiet har en kraftig styrking i sitt alternative budsjett, særlig styrker vi de små og mellomstore kommunene for å rette opp den omprioriteringen regjeringen har gjort fra små og mellomstore kommuner til store bykommuner.

Til Vestnytt sier representanten Trellevik at Senterpartiets alternative budsjett vil gi mindre penger til sammenslåtte kommuner. Han trekker fram Bjørnafjorden, som vil få 4,5 mill. kr mindre med Senterpartiets budsjett. Det er en direkte usannhet. Med Senterpartiets budsjett ville Bjørnafjorden fått netto 4,2 mill. kr mer med det påslaget vi har på kommunerammen, 11 mill. kr med det vi har i krisepakken i tillegg. Det gjelder alle kommuner i hele Norge. Hvor tar representanten disse tallene fra når ingen kommuner taper med oss? Hva er hensikten med å spre slike løgner om Senterpartiets alternative budsjett?

Ove Trellevik (H) [10:38:51]: Eg trur ho må lesa Vestnytt ein gong til, for det står ingenting om kva kommunane får totalt sett. Det står at Senterpartiet vil

fjerna regionsentertilskotet. Bjørnafjorden kommune mister mange millionar kroner, Øygarden kommune mister mange millionar kroner, og Alver kommune mister mange millionar kroner på dette. Fjernar ein regionsentertilskotet, får dei kommunane som er slegne saman, mykje mindre. Gevinsten går til Oslo og dei største byane. 26,6 mill. kr meir får Oslo når ein fjernar regionsentertilskotet og fører det på ramma. Det har Senterpartiet skrive i innstillinga. Arbeidarpartiet skreiv det ikkje, men Senterpartiet skreiv det i innstillinga, og slik er det. Det er heilt feil at dette ikkje har nokon konsekvens for kommunar som er slegne saman, for det har det.

Presidenten: Replikkordskiftet er omme.

Helge André Njåstad (FrP) [10:39:53]: Først vil eg starta med å takka komiteen for godt samarbeid, som vanleg, om budsjettet, og eg vil spesielt takka komitésekretæren, Marianne Brænden, og apparatet rundt henne, som i ei hektisk tid har hjulpet oss med veldig godt arbeid for å få innstillinga klar.

Eg trur me alle kan vera einige om at 2020 har vore eit spesielt år. Noreg, husstandane, bedriftene og kommunane har stått overfor store utfordringar med ein uføreseieleg kvardag. Eg vil, som mange andre tidlegare i dag, takka kommunane og dei kommunalt tilsette for innsatsen i 2020. 2021 kjem òg til å bli eit krevjande år, med handtering av pandemien, pluss at kommunane som samfunnsutviklar må sørgja for at det er eit vel fungerande samfunn igjen når me forhåpentlegvis snart kjem tilbake til normalen.

Mange har mista levebrødet sitt. Velferdsstatens sikkerhetsnett har ikkje vore stort nok til at alle bedriftene har kunna overlevd. I åra som kjem, må ein fokusera meir på korleis ein betre kan rusta opp og ta vare på norsk næringsliv og arbeidsplassar. Me politikarar må lytta meir til kva bedriftene sjølve etterspør når me møter dei. Difor er eg glad for at Framstegspartiet fekk solide gjennomslag i budsjettet for å styrkja arbeidsplassar. Me fekk avgiftskutt som skapar arbeidsplassar i Noreg og ikkje sponsa arbeidsplassar i Sverige. Når me reiser rundt, er det ein ting bedriftseigarar fortel oss veldig tydeleg, og det er at dei er opptekne av konkurransvilkåra for norske, lokale eigarar samanlikna med utanlandske eigarar. Det er bodskapen me får når me er ute og snakkar med næringslivet. Det er berre så rart at ikkje dei andre partia, på den andre sida, får den same bodskapen og tek inn over seg den same situasjonen. Me har no faktisk ein litt rar situasjon, for om ein lokal og utanlandsk eigar skal konkurrera, stiller ein ikkje likt på startstreken. Når ein skal springa hundre meter, er det faktisk ein fordel å starta på likt – ikkje la den nor-

ske, lokale eigaren starta ti meter bak den utanlandske eigaren.

Framstegspartiet har den siste tida lagt vekt på kor viktig det er å fjerna den urettferdige formuesskatten. Det er med glede me ser at nokre kommunar går føre i å gjera dei skattekutta som næringslivet etterspør. I vårt alternative statsbudsjett har me lagt inn vesentlege formuesskattekutt. I tillegg har me foreslått å kutta den statlege delen, sånn at kommunane ytterlegare kan konkurrera om å kutta formuesskatten sin.

Eg vil nytta høvet til å gratulera Høgres ordførar i Bø, Sture Pedersen, med at han har sett nasjonal dagsorden. I ei sak som har vore debattert lenge, er det ein distriktsordførar som klarer å lyfta debatten og få gjort noko med det. Han har verkeleg sett dette på dagsordenen, så han fortener så absolutt å få tittelen årets kommuneprofil, som han fekk av Kommunal Rapport. Eg besøkte han i september. Mekan til ordførar skal ein leita lenge etter. Han står på for kommunen sin 24 timar i døgnet og legg til rette for at kommunen får vekst. Eg synest det er positivt at me har sånne ordførarar. Eg synest det er fantastisk gøy å besøka dei.

Difor er eg litt bekymra når eg ser at partia på venstresida synest det er ein god idé å auka formuesskatten i staden for å redusera han. Det er denne skatten som skadar norskeigde bedrifter. Det er veldig rart at både Arbeidarpartiet og Senterpartiet er tilhengarar av å auka denne skatten. Senterpartiet gjev uttrykk for at dei er eit parti som er oppteke av distriktpolitikk og distrikta, men dei er altså for å auka ein skatt som er den mest distriktsfiendtlige skatten me har i Noreg. Alle me som er frå distrikta, veit at ein av grunnene til at distrikta går godt, er at me ha lokale eigarar som er opptekne av lokalsamfunnet, som har eit generasjonsperspektiv, og som brenn for lokalsamfunnet sitt. Ein skulle tru at det treffe Senterpartiet midt i hjartet, men i deira alternative budsjett foreslår dei å auka skatten.

Like overraska er eg over at Arbeidarpartiet er så kritiske til formuesskatten at dei vil svekkja eigenkapitalen til bedriftene, som er arbeidsplassen til arbeidstakarane. Det ligg i namnet Arbeidarpartiet at ein skal vera oppteken av arbeidsplassen til arbeidarane, men å ha ein formuesskatt som slår negativt ut for botnlinja, betyr at ein tappar eigenkapitalen til bedriftene i distrikta. Eg er overraska over at Arbeidarpartiet har den fiendtlige haldninga og står her, som representanten Lauvås gjorde, og nærmast gjer narr av regjeringa som anerkjenner at Bø har gått føre, og at ein faktisk har fått ein debatt som handlar om at formuesskatten er urettferdig for distrikta, urettferdig for norske eigarar. Og så gjer ein i eit politisk spel narr av det. Ein burde ha reist meir rundt og møtt dei bedriftene som skapar arbeidsplassar.

Me i Framstegspartiet synest det er fantastisk at kommunar konkurrerer om å vera mest attraktive. Eg var sjølv ordførar frå 2003 av. Me hadde som motto å vera ein ja-kommune. Det betyr at ein skal seia ja til alt som det ikkje er god grunn til å seia nei til. Eg synest det er fantastisk å sjå at Sture og andre har den same haldninga, at ein skal gjera kva ein kan for å leggja til rette for at folk skal flytta til kommunen og skapa arbeidsplassar og optimisme. Og det verkar. Berre den omdømegevinsten som Bø får, som gjer at kommunen blir sett på kartet, er verdt mange millionar kroner, og vil plassere Bø på kartet på ein heilt annan måte enn kommunen var tidlegare. Difor er eg veldig glad for at fleire har teke til orde for å kopiera Bø. Eg har dialog med fleire av mine i ulike kommunar. Yngve Monrad i Tvedestrand vil foreslå det. Boris Groth i Vaksdal jobbar med saka. Varaordførar i Sveio, Ruth Eriksen, jobbar òg med eit forslag om å sjå på dette. Og nettopp fekk eg ei tekstmelding frå vår gruppeleiar, Petter Korneliussen, i Strand, som har eit godt forslag, som han vil prøva å lufta i den kommunen i morgon. Det er fantastisk å sjå at det er kreativitet i Kommune-Noreg, og at ein forsøker å gjera kva ein kan for å leggja til rette for ein optimisme.

Så er det gøy å sjå at det finst nokre andre parti lokalt som kan tenkja dei tankane – eg har fått med meg Vestnes i Møre og Romsdal, ein senterpartistyrte kommune. Eg gler meg over at det finst senterpartistar med borgarleg anlegg, sjølv om det er langt mellom dei i denne salen. Det er heldigvis fleire av dei ute i Kommune-Noreg som tenkjer som oss, at ein må leggja forholda til rette.

Viss me går vidare, er det òg andre ting som er viktige. Samferdsel er alltid viktig. Eg er glad for at me har styrkt løyvingane til fylkesvegnettet, og at me har fått på plass einigheit med regjeringsspartia om å fordela ferjepengar, sånn at det går til dei som har gått føre i å ta i bruk ny teknologi. Her skulle me likevel gjort meir, og eg håpar at me i åra som kjem, kan gjera meir for å sørge for at ikkje næringslivet og folk flest blir skadeliddande fordi fylkespolitikarar ikkje prioriterer ferjer nok. Difor bør me styra dette meir sentralt og setja eit tak på prisar, slik at ikkje næringslivet blir straffa gjennom prioriteringar i fylkeskommunane.

Ferjeavløysing har vore ei sak som me har vore opptekne av sidan 2013. Den ordninga vert stadig forbetra. I kommuneproposisjonen fekk me ytterlegare forbetringar på plass. Regjeringa skulle koma tilbake med detaljane om korleis ein skulle setja forbetringane ut i livet. Det gjorde dei, og sa at dei skulle koma med detaljane hausten 2021. Heldigvis er regjeringsspartia einige med oss i merknadane om at dette skal koma i revidert. Det betyr at fylkeskommunane og eldsjelene som står på for

å erstatta ferjene med bru, veit at det vil koma forbetringar, og kan jobba med det i siktet. Me er opptekne av å skapa resultat. Me oppmodar alle fylkeskommunar til å leggja til grunn at ordninga blir forbetra i tråd med dei signala som kom i kommuneproposisjonen.

Kommuneøkonomien må me omtala. Debatten om han er rimeleg føreseieleg. Sånn har det vore i åtte år. Kvar gong me har debattert dette sidan 2013, har dei raud-grøne sagt at det er litt for lite pengar. Det er vel kjent at det er meir pengar enn det var under Stoltenberg-regjeringa, og at det er meir pengar på bok i Kommune-Noreg i dag enn då ulike borgarlege parti – eg heldt på å seia me – overtok og kom inn i regjeringskontora. I dag er det atskillig meir pengar, faktisk dobbelt så mykje pengar på bok, i Kommune-Noreg. Då er det umogleg å ha ein seriøs debatt når ein seier at det er smalt og lite pengar i Kommune-Noreg. Me ser veldig tydeleg at resultatata motbeviser det. Sjølv sagt vil kommunane alltid ha meir pengar. Det har me stor forståing for. Men eg synest me skal vera ærlege og seia at kommunane har fått meir pengar, og at kommunane aldri har hatt meir pengar på bok og aldri hatt betre resultat enn dei har hatt under denne regjeringa og dette stortingsfleirtalet dei siste sju-åtte åra.

Kommunereforma har me òg landa i desse to periodane med dette fleirtalet. Det har gjeve oss fleire og meir robuste kommunar. Framleis har me utfordringar med kommunar som har for små fagmiljø, som gjer at dei må vurdere sin eigen situasjon.

Ressurskrevjande tenester har òg vore omtala. I sitt alternative budsjett har Framstegspartiet ønskt å gå endå lengre. Me fekk ei budsjettsemje som går i riktig retning. Me sørgjer for å auka summen som er sett av til dei små. Her vil eg spesielt trekkja fram Framstegspartiets varaordførar i Fitjar, Sigurd Andre Maraas, som har stått veldig på for ordninga for dei små kommunane. Han har bidrege til at me har endra talet frå 3 000 til 3 200 og lagt inn meir pengar, sånn at Fitjar og andre små kommunar, som Moskenes og Lødingen, går ein litt lettare budsjettthaut i møte, ved at Stortinget sørgjer for å gje pengar til dei små. Eg skulle gjerne sett at eigendelen ikkje vart endra, men det var ein av de tinga me ikkje lykkast med i forhandlingane.

Neste år skal me ha mange spennande debattar. Den me gler oss mest til, gjeld plan- og bygningslova. Me har eit forslag om makta til Fylkesmannen. Det gleder meg å høyra representanten Trellevik i replikkordskiftet. Han snakka om at kommunane må få lov til å bestemma meir sjølv. Når Stortinget får den saka til debatt, håpar eg at me kan nå ut med felles politikk om at kommunane skal bestemma meir, og at Fylkesmannen skal bestemma mindre.

Me får òg ei sak frå regjeringa om dispensasjonar. Me håpar at lokaldemokratiet vil bli meir anerkjent enn det er i dag.

Eigedomsskatt er òg ei sak Framstegspartiet er veldig opptekte av. Me ser på eigedom som huset, heimen til folk – medan dei raud-grøne ser på han som eit skatteobjekt. Me har forsøkt å gjera endringar som senkar promillen, men me slit med politikarar lokalt som gjer kva dei kan for likevel å skattleggja innbyggjarane sine. Sjølv om stortingsfleirtalet er tydeleg på at eigedomsskatten skal ned, ser me eksempel etter eksempel på at politikarar lokalt likevel snur seg rundt og skattlegg innbyggjarane sine hardare. Difor er ikkje kampen vår over. Sjølv om ein har gått frå 7 til no 4 promille i eigedomsskatt, er ikkje kampen vår mot eigedomsskatten over. Me kjem nok ikkje til å gje oss før me har fått eigedomsskatten heilt fjerna. Men me er glade for at me har gjort såpass mykje. Så beklagar me at det er lokalpolitikarar som ikkje fangar opp signalet om at Stortinget vil at eigedomsskatten skal gå ned, og ikkje opp.

Det er ingen grunn til å ha eigedomsskatt. Han utgjer berre 1,6 pst. av inntektene til kommunane. Det er ganske lite. Me har mange eksempel på kommunar som har store overskot. Oslo og Trondheim er eksempel som har større overskot enn dei har i eigedomsskatteinntekter. Det hadde vore mogleg å fjerna eigedomsskatten og likevel gå med overskot. Så vårt syn på eigedomsskatt er ikkje at det er teikn på dårleg kommuneøkonomi, men heller dårleg styring.

Vidare vil me òg det neste året jobba for å styrkja eigedomsretten. Me anerkjenner at folk har ein eigedomsrett. Det gjer me ved at me skal gå gjennom verneføresegner. Me skal diskutera om Fylkesmannen og Statens vegvesen kan gripa inn i arealsaker. Me vil ha ein slutt på overstyringa me ser.

Eg har inga tru på sentralisering. Eg har tru på at verdiane i stor grad blir skapte langs kysten, i fjellheimen eller i sentrale strom. Eg vil at fleire skal behalda eigne, skapte verdiar. Då må me som politikarar ha magemål. Me må leggja band på oss sjølv i skattepolitikken. Det er berre då me oppnår ein distriktspolitikk og ein politikk for heile landet som gjer at ein skapar verdiar.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Masud Gharahkhani (A) [10:53:26]: Jeg registrerer at Fremskrittspartiet er bekymret for konsulentbransjen. Nå er det jo sånn at offentlig sektor har blitt en melkeku for konsulentbransjen. Jeg kan også berolige Fremskrittspartiet med at Arbeiderpartiet legger fram nødvendige midler for å sikre framdriftsplan for Ringriksbanen, noe Fremskrittspartiet og regjeringen ikke gjør.

Men tilbake til saken. Vi ser at dagens regjering, med støtte fra Fremskrittspartiet, ønsker å kutte i velferdsstaten, privatisere og sentralisere. Arbeiderpartiet ønsker å styrke velferdsstaten og gjennomføre en tillitsreform. Vi ønsker å bygge opp egen kompetanse. Derfor kutter vi i konsulenter, med beskjed om heller å bruke penger på faste ansettelser. Det vi ser i Nav, er at de sparer millioner på å ha egne ansatte. Det samme gjør politiet nå.

Hvorfor har ikke Fremskrittspartiet større respekt for skattebetalernes penger, slik at penger til velferd faktisk går til velferdstilbud, og ikke til å fylle opp lommebøkene til konsulentbransjen?

Helge André Njåstad (FrP) [10:54:26]: Det er direkte feil at ein kuttar i offentleg sektor. Eg trur ingen andre parlament i verda har den moglegheita som me har til å bruka så masse pengar under koronapandemien. Om ein ser på kva disponeringar dette stortinget gjer desse vekene, og så har ein retorikk om at me kuttar i velferdsstaten – eg trur ein ville ledd av oss i resten av verda om ein ser på den pengebruken me har. Berre på kommunesektoren bruker me ekstra milliardar i eit omfang me ikkje har sett maken til.

Eg synest det er fornuftig at me leiger tenester innan spesialiserte ting, som f.eks. å planleggja Hordfast og alle dei vegprosjekta som Arbeidarpartiet set i fare. Ein treng ikkje å ha den spisskompetansen på alle område i eigen organisasjon. Det blir dyrt. Då er det betre å leiga han inn når ein treng han. Men å kutta 25 pst. i konsulentbruken, som Arbeidarpartiet gjer, er direkte useriøst og ville nok aldri skjedd om Jens Stoltenberg hadde vore leiar i Arbeidarpartiet i dag.

Ove Trellevik (H) [10:55:32]: Fleire representantar har trekt fram Høgre sin ordførar i Bø og hans kamp mot formuesskatten. Dei aller fleste kjente til at dette hadde ein konsekvens for inntektssystemet. Men det er noko spesielt når ein kan vedta i ein kommune at ein kan ta vekk 5 mill. kr av inntektene, at ein skal få nye trekk på 10 mill. kr som straff for at ein fjerna den formuesskatten ein eigentleg vil verta kvitt. Det minner meg eigentleg om ein arv frå ein planøkonomisk tankegang. Me tenkjer jo ikkje slik når me tenkjer på Havbruksfondet, når me tenkjer på eigeidomsatt, og når me tenkjer på konsesjonskraftinntekter.

Korleis ser Framstegspartiet på dette når me no hører at regjeringa skal setja ned eit inntektsutjamningsutval? Ser Framstegspartiet for seg at formuesskatten skal vera ein del av inntektsutjamninga i framtida?

Helge André Njåstad (FrP) [10:56:33]: Det blir litt vanskeleg å bruka eitt minutt på å svara på eit så komplisert spørsmål.

Representanten sa at det var eit inntektsutjamningsutval. I ordet «inntektsutjamning» ligg alle desse mekanismane om at ein skal utjamna forskjellar mellom kommunar. Eg og Framstegspartiet er nok meir tilhengjar av at ein skal leva meir av egne inntekter og ikkje berre av desse utjamningane. Så Høgre får heilt sikkert fleirtal med oss for å gå i den retninga at ein har eit mindre komplisert system, som gjer at ein får behalda meir lokalt av det som skjer av lokal verdiskaping. Så det utvalet som skal sjå på inntektssystemet, må gjerne for vår del koma med gode forslag til korleis ein får ein del av selskapskatten tilbake til kommunar, f.eks.

Når det gjeld formuesskatten, skulle eg gjerne ønskt at han forsvann, sånn at han ikkje var ein del av verken inntektsutjamninga eller inntektene til kommune eller stat, for det er fyrst då me hadde fått like konkurransevilkår mellom norske og utanlandske eigarar.

Så eg er heilt på linje om at me bør leggja til rette for å få vekk formuesskatten, og då ikkje ha han som ein del av inntektsutjamninga i det heile.

Karin Andersen (SV) [10:57:46]: Nå har vi i hvert fall fått det helt klart at når regjeringspartiene og Fremskrittspartiet snakker om at de er for små forskjeller, er det ikke sant. Nå får vi demonstrert at begge, både Høyre og Fremskrittspartiet, ønsker at forskjellene mellom kommunene skal økes, og at forskjellene mellom folk skal økes – altså at de rike skal bli rikere, og de fattige skal bli fattigere.

Representanten Njåstad brukte nesten hele sitt innlegg på å argumentere for hvorfor det er riktig å sy puter under armene på de aller rikeste og friskeste i dette landet. Men når jeg er ute, snakker Fremskrittspartiet av og til også om f.eks. brukerstyrt personlig assistanse, ressurskrevende tjenester og andre forhold som folk er veldig avhengig av hvis de f.eks. er funksjonshemmede.

Hvorfor velger Fremskrittspartiet alltid de friskeste og rikeste når de sitter ved forhandlingsbordet, og lar de som trenger fellesskapet mest, i stikken?

Helge André Njåstad (FrP) [10:58:54]: Det er ikkje riktig at me ikkje prioriterer dei som treng det offentlege mest når me sit ved forhandlingsbordet. Om ein går inn og ser på alle dei endringane me fekk til i budsjettet, er det ikkje eit mønster at dei ikkje går til dei som treng det mest. Eldre får f.eks. 400 mill. kr meir gjennom forliket. Det fekk dei òg i revidert nasjonalbudsjett. Òg der klarte me å løfta pengar til dei eldre.

Det som er beklageleg der, er at det er ekstremt mange kommunar som ikkje søker, som faktisk ikkje tek seg tid til å søkja på ei statleg ordning som ligg der.

Eg synest dei heller bør bruka tida si på å søkja på pengar som finst i staten, og hjelpa dei som treng det, dei som er einsame, eldre, enn å skriva lesarinnlegg og klaga og laga ordføraropprør. I staden for å klaga over at dei har for lite pengar, bør dei heller bruka den tida dei brukar til å laga desse opprøra, til faktisk å søkja på dei pengane som Framstegspartiet har fått inn. Og no har dei ein ny sjanse fordi me fekk inn meir pengar i statsbudsjettet til f.eks. eldre.

Når det gjeld ressurskrevjande brukarar, har me engasjert oss i det. Brukarstyrt personleg assistanse har me lovfesta og engasjerer oss veldig i.

Presidenten: Replikkordskiftet er omme.

Willfred Nordlund (Sp) [11:00:17]: Senterpartiet prioriterer å bruke penger på det som betyr noe for folk i hverdagen. Vi vil sørge for at barn og unge har en trygg og lærerik hverdag i barnehagen og på skolen, og at eldre kan leve et aktivt liv og få en verdig omsorg mot slutten av livet. Vi setter det viktigste først: tjenester til innbyggerne og trygghet for folk i hele landet.

Kommuner og fylkeskommuner sørger for disse grunnleggende velferdstjenestene til alle som bor i Norge, og er de som sikrer levende lokalsamfunn. De får ansvaret for stadig flere oppgaver og økte kostnader for å sikre tjenester til innbyggerne, uten at vi ser det igjen i regjeringens budsjettopplegg for 2021.

Samtidig står vi fortsatt midt i en pandemi som ytterligere forsterker problemene mange lokalsamfunn, bedrifter og mennesker i hele landet står i. Høyre-regjeringens forslag til statsbudsjett og forliket med støttepartiet Fremskrittspartiet betaler ikke for summen av oppgaver som pålegges kommuner og fylker. Regjeringen og Fremskrittspartiet kommer stadig med nye pålegg og en påstand om at økonomien i kommuner og fylkeskommuner aldri har vært bedre. Det er nesten som om regjeringspartiene og Fremskrittspartiet tror at lokalpolitikere kutter i tilbud fordi de vil folk vondt. Ikke siden 2004 har så mange kommuner varslet om vanskelige budsjetter for neste år som nå, og det er uten hensyn til koronautgifter.

Handlingsrommet som regjeringen presenterer, er 700 mill. kr for kommuner og fylker til neste år før effektivisering – ja, altså at man skal legge ned, eller springe stadig raskere. Pengeboka blir mager når en rekke kostnader beleilig holdes utenfor av regjeringens beregninger. Nivået på eiendomsskatt er historisk høyt, og rekordmange kommuner har innført eiendomsskatt under regjeringen Solberg. Regjeringen og Fremskrittspartiets politikk har en stor del av skylden for det.

Bakgrunnen for vanskelige beslutninger i mange kommuner er at de har opplevd en sterk økning i utgiftene til pleie- og omsorgstjenester de senere årene,

langt utover prisstigningen, samtidig som kravene er blitt flere. Endringen i arbeidsavklaringsordningen gjør at flere trenger sosialstønad. Dette skal kommunene dekke selv. Igjen har kommunene fått økt ansvar for å finansiere ressurskrevende tjenester – 300 mill. kr – dette på toppen av regjeringens regning på nesten 1,5 mrd. kr i ekstra kostnader for kommunene de fire siste årene. For mange kommuner, og for folk som skal gi og motta tjenestene, er dette en uholdbar situasjon. Det betyr at man må kutte i andre tjenester.

Senterpartiet foreslår i sitt forslag både å reversere kostnadsøkningen på de 300 mill. kr for ressurskrevende tjenester og innføre en ordning for kommunene med de høyeste utgiftene, da regjeringen ikke har gjort en utredning, slik Stortinget ba om i vår. Senterpartiet vil fortsatt ha en helhetlig gjennomgang av ordningen med ressurskrevende tjenester og sikre at alle relevante kostnader blir med i grunnlaget for den kommunale egenandelen. Regjeringen velger å holde økte pensjonskostnader utenfor når de skal fortelle om handlingsrommet, og de kompenserer ikke for barnehagenormen.

I disse dager er det mange familier som sliter økonomisk. Vi ser allerede en vekst i behovet for sosialhjelp, og de frivillige melder om stadig flere med behov. I sum betyr dette at svært mange kommuner og fylker ser minus når budsjettene skal lages. Det betyr dårligere tjenester.

En av lærdommene etter finanskrisen var at kommunene og fylkene er viktige for å opprettholde aktiviteten i Norge. Jeg mener det gjelder nå også. Senterpartiet foreslår derfor en betydelig ekstrabevilgning til kommunene og fylkene som følge av koronapandemien. Midlene kommer i tillegg til den ordinære styrkingen og foreslås brukt til aktivitetsfremmende tiltak.

Kommunesektoren har en nøkkelrolle i å opprettholde aktivitet for å unngå arbeidsledighet og ytterligere økonomisk nedgang i forbindelse med pandemien. Da må vi sette dem økonomisk i stand til å iverksette viktige prosjekter for sysselsetting i særlig bygg- og anleggsbransjen, men også for å styrke tjenestetilbudet nær folk i hele landet.

Senterpartiet har en offensiv holdning til kompetansehevede tiltak. Det er nødvendig nå i en krisetid. Midler til bedriftsintern opplæring er en mulighet til å holde permitterte i aktivitet og gjøre dem kvalifisert til det som kommer etter krisen. Ordningen har vært en stor suksess. Senterpartiet foreslår derfor en styrking på 250 mill. kr.

Senterpartiet foreslår i sitt budsjett samlet, inkludert koronapakke, å styrke overføringene til kommunene og fylkeskommunene med over 7 mrd. kr. Slik blir det mulig å opprettholde og utvikle tjenestetilbudet til folk og motarbeide ledighet i hele landet.

Jeg kommer ikke utenom Høyres leserbrevkrig mot Senterpartiets kuttforslag av det meningsløse region-sentertilskuddet. Regionsentertilskuddet går til nye sammenslåtte kommuner med mer enn 8 000 innbyggere som slo seg sammen i kommunereformen, og ikke til kommuner som var regionsenter før 2014. Det gir ikke mening. Senterpartiet sitt økonomiske opplegg for lokalsamfunnene gjør at alle kommuner i sum kommer bedre ut, både små, mellomstore og store kommuner.

Senterpartiets grunnleggende prinsipp er at statens overføringer til kommuner og fylker skal sørge for at alle har mulighet til å tilby likeverdige tjenester nær folk i hele Norge. Problemene for noen kan ikke løses ved å gjøre det vanskeligere for andre. Vi mener at det skal kunne bo folk i hele landet, og at det er et gode for Norge. Naturressursene er spredt. Da må folk også kunne bo spredt. For å få dette til må storsamfunnet sørge for trygghet, tjenester, utdanning og arbeidsplasser uansett hvor en bor. Det må være tjenester nær folk i hele landet – en kamp Senterpartiet er villig til å ta.

Nei, det går ikke å skylde på megatrender, slik enkelte later til å tro. Dersom det er politisk vilje, er det også muligheter. Fylkene får ikke de pengene de trenger i budsjettforliket for å lage gode videregående skoler, sikre god tannhelse, bygge bedre veier, sikre mot ras og skred og ikke minst sørge for et godt kollektivtilbud, særlig for ferje og båt. Etterslepet på fylkesveiene vokser, fylkene tvinges til å legge ned videregående tilbud og skoler, og ferje- og båtprisene øker. Senterpartiet foreslår derfor nå igjen i sitt alternative budsjett å øke rammene til fylkeskommunene både som en generell styrking til de grunnleggende tjenestene og gjennom en egen, målrettet koronapakke.

Stortinget har gjort vedtak om at all kollektivtransport på sjø skal være null- og lavutslippstransport innen 2025. Det har ført til enorme ekstrakostnader for fylkene, som ikke er kompensert. Derfor foreslår vi 200 mill. kr særlig til de fylkene som har store utgifter til ferjer og båter. I sum foreslår vi 1,6 mrd. kr mer til fylkene utenom koronapakken.

Regjeringskvartalet er Norges største og mest komplekse byggeprosjekt, som Statsbygg har ansvar for. Stortinget har ikke blitt presentert for noen endelig kostnadsramme før i forslaget til statsbudsjettet for 2021. I forslaget fra regjeringen for 2021 inviteres altså denne sal til å vedta byggetrinn 1 med en kostnadsramme på 20,5 mrd. kr uten en større beskrivelse. Det er urovekkende. Senterpartiet motsetter seg derfor å gi klarsignal til endelig kostnadsramme for regjeringskvartalet. Vi mener at det ikke kan forsvares å bruke så mange titalls milliarder på nytt regjeringskvartal som Høyre ønsker. Det er synd å se Fremskrittspartiets knefall.

Senterpartiet mener at bolig er et velferdsgode på linje med arbeid, helse og utdanning. En trygg og stabil boligsituasjon er en nødvendig ramme rundt alle menneskers liv. Det er et mål for Senterpartiet at det skal være mulig for flest mulig å eie sin egen bolig. Utviklingen i boligmarkedet bidrar til å øke de økonomiske forskjellene mellom folk i by og bygd på en måte som er uheldig. Senterpartiet ønsker derfor å forsterke og utvide Husbankens rolle for at flere skal kunne realisere sin egen bolig. I tillegg til å be om at dette arbeides med, øker vi utlånsrammen med 5 mrd. kr i vårt alternativ.

Oppsummert: Med Senterpartiets forslag til statsbudsjett ville altså Norge fått en sterkere sosial og geografisk utjevning, større trygghet for folk, bedre tjenester nær folk i hele landet og ikke minst flere norske arbeidsplasser. Norge ville fått flere lærere, flere barnehagelærere, styrket bemanning i eldreomsorgen, bedre ferje- og båttilbud, mindre farlige fylkesveier og ha sikret norske arbeidsplasser med Senterpartiets forslag til statsbudsjett. Kort og godt er vårt forslag et budsjett for hele Norge som viser en annen retning – en retning som tror på hele Norge.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Ove Trellevik (H) [11:09:49]: No har venstresida vore veldig oppteken av ordføraren i Bø i innlegga sine her i dag, men eg høyrde ikkje noko frå representanten frå Senterpartiet om det som skjer i Bø og denne formuesskatten.

Høgre og Senterpartiet deler på mange måtar same verdiar: Me ønskjer å styrkja lokaldemokratiet, me ønskjer at kommunane skal få bestemma sjølve, og me ønskjer større lokal sjølvråderett. Me ønskjer ikkje at folk i Oslo skal sitja og bestemma om kommunane skal få lov å gjera sånn eller sånn. Eg kunne godt tenkt meg å vita om det er slik at Senterpartiet støttar Senterpartiet lokalt i Bø, som var for ordføraren sitt forslag om å ta vekk formuesskatten i Bø. Støttar Senterpartiet det som no skjer i Bø, der ein lokalt ønskjer å fjerna formuesskatten og Senterpartiet lokalt støttar opp under det?

Willfred Nordlund (Sp) [11:10:59]: Det er ikke noen hemmelighet at Senterpartiet er skeptisk til formuesskatt på arbeidende kapital. Senterpartiet i Bø har på vegne av sine innbyggere gått inn for det forslaget som ble lansert av Høyres ordfører i Bø, et forslag som nå begynner å bli et ideologisk eksperiment der staten og regjeringen må komme springende til Bø fordi man ikke klarte å overskue konsekvensene av å redusere sin egen inntekt. Det er det som er fasiten av dette forslaget. Det burde ikke være noen overraskelse sånn som inntektssystemet fungerer, at dette ville lede til mindre inntekter.

Samtidig har jeg full forståelse for Høyre-ordføreren i Bø, som sier at staten har forlatt oss, og kommer opp med gode, kreative forslag i et forsøk på å skape blest om og aktivitet i egen kommune. Det skal han ha berømmelse for.

Helge André Njåstad (FrP) [11:12:03]: Eg merka meg at representanten Nordlund ikkje brukte eit einaste sekund på å snakka om havbrukskommunane, det trass i at han har skriva ein masse innlegg og engasjert seg veldig i det for ein del månader sidan. Eg engasjerte meg sjølv litt for havbrukskommunane i den tida eg var ordfører i ein havbrukskommune. Då var det tilfeldigvis ei raud-grøn regjering. Me dreiv masse lobby for å få meir inntekter til havbrukskommunar. Svaret frå den raud-grøne regjeringa var nei. Me fekk ingen verdas ting. Det losna først då det kom ei borgarleg regjering.

Senterpartiet prøver å skapa eit inntrykk av at dei ville overby den satsinga me fekk til, og hadde til og med tabellar som viste kor mykje meir ein ville fått med Senterpartiet. Dei som hugsar Senterpartiet i Kommunaldepartementet, hugsar at summen var null. Men no hadde me iallfall moglegheita til å ta Senterpartiet på ordet når ein laga tabellar og fortalde om kor mykje meir. Eg lurar på: Vil ein no laga tabellar ut frå det alternative budsjettforslaget for 2021 over kor mykje meir havbrukskommunane får med Senterpartiet? Eg har problem med å finna igjen den retorikken ein hadde tidlegare i år, i det alternative opplegget for neste år.

Willfred Nordlund (Sp) [11:13:07]: Det som er resultatet fra salget av nye konsesjoner i år, er vel 7,1 mrd. kr, hvis jeg husker rett, altså en drøy milliard over det som regjeringen estimerte kom til å være inntekten for året samlet. Vi i Senterpartiet har en annen fordeling også i vårt alternative statsbudsjett, og vi har for så vidt også lansert forslag der man skal øke andelen til kommunene og fylkeskommunene på bekostning av staten.

Det er nå engang sånn at man ikke rekker innom alle temaer i debatten, og da tror jeg representanten er enig med meg med henvisning til at man kanskje skal lese innstillingen for å se hele opplegget og ikke minst de respektive partienes alternative statsbudsjett. Da får man et annet bilde både av hva som er fakta, og også totaliteten av hva partiene ønsker å gå innom, som for Senterpartiets del peker på en retning der tjenestene er nær folk, og et større lokaldemokrati er utslagsgivende for vår del for å skape aktivitet i hele landet.

Karin Andersen (SV) [11:14:12]: SV og Senterpartiet er jo de partiene som ligger hverandre nærmest når det gjelder kommuneøkonomi, og også når det gjelder

de distriktspolitiske virkemidlene. Det er bra, sjøl om SV nok er hakket bedre enn Senterpartiet på disse områdene.

Men jeg skal stille samme spørsmål til Senterpartiet som jeg gjorde til Arbeiderpartiet, for jeg forundrer meg litt over denne vinglingen som både Arbeiderpartiet og Senterpartiet har når det gjelder hvordan vi skal finansiere utslippsfri båt- og ferjetrafikk. Der var vi altså enige i vår om at vi ville be regjeringen om å fremme forslag til finansieringsordninger som innebærer at staten fullt ut tar merkostnadene. Nå har SV fremmet et forslag der vi sier at dette må inn i inntektssystemet, slik at det blir fullfinansiert. Senterpartiet står ikke inne i dette, men i innlegget sitt hørtes det ut som om representanten Nordlund mente det. Mener han at det fremdeles skal være et slags påslag i statsbudsjettet med en sum? Eller er det riktig at dette blir en del av inntektssystemet, slik at det blir varige ordninger?

Willfred Nordlund (Sp) [11:15:19]: Det er ingen hemmelighet at undertegnede kjenner området godt – jeg har tidligere jobbet mye med det. Det er også sånn at det forslaget som representanten Andersen her viser til, som SV fremmer i innstillingen, ikke er det samme som representanten tidligere har vært med på. Dette forslaget går lenger og med en kortere tidsfrist enn det som var det opprinnelige forslaget. Det er for så vidt greit at man er enige om at man må få en finansieringsløsning som ivaretar de kostnadene som er på null- og lavutslipp, men det representanten Andersen også har foreslått, er at regjeringens kriterier for nye anbudsbrief uten unntak skal sette krav om nullutslipp. Der er ikke teknologien i dag, men Senterpartiet har stor optimisme med tanke på at man kommer dit en dag, og at det kommer til å skje ganske raskt. Men det forslaget som representanten Andersen drar opp, er et forslag som går lenger, og som setter et større krav og går videre i normsetting, som Senterpartiet ikke kan være en del av, selv om vi deler ambisjonen om at kostnaden ved overgang til null- og lavutslipp må dekkes av staten.

Presidenten: Replikkordskiftet er omme.

André N. Skjelstad (V) [11:16:42]: Vi legger snart bak oss et historisk år, annerledesåret 2020. Det har krevd svært mye av mange, og i Stortinget har vi forhandlet om løsninger som møter krisen, men som ikke minst ruster oss for tiden etterpå. Samtidig som det er viktig å levere det som kommuner og næringsliv trenger nå, må vi ha blikket festet på tiden som kommer.

Jeg håper og tror at 2021 blir et år med flere positive nyheter enn hva 2020 har gitt oss. Det startet lovende, med et godt kommunalbudsjetten og statsbudsjett for 2020. Før pandemien kom over oss i mars, så ting slett

ikke så verst ut. Over flere år har regjeringen levert gode overføringer til kommunene. Kommuneøkonomien i Norge er jevnt over god. Næringslivet i by og bygd opplevde vekst, arbeidsplasser ble skapt, og arbeidsledigheten var lav. Pilene pekte oppover.

Derfor traff det oss så nådeløst brutalt da verden ble snudd på hodet i mars, og jeg er glad for at kommunalministeren var tidlig ute med sine forsikringer om at kommunene skulle kompenseres for koronarelaterte utgifter. Dette ga kommunene den tryggheten som var viktig for å sørge for nødvendig smittevern og gode barnehager, kunnskap i skolene og kvalitet i helse- og omsorgstjenestene.

Et lite skjær i sjøen var opposisjonens ønske om å skape forvirring. Selv om kommunalministeren flere ganger gjentok sin forsikring om kompensasjon, forsøkte man å så tvil om hvordan regjeringen kom til å levere. Det kom fra både opposisjonen på Stortinget og koordinerte arbeiderpartiordførere som ropte et varsku om både egen og andres kommuneøkonomi i fritt fall. Politiske diskusjoner ønskes alltid velkommen, men det skapte støy og unødvendig usikkerhet i en tid da flere kommuner var på desperat søk etter klare svar. Ekstrabevilgninger og tiltakspakker for inneværende år samt bevilgninger på neste års statsbudsjett viser at kommunalministeren og regjeringen holdt ord. Pengene er kommet og vil fortsette å komme i 2021.

Tidligere har jeg stått på denne talerstolen og argumentert mot at det er nærheten til kommunehuset som avgjør om du bor i en kommune som dekker innbyggernes behov. I debatten hvor avstander blir brukt som et argument mot større kommuner, har jeg ønsket å fokusere på langt viktigere ting. Vi må vite at barnehager, skoler og helsevesen leverer tjenester som er til å stole på, og for Venstre er innbyggerne i Norge like viktige, uansett om man bor i by eller bygd. Sosialliberal ideologi strekker seg over hele landet. Friheten til selv å bestemme over eget liv begrenses ikke av om man bor her i Oslo eller hjemme der jeg bor, på Verrastranda.

Begrensningene oppstår når kommunene ikke lenger er i stand til å levere gode og stabile tjenester til sine innbyggere. Vår moderne tidsalder har gitt oss mange muligheter til å kommunisere bredt, og mange kan arbeide der de vil. Fra dyster pandemiisolasjon fikk flere av oss et lynkurs i nettmøter. Før kunne nettmøter gi assosiasjoner til dårlig teknikk med keitete gjennomføringer. Nå kan et titall kolleger stille til møter på få minutters varsel, kun et tastetrykk unna.

Noen avstander er blitt mindre i 2020. Det vil si at vi kan få se varige endringer i årene som kommer. En slik revolusjon i måten man gjennomfører møter og arrangementer på, har bundet landet sammen. Vi vil selvsagt gå tilbake til fysiske møter i flere sammenhen-

ger, det er helt nødvendig. En så hyppig kontakt som jeg har hatt med folk over hele landet dette året, er det nesten vanskelig å kopiere med reising. Å fortsette å bygge ut bredbånd og sikre dekning til flest mulig i Norge står og må stå høyt på prioriteringslisten til regjeringen.

Vi har fått øynene opp for at nærhet og tilbud om tjenester ikke nødvendigvis trenger å måles i fysiske avstander. Mange argumenterer mot kommunesammenslåinger og mener at store, angivelig grufulle fylker som Viken er en svekkelse. Kanskje er det på tide å diskutere realitetene i de positive effektene med store kommuner og færre fylker.

Neste år går vi inn i en valgkamp der opposisjonen ruster seg til krig mot en angivelig sentraliserende regjering, en regjering som har reformert store deler av landet med regionreform, kommunesammenslåinger, politireform, domstolsreform osv. Der dette er partier som framstiller reform som framskritt, finnes det også her i salen noen som framstiller det som negativt. Jeg har ikke tall på hvor mye som skal reverseres med opposisjonen i førersetet. Vi har fått fagre løfter om at vi risikerer å få en regjering som ønsker å reversere oss inn i framtiden. Jeg tror ikke det er løsningen, jeg tror ikke det vil bringe landet framover.

Jeg tror på partier og en regjering som våger å tilpasse seg endringer i samfunnet. Budsjettet svarer i så måte godt, og jeg vil benytte anledningen til å takke for godt samarbeid med Fremskrittspartiet i forhandlingene om kommunaldelen av budsjettet.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Masud Gharahkhani (A) [11:21:27]: Det har vel blitt tradisjon at jeg tar replikker på representanten Skjelstad, og tradisjoner må vi jo fortsette med.

Sosialdemokratiet tok et viktig valg på 1970-tallet – en aktiv statlig politikk som skulle sikre livsgrunnlag og velferd i hele landet. Dette skiller seg ut fra det vi ser i nabolandene og mange andre land i Europa, som la opp til en sentralisering. Men det vi har sett med dagens regjering, er jo en sentralisering vi ikke har sett maken til: en stat som stikker av, skattekontorer som blir lagt ned, en fjernpolitireform – eksemplene er mange.

Venstre har vært en forkjemper for regionreform og kommunereform. Kan Venstre utdype hva slags nye sentraliseringsreformer Norge kan se for seg, dersom høyre regjeringen får fortsette?

André N. Skjelstad (V) [11:22:21]: Det var en interessant inngang på premissene for spørsmålet fra representanten Gharahkhani.

For å ta et lite tilbakeblikk på det representanten kalte storhetstiden til Arbeiderpartiet: Jeg husker gan-

ske godt – og jeg som er trønder, husker særdeles godt – da Hans Rotmo påpekte her midt på 1970-tallet at vi skulle sentralisere og sentralisere. Da var det Arbeiderpartiet som var tydelige og satt i førersetet. Systemstaten har på mange måter vært kjennetegnet på det partiet, og er det vel fortsatt. Når jeg ser dagens utgave av debatten, går man helt åpent inn og ønsker å redusere det vi bl.a. fikk til i forrige periode, med regionsentertilskudd, som er en styrke for distriktene for nettopp å motvirke det Gharakhani kaller for en sentraliserende effekt. Så der tror jeg man heller må lese litt i de bøkene som Arbeiderpartiet ga ut tilbake på 1970-tallet, der ville man få mer sentralisering, om man ønsker det.

Heidi Greni (Sp) [11:23:43]: Representanten tok nok en gang til orde for at kommunesammenslåing var løsningen på alt. Det er jo ikke noe nytt at vi er veldig uenige om det. Senterpartiet er opptatt av at vi skal ha en differensiert kommunestruktur tilpasset geografien og mener det er en forutsetning for at vi skal klare å snu denne sentraliseringspolitikken som dagens regjering har gjennomført.

Det som er interessant, er at det regjeringsoppnevnte demografiutvalget, ledet av tidligere Høyrestatsråd Victor Norman, nå har avgitt sin rapport. De slår tydelig fast at kommunesammenslåing er til hinder for en desentraliseringspolitikk. Han sier at klynger av småkommuner med godt interkommunalt samarbeid er en mye bedre løsning enn denne bygdebytenkingen, som fører til økt sentralisering. Vi må stoppe kommunesammenslåingen hvis vi skal klare å stoppe sentraliseringen.

Hva er kommentaren til Victor Normans konklusjon?

André N. Skjelstad (V) [11:24:45]: Jeg har stor respekt for mye av det tidligere statsråd Victor Norman har gjort og har kommet med. Det er ikke dermed sagt at man trenger å være enig i absolutt alt det som kommer fra NOU-utvalget som representanten peker på. Jeg tror ikke at kommunesammenslåing er løsningen på alt, for vi har altfor store geografiske variasjoner her i landet, og det regner jeg for så vidt med at Greni også er klar over. Jeg tror derimot at dette på mange måter også er kampen om kompetanse, og i større grad kampen om ungdommen og deres kompetanse. 70 pst. av ungdommene våre tar i dag høyere utdanning. Hvis vi ikke rigger det sånn at vi har attraktive arbeidsplasser også ute i bygdene, som i den jeg bor i, tror jeg at vi fort vil tape den kampen. Derfor virker det som at Senterpartiet har beveget seg bort fra det å se på mangfoldet, som de sto for tidligere. Det er ny politikk der Senterpartiet ønsker å ha mindre mangfold, det ønsker dagens regjering å ha mer av.

Karin Andersen (SV) [11:26:01]: Kommunene er stor forvalter av areal og miljø, og nå står vi foran en stor krise, ikke bare når det gjelder klimautslipp, men også tap av natur. Der oppfatter jeg at Venstre har vært en god samarbeidspartner, i hvert fall før. Det vi ser nå, er en regjering som vil gi de lokale myndighetene større spillerom enn før til å bygge ned natur, og strandsone og friarealer også, uten at man har på plass verken det kartet som skal kunne kartlegge det biologiske mangfoldet eller kompetanse i kommunesektoren, som kan gi kommunestyrerepresentantene gode råd for ikke å sette dette viktige naturgrunnlaget vårt på spill. Derfor fremmer SV i denne innstillingen at vi må fastsette nødvendige krav til kompetanse i kommunesektoren når det gjelder miljø, biologisk mangfold og klima. Hvorfor er Venstre mot det?

André N. Skjelstad (V) [11:27:06]: Mye er bra i det representanten Andersen kommer med her. Som jeg tidligere svarte representanten Greni, er jeg ikke religiøs når jeg sier at jeg ikke tror at kommunesammenslåing er løsningen på alt. Men jeg er rimelig sikker på at skal man kunne klare å møte de krav som stilles etter hvert, er man også nødt til å ha en bredere kompetanse innenfor kommunal sektor. Representanten Andersen har jo litt hukommelse; hun var med og stemte imot alle mulige slags forslag om eventuelt å gjøre kommunesektoren i stand til å ta vare på dette på en bedre måte, dvs. noen grad av kommunesammenslåing. Så det er litt forunderlig. Dette er litt spesielt, og jeg er enig med representanten Andersen i at vi må ha fokus på biologisk mangfold i kommunene. Jeg har vært en av forkjemperne lokalt bl.a. for å unngå lokale vindkraftverk, som tar veldig mye natur og biologisk mangfold. Det har jeg dessverre vært litt alene om. Så ja, Venstre står fast på at vi er nødt til å holde fanen høyt når det gjelder biologisk mangfold og natur.

Presidenten: Replikkordskiftet er omme.

Torhild Bransdal (KrF) [11:28:38]: Det stunder mot valg, og det påvirker tonen i denne salen. Det er i og for seg helt naturlig i et åpent demokrati, men vi skal passe oss så ikke svart-hvitt-fargelegging og historiefortelling om andre partier ødelegger noe av det som er så fint med det norske demokratiet. Vi er også demokratiforvaltere, og vi er landets folkevalgte nasjonale ledere, som må kunne forventes å snakke sant om politikk. Med det å snakke sant om mener jeg ikke bare fravær av direkte løgn, men tendensiøse påstander og absurd forenkling av sammensatte problemer.

Hvorfor trekker jeg fram dette i en budsjettdebatt? Det er rett og slett fordi jeg synes å merke en mer uheldig tendens på dette området, og fordi vi i kommunal-

komiteen har ansvaret for mye av de demokratiske rammene i landet, og fordi jeg brenner for god demokratiskjøtsel. Det kommer ikke av seg selv. Vi må leve det. Hvordan vi lever det i denne sal, blir lagt merket til, og det er normdannende. Da må Stortinget ikke bare like å leke kommunestyre og være altfor detaljstyrende. Vi skal snakke sant om politikk.

Det er gjerne slik at opposisjonen vil svartmale. Og for være ærlig: Regjeringspartiene vil vel gjerne skjønne-male. Når jeg har vært kommunepolitiker store deler av mitt voksne liv, vet jeg at lokalpolitikk handler om beinhard prioritering – hele tiden. Jeg var ordfører under vekslende regjeringer, og det hovedbildet holdt seg stabilt. Det var protester uansett hvem som satt i regjeringkontorene. Jeg føler meg derfor litt utilpass når det overdrives med svartmaling og tilsvarende med skjønning. Politikk er tjenende lederskap og hus- holding med fellesskapets midler. Jeg har alltid prøvd å være en arbeidspolitiker med dette for øye, men jeg er ikke noen profet. La meg allikevel prøve meg på en framtidsspådom: Ingen norsk regjering vil noensinne fremme et budsjett som vil skape unison jubel i Kom- mune-Norge, og ingen regjering vil noen gang fremme et budsjett som opposisjonen, enten den er blå, rød, gul, grønn eller fiolett, kan skryte av.

Til dette budsjettet var – og jeg vil fortsette å prøve å være ærlig – min første reaksjon da jeg fikk se det: Ja, det er vel greit, men stramt, nøkternt, forutsigbart og uten rom for store satsinger. Utfordring nummer én er kanskje at en økende andel eldre tilsier at det må satses massivt, og dette er også veldig viktig i den distriktspo- litiske debatten. Hvordan er demografien i distriktene?

Vi er midt i en pandemihåndtering med kommu- nene i førstelinje. Det aller viktigste nå er at kommune- hjulene får rulle mest mulig som normalt, selv om ingenting er normalt. Det forutsigbare er enda mer vik- tig når resten av tilværelsen er uforutsigbar. Derfor er jeg aller mest fornøyd med at regjeringen leverte forut- sigbare rammer i budsjettet, og at lovnadene fra i vår ble fulgt opp. Kommunene skal kompenseres for ekstraordinære koronarelaterte utgifter og for inntekts- bortfall. Jeg vet ikke hvor mange ganger regjeringen og jeg sa det i løpet av våren, sommeren og høsten, men den ble gjentatt på talerstolen her i dag, den usikkerhe- ten. Jeg er glad for at regjeringen leverte på dette punk- tet, og at Stortinget leverte. Jeg er glad for at kompensasjonsordningen var basert på medvirkning fra KS, og at den var i tråd med føringer vi ga i kommu- neproposisjonsbehandlingen i vår – en reell kompen- sasjon uten å være en omfordeling mellom kommuner.

På kommunalfeltet har regjeringspartiene en god dialog med Fremskrittspartiet. Kanskje er det fordi

representanten Njåstad har hatt kommuneskoene på, og ikke helt glemte dem da han skiftet til stortingssko.

I alle fall: Kommuneopplegget ble greit da vi ble enige om fordeling av ferjemidlene, slik at fylkeskom- muner som har gått foran i det grønne skiftet, belønnes for det. Det er både rettferdig og framtidsrettet. Det grønne skiftet må stimuleres gjennom statlige finansi- eringsordninger. Det skal lønne seg å gå foran i det grønne skiftet. Vi har ikke mer enn tiden og veien, og da må slike ordninger stimulere riktige og nødvendige investeringer. Videreføring av ekstrabevilgningen til ferjefyllkene skal innrettes slik at en tredjedel fordeles etter ferjekriteriene i kostnadsnøkkelen og to tredjede- ler for ferjesamband som har tatt i bruk elferjer per 2020. Det er Kristelig Folkeparti fornøyd med.

Jeg er også glad for at vi har styrket særskilte ord- ninger som toppfinansieringsordningen for ressurskre- vende brukere i små kommuner med relativt mange slike tjenester. Kristelig Folkepartis primærstandpunkt her er at vi gjerne skulle ha reversert alle kuttene.

Resten av mitt innlegg kommer jeg tilbake til.

Nils T. Bjørke hadde her teke over president- plassen.

Presidenten: Det vert replikkordskifte.

Stein Erik Lauvås (A) [11:33:53]: Kristelig Folkepar- ti har hatt en god dialog med Fremskrittspartiet. Det er interessant å høre når Fremskrittspartiet ellers i offent- lighet har slått opp med både Kristelig Folkeparti og Venstre. Men sett opp mot alle milliardene – det var ganske mange milliarder Kristelig Folkeparti var med på å bruke ekstra i budsjettforhandlingene som de i en god tone, forstår jeg, har ført med Fremskrittspartiet, som bl.a. senking av alkoholavgift og annet: Hvorfor fant ikke Kristelig Folkeparti noen mulighet til å reversere ordningen for ressurskrevende tjenester for kommune- ne, som koster om lag 300 mill. kr, og som svært mange kommuner meldte tilbake ville bli en meget tøff utfor- dring for dem å løse i et ellers også meget stramt økono- misk opplegg, som Kristelig Folkeparti er med på?

Torhild Bransdal (KrF) [11:34:50]: Det er ingen vel- dig stor offentlig hemmelighet hvilket primærstand- punkt Kristelig Folkeparti har i denne saken. I flere foregående budsjettforhandlinger har vi altså klart å re- versere kuttene. Jeg er den første til å beklage at vi ikke klarte det denne gangen, men vi oppfylte det vi signali- serte i revidert nasjonalbudsjett – at vi skulle gjøre noe for de minste kommunene. Det utgjør 55 mill. kr. Jeg skulle gjerne hatt 300 mill. kr så jeg kunne reversert det. Jeg skulle gjerne lagt på, men jeg synes det er godt gjort med 4,2 pst. å oppnå så mye.

Heidi Greni (Sp) [11:35:43]: Senterpartiet har lenge vært bekymret for at det er stadig flere som blir avhengig av hjelp for å få endene til å møtes. Særlig ser vi en vekst nå etter at familier har mistet deler av eller hele inntekter på grunn av koronaen. Kommuner melder tilbake at stadig flere har behov for sosialhjelp, og frivillige som driver matsentraler osv., melder om betydelig økt pågang.

I Aftenposten i høst rykket flere sentrale folk i Kristelig Folkeparti ut og ropte et varsku for kommuneøkonomien. De etterlyste en kommuneøkonomi og ordninger som gjør at familier kan få trygghet. Kristelig Folkeparti-ordføreren i Froland, i representantens eget fylke, var blant dem, og han understreket at kommuneøkonomien var betydelig svekket de siste to årene. Opposisjonen her har i dag en kraftig styrking av kommuneøkonomien.

Hva er Kristelig Folkepartis melding til de mange kommunene som nå er tvunget til å redusere sine tjenester til innbyggerne som en følge av Kristelig Folkepartis regjeringsdeltakelse?

Torhild Bransdal (KrF) [11:36:47]: Kristelig Folkepartis melding er selvfølgelig at vi tar det som kommer utenfra, på veldig stort alvor. En av de største bekymringene i denne pågående koronapandemien er faktisk hvordan dette påvirker barn og unge, og situasjonen for de menneskene som nå mister jobben.

Ja, Kristelig Folkeparti inngår i et regjeringssamarbeid og må forholde seg til rammene for regjeringssamarbeidet. Det handler også om å fokusere på dette, og det opplever jeg at regjeringen gjør. Og jeg opplever at Senterpartiet øser ut av en Sareptas krukke, som regjeringen dessverre ikke har.

Karin Andersen (SV) [11:37:42]: Sareptas krukke er det vel regjeringen som har. Det er ingen tidligere regjering som noen gang har hatt så mye penger til disposisjon som denne regjeringen. I tillegg har man i dette budsjettforliket valgt å bruke over 7 mrd. kr på å sette ned avgiftene på sukker, snus og alkohol. 7 mrd. kr er omtrent akkurat like mye som SV bruker på å styrke kommuneøkonomien – altså, til eldreomsorgen, til brukerstyrt personlig assistanse til de mest ressurskrevende, og slik at barn får nok lærere, og at det er kulturtilbud og gode lokalsamfunn.

Hva er det som gjør at Kristelig Folkeparti synes det er en god koalisjon å være i, der man velger billig alkohol, snus og sukker foran mer penger til å ansette helt nødvendig personale i bl.a. omsorgen og skolene?

Torhild Bransdal (KrF) [11:38:42]: Det er en påstand, rett og slett, at vi liker det. Det er ingen offentlig hemmelighet hva Kristelig Folkeparti mener om ned-

setting av diverse avgifter. Men det er en pris vi må betale for å beholde bistandsprosenten, for å beholde antall kvoteflyktninger. Og alle i denne sal vet hvordan det er å forhandle. Dette er ikke noe Kristelig Folkeparti kan gå høyt på banen og si er en seier. Det har representanten Andersen veldig rett i.

Presidenten: Replikkordskiftet er omme.

Statsråd Nikolai Astrup [11:39:41]: 2020 ble et krevende år. Koronapandemien har påvirket oss alle og hatt store konsekvenser for norsk økonomi, næringer og sektorer over hele landet. Når vi etter hvert forhåpentligvis kommer tilbake til normalen, vil vi nok se at koronakrisen har bidratt til å forsterke de store og langsiktige utfordringene Norge og verden sto overfor før krisen inntraff. Vi blir stadig færre yrkesaktive per pensjonist. Oljeinntektene kommer til å gå ned. Budsjettene vil bli strammere. Vi skal nå ambisiøse klimamål og bærekraftsmål. Innbyggerne lever lenger, og det er bra, men de forventer også mer – naturlig nok. Vi må finansiere mer for mindre.

For å ta Norge ut av krisen og samtidig møte fremtidens utfordringer, må vi skape mer og inkludere flere. Statsbudsjettet for 2021 skal bidra til det.

I budsjettet for Kommunal- og moderniseringsdepartementet prioriterer vi tiltak som legger til rette for levende lokaldemokrati, sterke distrikter, modernisering av Norge og trygge og gode boforhold. For å sette kommunene i stand til å levere gode tjenester både under og etter koronakrisen, foreslår regjeringen at kommunesektoren får en vekst i frie inntekter på 2 mrd. kr i 2021. Det innebærer at de frie inntektene til kommunesektoren blir rundt 412 mrd. kr i 2021. Av veksten i de frie inntektene på 2 mrd. kr neste år får kommunene en vekst i frie inntekter på 1,6 mrd. kr, mens fylkeskommunene får en vekst på 0,4 mrd. kr. Veksten er i tråd med det som ble varslet i kommuneproposisjonen.

Regjeringen vil inkludere flere, slik at alle får muligheten til å delta i arbeids- og samfunnsliv. Derfor er 100 mill. kr av veksten i de frie inntektene til kommunene begrunnet med satsing på barn og unges psykiske helse.

Regjeringen vil også skape en grønnere fremtid ved å legge til rette for at næringslivet kan skape flere grønne jobber. Derfor er 100 mill. kr av veksten i de frie inntektene til fylkeskommunene begrunnet med satsing på lav- og nullutslippsløsninger for ferjer og hurtigbåter.

Når vi tar høyde for demografi, pensjonskostnader og satsinger innenfor veksten, blir det økte handlingsrommet 700 mill. kr i 2021. Det er høyere enn det som har vært de siste fire årene. Det er blitt sagt flere ganger

fra denne talerstolen at i fjor var det dårligste kommunepopplet på 15 år. Det er altså ikke riktig. Vi skal ikke lenger tilbake enn til da de rød-grønne styrte før det var negativ vekst i de frie inntektene til kommunene.

Regjeringens forslag til statsbudsjett neste år bygger på regjeringens politikk over tid. Kommunesektorens frie inntekter har blitt styrket med rundt 35 mrd. kr i årene 2013–2019, og dette viser regjeringens tydelige prioritering av kommunene gjennom flere år. Antall kommuner i ROBEK er nå på et svært lavt nivå. Da vi tok over makten i 2013, var antallet ROBEK-kommuner det tredobbelte.

Gjennom hele pandemien har regjeringen dessuten vært helt tydelig på at vi skal stille opp for kommunene. Det har vi gjort gjennom flere tiltakspakker med ekstra overføringer og økonomiske tiltak hittil i år på mer enn 20 mrd. kr. Av dette er 18,5 mrd. kr begrunnet i virusutbruddet. På toppen kommer økt handlingsrom som følge av lavere pris- og lønnsvekst.

Det er umulig å slå fast nøyaktig hvor store konsekvenser virusutbruddet vil få for kommunene, men regjeringen følger utviklingen nøye og skal fortsette å stille opp med tiltak når det er behov. Regjeringen har også etablert en arbeidsgruppe med KS som kartlegger de økonomiske konsekvensene for kommunesektoren. Det er enighet mellom KS og staten om at kompensasjonen fra staten samsvarer godt med kommunesektorens merutgifter og mindreinntekter som følge av korona. Det er jeg glad for.

Det er likevel viktig å følge situasjonen nøye, for det er store forskjeller mellom kommunene. Det vil bli utbetalt nærmere 1,8 mrd. kr førstkommende fredag til kommunene, hovedsakelig i skjønnsmidler, for nettopp å dekke opp de lokale variasjonene så godt det lar seg gjøre.

Offentlig sektor kjøper inn varer og tjenester for 560 mrd. kr hvert år. Hvordan vi bruker de pengene, har stor betydning for hvor innovative, grønne og digitale vi blir i offentlig sektor, og det påvirker også hva slags næringsliv vi får. Det har noe å si om vi kun kjøper inn varer og tjenester fra etablerte leverandører, eller om vi også tør å satse på noen nye oppstartsbedrifter.

Regjeringen fortsetter arbeidet med å digitalisere og modernisere Norge ved å legge til rette for at oppstartsbedrifter kan bidra med innovative løsninger til offentlig sektor. Regjeringen foreslår derfor 7,9 mill. kr – et lite, men viktig beløp – til et program som vil gjøre det enklere å kjøpe innovative løsninger fra små gründerbedrifter.

Regjeringen har lagt frem et statsbudsjett for å ta Norge ut av krisen og samtidig møte fremtidens utfordringer.

Presidenten: Det vert replikkordskifte.

Eirik Sivertsen (A) [11:44:25]: La meg få starte med dagens gladnyhet, som jeg leste i lokalavisen min, Avisa Nordland. Der står det nemlig at det er null smitte i Bodø. Det er altså dag nummer 18 uten smitte i fylkes-hovedstaden, som er en viktig «reisehub» for både Nordland og hele Nord-Norge.

Det er ikke tilfeldig at det er null smitte. Det er et resultat av hardt arbeid og en sterk og klar oppfølging av helsemyndighetenes retningslinjer og lokal innsats for å teste, isolere, smittespor og bruke karantene der det har vært nødvendig.

Vi har lyktes godt i Norge fordi vi har hatt både en regjering og et storting som har vært på, faglig gode råd fra helsemyndighetene og en sterk lokal innsats, som mange talere her i dag har trukket fram – kommunenes innsats under pandemien. Statsråden har tidligere sagt at han vil stille opp for kommunene, han gjentok det endog i sitt innlegg i dag, for å bekjempe koronaen. Bodø kommune søkte om å få refundert 37 mill. kr og fikk 5 mill. kr fra fylkesmannen i skjønnsmidler. Er det å stille opp for kommunene?

Statsråd Nikolai Astrup [11:45:37]: Ja, vi har vært tydelige på at vi skal stille opp for kommunene, og det gjelder fortsatt. Det er ingen tvil om at vi, som sagt, har fulgt opp det løftet med over 20 mrd. kr i støtte til kommunesektoren og ulike tiltak hittil i år, pluss lønns- og prisvekst. I oktober, da arbeidsgruppen vi har sammen med KS, la frem sin rapport, lå regjeringens kompensasjon betydelig over det KS selv mente var de reelle utgiftene. Men det er store variasjoner, og derfor har vi skjønnsmidler. Det vil som sagt bli utbetalt nærmere 1,8 mrd. kr førstkommende fredag i nettopp skjønnsmidler til kommunene for å bøte på de lokale forskjellene, for det er store forskjeller mellom kommunene.

Jeg er veldig glad for å høre at Bodø har klart å holde smitten nede i 18 dager. Da er det selvfølgelig utrolig viktig at folk ikke kommer rekende fra Oslo og tar med seg smitte opp dit. Jeg håper selvfølgelig representanten bringer det med seg nå som han skal på juleferie.

Eirik Sivertsen (A) [11:46:35]: Jeg antar at statsråden nå mente at jeg ikke skulle bringe med meg smitte når jeg nå skal hjem på juleferie, for jeg kommer til å reise hjem på juleferie.

Fra spøk til alvor – jeg er enig med statsråden i at det er store lokale forskjeller. Jeg har brukt Bodø kommune som eksempel nå, ikke for å slå politisk mynt på det, men fordi det er en viktig prøvestein. Jeg og statsråden har stått på disse talerstolene flere ganger i løpet av året, og vi har diskutert, og statsråden har vært tyde-

lig på at man skal stille opp for kommunene. Nå kommer det en prøvestein. Dette var et tilfelle der det er ganske stor forskjell fordi det er gjort en ekstraordinær innsats i en viktig «reisehub» i Nordland, der det er stor fare for betydelig smitte hvis man mister kontrollen, noe jeg har sett har skjedd i noen kommuner.

Hvis det nå er sånn ved inngangen til budsjettbehandlingene i kommunestyrene at man ved den første prøvesteinen, når pengene blir utbetalt, ser at man ikke får dekket de dokumenterte utleggene man har, vil det være veldig alvorlig – ikke bare for Bodø kommune, men også for nasjonen.

Kan statsråden garantere at Bodø kommune får refundert sine utlegg?

Statsråd Nikolai Astrup [11:47:44]: Vi har hele tiden vært tydelige på at vi skal stille opp for kommunene og dekke merutgiftene og mindreinntektene de har som følge av korona. Det gjelder selvfølgelig også for Bodø kommune.

Jeg tror vi skal anerkjenne at dette er en krevende situasjon for kommunene, men også for fylkesmenene, som har direkte kontakt med den enkelte kommune om de faktiske utgiftene de har. Det er også store forskjeller på hva de ulike kommunene regner som merutgifter, og hva de ikke regner som merutgifter. Her er det store variasjoner rundt omkring i landet.

Vi prøver å treffe så godt vi kan. Arbeidsgruppen som jobber, skal jobbe med 2020 helt frem til april neste år, så det vil være rikelig anledning til å komme tilbake. Men vi prøver som best vi kan å treffe de behovene kommunene har, i inneværende år, derav den store utbetalingen som kommer førstkommande fredag.

Helge André Njåstad (FrP) [11:48:40]: Veldig mange innlegg i dag har handla om Høgre sin ordfører i Bø, Sture Pedersen. Det er ein ordfører som ein fort blir begeistra for å møta, og som skaper ekstraordinære resultat. Han har klart å prega to stortingsdebattar berre denne hausten med korona – det er jo godt gjort – både distriktsdebatten og kommunalbudsjettet i statsbudsjettet. Det er jo imponerende bra i seg sjølv å kunna klara å setja dagsorden frå Bø i Vesterålen på den måten han har gjort. Eg har registrert at partiet hans, Høgre, har eit engasjement, at ein av og til forsøker å seia at dette må ikkje andre gjera, at ein lagar ordningar som er slik at det gjeld Bø, men ikkje dei andre. Eg registrerer at Framstegspartiet applauderer mykje sterkare, besøker han, applauderer dette grepet tydelegare og oppfordrar andre kommunar til å gjera det same, for me vil heile formuesskatten til livs, og me trur at dette er ein god måte å få debatten inn på eit spor der det handlar om å leggja til rette for privat eigarskap. Så mitt spørsmål er: Meiner statsråden at dette er ein god idé, noko

som andre bør gjera, eller håper ein at det berre blir Bø som gjennomfører dette?

Statsråd Nikolai Astrup [11:49:49]: Jeg mener det er positivt at ordførere rundt omkring i landet er kreative og prøver nye grep for å skape aktivitet og vekst i kommunene sine. Grepet som Sture Pedersen har gjort i Bø, utfordrer i og for seg inntektssystemet vårt. Dette systemet har ligget fast i lang tid, og det er ingen kommuner som har gjort noe lignende på flere tiår – jeg tror vi må 30–40 år tilbake, minst, før vi finner noen eksempler på dette. Derfor var det veldig vanskelig å overskue konsekvensene av det vedtaket da det ble fattet i desember 2019. Det som er åpenbart, var at Bø selv hadde regnet med et tap, og det tapet må de bære. Når det gjelder det tapet som følger av at regelverket og rammeverket er uklart, der bidrar vi med å stille opp, samtidig som vi har satt ned et utvalg som skal se på hele inntektssystemet for kommunene, herunder også denne problemstillingen, slik at vi for fremtiden vil ha et system som jeg tror er tydeligere og mer forutsigbart enn det vi har nå, for det er (presidenten klubber) vanskelig å overskue konsekvensene i dette systemet.

Presidenten: Tida er ute.

Willfred Nordlund (Sp) [11:51:04]: Senterpartiet er helt enig med Kommune-Norge og KS i at det er harde kår for lokalpolitikere når de skal finansiere alle tjenestene og skape gode lokalsamfunn.

Statsråden gjentar og gjentar at det er tidenes kommuneøkonomi, men det blir jo ikke sant av den grunn. Utgangspunktet er endringer i skatteinngang og andre elementer som har berget mange kommuner, også når man skal finansiere nye normer og krav. Når man tar ut de fem største kommunene fra regnskapet i 2019, er tallene noe helt annet for de andre kommunene. Der er det veldig dårlig. Regjeringens budsjettforslag var noe annet. Man har altså flaks. Og vi er dypt bekymret for muligheten som lokalpolitikere har til å gi gode tjenester, særlig nå når vi står midt i en pandemi. Gjeldsveksten har aldri vært så stor som nå, og driftsresultatet kommer derfor, med mindre man har flaks igjen, antagelig til å ligge langt under anbefalt nivå neste år – korona eller ei.

Hva er det som gjør at statsråden mener at kommunene skal bruke opp fondsmidler for å dekke opp manglende overføringer fra regjeringen, for det er jo det man skryter av, at man har så mye på fond?

Statsråd Nikolai Astrup [11:52:13]: Det er ikke slik at kommunesektoren bare har mye i fond, de har også hatt gode driftsresultater i mange år. Går vi tilbake til det siste året hvor representantens parti satt i regjering,

var driftsoverskuddet for kommunene 1,2 pst. Det har aldri vært så lavt med denne regjeringen. Tvert om har det vært solide driftsoverskudd. Så har representanten helt rett i at noe av det skyldes økte skatteinntekter. Det er helt korrekt, men økte skatteinntekter er også inntekter, jeg bare minner om det.

Så jeg mener at den beskrivelsen som gis av situasjonen for kommuneøkonomien, ikke er riktig. Ja, kommunene ønsker seg alltid mer penger, men det er slik at de har hatt solide overskudd. De har nå 67 mrd. kr på bok i kommunesektoren, mot 30 mrd. kr i 2013. De har kunnet bygge opp denne bufferen nettopp fordi de har hatt gode resultater, og det gjør dem selvfølgelig bedre stilt i usikre tider. Men det er ingen tvil om at vi skal stille opp også for neste år, og vi leverer et stort handlingsrom i frie inntekter for 2021.

Karin Andersen (SV) [11:53:31]: Først: Det er jo Stortinget som har presset fram disse store tiltakspakene til kommunene.

Statsråden sier han er redd koronakrisa forsterker problemene, og det er jeg også, særlig de økte forskjellene, og ett område som folk er helt avhengig av, er jo å ha et sted å bo og å kunne bo trygt. Og jeg har spurt statsråden om bl.a. bostøtteordningen, og jeg har fått svar fra statsråden som er helt entydig: Det konkluderer med at det er færre som får, og de som får, får i snitt dekket mindre av boutgiftene sine, og de har mindre i inntekt nå enn i 2013.

Da er spørsmålet mitt: Vil det forsterke de sosiale forskjellene, eller vil det øke de sosiale forskjellene når boutgiftene øker, inntektene til folk går ned, færre får bostøtte og de får dekket en mindre del av sine egne boutgifter?

Statsråd Nikolai Astrup [11:54:30]: For en gjennomsnittlig barnefamilie som mottar bostøtte, har boutgiftene økt med 34 pst. siden 2013. I samme periode har gjennomsnittlig bostøtte økt med 38 pst. Det er altså ikke riktig som representanten fremstiller det, at alle har kommet dårligere ut under denne regjeringen når det kommer til bostøtte.

Så er vi helt enige om at alle fortjener et trygt hjem, alle trenger et trygt hjem. Vi har akkurat lagt frem en ny strategi for sosial boligpolitikk som skal se på hvordan vi kan bidra til å hjelpe flere vanskeligstilte inn på boligmarkedet. Vi er særlig opptatt av hvordan barnefamilier som lever under trange kår, kan få tryggere boforhold. Vi ønsker å hjelpe så mange som mulig inn i det ordinære leiemarkedet. Startlån kommer derfor fortsatt til å være et veldig viktig virkemiddel, og vi har satt en låneramme på 13 mrd. kr på startlån neste år, som blir viktig for å hjelpe nettopp dem.

Men når det gjelder bostøtte, har vi også satt ned et eget utvalg, et ekspertutvalg, som skal se på bostøtten og se på hvordan vi kan sørge for at den blir enda bedre og treffer de menneskene som virkelig trenger den.

Bjørnar Moxnes (R) [11:55:47]: Det ble nylig kjent at selskapet Schindler, som har sparket to hovedtillitsvalgte, har fått en kontrakt til en verdi på om lag 90 mill. kr for heiser til det nye regjeringskvartalet. 27 av 44 heiser inngår i byggetrinn 1, som behandles i dag. LO har oppfordret Schindler til å oppheve oppsigelsen.

Kan statsråden garantere at det nye regjeringskvartalet ikke vil slippe til underleverandører som driver med fagforeningsknusing, og som bruker avskjed som virkemiddel mot tillitsvalgte i en konflikt, jf. tillitsvalgtes særskilte oppsigelsesvern?

Statsråd Nikolai Astrup [11:56:28]: Jeg kan garantere at Statsbygg kommer til å følge de reglene som følger av offentlig anskaffelsesregelverk, og vi er selvfølgelig svært opptatt av å ha seriositet i alle statlige byggeprosjekter, og at særlig staten har et ansvar for å sørge for at det er ryddige forhold.

Når det gjelder denne konkrete saken, var ikke Statsbygg kjent med at det forelå noen arbeidskonflikt på det tidspunktet den kontrakten ble tildelt, så vidt jeg vet. Men dette har representanten, så vidt jeg husker, også stilt meg et skriftlig spørsmål om, så jeg antar at han da vil få et mer utførlig svar fra meg om akkurat dette. Men så vidt jeg husker, er det slik at man ikke var kjent med at det forelå noen arbeidskonflikt på det tidspunktet avtalen om denne leveransen ble inngått, i mars 2020.

Presidenten: Då er replikkordskiftet avslutta.

Statsråd Linda Hofstad Helleland [11:57:43]: Regjeringen ønsker levende lokalsamfunn og vekst i hele landet. Vi arbeider for å skape mer og inkludere flere. Næringslivet i Distrikts-Norge har gått bra i flere år, men koronasituasjonen setter mange bedrifter under hardt press. Statsbudsjettet for 2021 skal styrke distriktene ved å gi norsk næringsliv flere ben å stå på og sørge for at flere kommer tilbake i jobb.

Regjeringen satser på vekstfremmende skatte- og avgiftslettelser og gode helsetjenester. Vi satser på utdanning, forskning, digitalisering og innovasjon. Vi har nær doblet samferdselsbudsjettet i vår regjeringsperiode. Både folk og varer kommer raskere og tryggere frem enn før.

Samlet foreslår regjeringen 46 mrd. kr til virkemidler som særskilt skal støtte opp om utviklingen i Distrikts-Norge. Dette er en vekst på 3 pst. Et viktig tiltak er den differensierte arbeidsgiveravgiften, som utgjør

16,7 mrd. kr. Regjeringen har foreslått 1,3 mrd. kr til målrettede distrikts- og regionalpolitiske ordninger. Over 1 mrd. kr er til ordninger som skal bidra til å styrke næringslivets vekst- og utviklingskraft. Det trefter både reiselivsbransjen og andre utsatte bransjer, og det bidrar til at nye forretningsideer skapes og arbeidsplasser utvikles.

Regjeringen har allerede startet oppfølging av distriktmeldingen som Stortinget har behandlet. Vi følger opp med pilotprosjekter rundt om i landet med lokale varianter av Statens hus. Vi oppretter ordninger med kompetansepiloter, som kobler næringslivets behov med regionale utdanningstilbud. Vi har varslet at regjeringen nå er i gang med å utarbeide tre nye strategier for henholdsvis kyst, innland og småbyer og tettsteder for å styrke distriktenes muligheter til å sikre bosetting og skape nye arbeidsplasser.

Gode bredbånds- og mobilnett er grunnleggende. Derfor er jeg veldig glad for at Norge sammen med Danmark nylig ble kåret av den europeiske indeksen til å ha de beste nett i Europa. Likevel foreslår regjeringen 264 mill. kr til utbygging av bredbånd, der vi særlig ønsker å prioritere de spredtbygde strøkene.

For å bidra til bærekraftige velferdssamfunn for kommende generasjoner må vi fortsette med å modernisere og effektivisere offentlig sektor, og vi må legge til rette for verdiskaping i privat sektor. Her har digitalisering en nøkkelrolle. Derfor tar regjeringen nå et krafttak på digitaliseringsfeltet. Vi foreslår rekordhøye 1,5 mrd. kr til nye, og til å videreutvikle eksisterende, digitaliseringstiltak for neste år. Vi legger til rette for privat verdiskaping og tiltak som fremmer effektivitet og kvalitet i offentlig tjenesteproduksjon. Sammen med KS lanserte vi historiens første digitaliseringsstrategi for hele offentlig sektor. Her prioriterer vi nå arbeidet med de syv livshendelsene.

Etablering av Datafabrikken skal bidra til at små og mellomstore virksomheter skal utvikle nye forretningsmuligheter, og norsk deltakelse i det europeiske digitale programmet vil gi norske virksomheter og forskningsmiljø tilgang til kompetanse og ressurser innenfor kunstig intelligens, superdatamaskiner, IKT-sikkerhet og annonsert digital kompetanse.

Regjeringen har som mål å legge til rette for at samene kan utvikle språket, kulturen og samfunnslivet sitt. De totale bevilgningene til samiske formål har økt jevnt over flere år. I forslaget til neste års budsjett inngår bl.a. midler til nybygget Saemien Sitje, til Beaivvås og til Samisk videregående skole og reindriftsskole. Vi vet at disse prosjektene betyr mye for det samiske samfunnet.

Norsk politikk overfor nasjonale minoriteter bygger på prinsippet om likeverd og ikke-diskriminering.

Den nye stortingsmeldingen om nasjonale minoriteter legges frem nå hvert øyeblikk. Det blir den første stortingsmeldingen om nasjonale minoriteter som blir lagt frem i Norge på 20 år. Regjeringens budsjettforslag for 2021 legger til rette for levende lokalsamfunn og vekst i hele Norge. Vi støtter opp under vår ambisjon om at hele landet skal ha verdens beste digitale tjenester.

Presidenten: Det vert replikkordskifte.

Stein Erik Lauvås (A) [12:02:54]: Nå har regjeringen bestemt seg for å dekke opp det tapet som Bø kommune får, og som de får som følge av et eget vedtak om å kutte i egne inntekter. Samtidig som statsråden hyller og støtter det som Bø kommune har gjort og ordføreren i Bø kommune har kjempet gjennom, slår statsråden fast at ingen andre kommuner vil kunne få den samme hjelpen.

Jeg har lyst til å spørre statsråden: Hva er årsaken til at ingen andre kommuner skal få den samme hjelpen som Bø får, om de bevisst kutter i sine egne inntekter?

Statsråd Linda Hofstad Helleland [12:03:43]: Som distriktsminister er jeg veldig glad for ordførere som er engasjerte, og som prøver å snu hver stein for å gjøre kommunen sin best mulig for sine innbyggere. Det å tilrettelegge for investeringer, det å tilrettelegge for at folk skal komme flyttende til kommunen, er viktig. Derfor er jeg veldig glad for at Arbeiderpartiet i Bø og Tom Tobiassen sier at det å fjerne formuesskatten er god arbeiderpartipolitikk, fordi det fører til at vi skaper flere arbeidsplasser.

Derfor har også Høyre og regjeringen en litt annen tilnærming enn Arbeiderpartiet. Jeg ser at det er kommet ut melding fra Youngstorget om hva partiet skal mene: at man skal gå ut og være mot formuesskatten. Så ser vi at Arbeiderpartiet lokalt gjør noe annet. Jeg synes også det er interessant å se hvordan Arbeiderpartiet bruker enhver mulighet til å overkjøre det lokale selvdemokratiet, noe vi også ser i denne saken.

Stein Erik Lauvås (A) [12:04:46]: Jo da, Youngstorget og vi i stortingsgruppa til Arbeiderpartiet er helt enige, og det gikk ikke ut noen spesiell melding heller. Men det er jo greit å se at VG, Dagbladet og en del andre kommentatorer faktisk er helt enig med både Youngstorget og stortingsgruppa til Arbeiderpartiet i at det regjeringen nå driver med i forbindelse med denne nødhjelpen til skatteparadis, er svært uklokt.

Så er det bare å si at jeg også er veldig glad for alle ordførere og regionale og kommunale politikere som kjemper for sin kommune, og som vil gjøre det best for sine innbyggere og best for sitt næringsliv. Men jeg får ikke svar på spørsmålet, så jeg får spørre en gang til:

Hva er det som er uklart i inntektssystemet når en kommune velger å kutte frivillig i egne inntekter? Hvilke mekanismer er det statsråden her peker på, som gjør at Bø skal få nødhjelpen, men at ingen andre kommuner kan få den samme hjelpen?

Statsråd Linda Hofstad Helleland [12:05:43]: Det representanten Lauvås er inne på, redegjorde også ansvarlig statsråd Astrup for, og jeg er her for å forsvare det budsjettet som ligger til distriktsministeren. Men jeg vil jo si at jeg er overrasket over at Arbeiderpartiet ikke er mer opptatt av å løfte frem ideer som kommer lokalt, for å styrke distriktene. Jeg vet jo at Youngstorget er en effektiv valgkampmaskin, og det at Arbeiderpartiet er mer opptatt av hva kommentatorene i Oslo skriver, enn av sine lokalpolitikere rundt om i landet, sier vel litt om situasjonen Arbeiderpartiet er i akkurat nå.

Fra Høyres og regjeringens side er vi veldig opptatt av å snakke med lokalpolitikere av ulik farge. På fredag var jeg sammen med Isak Veierud Busch fra Arbeiderpartiet, som er ordfører på Røros. Vi hadde en usedvanlig interessant samtale om forslag han mener vi kan bidra til (presidenten klubber) for å styrke Røros, styrke fjellbygdene, styrke innlandet og resten av Kommune-Norge.

Presidenten: Då var tida ute.

Heidi Greni (Sp) [12:07:01]: Statsråden har ifølge statsministeren et overordnet samordningsansvar for regjeringens distriktpolitikk og ansvaret for hvordan de ulike departementenes forslag virker inn på muligheter i hele landet. Særlig har staten ansvar for lokalisering av statlige arbeidsplasser.

Et av forslagene som ligger i statsbudsjettet, er å ordne et nasjonalt kontor for Husleietvistutvalget, altså de som behandler uenigheter mellom leier og huseier. Dette kontoret kan i praksis legges hvor som helst. Regjeringen har som mål at statlige arbeidsplasser skal legges utenfor de største byene så langt det er mulig, selv om statistikken så langt viser det stikk motsatte.

Hva er statsrådens vurdering av flertallets forslag om at det nasjonale kontoret for Husleietvistutvalget skal lokaliseres utenfor de største pressområdene?

Statsråd Linda Hofstad Helleland [12:07:59]: Det er helt riktig som representanten sier, at det er min oppgave å koordinere at distriktshensynene blir ivaretatt av hvert departement og hver statsråd. Det er et nytt grep som regjeringen har iverksatt nå. Når det gjelder både sammensetningen av utvalg som etableres, og også i hver eneste sak som kan ha en negativ – eller for så vidt også positiv – konsekvens for distriktene, er det

min oppgave i regjeringen å koordinere det og belyse hvilke virkninger det totalt sett kan ha for distriktene.

Regjeringen er opptatt av at statlige arbeidsplasser skal lokaliseres utenfor Oslo og de store, sentrale østlandskommunene. Det er flere statlige arbeidsplasser i nesten alle fylker i dag enn det var i 2013, og vi ser nå også fra SSB at (presidenten klubber) ...

Heidi Greni (Sp) [12:09:03]: Spørsmålet mitt gikk på om dere vil sørge for at dette Husleietvistutvalget vil bli lokalisert utenom de store byene. Regjeringen har flyttet ut arbeidsplasser til Bergen, Trondheim og Stavanger, og det er viktig og riktig, men det er ikke distriktpolitikk. Nå er det på tide at vi også bruker utflytting av statlige arbeidsplasser i distriktpolitikken, og derfor er spørsmålet mitt: Kan statsråden garantere at dette nye kontoret i hvert fall blir lagt utenfor de største byene?

Statsråd Linda Hofstad Helleland [12:09:37]: Jeg kan ikke stå her og garantere for hvor det blir lokalisert. Som jeg sa, er vi opptatt av at nye arbeidsplasser skal lokaliseres utenfor de store byene. Det er også derfor vi nå kommer med vår strategi for tettsteder og byer. Vi ønsker å bygge opp kraftsenter utenfor de store byene, som også har kompetansearbeidsplasser, som har offentlige arbeidsplasser og arbeidsplasser innenfor privat sektor, og som det kan være attraktivt for å motta arbeidsplasser både innenfor privat sektor og også innenfor det offentlige.

Det er derfor vi også tester ut piloter med lokale størrelser av statens hus rundt omkring i Norge nå, nettopp fordi de statlige arbeidsplassene hvor man sitter alene – ofte er det ganske få – skal komme sammen, ha et arbeidsfellesskap, samarbeide og gjøre seg sterkere, både med tanke på den kompetansen de har, og også for å tiltrekke seg flere arbeidsplasser til de stedene utenfor de store byene.

Helge André Njåstad (FrP) [12:10:53]: Sist eg hadde replikk til statsråden, gjekk det på ferjer. No skal eg bevega meg over til noko som ikkje er så veldig langt ifrå, nemleg båtar. I det fylkeskommunale inntektssystemet er det eit eige system for korleis ein leverer pengar til fylkeskommunar for båtar. Tidlegare var det sånn at ein gav pengar nærmast etter kva utgifter ein hadde på båtar, men så la ein om for nokre år sidan. Når fylkeskommunar legg ned båtruter, får ein behalda pengane sjølve, men me ser no at mange raud-grøne fylkeskommunar er distriktsfiendtlige og legg ned båtruter. Heldigvis har regjeringa varsla at dei skal sjå på ein ny modell og leggja han fram i kommuneproposisjonen som kjem til våren.

Mitt spørsmål er: Vil distriktsministeren ta initiativ til at det ikkje lenger blir lønsamt for fylkeskommunar å leggja ned båtruter og dermed svekkja tilbodet i distrikta? Me ser dette bl.a. i Rogaland, der det er eit stort problem når fylkeskommunen tek slike initiativ.

Statsråd Linda Hofstad Helleland [12:11:52]: Dette er også et spørsmål som ligger under statsråd Astrup, men som distriktsminister er jeg veldig opptatt av at vi må ha effektiv samferdsel ute i distriktene, for hvis ikke, er det umulig å jobbe og bo der. Derfor er jeg veldig glad for den skyhøye satsingen som har vært de siste årene, der regjeringen, ikke minst takket være Fremskrittspartiet, har hatt en voldsom satsing på både vei og bane, men også på båt. Jeg er veldig glad for at vi i dette statsbudsjettet støtter og kommer med forslag om 100 mill. kr til innfasing av lav- og nullutslippsferjer. Jeg tror det er viktig å legge til rette for at det skal la seg gjøre for fylkeskommunene å investere i grønn båttransport. Vi legger midler på bordet sånn at Hurtigruten kan ha flere seilinger fra Bergen opp til Kirkenes.

Helge André Njåstad (FrP) [12:12:54]: Eg takkar for svaret. Eg er klar over at detaljane ligg hos statsråd Astrup, men distriktsutfordringane ligg absolutt hos oss alle. Det som er litt ironisk no, er at me blir kritiserte for å sentralisera frå Oslo, men ser me korleis Senterpartiet styrer ute i dei ulike fylkeskommunane, er det vel ingen som sentraliserer meir enn det dei gjer. I Rogaland legg dei ned båtruter, som me ser. I mitt heimfylke, Vestland, har ein med Senterpartiet i spissen gått inn for å fjerna eit båtbibliotek som er veldig populært, veldig desentralisert. I tillegg ser ein at dei legg ned skulelinjer. Er statsråden bekymra over den sentraliseringspolitikken ein ser, med Senterpartiet i spissen, i norske fylkeskommunar?

Statsråd Linda Hofstad Helleland [12:13:39]: Ja, det bekymrer meg at det i hvert fall er veldig langt mellom liv og lære. Når man hører på Senterpartiet og hva de sier, er det ofte det motsatte som skjer ute i kommunene. Som distriktsminister er det, som jeg sa tidligere, helt avgjørende at vi har god infrastruktur i distriktene. Derfor er vi flere som jobber tett for å sikre gode transporttilbud ute i distriktene, både kommunal- og moderniseringsministeren, klima- og miljøministeren og ikke minst samferdselsministeren, selvsagt. Vi er flere fra regjeringen som jobber for å sikre at både folk og næringsliv skal ha gode og effektive transportårer og kommunikasjonsmidler å komme seg til og fra jobb på.

Presidenten: Replikordskiftet er avslutta.

Eirik Sivertsen (A) [12:14:53]: Sterke fellesskap og små forskjeller er det som gjør Norge til Norge. Kom-

munesektoren, kommunene vi har, og de som jobber der, er selve grunnmuren for de små og store fellesskapene som finnes over hele landet.

Det er kommunene som har ansvaret for noen av de viktigste tjenestene som finnes i folks liv. Det er kommunene som har ansvaret for tjenester som store og små i by og bygd bruker hver eneste dag. Det er ungene, som går på skole og i barnehage. Det er de eldre som er avhengig av å kunne bo på sykehjem, eller trenger hjelp sånn at de kan bo hjemme lengst mulig. Det er nybakte foreldre som bruker tjenestene på helsestasjonen. Det er næringsliv og innbyggere som vil utvikle sine lokalsamfunn. Alle har behov for en kommune som yter tjenester med god kvalitet for alle. Derfor styrker Arbeiderpartiet kommunenes budsjett i vårt alternative forslag til statsbudsjett med 3,15 mrd. kr, fordi vi har ambisjoner om å skape et enda bedre samfunn.

Det er Stortinget og regjeringen som legger rammene for utvikling av tjenestetilbudet ute i kommunene. Hvis vi ser kommuneøkonomien i fjor, i år og neste år i sammenheng, er stortingsflertallets bidrag til sterkere velferd i kommunene ganske dårlig. Hvis vi går til regjeringens egne tall, viser de en gjennomsnittlig vekst på 0,3 pst. i perioden 2018–2021. Det stramme økonomiske opplegget for kommunene vi har sett de siste årene, vil også fortsette det neste året. Kursen er den samme.

Det økonomiske opplegget for kommunesektoren for inneværende år er det dårligste de siste 15 årene. Opplegget for neste år fortsetter i samme retning. Denne regjeringen ruster ikke kommunene for de utfordringene man står overfor i endringens tidsalder. Det er klimaomstilling, som krever stor innsats, det er urbanisering og demografi, som gir store utfordringer enten en er vekstkommune eller fraflyttingskommune, og det er store endringer som følge av digitaliseringen i samfunnet. På toppen av det hele har vi fått en pandemi de skal håndtere.

Når jeg hører representanten Trellevik snakke om veksten i de frie inntektene på 2 mrd. kr som en fantastisk styrking av velferden i kommunene, så henger ikke det på greip. 100 mill. kr er, som det ble redegjort for av statsråden, begrunnet i særskilt satsing på psykisk helse. Det er bra. Det er 100 mill. kr til lavutslippsløsninger. Det er også bra, men Arbeiderpartiet har dobbelt så mye penger i vårt forslag.

Det representanten ikke tar med seg, er at det er 1,1 mrd. kr som er merkostnad som følge av endringer i demografi, men ikke pensjon, som representanten sa, for det kommer i tillegg. I regjeringens tabell er det et handlingsrom på 0,7 mrd. kr. Det man ikke har tatt med der, er pensjonskostnadene, som øker med 600 mill. kr neste år. Da er vi plutselig nede i et hand-

lingsrom på 100 mill. kr. Så hoppet representanten elegant over at man strammer til kommunenes utgifter med å holde fast på å begrense beløpene til ressurskrevende tjenester med 300 mill. kr. Det finnes flere eksempler. Da er man over på et minusbudsjett, ikke et vekstbudsjett.

Jeg gleder meg, og det har jeg sagt flere ganger fra denne talerstolen, over at det er rekordfå – nå hørte jeg statsråden sa veldig få, så det er mulig vi har fått en liten økning – kommuner på ROBEK-listen. Det er bra, for det betyr at flere kommuner har kontroll på egen økonomi og utvikling.

Problemet er at man ikke kan bruke penger man har på bok, til å ansette folk. Representanten Trellevik snakker om at det er 60 mrd. kr på bok. Er det mye penger? Ja, isolert sett er 60 mrd. kr, 60 000 mill. kr, mye penger – det er f.eks. halvparten av en Nord-Norgebane – men det er bare drøye to måneders drift av Kommune-Norge. En kan ikke ansette en sykepleier for penger på den måten. Ikke bare er det dårlig og lite klok politikk, men med den nye kommuneloven er det også direkte ulovlig. Det kan ikke være sånn at representanten Trellevik mener at norske kommuner skal finansiere driften sin over penger de har spart opp.

Det er også store forskjeller mellom kommunene. Hvem er det som har penger på bok? Jo, det er de fem største kommunene, som går med underforbruk, og som bygger opp fondsreserver. Det er store forskjeller i Kommune-Norge her.

For Arbeiderpartiets del har vi større ambisjoner for velferden framover. Vi vil styrke kommunenes muligheter. Derfor har vi ikke bare vekst i frie midler til kommunene, men vi har også en lang rekke øremerkede ordninger som viser hvordan vi vil endre hverdagen for folk, gi bedre tjenester.

Vi kan ikke fikse alt på ett år. Det har vi aldri gjort, det er ikke den sosialdemokratiske metoden. Vi bygger stein på stein, men vi viser en klar forskjell og en klar retning som et alternativ til regjeringen Solberg.

Torill Eidsheim (H) [12:20:11]: Vår aller viktigaste oppgave no, er å ta Noreg trygt ut av krisa og samtidig møte dei framtid utfordringane vi står overfor. Dette skal vi gjere gjennom å skape meir, inkludere fleire og sørgje for at ingen fell utanfor.

Vi må halde fram med å modernisere og effektivisere offentleg sektor. Vi må leggje til rette for nye jobbar og gjere kvardagen enklare for folk flest. Statsbudsjettet for 2021 skal nettopp bidra til å få fleire tilbake i jobb og å sikre næringslivet fleire bein å stå på.

Noreg treng ei grøn og god omstilling. Teknologi brukt på smarte måtar gjer det mogeleg å vere konkurransedyktig i høgkostlandet Noreg. Covid-situasjonen

har vist oss potensialet som ligg i digitalisering. Vi har seinka terskelen, og det har utvida forståinga vår av moglegheitene også for distrikta, slik at folk kan bu og arbeide der dei ønskjer.

Desse positive effektane av ein krevjande situasjon trass alt må vi ta vare på, og vi må utvikle dei vidare. Digitalisering er eit viktig verkemiddel. Difor føreslår regjeringa å løyve over 1,5 mrd. kr til nye digitaliseringstiltak i statsbudsjettet for 2021.

For å bidra til at bedriftene kjem i gang igjen over heile landet, og at dei ledige kjem tilbake i jobb, føreslår regjeringa òg å løyve om lag 1,35 mrd. kr til ordningar som skal bidra til vekstkraftig næringsliv og velfungerande tenestetilbod i distrikta.

Digital infrastruktur reduserer avstandar. Med 5G vil vi oppnå både høgare hastigheit, meir kapasitet og mindre forseinkingar. Det er også ein viktig føresetnad at vi har sikre og robuste transportledd over heile landet. Regjeringa føreslår her 264,1 mill. kr til breibands-tilskot i område utan kommersielt grunnlag for utbygging og 125,3 mill. kr i tilskot til telesikkerheit og beredskap.

I 2019 vart det samla investert for 12,2 mrd. kr i varige driftsmiddel for elektronisk kommunikasjon og nett. Dette er ei suksesshistorie. Det er historisk, men det er òg heilt nødvendig for at Noreg skal kunne møte framtida. Utviklinga av autonomi, Big Tech og kunstig intelligens vil kome til å krevje at vi evnar å sjå behovet for ein heilskapleg infrastruktur, slik at vi kan møte både forventningar og moglegheiter, og at dette kan vekse proporsjonalt.

Innovasjon og digital utvikling har eit auka potensial gjennom samarbeid og kunnskapsutveksling. Regjeringa har sett i gang arbeid på fleire område for å sikre ei ønskt utvikling både i det offentlege og i næringslivet. Eg har store forventningar til EUs nye program for digital omstilling og bruk av innovative digitale teknologiar i samfunn og næringsliv.

Digital Europe Programme, der regjeringa føreslår at vi skal bruke 56,2 mill. kr for å sikre ei full norsk deltaking, er veldig viktig og har eit stort potensial for næringslivet vårt med små og mellomstore bedrifter. Vi har nettopp det, vi har eit stolt næringsliv, men dette næringslivet er sett saman av små og mellomstore bedrifter, og dei har vist seg omstillingsdyktige før, og dei vil kome til å vise det igjen. Eit sterkt, grønt næringsliv er viktig for velferdsutviklinga vår. Når det blir skapt meir, kan vi inkludere fleire, og det vil på sikt sørgje for at vi får eit samfunn der ingen fell utanfor.

Siri Gåsemyr Staalesen (A) [12:25:17]: Arbeiderpartiet har en offensiv satsing på bolig i årets budsjett – både økonomisk og med en rekke forslag. Vi har frem-

met 30 tiltak for ny boligpolitikk. Det er et offentlig ansvar at alle skal ha mulighet til en god bolig av god kvalitet. Det offentlige, både stat og kommune, skal bidra til at det bygges nok boliger i alle deler av landet.

I Norge eier fire av fem sin egen bolig. Med dagens boligpriser er det mange steder vanskelig å komme seg inn i boligmarkedet og kjøpe sin egen bolig.

Kommunene bør sikre seg tomteareal. Det er lettere å ha kontroll med utviklingen hvis det bygges på kommunale tomter. Kommunene har flere virkemidler for å legge til rette slik at det kan bygges boliger med god kvalitet for alle.

Arbeiderpartiet vil at ordningene i Husbanken skal brukes mer aktivt. Staten skal legge til rette for dette.

Arbeiderpartiet vil styrke kommuneøkonomien og dermed gi kommunene større muskler til å realisere egen bolig for flere. Dette gir kommunene mulighet til å styrke byggesaksbehandlingen når det gjelder både ressurser og kompetanseheving, styrke boligkontorene slik at flere som bor i kommunal bolig, kan få mulighet til å eie egen bolig, og mulighet til å prøve ut ulike prosjekter som kan gi nye veier inn i boligmarkedet.

Arbeiderpartiet vil gjøre mer for å støtte kommunene i å styre boligmarkedet og by- og stedsutviklingen lokalt. Da må verktøykassen fram, og vi må aktivt bidra til en plan- og bygningslov som åpner for å gi kommunene rett til å regulere disposisjonsform i boligprosjekter.

Områdesatsingen i ulike storbyer i Norge skal bidra til å løfte nærmiljøer og redusere utenforskap, som barnefattigdom og arbeidsledighet innebærer. Et godt samarbeid mellom stat og kommune der innsatsen for å få flere ut i jobb og gode utdanningsforløp for ungdom og nærmiljøtiltak styrkes, fører til mindre forskjeller og færre utsatte nabolag der dårlige levekår går i arv.

Arbeiderpartiet har en satsing på boligpolitikk på 170 mill. kr utover regjeringens forslag i vårt alternative budsjett samt en kraftig økning i Husbankens utlånsramme på 5 mrd. kr.

Våre forslag på boligfeltet i årets budsjett kan deles inn i fire satsinger:

- Vi vil gi flere mulighet til å komme inn i boligmarkedet og slik motvirke ulikhet i boligmarkedet ved å styrke Husbankens utlånsramme, ved å øke bostøtten med 75 mill. kr, ved å etablere prøveordninger for å hjelpe folk inn i boligmarkedet og ved å prioritere 5 mill. kr til utarbeidelse av metodikk for leie til eie.
- Vi vil legge til rette for at det bygges flere boliger ved å innføre statlige rentekompensasjonsordninger for kommunale tomtekjøp for 20 mill. kr.
- Vi ønsker å styrke og utvide områdesatsingsarbeidet med 35 mill. kr.

- Vi ønsker å utrede endringer i lovverket knyttet til kommunenes mulighet til å fastsette disposisjonsform i boligprosjekter.

Videre vil vi ha en mer miljøvennlig byggenæring. Det kan vi få til ved å øke renterabatten til kommunene med lån til grønne investeringer, og ved å ta større klimahensyn i boligpolitikken. Vi vil ha gode bomiljø. Derfor har vi hvert år siden 2013 styrket budsjettene til regjeringens områdesatsing. Gode og stabile bomiljø kan vi få til ved å øke heistilskuddet slik at eldre kan bo lenger i egen bolig, og vi kan få det til ved å reetablere bolig-etablering i distriktene.

Boligmarkedet drives av folks investeringsstrategier heller enn hva som skal være et godt sted å bo. Nå må vi ta ansvar. Dette er ikke en bærekraftig utvikling av boligpolitikken. Nå er tiden inne for å løfte boligpolitikken som generasjonsansvar og som et nødvendig solidaritetsprosjekt. Det holder ikke at vi hver for oss hjelper våre egne barn – ikke alle har en foreldrebank som kan stille opp. Derfor viser vi til våre 30 forslag, som viser en vilje til å ha en offensiv boligpolitikk.

Norunn Tveiten Benestad (H) [12:29:50]: Vi går mot jul, budsjettdebattene i Stortinget er blant de siste store arbeidsoppgavene vi har før julehøytiden. Familier og enkeltpersoner i hele landet vårt går i år inn i julehøytiden med ulike forventninger og ulike tanker om året som ligger bak oss, og det som kommer foran – noen med takknemlighet over at året har gått bra til tross for korona og andre utfordringer, andre med sorg og bekymring over nære som har vært hardt rammet av den krisen vi står i.

Mange familier og enkeltpersoner er redd for jobbene og arbeidsplassene sine. Hvor tøft det er å bli permittert fra en jobb som gir både livsgrunnlag, arbeidsglede og sosialt samvær, tror jeg ikke en vet før en selv står midt i det. Dette året har mange familier opplevd hva det vil si. Det gjør at en blir både ydmyk og takknemlig for det arbeidet som gjøres i både stat, fylke og kommune, og også i næringslivet, for å sikre velferdstjenestene våre og for å ta Norge ut av koronakrisen.

Det er også regjeringas og vår viktigste oppgave med dette budsjettet å sikre godt smittevern og samtidig håndtere de utfordringene landet vårt står overfor både på kort og på lang sikt. Det gir oss et dobbelt ansvar i budsjettarbeidet i år. Vi må få folk tilbake i arbeid, sørge for at bedriftene kommer i gang igjen over hele landet, og vi må ha flere bein å stå på for å klare de nødvendige samfunnsomstillingene vi er inne i for å legge til rette for en grønnere framtid og et mer bærekraftig velferdssamfunn. Og vi må inkludere flere i arbeids- og samfunnslivet. Det forplikter, og det er et perspektiv vi må ha med oss også inn i kommune-

debatten. Jeg er glad for at forslaget til budsjett for neste år er nøkternt, samtidig som regjeringa er opptatt av å sette kommunene økonomisk i stand til å levere gode tjenester både under og etter koronakrisen.

Jeg vil trekke fram et par tema som ikke har vært framme i debatten så langt. Det første dreier seg om inkluderingsdugnaden. Når en av fem i arbeidsfør alder står utenfor arbeidslivet, blir oppfølgingen viktig. Regjeringas satsing på å bedre mulighetene for å komme inn i arbeidslivet om en har hull i CV-en eller nedsatt funksjonsevne, er et eksempel til etterfølgelse. Det er ingen kvikkfiks, men krever målrettet arbeid over tid.

Fire departementer ser ut til å ha klart 5-prosent-målet. Det er mer enn i fjor, men de fleste har en lang vei å gå. Satsingen på traineeprogrammet gir også resultater, og jeg er glad for at regjeringa følger opp denne satsingen og ber om handlingsplaner for hvordan departementene skal nå målet i inkluderingsdugnaden. Mitt håp er at kommunene og fylkeskommunene følger opp dette arbeidet i sine organisasjoner.

Det andre temaet jeg gjerne vil trekke fram her, gjelder satsing på barn og unges psykiske helse. De 100 mill. kr av veksten i de frie inntektene til kommunene som skal gå til dette, betyr mye. Vi er opptatt av at flere elever skal gjennomføre videregående skole og ikke falle fra i utdanningsløpet. Dette året under koronaen vet vi at mange unge har hatt det ekstra vanskelig. Vi skal også følge opp opptrappingsplanen for barn og unges psykiske helse, som ble behandlet i Stortinget i januar 2020. Da trengs disse midlene.

Til slutt: Denne høsten har vi hørt mye fra opposisjonen om regjeringas oppfølging av den økonomiske situasjonen i kommunene under koronaen. Da synes jeg det var interessant å legge merke til at i forbindelse med budsjettdebatten i min egen kommune, Kristiansand – som den ble referert i Fædrelandsvennen – viste Arbeiderpartiets ordfører til at skatteinngangen var blitt bedre enn en hadde trodd, at finansinntektene ikke var gått ned slik det en stund så ut til, og også de sentrale tiltakene fra høyre regjeringa fikk en litt positiv omtale fra arbeiderpartiordføreren, skrev Fædrelandsvennen. «Jeg må være så redelig og si at kompensasjonen fra regjeringa og Stortinget har blitt bedre enn vi fryktet», sa vår ordfører. Det sier litt.

Rigmor Aasrud (A) [12:34:10]: Barnehager, skoler, eldreomsorg og helsetjenester er viktige tjenester i folks hverdag, og derfor er det det viktigste vi kan bruke fellesskapets penger på. For å bygge ut og styrke disse tjenestene må vi prioritere en sterk og forutsigbar kommuneøkonomi, for det er i kommunene folk bor og lever sitt liv. Derfor har Arbeiderpartiet i sju år foreslått

mer penger til kommunene enn regjeringa. Omtrent 23 mrd. kr mer enn regjeringa har vi foreslått. Det hadde løftet velferden i kommunene.

Ifølge regjeringa øker det økonomiske handlingsrommet i kommunesektoren neste år. Problemet er at kostnadene øker mer enn inntektene. Kommunene får økte pensjonskostnader, de ressurskrevende tjenestene blir dyrere, og ifølge KS er barnehagenormen underfinansiert.

Budsjettundersøkelsen til KS viser at budsjettarbeidet i kommunene blir stadig mer krevende. Over halvparten av kommunene sier det er mer krevende i år enn i fjor.

I løpet av de siste åtte årene har aldri mer enn 15 pst. av kommunene ment at budsjettarbeidet har blitt mindre krevende enn foregående år. Vi kan trygt konstatere at de siste statsbudsjettene ikke gjør jobben enklere for våre lokale folkevalgte. Resultatet er svekket velferd og økt forskjell mellom by og land.

Arbeiderpartiet har større ambisjoner for bedre kvalitet i velferd, i omsorg og i skole. Lærerne, sykepleierne, helsefagarbeiderne og alle de andre som jobber i kommunen, er førstelinjen i velferdstjenestene våre. Tiden er inne for å styrke fellesskapet, ikke svekke det.

Kommuneøkonomien må styrkes. I statsbudsjettet for 2021 foreslår Arbeiderpartiet å styrke kommunesektoren med nesten 3,5 mrd. kr. I tillegg kommer flere satsinger som vil styrke og bedre tjenestetilbudet som kommunene gir innbyggerne. I min hjemkommune, Gran, ville det f.eks. gitt 6,2 mill. kr mer med vårt alternative statsbudsjett. Jeg kan trøste kommunalministeren med at de hadde kommet godt med.

Skal det bo folk i hele landet, må det være mulig å ha tjenester som gjør det mulig. Kommunenes inntektssystem er genialt. Det er vårt viktigste distriktpolitiske verktøy for velferd over hele landet. Det skal sikre noenlunde like forutsetninger for gode velferdstjenester uansett hvor man bor i Norge. Systemet tar hensyn til at kommunene er forskjellige, med ulik geografi og befolkningssammensetning og mye mer. Det er et eksempel på at distriktpolitikken er differensiert.

Jeg merker meg at distriktsministeren nå har funnet på at hun skal dele Distrikts-Norge i to. Begrunnelsen er at Norge er variert, og at vi ikke kan behandle distriktene som ett. Dette skulle være startskuddet på den spissede distriktpolitikken. Problemet er at vi behandler ikke Distrikts-Norge som ett i dag. Inntektssystemet er et eksempel på det, og det er mange andre ting.

Den differensierte arbeidsgiveravgiften er anerkjent som Norges viktigste distriktpolitiske virkemiddel. Den deler Norge i sju soner, ikke i to. Det er bred enighet om å beholde ordningen, men det er ikke gitt at

ordningen blir videreført som i dag. Regjeringen skal i 2021 forhandle med EU og ESA om å beholde ordningen. Særlig kommunesammenslåinger har gjort dette mer komplisert. Distriktsministerens viktigste jobb i 2021 er derfor å sikre at Norge ikke blir påtvunget endringer i arbeidsgiveravgiften. Det har vi opplevd før.

De regionale utviklingsmidlene gir fylkeskommunene mulighet til å møte de utfordringene de ser lokalt. Derfor er de godt egnet til å ivareta en differensiert og tilpasset distriktpolitikk. Disse midlene bidrar også til flere arbeidsplasser i distriktene.

Flere arbeidsplasser er å sette arbeidsfolk først. Men når regjeringen kutter i de regionale utviklingsmidlene som kan brukes til å spisse ut fra lokale forhold, reduseres muligheten for nye arbeidsplasser. Det tjener verken distriktene eller arbeidsfolk.

Presidenten: Dei talarane som heretter får ordet, har ei taletid på 3 minutt.

Kirsti Leirtrø (A) [12:38:48]: Konsekvensene av pandemien vil bli store, og verst vil det gå ut over dem som har minst fra før. Folk trenger trygghet der de bor. Et land med arbeid og bosetting over hele landet er fundamentet for et sterkt fellesskap og for vår felles identitet. Vi ser nå kutt i skoletilbud, linjenedleggelse, kutt i kollektiv-, ferje- og hurtigbåttilbud, økte takster og utsettelse av kravene til tunnelforskriften. Det er nå 60 pst. større risiko for å dø på en fylkesvei enn på en riksvei. I tillegg er de fleste fylkene midt i en sammen-slåingsprosess. De har fått nye oppgaver som ikke er fullfinansiert.

Den kommunale og fylkeskommunale gjelden per innbygger er mangedoblet. Men regjeringspartiene forteller om en annen virkelighet her: Skattelette til dem som har mest fra før, og privatisering, løser alt. Uavhengig av pandemien sliter entreprenørbransjen i store deler av landet, både med økonomi, med rekruttering, innovasjon og forutsigbarhet. Det vil i 2030 mangle 30 000 fagarbeidere. De ber om oppdrag, ikke penger. Ved å tilføre kommuner og fylker ekstra midler kan bedrifter og ansatte komme seg gjennom pandemien og gis trygghet – ved å få oppdrag av investeringer der.

Nå skal regjeringen i tillegg overstyre fylkespolitikkerne ved å innføre karakterbasert inntak. Det er en sentraliseringspolitikk som vil få store konsekvenser for rekruttering til viktige bransjer der naturressursene er. Regjeringens politikk har gjort hverdagen vanskelig for mange. De skal trumfe gjennom sin ideologi, som øker forskjellene mellom by og land og mellom folk, og som er skadelig for tillit og samhold.

Arbeiderpartiet vil ta Norge i en annen retning, gi like muligheter i hele landet og demme opp mot denne sentraliseringen. Distriktene trenger bedre rassikring,

bredbånd og mobildekning, hurtigbåt og ferjetilbud, bedre kollektivtilbud, bedre fylkesveier, mer arbeidskraft og bedre velferdstjenester. Det er viktigere for lokal verdiskaping enn mer til dem som har mest fra før.

Masud Gharahkhani (A) [12:41:55]: Da pandemien traff Norge, var vi heldige som hadde de flotte folkene i helsevesenet, helsefagarbeiderne, sykepleierne som jobber døgnet rundt for å redde liv og helse, de flotte folkene i omsorgssektoren som slang seg rundt for å organisere hjemmeskole for barna våre, alle dem som sikrer trygghet, og som holdt hjulene i gang, fordi vi har velferdsstaten, den samme velferdsstaten høyresiden går til valg på å kutte, privatisere og sentralisere.

Vi går til valg på å styrke velferdsstaten og gjennomføre en tillitsreform i offentlig sektor. Skal vi lykkes med å styrke velferdsstaten for innbyggerne, forutsetter det en sterk og velfungerende offentlig sektor i Norge. Mye er bra – mye kan bli bedre. De ansatte forteller oss at avstanden mellom dem som sitter på toppen, og dem som jobber ute i felt, øker. Velferdsstatens ansatte har minst medbestemmelse i hverdagen sammenlignet med andre yrkesgrupper. De som jobber med det som er aller viktigst for deg og meg – de eldre, barna våre, velferden vår – har minst å si. De forteller oss om en hverdag der markedstenkingen har tatt overhånd, en arbeidshverdag som må passe inn i et Excel-ark der mennesker blir et produkt, om privatisering som fører til at velferdstilbudene ikke henger sammen for oss som innbyggere, en hverdag preget av idiotisk målstyring og rapportering som båndlegger tid som kunne vært brukt på innbyggerne. De ansatte i barne- og ungdomspsykiatrien forteller at 20–25 pst. av hverdagen går til registrering og mindre tid til behandling.

Skal velferdsstaten stille opp for oss når vi trenger den, må vi lytte til de dyktige fagfolkene. De må få tid, tillit og ansvar. Vi må kvitte oss med feilslått målstyring, som skaper frustrasjon og båndlegger tid. Vi må slå ring om offentlig velferd og ideelle aktører, sikre reell medbestemmelse for ansatte, og vi må sikre en offentlig sektor som bygger opp egen kompetanse når det kommer til digitalisering. Det må bli slutt på at offentlig sektor blir melkeku for konsulentbransjen. Det er dårlig, og det er dyrt. I Nav sparer man millioner på å bygge opp egen kompetanse – det samme i politiet.

Offentlige digitaliseringsprosjekter uten forankring hos dem som skal bruke løsningene i hverdagen, blir dyrt og dårlig – dårlig for ansatte, dårlig for innbyggerne. Derfor trenger vi et taktskifte i digitaliseringsstrategien i offentlig sektor. Vi kutter kraftig i konsulentbruk, med beskjed om å ansette i faste stillinger. Det handler om respekt for hvordan vi bruker skattebetalernes penger, og det handler om å ta de ansatte på alvor.

Statsråd Nikolai Astrup [12:44:39]: Det har vært mange argumenter oppe i denne debatten. Representanten Aasrud nevnte at det vil komme godt med de ekstra pengene fra Arbeiderpartiet, men nevnte ikke at de også tilfører flere oppgaver enn de tilfører penger, og at det reelle handlingsrommet dermed faktisk blir negativt for kommunesektoren. Det blir en strammere økonomi av det. Det er verdt å ta med seg i den historien.

Så er det interessant å høre representanten Gharaikhani, som forteller om hvordan høyre regjeringen bygger ned velferdsstaten. Vel, nå utgjør altså offentlig sektor 66 pst. av økonomien i Norge. Det skyldes selvfølgelig dels koronasituasjonen, men før det utgjorde den 58 pst. Det er rekordhøyt. Så det å komme med en påstand om at velferden i Norge bygges ned fordi man er uenig i enkelte forslag, står ikke til troende. Jeg mener det er en form for misrepresentasjon av motstandernes politikk som strengt tatt ikke hører hjemme i denne salen.

Det jeg egentlig tegnet meg for å si, dreide seg om norsk boligpolitikk. Den er i hovedsak – heldigvis – vellykket. Eierlinjen står sterkt, og så mange som åtte av ti eier sin egen bolig, noe som er høyere enn i våre naboland. Eierandelen er også høy blant innvandrere, og vi er blant landene som har størst andel unge boligeiere. Gjennomsnittsalderen for å kjøpe egen bolig er 28 år, et tall som har vært stabilt de siste ti årene, og selv i Oslo er den faktisk under 29 år og har vært det de siste ti årene.

Likevel må det bygges langt flere boliger i pressområdene. I Oslo er det f.eks. blitt 200 000 flere mennesker de siste 20 årene, det er bygget bare 60 000 nye boliger, og en gjennomsnittlig husstand er på under to mennesker. Det sier seg selv at boligprisene øker. Da må det reguleres flere tomter, og kommunene må kjenne sin besøkelsestid i disse pressområdene.

Men det viktigste for meg er at vi evner å stille opp for dem som over tid sliter med å komme inn på boligmarkedet. Ifølge SSB var det 179 000 vanskeligstilte på boligmarkedet i 2019. Av disse var 78 000 barn og unge. Heldigvis var antall bostedsløse gått betydelig ned da det sist ble kartlagt, men det er viktig med en offensiv, sosial boligpolitikk, og det skal statsbudsjettet for 2021 bidra til.

Tidligere i desember la regjeringen frem en ny strategi for den boligsosiale politikken. Alle trenger et trygt hjem. Den skal nettopp bidra til at flere vanskeligstilte kommer inn på boligmarkedet, og at flere får mulighet til å kjøpe sin egen bolig gjennom startlansordningen i Husbanken, men også at vi har en god bostøtteordning og trygge forhold på leiemarkedet.

Det er mye å ta tak i på dette området, men vi har en tydelig strategi for hva vi skal få til de neste årene.

Heidi Greni (Sp) [12:47:54]: En aktiv distriktspolitikk med mål om at folk skal kunne bo og arbeide der de selv ønsker, er avgjørende for at vi skal få vekst og verdiskaping i hele landet.

Statistisk sentralbyrås tall over folketilvekst og nedgang viser at i 2015 var det folketallsnedgang i 249 kommuner. I 2013 var det nedgang i kun 112 kommuner. I 2019 er det hele 291 kommuner som har folketallsnedgang.

Dette viser at distriktspolitikk nytter. Det betyr noe hvem som styrer landet. Befolkningstallene viser også hva som er fasiten etter denne regjeringen. Nei, det går ikke an å skylde på megatrender. Dersom det er politisk vilje, er det muligheter.

For noen uker siden behandlet vi distriktsmeldingen her i Stortinget, og jeg avsluttet mitt innlegg med å slå fast at det var akkurat ti måneder siden landet fikk en distriktsminister, og at det sannsynligvis ville gå ti måneder til før vi fikk en distriktspolitikk. Regjeringens budsjettforslag viser med all tydelighet at jeg kommer til å få rett. Det er null satsing på Distrikts-Norge.

Utdanningspolitikk er distriktspolitikk. Et desentralisert videregående tilbud som gjør at 15-åringer slipper å flytte på hybel, er viktig for å beholde ungdommen. Det samme gjelder tilbud om

etterutdanning og desentralisert høyere utdanning i dagpendleravstand. Nedlegging av Campus på Nesna er skoleeksemplet på hva som ødelegger kompetansetilfanget og næringsutviklingen i en hel region.

Å spre statlige arbeidsplasser er viktig. Utflytting fra Oslo til Bergen, Tromsø og Trondheim er både riktig og viktig, men det er ikke distriktspolitikk. Statlige arbeidsplasser må i størst mulig grad spres på mindre steder. Arkivet på Tynset er et godt eksempel på at kompetansetilgang ikke er en utfordring selv om vi flytter ut statlige arbeidsplasser til små kommuner. Senterpartiet fremmer forslag om at det landsdekkende Husleietvistutvalget selvfølgelig må legges utenom de største byene.

Gjennom byvekstavtaler overføres milliarder til de store byene, men små og mellomstore kommuner blir avspist med stadig trangere rammer. Senterpartiet har lansert bygdevekstavtaler. Målet er å legge til rette for næringsutvikling og levende lokalsamfunn i hele landet. Det er store områder i Norge som ikke blir utnyttet, og som med en målrettet næringspolitikk har et stort potensial.

For noen uker siden la tidligere Høyre-statsråd Victor Norman fram en NOU om demografiutfordringer i distriktene. Deres konklusjon er: Aktiv distriktspolitikk krever mer desentralisert utdanning, bedre økonomi i distriktskommunene, slutt på kommunesammenslåinger, og klynger av små kommuner med

godt interkommunalt samarbeid er bedre enn «bygdebytenking». Det må satses mer på veibygging i distriktene. – Hvor har jeg lest dette før?

Jo, det har jeg lest i Senterpartiets program.

Torhild Bransdal (KrF) [12:51:17]: Det er flere temaer som har utmerket seg i debatten, og nummer én er Bø kommune. En må bare berømme Bø kommune for at de har klart å skaffe seg så mye publisitet, og en skal ha stor respekt for de lokale vedtak som er gjort der oppe, med varierende partiers medvirkning. Det har jeg stor respekt for. Når det er sagt, mener jeg at Bø kommune må ta konsekvensene av de vedtakene som de har gjort. Da blir det ganske spesielt hvis bare Bø kommune skal kompenseres. Det må ses i en sammenheng i inntektssystemet, hvis en overhodet skal gjøre det, for for Kristelig Folkeparti er faktisk disse skatteformene utrolig viktige.

Også eiendomsskatten er blitt et stikkord her, og det ser ut til at målet er å begrense lokalpolitikeres rett til å skrive ut skatt til flest mulig. Jeg vil påstå at de som har den beste lokalkunnskapen om dette, faktisk er lokalpolitikere. Det er rart at en skatteform som forvaltes av det lokale nivået, skal være så uglesett i forhold til statsskatter.

Senterpartiet påstår at de lytter til folks behov og vil være nært. Det har jeg stor respekt for, det bør være en målsetting for alle. Men jeg håper at Senterpartiet, når de kanskje en gang i fremtiden flytter inn i regjeringskontorene, har dører som er brede nok til at de kan møtes to i dem, for ellers vil det smelle betraktelig.

Så har jeg lyst til å komme med en bekymringsmelding om fylkeskommunen, det regionale nivået. Jeg hører her fra flere partier at det ikke er så stor omsorg for det regionale nivået. For Kristelig Folkeparti er det regionale nivået utrolig viktig for å forvalte tjenester som trenger mye kompetanse nær folk. Vi har bekymringer for et stort etterslep på fylkesveier, og vi har bekymringer for at distriktspolitikk er mer enn samferdselspolitikk, selv om samferdselspolitikken er viktig.

Fylkeskommunen skal forvalte stadig skrumpende kasser og regionale utviklingsmidler. Meldingene som Kristelig Folkeparti får inn om dette, går ut på at regionale utviklingsmidler er helt essensielle for å stimulere små og mellomstore bedrifter, få til utvikling i distriktene og kanskje få etableringer i distriktene der andre ikke vil være. Men da er dialogen og oppmerksomheten fra fylkeskommunen essensiell, og det er de som sitter med lokalkunnskapen.

Så i stedet for å fokusere på å reversere det regionale nivået vil Kristelig Folkeparti fokusere på å utvikle det.

Karin Andersen (SV) [12:54:11]: På alle de områdene Kristelig Folkeparti har tatt ordet i dag, ville de fått

mye mer ut av sine standpunkter sammen med de rød-grønne partiene. La oss slå det klinkende klart fast.

SV vil styrke kommuneøkonomien med over 7 mrd. kr, og det gjør vi fordi vi ønsker å gi trygghet i hverdagen for folk og rom for kommuner og fylker til å holde hjulene i gang også i bygg og anlegg.

Skape arbeidsplasser skjønner jeg er noe som høyresida nå vil si skal ta oss ut av krisa. Ja, SV har fremmet mange forslag om å skape flere arbeidsplasser. Blant annet har vi styrket de regionale ordningene, som regjeringen sjøl skriver i budsjettet sitt fungerer veldig godt. De gir økt verdiskaping, flere arbeidsplasser, flere ansatte, sammenlignet med tilsvarende bedrifter som ikke har fått slik støtte. Det er altså ordninger som fungerer veldig godt og veldig målrettet. Disse har SV styrket med 400 mill. kr fordi vi vil ha de arbeidsplassene. I tillegg har vi lagt inn store pakker på nye grønne arbeidsplasser og risikoavlastning, som det viser seg er det som virker best her.

I tillegg til det har vi et ønske om å gi 200 mill. kr mer til bredbånd. Det er helt nødvendig.

Så vi har mange forslag, i motsetning til regjeringen, som foreslår kutt i formuesskatten, som det ikke er mulig å påvise én arbeidsplass ut fra – ikke én.

Inkludere, hører jeg også noen snakke om. Ja, la oss da starte med å realisere veikartet for universelt utformede skoler. Til det foreslår SV 300 mill. kr. Vi må snart få skoler som gjør at alle ungene våre kan gå der, i hvert fall komme inn. Det blir så mange tomme ord når man ikke er villig til å flytte en krone for å realisere dette.

Minske forskjellene, hører jeg man sier, og man snakker mye om bostøtten. Når færre får og de som får, får mindre, er den svekket i en situasjon der boutgiftene øker og inntektene går ned. I salderingen har regjeringen – og statsråden var oppe og snakket om den sosiale boligpolitikken – kuttet enda mer i bostøtten. Reglene er så trange at folk som trenger det, ikke får. I dette budsjettet har man også kuttet tilskudd til utleieboliger.

Det henger jo ikke på greip det man sier når man sier at man er opptatt av arbeidsplasser, opptatt av å minske forskjeller og opptatt av at flere skal inkluderes. Da må man gjøre noe annet enn det denne regjeringen gjør. Denne regjeringen har utrolige muligheter, muligheter som nesten ingen annen regjering har hatt noen gang. De har økonomiske midler og handlefrihet, og man kunne ha brukt de mulighetene til å styrke fellesskapet framfor å øke forskjellene.

Liv Signe Navarsete (Sp) [12:57:36]: Eg tok egentlig ordet for å snakke om den kommunale beredskapen og totalforsvaret og om regjeringa er villig til å prioritere midlar slik at kommunane kan gjere dette viktige arbeidet. Eg skal seie bitte litt om det, på eitt minutt, for

me har eit nytt sikkerheitspolitisk bakteppe. Det er auka behov for sivil beredskap og sivilt-militært samarbeid. Me må revitalisere totalforsvaret, og kommunane er heilt avgjerande, saman med fylkeskommunane og statlege etatar, for å få dette til. Då treng dei midlar. Eg er svært skuffa over at Senterpartiet ikkje fekk fleirtal i denne salen for forslaget sitt om å setje ned ein totalberedskapskommisjon. Det er noko som me skal ta opp igjen, når me kjem i regjering.

Då eg hørde distriktsministeren i replikkvekslinga og hennar store omsut for at distrikta har store kostnader til infrastruktur, måtte eg tenkje: snakk om krokodilletårer. Senterpartiet fekk tidlegere i år røysta ned eit godt grunnlagt forslag om betre ferjetenester. Kvar var distriktsministeren då, skal tru? Pendlarkostnadene har auka dramatisk med denne regjeringa. Kvar har distriktsministeren vore når det har skjedd? Regionale utviklingsmidlar har turka inn. Har Hofstad Helleland registrert kva det fører til av mangel på midlar til å stimulere næringsliv og utvikling i distriktskommunar, i distriktsfylke? Samferdslemediane vert meir og meir sentraliserte, til gigantiske jernbaneutbyggingar og firefelts vegar rundt dei store byane. Kvar er distriktsministeren når det vert planlagt? Victor Norman-utvalet seier at kommunesamanslåing ikkje er god politikk for å utvikle vekst i distriktskommunar – kommunalt samarbeid. Kvar er distriktsministeren når regjeringa framleis vil påleggje fylkesmennene å jobbe intenst for å få fleire kommunar til å slå seg saman?

Og til slutt: inntektssystemet for kommunane. Det er ein grunn til at me snudde flyttetalet på hovudet frå 2005 til 2013, og at det no er snudd tilbake til 2005-nivå. Det er mange grunnar til det. Eg har nemnt nokre av dei her, men eg er heilt sikker på at det inntektssystemet som me endra i vår tid, og som gjorde det leveleg for distriktskommunar, er ein viktig grunn til det. Det skal me endre på nytt, om me kjem i regjering.

Eg kan avslutningsvis seie til representanten Bransdal at kjem Senterpartiet i regjering, skal me, som sist, sikre at dørene er så breie at vanlege folk kan få kome til oss med utfordringane sine og verte høyrde.

Bjørnar Moxnes (R) [13:00:53]: Det gjelder å være på vakt når politikerelitens prestisjeprosjekter kommer på bordet vårt, for det blir ofte dyrt, og enda oftere blir sluttsommen langt større enn det den opprinnelig var beregnet til. Både sikkerhet og arbeidsforhold for ansatte skal selvfølgelig være i orden i et nytt regjeringskvartal, men vi har altså en regjering som daglig oppfører seg som om det er for dyrt å gjøre noe med vår tids store oppgaver. Samtidig vet vi at nytt regjeringskvartal har en kostnadsramme på over 20 mrd. kr for kun første byggetrinn. Det er altså mer enn det regjeringen ser for

seg til det som kalles for det største klimaprojektet i norsk industri noensinne, nemlig karbonfangst og -lagring, som vil gis 16,8 mrd. kr.

Norge har nesten 200 000 arbeidsledige. Vi har en lang liste med tiltak for å skape arbeidsplasser og ruste opp landet. Men framfor en miljøvennlig og kraftfull krisepolitikk for oppgradering og utbygging av infrastruktur, energisparing, vedlikehold og nye industriprosjekter får vi i stedet Fremskrittspartiets symbolpolitikk og Høyres kuttpolitikk. Fremskrittspartiet gikk høyt på banen og ville kutte hele bevilgningen til nytt regjeringskvartal, men i forliket prioriterte de skatteuttak for de 6 000 med Norges aller dyreste boliger. Regjeringens vilje til å gå i dialog med opposisjonen, Oslo kommune og fagforeningene, til å se på gjenbruk av andre løsninger har vært for svak til at vi kan støtte den milliardbevilgningen.

Vi mener også at arbeidsforholdene må være på stell for dem som skal bygge nytt regjeringskvartal. Nå har Statsbygg inngått kontrakt til en verdi av om lag 90 mill. kr med selskapet Schindler AS om å bygge heiser i det nye regjeringskvartalet. Schindler sparket i november to hovedtillitsvalgte etter en konflikt, selv om tillitsvalgte har et særskilt vern mot oppsigelse og LO har bedt Schindler om å oppheve oppsigelsen. Statsbygg har fått skryt for sine seriøsitetskrav, som altså stiller krav til underleverandører for å forhindre sosial dumping. Rødt foreslår i dag at regjeringen må sikre at Statsbygg ikke benytter seg av underleverandører i arbeidskonflikt, herunder bedrifter som bruker avskjed som virkemiddel mot tillitsvalgte. Hvis en bedrift som driver aktiv fagforeningsknusing, kan være leverandør i forbindelse med bygging av nytt regjeringskvartal, er det å godta at den norske modellen samtidig rives over ende. Så her bør samtlige partier både manne seg opp og kvinne seg opp og støtte Rødts forslag, som jeg her ved tar opp til votering i salen.

Ingjerd Schou hadde her overtatt presidentplassen.

Presidenten: Representanten Bjørnar Moxnes har tatt opp det forslaget han refererte til.

Ove Trellevik (H) [13:04:04]: Det er å halda kommunane for narr når ein skal løyva 2,5 mrd. kr meir til kommunane og samtidig påleggja dei å gjennomføra ei rekkje nye oppgåver med dei same pengane. Summen av Arbeidarpartiets politikk vil vera at kommunane må kutta i driftsbudsjetta sine og i det eksisterande tenestetilbodet for å finansiera dei nye løfta frå Arbeidarpartiet.

Arbeidarpartiet erklærte krise i kommuneøkonomien tidlegare i haust. 138 ordførar måtte signera på eit lesarbrev partiet hadde sendt ut til lokalavisene i heile

landet. Vestlandsordførarane måtte til stor frustrasjon vera med på å signera bokmålsinnlegg, innlegg som var forfatta på Youngstorget. Gahr Støre er i media sitert på at han aldri hadde opplevd slik uro i Kommune-Noreg. Alt dette er openbert tull og tøys og eit spel for galleriet. Viss Arbeidarpartiet oppriktig hadde meint at det stod så forferdeleg dårleg til ute i kommunane, burde dei ha levert eit budsjett med eit par prosent auke utan at dette var bunde opp i ein masse øyremerkte satsingar.

Regjeringa stod opp for kommunane. Dei lanserte den førebels siste koronapakka for nokre dagar sidan, og dei løyvde meir pengar til kommunane enn Senterparti-leidde KS bad om. Regjeringa overoppfylte forventningane til Kommune-Noreg.

Høgre meiner me skal gje meir til kommunane, men det må vera i frie midlar. Me trur på at den enkelte kommune sjølv best kan bestemma korleis dei skal bruka ressursane sine. Arbeidarpartiet ser på kommunane og Kommune-Noreg nærmast som éin kommune og skal øyremerkja mest mogleg for kommunane. Det vert ei tvangstrøye for mange kommunar, ei tvangstrøye dei ikkje er i nærleiken av å betala for, når me ser korleis dei har underbudsjettert budsjettet sitt for 2021. Eitt eksempel er skulematsatsinga.

Så vert det hevda at Høgre ikkje har ambisjonar for Kommune-Noreg. Me hørte SV her – 7 mrd. kr meir. For Høgre handlar det ikkje om å ha ambisjonar for Kommune-Noreg ved å vera med på ein overbodskamp. Det kjem aldri til å skje at Høgre kjem til å overby venstresida i norsk politikk ved å overby kommunane. Høgre har ambisjonar for Kommune-Noreg, store ambisjonar for Kommune-Noreg: gode tenester, godt lokalt sjølvstyre og attraktive lokalsamfunn. Men det kan gjerast på heilt andre måtar enn med ein overbodspolitikk.

Me har nettopp behandla distriktmeldinga, som mange har peikt på, peikte ho på utfordringane. I kjølvatnet av denne har det kome to gode NOU-ar. Dei peiker på ei rekkje moglegheiter, og regjeringa er i full gang med fleire strategiar for å ta fatt i dette. Eg meiner me er på eit godt spor, og eg er heilt sikker på at me kjem til å levera ein god og framtidretta distriktspolitikk når me får vedteke desse strategiane.

Statsråd Linda Hofstad Helleland [13:07:34]: Jeg må si jeg blir litt forundret når Senterpartiet og representanten Greni fra talerstolen snakker ned distriktene og klarer å se så lite av mulighetene og det folk rundt i distriktene skaper. Det er et eneste rop om mer stat, mer subsidier, mer statlig støtte. Det Senterpartiet er opptatt av, er flere kontorer, flere strukturer, flere systemer. Det er så liten tro på den kraften folk har, den

kraften lokalsamfunnene har, til å skape og få til ting i Distrikts-Norge. Det forundrer meg veldig.

Vi ser et Arbeiderparti som overkjører lokale politikere – det går ut beskjeder fra Youngstorget om at man skal være imot lokale initiativ som tas, f.eks. slik de har gjort i Bø.

Nå ser vi et SV som går ut og kaller slike lokale initiativ for kameraderi, som representanten Karin Andersen kalte det i går på Dagsnytt 18, da formuesskatten i Bø ble debattert.

Vi ser samtidig Senterparti-ordførere som ønsker å skape utvikling og sikre bosetting lokalt. Ordføreren Bjarne Holø går nå ut og foreslår å utrede formuesskatten, og ordfører Geir Inge Lien fra Senterpartiet i Vestnes går ut og sier at de vil fjerne formuesskatten. Det er fordi de ønsker å bestemme selv, de ønsker å ha muligheten til å være med og påvirke utviklingen og veksten i lokalsamfunnet sitt.

Så til Senterpartiet, som har gjort det til sin paradegren å gå ut og kritisere alt og alle og være imot alt, og til spørsmålet fra representanten Trellevik: Hva mener egentlig Senterpartiet sentralt om det Senterpartiet i Bø nå har gjort, om formuesskatteendringene, om det flere og flere Senterparti-ordførere nå rundt omkring i hele Norge tar til orde for? Hva mener Senterpartiet? Senterpartiet svarte med å vise til hva Høyre-ordføreren i Bø har sagt og gjort. Jeg tror det er veldig mange som ønsker et svar fra denne talerstolen i dag: Er Senterpartiet for eller imot det Bø kommune nå gjør med formuesskatten? Det hadde vært fint å få en enkel og grei oppklaring.

Stein Erik Lauvås (A) [13:10:43]: Vi mener fremdeles at regjeringen overhodet ikke ruster kommunene til å forberede seg på de utfordringene som man står overfor, og uansett hvor mange innlegg fra regjeringspartiene som kommer herfra, er det slik at det blir ingen økning i kommunenes handlingsrom for 2021. Det blir tvert imot. Det er et minusbudsjett for kommunene. De regnestykkene er ganske tydelige, og det er litt underlig å sitte og høre på den typen hyllest av et budsjett som man så lett egentlig kan plukke fra hverandre. Når man ser hva man får av inntekter, og hva som ligger av utgifter, er det altså minus i bunnen, så det er litt underlig.

Men jeg skal gi noen eksempler, for det har jo vært snakket om vårt alternativ, og det er veldig bra. Jeg er veldig glad for at man snakker om Arbeiderpartiets alternativ, for det er et veldig godt alternativ for kommunene: Senja får 8 mill. kr mer for 2021 med vårt forslag, Alta ca. 10,5 mill. kr mer, Drammen ca. 45 mill. kr mer, Fredrikstad 35 mill. kr mer, Aurskog-Høland 7,5 mill. kr mer, Austevoll ca. 3 mill. kr mer, Voss 7,5 mill. kr mer – og jeg kunne ha fortsatt, men det har

vi ikke tid til. Det kunne blitt en del flere sykepleiere, lærere, barnehageansatte osv. av den styrkingen som regjeringen ikke vil ha.

Men bortsett fra kanskje representanten Trellevik – jeg må gi ham det – synes jeg det er litt dårlig trøkk fra regjeringspartiene her. De klarer ikke å forsvare politikken sin, og de klarer ikke å vise at dette er et godt budsjett for kommunene. Tvert imot beviser på mange måter innlegget til bl.a. representanten Trellevik at det er et dårlig budsjett for kommunene i 2021. Det er det dårligste på 16 år, og han bekreftet det langt på vei selv.

At høreregjeringen får et distriktsopprør i fanget, er bare på sin plass. Man kan gjerne mislike det – jeg forstår at man misliker det til og med, for det er ikke noe hyggelig. Sist det var distriktsopprør, var jeg ordfører. Det var i 2005, og da var det Erna Solberg som var kommunalminister, så her gjentar historien seg på en måte.

Og så får man bare slå fast at denne todelingen vi har fått i Kommunaldepartementet, hvor én skal ha ansvaret for kommunene og én annen for distriktene, verken har gitt en bedre kommunepolitikk eller en bedre distriktspolitikk. Forvirringen har bare blitt større, og distrikts- og kommunepolitikken har blitt dårligere.

Torill Eidsheim (H) [13:13:59]: Å skape ei framtid gjennom svartmåling trur eg er eit dårleg utgangspunkt, jf. Arbeidarpartiets førre innlegg. Framtida blir skapt gjennom at vi har tru på framtida, og at vi ser på kva moglegheiter som faktisk ligg der.

Eg har lyst til å snakke litt meir om bustadpolitikk. Alle treng ein trygg heim, men det er dessverre ikkje alle som opplever det. Det er enkelte som opplever det som vanskeleg å skaffe seg sin eigen bustad, og årsakene til dette kan vere mange og samansette. Bustønaden er viktig for mange med låge inntekter og høge buutgifter. Det er viktig å sikre at han er målretta.

Regjeringa styrkjer bustønsordninga med 82,4 mill. kr i dette budsjettet, og i tillegg vil satsinga med startlån fortsetje, slik at ein kan gje fleire lån til utleigebustad og bustadkvalitet. I tillegg har regjeringa sørgt for at nettopp bustønsordninga blir meir treffsikker og målretta.

Bustønsregelverket er i dag komplisert, og det er lenge sidan ein har gjort ei grundig evaluering av det. Difor ser eg veldig fram til at arbeidet til ekspertutvalet skal bli lagt fram, noko som vil kunne gje oss eit godt råd om korleis bustønsnaden skal bli endå betre.

Regjeringa føreslår òg å auke Husbankens låneramme til 20 mrd. kr. Ramma skal gå til startlån, til lån til utleigebustader, lån til bustadkvalitet og lån til studentbustader, og i 2021 vil over 8 000 husstandar

kunne få moglegheit til å eige sin eigen bustad gjennom startlånordninga.

Husbanken har ei veldig viktig rolle for at vanskelegstilte får moglegheita til å skaffe seg bustad, både gjennom økonomiske verkemiddel og ikkje minst gjennom rettleiing mot kommunane. Regjeringa har vedteke å setje i gang eit forsøk med å samle kompetanse og rettleiing frå Husbanken og fylkesmannen på det bustadsosiale området frå neste haust. Fylkesmannen har i dag ei rekkje oppgåver innanfor felte helse, sosial, rus, barnevern og arbeidsliv, som er tett knytte opp til det bustadsosiale. Målet her er at vi skal kunne klare å sjå det bustadsosiale området i ein samanheng med resten av velferdspolitikken vår.

Presidenten: Representanten Karin Andersen har hatt ordet to ganger tidligere og får ordet til en kort merknad, begrenset til 1 minutt.

Karin Andersen (SV) [13:17:17]: Overby, sa representanten Trellevik. Ja, vi har brukt omtrent like mye penger som Høyre hadde til disposisjon da de satte ned avgiftene på snop, snus og alkohol. Det har vi valgt å bruke til kommunesektoren: til lærere, til flere helsefagarbeidere, til flere ansatte i barnevernet. Det er et verdivalg, og det står jeg godt i.

Skal kommunene få mer frihet? Ja, til f.eks. å bestemme skolestruktur helt sjøl og ikke bli overkjørt av privatskolevedtak i regjeringen, til å ha mulighet til å lage inntakssystemene sine sjøl i videregående skole og til å ta eiendomsskatt. Og når det gjelder Bø: Det er kameraderi. Vedtak uten utredning kan de bestemme sjøl, men da må de også ta risikoen, ikke tvinge andre til å spleise på uansvarlige vedtak som har som eneste virkning at de aller rikeste skal få enda mindre skatt.

Heidi Greni (Sp) [13:18:39]: Først til statsråd Hofstad Helleland, som mener at Greni snakker ned distriktene: Nei, Greni snakker ikke ned distriktene. Greni ser mulighetene i distriktene. Vi ser kreativiteten, satsingsviljen, stå på-motet som er i distriktene. Utfordringen er at dagens regjering fratar alle distriktskommuner muligheten til å utnytte denne skaperkraften, og de kveler de etablererne som prøver seg i distriktene. De regionale utviklingsmidlene er halvert. Det er et veldig viktig verkemiddel bl.a. for å få opp aktiviteten der jeg bor. Og staten har forlatt disse kommunene. I min kommune har vi mistet Nav-arbeidsplasser, skatteoppkreveren, politiet – jeg tror vi har igjen én statlig arbeidsplass, og det er sannsynligvis presten. Sånn kan vi ikke ha det hvis vi skal ha en attraktiv plass å flytte tilbake til for ungdommen. Da må vi også ha arbeidsplasser til dem som flytter med, og da kan vi ikke sentralisere alle statlige arbeidsplasser.

Så til Bø og formuesskatten: Statsråden har tydeligvis ikke lest mine kommentarer i Kommunal Rapport. Vi synes det er veldig kreativt at disse ordførerne ser på andre måter å løse utfordringene på for kommunene. Når kommunene nå har vært sulteføret i sju år, er det klart at de må snu alle steiner for å få dette til. Det er helt innenfor det lokale kommunale selvstyret, som vi vil forsvare med nebb og klør, men vi mener det blir galt hvis alle andre kommuner da skal finansiere det tapet de har. Utfordringen er at dette er ikke bærekraftig på sikt, dette løser ikke utfordringene for sulteførede kommuner. Det er rett og slett ikke milliardærer nok i Norge til å dekke behovet hvis alle disse kommunene som nå ikke får budsjettet til å gå opp, skal bruke dette virkemidlet. Det funker for nummer én, to og tre – og kanskje for de første ti – men etter det vil ikke dette være bærekraftig. Så ja, det er full støtte til å utnytte det lokale handlingsrommet, men nei, det løser ikke så mye, for det er ikke milliardærer nok til alle.

Til representanten Trellevik, som fortsatte å gjenta usannheter her i salen: Det blir ikke mer sant for det. Jeg har slått opp artikkelen som jeg refererte til, og der sa han tydelig at Øygarden vil få 4,5 mill. kr mindre med Senterpartiets budsjett. Det er en ren løgn. De vil få 23,5 mill. kr mer. Det står også at Bjørnafjorden taper. Det er en ren løgn. De får 11,1 mill. kr mer. Jeg vil si at å få 23 mill. kr mer å drive kommunale tjenester for, er ikke et stort tap for en kommune.

Gisle Meininger Saudland (FrP) [13:21:58]: 2020 har vært et krevende og turbulent år for både innbyggerne, kommuner og næringsliv. Til tross for at det har vært tøft, ser jeg at den situasjonen ofte bringer fram det beste i folk. Kommune-Norge har gjort en fantastisk jobb, frivillige har stilt opp over hele landet, og det har vært en fantastisk dugnadsånd i lokalsamfunn over hele landet.

For litt siden kunne jeg lese i lokalavisen at kommunalministeren og distrikts- og digitaliseringsministeren uttalte at man skal lage en strategi mot forgubbing og fraflytting i distriktene. Det er jeg veldig glad for, og jeg tenkte jeg kunne komme med noen innspill og noen bidrag som jeg vet er viktige for min region og for mitt valgdistrikt, Vest-Agder. Jeg håper jo at dette ikke bare blir tomme ord, men at man f.eks. fyller det nye Statens hus i Lyngdal med nye arbeidsplasser, og at det ikke bare blir en flytting av arbeidsplasser internt i regionen, hvor man tar fra én kommune og gir til en annen, men at staten faktisk stiller opp med midler der det trengs.

Videre er det noe annet som er viktig for mitt valgdistrikt, Vest-Agder. På øya Hydra i Flekkefjord kommune har de måttet leve med et fergesamband som har

vært modent for utskifting i mange år. Jeg så bl.a. et gammelt innlegg fra NRK fra slutten av 1960-tallet, hvor nettopp bro til øya Hydra ble tatt opp. Daværende samferdselsminister Håkon Kyllingmark besøkte øya for 50 år siden og gikk så langt det lar seg gjøre i å love en fastlandsforbindelse uten å bruke ordet «love». Til og med denne sal har vedtatt en fastlandsforbindelse der, for om lag ti år siden.

Fastlandsforbindelsen eksisterer fortsatt ikke nettopp fordi fylkeskommunen har valgt å bruke pengene de får særskilt fra staten, til noe annet enn det de skal bruke pengene til, nemlig fastlandsforbindelse. På toppen av det blir man drevet av en idé om at det er elferge som skal være klimabidraget i Kommune-Norge. Det man altså gjør, er å bruke pengene Stortinget bevilger for å kunne få en fastlandsforbindelse, til å kjøpe inn rådyre elferger som man etterpå må subsidiere, og som innbyggerne som bruker dem, selv ikke ønsker. Da bommer man litt på de politiske prioriteringene.

Stortinget har bestemt at man skal få en bedre fergeløsningsordning. Da synes jeg det er synd at det i utgangspunktet var lagt opp til en forskyvning. Heldigvis sa Fremskrittspartiet at det ikke var aktuelt, og at man forventet at denne ordningen skal komme på plass i revidert i mai. Jeg forventer at regjeringspartiene følger opp, og at denne ordningen blir så bra at en kan erstatte fergesamband i hele landet med gode, trygge og klimavennlige fastlandsforbindelser i Distrikts-Norge.

Statsråd Nikolai Astrup [13:25:07]: La meg først rette opp i en misforståelse i svaret mitt til representanten Moxnes. Tidligere, i replikkvekslingen, kom jeg i skade for å si at Schindler vant anbudskonkurransen i mars 2020. Det riktige er at de ble kvalifisert til anbudskonkurransen i mars 2020, og at Statsbygg på det tidspunktet ikke var kjent med noen arbeidskonflikt internt i Schindler.

Så til representanten Lauvås, som lister opp en hel rekke med påplussinger til kommunene med Arbeiderpartiets opplegg: Da tar man fremdeles ikke inn over seg at Arbeiderpartiet tilfører flere oppgaver enn det finansieringen deres tilsier. Med en rask oversikt, slik jeg vurderer saken, er det slik at vi legger opp til et reelt økt handlingsrom på 700 mill. kr for kommunene, mens med Arbeiderpartiet vil det være flere hundre millioner kroner i minus fordi de rett og slett legger inn oppgaver som ikke er finansiert. Det tenker jeg også må telle med.

Det er likevel slik at det er noen kommuner, til tross for at regjeringen har lagt opp til solide kommuneopplegg de siste årene, som har utfordringer. Representanten Lauvås trakk selv frem Ås kommune i en tidligere debatt i år, som han mente hadde problemer fordi regje-

ringen ikke hadde kompensert dem for korona. Men det som fremgår tydelig av Ås kommunes offentlige dokumenter, er at de hadde utfordringer som følge av at de hadde investert for mye og overvurdert hvor mange innbyggere de kom til å ha, og derfor har de økonomiske vanskeligheter nå. Det skyldes altså ikke regjeringen, men valg som de i og for seg selv må svare for.

Flere har nevnt, også representanten Andersen, dette med Bø. Det er viktig å understreke at utgangspunktet for inntektssystemet er at alle kommuner skal bære kostnaden for en kommune som setter ned sin inntektsskatt eller sin formuesskattesats. Det ønsket ikke regjeringen å være med på, og derfor må Bø bære det initielle tapet som de hadde forutsett at de kom til å ha. Det er en litt annen vinkling på det enn det som representanten Andersen her fremstiller det som.

Jeg er glad for at representanten Greni er opptatt av arbeidsplasser i distriktene. Det er verdt å minne om at vi har flyttet ut flere arbeidsplasser under denne regjeringen enn det som ble gjort under den forrige regjeringen. Det er viktig å legge til rette for at vi kan ha sterke norske bedrifter ute i distriktene, og da er det litt underlig at Senterpartiet med så kirurgisk presisjon målretter seg mot nettopp de norske hjørnesteinsbedriftene rundt omkring langs kysten og over hele landet ved å straffe de norske eierne av disse bedriftene og dermed favorisere utlendingene. Når man da samtidig ønsker å si opp EØS-avtalen, ville det være virkelig dramatisk for arbeidsplassene i distriktene.

Willfred Nordlund (Sp) [13:28:26]: Det begynner å bli en tradisjon at jeg tegner meg etter statsråden når han tror han skal få sitt siste innlegg. Etter det bruker det som regel å komme flere talere på talerlisten, og sånn blir det også i dag.

Det som gjorde at jeg tok ordet, var egentlig det statsråden sa i sitt hovedinnlegg når man snakker om demografikostnader, altså at vi blir eldre, noe som i seg selv er bra, og at vi lever lenger. Den kostnaden bæres i utgangspunktet av oss alle sammen i våre kommuner. Det betyr at man har mindre økonomisk handlingsrom til å opprettholde andre tjenester, f.eks. skole, barnehage eller egentlig hva som helst av det kommunene holder på med. Vi debatterer nå godt over 600 milliarder norske kroner i salen, og det hadde kanskje fortjent en enda lengre debatt.

Det statsråden sa i forbindelse med det, var knyttet til pensjonskostnader. Tidligere har man sagt at pensjonskostnadene er en del av det man tar bort når man diskuterer hva slags handlingsrom norske kommuner har framover. Pensjonskostnadene neste år er beregnet til 600 mill. kr, og når vi begynner å diskutere fondsavsetninger, er det for så vidt noe kommunene og fylkes-

kommunene bør og skal gjøre, der man i varierende grad setter av de påløpte pensjonsforpliktelsene, altså hvordan man skal betale for sine arbeidstakere i fremtiden. I det handlingsrommet på 700 mill. kr, som både statsråden og andre Høyre-representanter, deriblant Trellevik, har vært inne på, er ikke, slik det framstilles i statsbudsjettet, proposisjonen fra statsrådets eget departement, pensjonskostnader medregnet.

Det er derfor representanter fra flere partier, inkludert meg – og for så vidt fra Arbeiderpartiet – har snakket om at handlingsrommet reelt sett er et minusoppgjør. For når man begynner å trekke fra dette – aktivitetsplikten for dem som har det, underfinansiering på f.eks. barnehagenormen – ender man opp med et negativt handlingsrom for norske lokalpolitikere midt i en pandemi. Da blir det som Senterpartiet sier, kutt i tjenestene, for det er ingen annen måte å klare å få budsjettene til å gå opp på. Kommunene skal jo forholde seg til fire år, ikke til ett år, sånn som Stortinget gjør. Det gjør det særdeles krevende å få dette til – om statsråden kunne oppklart det.

Til slutt vil jeg si noe om Senterpartiets bekymring for det som egentlig er Distrikts-Norge, altså mesteparten av Norge, om vi skal være ærlige og si hvordan det blir sett på her fra Oslo. Om de kommunene er på 20 000 innbyggere eller på 450, er de per definisjon en del av Distrikts-Norge, for de tilhører ikke det klassiske pressområdet. Vår uro handler om det vi ser av endringer som regjeringen legger opp til, ikke som en nedsnakking og svartmaling, slik distriktsministeren var inne på, men en reell bekymring for hvordan man får et grunnlag for å ta i bruk mulighetene til å skape arbeidsplasser og ikke minst beholde dem man har, til det beste for oss alle sammen.

Jorodd Asphjell (A) [13:31:45]: Folk bor og lever sitt liv rundt omkring i hele landet. Det er ute i Kommune-Norge at velferdstilbudene skal utvikles og drives. Det er mange folkevalgte som nå sitter og ser på hvordan de skal få budsjettene til å gå sammen – for at barnehager, skoler, eldreomsorgen og andre velferdstjenester skal bli best mulig for sine innbyggere.

Da er arbeid til alle et viktig fundament, for det gir en utjevning med hensyn til både privatøkonomi, familier og lokalsamfunn. Det handler også om å gi makt og mulighet til å bygge gode lokalsamfunn, hvor man føler fellesskap og føler seg hjemme, rundt omkring i landet. Skal vi lykkes med det, må vi ha politisk styring som en motkraft til sentralisering og privatisering.

Vår distriktpolitikk bygger på en grunnmur av arbeid og velferd. Vi vil legge til rette for at det skapes trygge arbeidsplasser over hele landet, og at alle norske kommuner skal ha gode skoler, trygg eldreomsorg og

kvalitet i helsetjenestene. Det er det som er den moderne velferdsstaten i Norge.

Når Arbeiderpartiet foreslår 2,5 mrd. kr mer til kommunene, betyr det 207 mill. kr mer bare til kommunene i Trøndelag for å gi et bedre velferdstilbud.

Jeg ser at distriktsministeren i hvert fall erkjenner at Arbeiderpartiet i sitt budsjett foreslår å overføre flere oppgaver til kommuner og fylkeskommuner. Det handler om å desentralisere, gi makt og lokal styring. Men når distriktsministeren reiser rundt i Norge og sier at det skal være pilotprosjekt for å etablere nye Statens hus, blir jeg litt forundret. Min far var sjef på arbeidskontoret i Orkdal på 1980- og 1990-tallet, og han bygde Statens hus i 1992, der politi, trygdekontor, arbeidskontor mfl. var etablert. Nå reiser altså distriktsministeren rundt og sier at de skal komme med en nyvinning i Kommune-Norge – i 2020. Hvilken nyvinning er det? Det følger verken oppgaver eller penger med. Dette handler ikke om distriktpolitikk eller fornying – det handler gammeldags politikk. Vil man noe, må man i hvert fall overføre penger og oppgaver som gjør at Kommune-Norge kan lykkes med det.

Man ser en regjering som premierer en kommune som reduserer skatten for sine innbyggere for å skape et skatteparadis for de rikeste. Ikke bare det: Norge og det norske folket skal være med på å betale for det. Det er Høyres og høyre regjeringens politikk for Distrikts-Norge: Vi skal alle, i fellesskap, betale for at noen skal få et skatteparadis i Bø i Telemark. Slik kan vi ikke ha det.

Presidenten: Representanten Ove Trellevik har hatt ordet to ganger tidligere og får ordet til en kort merknad, begrenset til 1 minutt.

Ove Trellevik (H) [13:34:59]: Både representanten Greni og eg brukar briller, men det var freistande å be om at me skulle byta briller. Regionsentertilskotet som Senterpartiet tek vekk, betyr 38 kr per innbyggjar. Då får Oslo 26 mill. kr meir. Dei andre kommunane som har hatt regionsentertilskot, får ein netto negativ effekt. Det gjeld mange kommunar: Narvik mistar 4 mill. kr, Volda mistar 3–4 mill. kr, Hustadvika mistar 3–4 mill. kr, og slik kan eg halda fram med alle dei samanslegne kommunane som tapar på at regionsentertilskotet vert fjerna.

Me har lært noko nytt i dag. Det er at forskjellen på sveltetføra kommunar og god kommuneøkonomi er 2 pst. Det er nesten heilt utruleg.

På tampen synest eg òg det er litt trist å høyra at SV vil favorisera svenske arbeidsplassar framfor norske handelsarbeidsplassar.

Presidenten: Representanten Stein Erik Lauvås har hatt ordet to ganger tidligere og får ordet til en kort merknad, begrenset til 1 minutt.

Stein Erik Lauvås (A) [13:36:16]: Statsråd Astrup viser til Ås kommune, som har feilvurdert og overinvestert. Da burde de vel ha fått hjelp på lik linje med en annen kommune, som regjeringen nå vil gi nødhjelp, Bø kommune, men det gjør de ikke. Ås kommune kommer ikke til å få den hjelpen som statsråd Astrups kamerat i Bø vil gjøre.

Faktum gjenstår: Arbeiderpartiets budsjettforslag er en styrking av kommuneøkonomien. Vårt forslag er en styrking av velferdstjenestene til innbyggerne i Norge. Høyre regjeringens representanter og statsråders forsøk på å trylle fram en annen virkelighet er ikke troverdig – ikke her i salen og ikke der ute i Kommune-Norge.

Statsråd Linda Hofstad Helleland [13:37:25]: Representanten Nordlund og Senterpartiet er veldig opptatt av arbeidsplasser i distriktene så lenge staten oppretter og finansierer de arbeidsplassene, for deres egen politikk er jo direkte ødeleggende for distriktsnæringslivet. Jeg var på Røros på fredag, hos hjørnesteinsbedriften Flokk, som er Europas største kontormøbelfabrikk. De sørger for lønn til de ansatte og for investeringer i Røros-samfunnet på 130 mill. kr i året. 130 millioner er ca. like mye som rammeoverføringen fra staten. 130 millioner går tilbake fra Europa og eksporten og til Røros-samfunnet. Det sier litt om verdien av bedriftene rundt omkring i Distrikts-Norge. De er med på å skape velferd.

Når Senterpartiet nå skal bryte båndene til det indre marked i sitt alternative budsjett og fjerne 3,2 mrd. kr til EØS-midler, betyr det at distriktsbedriftene mister 500 millioner kunder rundt om i Europa, 500 millioner kunder som er med på å finansiere skolene våre, barnehagene våre. I tillegg foreslår Senterpartiet å øke formuesskatten. De skal altså favorisere utenlandsk eierskap av bedriftene rundt om i Distrikts-Norge. Og lokale eiere, som er opptatt av å skape arbeidsplasser i lokalsamfunnet, som er opptatt av å ta vare på de ansatte fordi de vet hva det betyr for de familiene som blir berørt, skal Senterpartiet straffe med en egen særnorsk skatt.

Når vi begynner å nøste litt i resultatene av en Senterparti-styrt regjering, som jeg håper vi ikke får fra høsten av, henger det jo ikke på greip. Man gir med den ene hånden, men jammen meg tar man med den andre. Så lenge staten kommer og ordner opp og er eneste løsningen, skal man altså straffe alle de ildsjelene og menneskene som prøver å skape verdier, som prøver å få til noe ute i lokalsamfunnene og ute i distriktene.

Så til representanten Jorodd Asphjell: Det var to feil i det representanten sa. Punkt én: Det som regjeringen nå har foreslått med lokale Statens hus rundt omkring,

er noe helt forskjellig fra det som ble etablert for noen år siden. Punkt to: Representanten Asphjell sa at det ikke fulgte penger med. Det følger penger med. Det er satt av midler til hvordan man skal organisere dette i budsjettet for 2021.

Eirik Sivertsen (A) [13:40:43]: Siden statsråden på talerstolen nå var oppe med rødpennen, så kan jo jeg fortsette, og da kan jeg jo bare presisere at vi i dag ikke har diskutert Bø i Telemark, men Bø i Nordland fylke. Det unngikk statsrådets oppmerksomhet at Asphjell i sin iver var så uheldig å bemerke feil fylke.

Noen kommentarer på slutten av en debatt: Jeg tror jeg deler representanten Karin Andersens syn på Kristelig Folkepartis innlegg i dag, for de har vært gode. Den konklusjonen at Bransdal umulig kunne ha vært en pådriver for at Kristelig Folkeparti skulle inn i denne regjeringen, er vel åpenbar etter dagens debatt.

Så hørte jeg representanten Moxnes være oppe på talerstolen her og omtale oppbyggingen av et nytt regjeringskvartal, som det er mange spørsmål å stille rundt, som «politikerelitens prestisjeprosjekter». Det er en karakteristikk som jeg på det sterkeste tar avstand fra. Det vi må gjøre nå, er å gjenreise – for å være pompøs – demokratiets høyborg etter terroranslaget mot regjeringen og ungdomsorganisasjonen AUF i 2011.

Så kan vi godt debattere pengebruken, og jeg tror jeg skal slutte meg til hva jeg har hørt statsråd Astrup si tidligere i dag, at det er ingen som ønsker å bruke så mye penger som det nå ligger an til. Og fra Arbeiderpartiets side er vi kritiske til hvor stor regningen nå ligger an til å bli. Vi har stilt en lang rekke spørsmål omkring hvordan man styrer dette, om hvordan vi kan ta kostnadene ned, men dette er altså ikke et prestisjeprosjekt. Dette er å gjenoppbygge demokratiet og si at vi gir oss ikke fordi om vi blir utsatt for terroranslag.

Jeg har hørt flere representanter fra Høyre snakke om at opposisjonen nå svartmaler. Det synes jeg de representantene skal legge av seg. Det må være lov for opposisjonen å sette spørsmålsteget ved den politikken regjeringen fører, uten å bli beskyldt for svartmaling.

Representanten Trellevik har vært opptatt av tvangstrøya som han påstår at Arbeiderpartiet skal påføre kommunene. Dette er altså en representant som står for en underfinansiert bemanningsnorm, ifølge KS, en regjering som nå springer fra løftet om å kompensere bortfallet av den såkalte maskinskatten, som nå medfører et tap for kommunene på flere hundre millioner kroner, som reduserer muligheten til å kreve inn, med lokal handlefrihet, eiendomsskatten, og som heier på det vi nå får nasjonalt, og som man bekjemper internasjonalt: en negativ skattekonkurranse der det handler om å ta skatten mest mulig ned, og der fellesskapet

blir skadelidende. Det er Høyres politikk. Det er de som reduserer handlingsfriheten – og dermed mindre velferd i kommunene – ikke Arbeiderpartiets politikk.

Men det er én ting, og det er en oppfølging av dagens gladmelding tidligere i replikkordskiftet: Jeg skal ta med meg løftet fra statsråd Astrup om at det kommer mer penger til å kompensere kommunene for merutgifter til korona. Det skal jeg ta med meg hjem til Bodø til jul.

Presidenten: Presidenten var også fristet til å korrigere geografien, men regnet med at det kom en representant som var orientert i så måte.

Representanten Heidi Greni har hatt ordet to ganger tidligere og får ordet til en kort merknad, begrenset til 1 minutt.

Heidi Greni (Sp) [13:44:11]: For å avslutte denne diskusjonen med Trellevik: Jeg tror ikke det hjelper om han får nye briller, for dette er bevisst «fake news». Det representanten sier, er akkurat like riktig som om jeg skulle gå ut i avisene og si at nå har regjeringen fjernet hele frivilligsentralen fra budsjettet til Kommunaldepartementet. Det er en sannhet, men det er en sannhet med modifikasjoner, for hvis jeg ikke samtidig sier at de har lagt det inn under et annet departement og ordningen heldigvis blir beholdt, er det faktisk «fake news». Når vi da trekker inn – vi tar med den ene hånden 4,5 mill. kr, og vi styrker med 28 mill. kr, sånn at de har en netto på 23,5 mill. kr. Det er en reell styrking.

Til representanten Hofstad Helleland: Jeg håper hun har fått med seg at Senterpartiet vil redusere selskapskatten i distriktet. Jeg tror Flokk hadde kommet veldig godt ut med Senterpartiets (presidenten klubber) skatteopplegg. Flokks største problem (presidenten klubber igjen) er vel flyrutene for øyeblikket.

Presidenten: Tiden er ute. Og det er statsråd Hofstad Helleland.

Neste taler er statsråd Astrup.

Statsråd Nikolai Astrup [13:45:32]: Jeg er veldig glad for at representanten Nordlund – og dette er ikke en invitasjon til å tegne seg – tok opp de langsiktige utfordringene som jeg brakte opp i mitt opprinnelige innlegg. Dette er ikke en kritikk eller svartmaling av opposisjonen, bare så det er sagt til representanten Sivertsen, men til oss alle: Jeg tror nok at debattene vi må ha i årene fremover, kommer til å måtte være annerledes enn den debatten vi har hatt i dag. Det kommer til å måtte handle mye mer om hvordan vi kan løse oppgavene på nye måter, med nye virkemidler, for å nå ut til enda flere, sørge for at folk får de tjenestene som de fortjener, forventer og har krav på, men innenfor et helt annet

handlingsrom enn det vi har vent oss til de siste 15–20 årene, fordi virkeligheten kommer til å bli annerledes.

Representanten Nordlund nevnte demografi og trakk da parallellen rett over til pensjon, og sier at ja, kommunene må bruke mye penger på pensjon. Jeg tenkte mye bredere enn bare pensjon da jeg snakket om demografi, for det handler jo om at vi må ha fagfolk til å gjøre jobben. Vi må ha sykepleiere, vi må ha leger. I Nordland fylkeskommune er det nå mange kommuner som ikke har kommunelege – midt i en pandemi. Da jeg var i Bodø tidligere i høst, fikk jeg beskjed om at nesten ukentlig har de oppe i bystyret saker om å overta forvaltningen av andre kommuners oppgaver fordi de kommunene ikke klarer å løse dem selv, fordi de ikke får tak i menneskene til å løse oppgavene. Nordland har hatt rekordlav ledighet før pandemien traff, så problemet der har ikke vært at det er mangel på arbeid, men mangel på arbeidskraft. Disse tingene må vi også diskutere etter hvert som befolkningen blir eldre, og det er i utgangspunktet positivt, men vi må også ha folk til å gjøre jobben.

For å svare på spørsmålet om pensjonskostnader: Det er slik at 2020 og 2021 ses i sammenheng. Nå ser altså pensjonskostnadene for 2020 ut til å bli 1,7 mrd. kr lavere enn det vi trodde, vi trodde det skulle blir 450 mill. kr lavere, og det ses i sammenheng med at det er en forventet økning i 2021 på 600 mill. kr. Netto går da kommunene sånn sett i pluss. Det er for å svare på det.

Så til representantene Lauvås og Asphjell: Jeg tror ikke jeg kan ha gjort meg helt grunnleggende godt forstått i sted, og det tar jeg på min kappe, men inntektsystemet slik det var også da Arbeiderpartiet styrte, tilsier at alle kommuner skal dekke regningen hvis én kommune setter ned inntektskatten eller formuesskatten. Det synes ikke regjeringen at vi skal gjøre. Derfor må Bø ta sin del av regningen. Det er utgangspunktet vårt. Det er altså en helt annen tilnærming enn det representantene Lauvås og Asphjell legger for dagen.

Med det har jeg lyst til å takke for en veldig god debatt. Jeg ser at representanten Nordlund ikke har tegnet seg, så da går jeg og setter meg. (Munterhet i salen.)

Jorodd Asphjell (A) [13:48:41]: Jeg beklager at jeg sa Bø i Telemark, men jeg har et søskenbarn der, og det er sikkert derfor det lå naturlig i vokabularet. Bø i Nordland er minst like fint.

Til representanten Trellevik, knyttet til regiontilskudd. Representanten Holm Lønseth fra Høyre var i Avisa Sør-Trøndelag i Orkland og skrøt av at Senterpartiet og Arbeiderpartiet går imot dette regiontilskuddet, og at Orkland, som nysammenslått kommune, ville få så mye mer penger med Høyres budsjett. Det er merke-

lig. Med Arbeiderpartiets alternative budsjett ville Orkland kommune fått 8,71 mill. kr mer gjennom sitt kommuneopplegg – 8,71 mill. kr mer til barnehage, til skole, til eldreomsorg og til viktige velferdstilbud i kommunen.

Til statsråd Hofstad Helleland: Statens hus ble bygd i 1992, med samlokalisering av viktige statlige etater som skulle samarbeide for å gi innbyggerne i Orklandsområdet bedre tjenester. Hva er forskjellen på det og det statsråden reiser rundt og lover nå? Hvilke andre oppgaver vil det nye Statens hus ha i 2021 framfor det som ble startet i 1992? Og hvor mye mer penger er det statsråden legger på bordet? Hvis hun kunne komme opp og forklare det, ville jeg satt veldig stor pris på det, så vi kan få høre hvilke forskjeller statsråden her peker på.

Til slutt: Det viktigste distriktspolitiske virkemiddelet vi har i Trøndelag, er en framsynt politikk for videregående skoler. Vi har 32 videregående skoler i Trøndelag. Alle skolene, unntatt i Trondheim, har nedgang i elevtall og søkertall. Hva foreslår da regjeringen med støtte fra distriktsministeren? Jo, de foreslår karakterbasert opptak, som gjør at mange linjetilbud og mange skoler står i fare for å måtte legges ned – skoler som utgjør viktige ressursentre i Selbu, Røros, Oppdal, Hitra, Frøya og Fosen, ressursentre som har kompetansearbeidsplasser. I stedet for å utvikle og se mulighetene der vil man heller ha et karakterbasert opptak, som gjør at disse skolene står i fare, at mange arbeidsplasser vil gå tapt, og at mange elever og ungdommer må flytte hjemmefra og gå på skole andre steder i fylket og landet. Det er ingen god distriktspolitikk.

Presidenten: Representanten Eirik Sivertsen har hatt ordet to ganger tidligere og får ordet til en kort merknad, begrenset til 1 minutt.

Eirik Sivertsen (A) [13:51:50]: I Arbeiderpartiet er vi helt enig med statsråden i at hvis man vil kutte i formuesskatten, skal man bære ansvaret og den eventuelle gevinsten selv. Det var daværende kommunalminister Mæland som prompte reagerte og varslet endring i utjevningen i systemet, og det ble fulgt opp av regjeringen i kommuneproposisjonen for neste år, ved behandlingen i juni.

Vi mener at kutter man i formuesskatten i den kommunale skattøren, er det innenfor det kommunale selvstyret, men man må bære risikoen selv. Vi trodde det var avklart.

Det jeg ba om ordet for, var en stemmeforklaring, og det gjelder forslag nr. 41, fra Rødt, som Arbeiderpartiet ikke kommer til å stemme for. Det begrunner vi med at det her pågår en rettstvist om en oppsigelse, og det mener vi prinsipielt at det er domstolene som bør avgjøre, ikke vi, politisk sett. Jeg har også merket meg,

og jeg er selvfølgelig helt enig i statsrådets forsikring om, at Statsbygg vil opptre i tråd med de lover og regler som gjelder.

Presidenten: Vi går da til del 2 av debatten i sak nr. 1 og debatterer budsjettkapitlene under Justis- og beredskapsdepartementet og Kunnskapsdepartementet om innvandring og integrering.

Karin Andersen (SV) [13:53:22](komiteens leder): Verden har opplevd et rart år. Det har vært vanskelig for mange, og for dem som ikke har et trygt sted og et hjem å være i, har det nok vært aller verst. Og verden har dessverre på mange måter snudd ryggen til mange flyktninger i denne perioden.

Jeg skal først si at jeg er glad for at den norske regjeringen – og jeg tror det er Kristelig Folkepartis ære – holdt fast på at Norge skal ta imot 3 000 kvoteflyktninger. Det er bra. Men Norge burde tatt imot 5 000, for det er det FN har bedt oss om. Nå sitter Norge i Sikkerhetsrådet, og da skulle ikke Norge operere med verken egne fortolkninger av forpliktelser etter FN-konvensjonen om flyktninger, slik Norge gjør, eller la være å følge opp anmodningene når FN ber oss om både å ta imot 5 000 kvoteflyktninger og å avhjelpe den kritiske situasjonen i Hellas.

På de greske øyer bor mange sårbare asylsøkere under helt uverdige forhold. I natt ble en tre år gammel jente voldtatt i den nye leiren på Lesbos. Det finnes ikke sikkerhet der. Det finnes ikke engang beskyttelse mot vær og vind. Imens sitter altså flertallet og regjeringen og finsikter på kriterier for hvem man skal hente. Det kunne Norge spart seg. Vi kunne ha bidratt mer fordi det er en kritisk situasjon for Hellas, for flyktningene og for lokalbefolkningen. Det kommer ikke til å løse flyktningproblemet i verden, men det kan hjelpe på en akutt krise.

Jeg registrerer at flere partier her begynner å diskutere systemer. Det blir som om vi i stedet for å reise opp stigen og hjelpe folk når det brenner, skulle si at nå får vi begynne å diskutere brannforskriftene. Det er en akutt krise, og vi må hjelpe mer.

Det er også behov for at barn som søker asyl i Norge, blir bedre ivaretatt. Der er det aktuelle saker som pågår, og som burde vært innenfor det regelverket som er vedtatt. Men det ser vi ikke skjer. Derfor mener SV at vi må se på regelverket, for dette er i strid med våre forpliktelser.

Vi er i vårt budsjett opptatt av at asylsøkere på mottak i Norge skal ha nok penger til sunn mat. Det har de ikke. Det foreligger rapporter som viser at det er feilernæring. Der er det nå frivillige organisasjoner som må stille opp med mat. Det skulle ikke være nødvendig. Det er småpenger.

Vi mener også det er viktig at familier som har vært på flukt, og som har kommet bort fra hverandre, må få lov til å søke familiegjening. Derfor er vi imot de innstrammingene som regjeringen og flertallet foretar, både i underholdskravet og i botidskravet. Det er fordi vi er opptatt av god integrering. Derfor er vi også veldig kritisk til det regjeringen har gjort når de har kastet innvandrerkvinner som går på sosialhjelp, ut av kanskje det beste programmet som har fått kvinner som har vært hjemme, ut i arbeidslivet, nemlig Jobbsjansen. Det er helt umulig å forstå hvorfor det skjer. Her har man et veldig godt, fungerende tiltak, og så sier man at det skal dere ikke få være med på, for dere er så vanskeligstilte at dere ikke kan få hjelp på en god måte.

Vi mener også at det er behov for å satse på mer rådgivning i ungdomsskolen og utvide mandatet til det som i dag heter minoritetsrådgiverne. Vi mener at det mandatet bør utvides, og at man bør satse mer på den ordningen, for det er et av de tiltakene som ser ut til å virke mot negativ sosial kontroll.

I tillegg til det fremmer vi forslag om lengre kvalifiseringsløp, for at de som trenger det, skal kunne komme ut i arbeid også når de går på introduksjonsordningen. Det er veldig vanskelig å forstå hvorfor ikke flertallet er med på det. Vi vet at vi har et veldig krevende arbeidsmarked i Norge, der det kreves kompetanse. Det er vanskelig nok for norske å få arbeid hvis man ikke har gode kvalifikasjoner, og det å fullføre et kvalifiseringsløp gjør at man stiller mye sterkere når man skal få jobb. Dette er gode forslag som hadde gjort at flere hadde blitt inkludert i arbeidslivet, og at flere hadde kunnet forsørge seg sjøl. Det trodde jeg faktisk flertallet her var opptatt av.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Olemic Thommessen (H) [13:58:52]: SV har en godt gjennomarbeidet innvandrings- og integreringspolitikk. Det skal de ha. Men det jeg savner fra SV, er kanskje litt mer refleksjon og hvordan SV tenker vi skal opptre for å prøve å bremse flyktningstrømmen i verden.

Representanten Andersen viste i innlegget sitt til at mye av det vi gjør her hjemme, kanskje ikke løser de store flyktningproblemene. Det er 80 millioner mennesker som er på vandring. I dag er det en debatt under oppseiling internasjonalt også når det gjelder dette med f.eks. tredjeland, det å arbeide med land i regionen, det å tenke seg at det kan være bilaterale løsninger, det å tenke seg at land nærmere konfliktområdene også kan støttes for å gjøre mer. Jeg skulle gjerne høre representanten Andersen reflektere litt rundt de spørsmålene.

Karin Andersen (SV) [13:59:56]: Det er en veldig stor utfordring til framover, som representanten Thommessen ikke nevnte, og det er klimaflyktninger, som ikke har noe internasjonalt rammeverk å støtte seg på, men som dessverre kommer til å bli en realitet.

Norge har gjennom mange år – og det har SV vært en veldig sterk tilhenger av – støttet f.eks. FN-systemene, med UNRWA, som finansierer skoler, helse-tilbud osv. hos f.eks. palestinerne i Jordan. Så dette er ikke fremmed, men problemet nå er at nærområdene er overbelastet. De orker ikke mer, de trenger mer avlastning, så det er en ting vi er nødt til å gjøre.

Det andre er at jeg ser for meg at denne regjeringen, i hvert fall, har forsøkt å inngå slike avtaler med regimer som overhodet ikke respekterer menneskerettighetene. Det kan vi overhodet ikke godta. Det er mange problemer med dette, men en av tingene vi må gjøre, er å følge FN. Om vi så er det eneste landet, burde Norge gjøre det.

Jon Engen-Helgheim (FrP) [14:01:12]: I motsetning til forrige replikant ville jeg kanskje ikke brukt ordet «gjennomarbeidet» om innvandringspolitikken til SV. De har et brennende engasjement for asylsøkere og flyktninger, og det skal de ha for, men løsningene synes jeg ofte ikke står i stil med ønskene om at flest mulig skal få det bedre.

Det er sånn at i alle disse viktige debattene er representantene fra SV høyt på banen og ønsker alltid, kan man vel si, at Norge skal gjøre mer og hente flere, uten at man er med på debatten rundt hva det er som ville hjulpet mest. Når man følger SV i disse debattene, kan det virke som det ikke finnes noen grenser. Vi hørte det ble sagt 3 000 og 5 000 kvoteflyktninger nå. Ja, man må sette et tall et sted, men jeg er veldig spent på hvor grensen egentlig går, når vi har 80 millioner mennesker på flukt, og det eneste man snakker om, er hvor mange man skal hente. Man har satt en grense på 5 000 til Norge. Hva er det tallet begrunnet i? Hvilke vurderinger ligger bak det tallet på 5 000 mennesker?

Morten Wold hadde her overtatt presidentplassen.

Karin Andersen (SV) [14:02:17]: Forskjellen på SV og Fremskrittspartiet er at vi ønsker en sivilisert verdensorden basert på FNs menneskerettigheter og de konvensjoner Norge har forpliktet seg til. Tallet 5 000 er basert på anmodningen FN har gitt til Norge om hvor mange kvoteflyktninger vi bør hente. Da mener SV at det bør vi gjøre, for å sikre det systemet. Det er ikke perfekt, det har mange problemer, men til dags dato er det det vi beste vi har.

I tillegg til det mener vi at vi skal hjelpe i kritiske situasjoner, som det f.eks. er i Hellas nå, for å unngå at Hellas blir destabilisert, for å unngå humanitære katastrofer og for å unngå at lokalbefolkningen der blir overbelastet. Det er en realitet at f.eks. Libanon, som representanten og jeg har besøkt sammen, er et veldig overbelastet land, et bitte lite land. Det betyr at Norge da ikke kan stenge sine grenser, men må være med og dele på ansvaret.

Jon Engen-Helgheim (FrP) [14:03:23]: Da tolker jeg svaret som at man baserer seg utelukkende på hva FN har sagt, og ikke har tatt noen vurderinger i SV av hvor stor kapasitet Norge egentlig har, hvor godt man lykkes med integreringen, og hvor mye et tall på 5 000 vil hjelpe i den store situasjonen.

Ja, vi har vært og besøkt flyktingleirer sammen, og det var interessant å se. I noen land går det bra, man får til mye, i andre land er ikke viljen like stor. Vi ser at mange mennesker er på flukt i nærområdene. Land som f.eks. Jordan sier åpenhertig at de har kapasitet, de ønsker å hjelpe, der kan flyktingene bo så lenge de måtte ønske det, de kommer ikke til å tvangsutsende noen. Så vidt jeg fikk med meg, var det ingen fra myndighetene der som ba Norge om å hente flere, men de ba om mer penger. Ser ikke da representanten at det ville hjulpet mye mer å sette inn den innsatsen i de landene som faktisk selv sier de har kapasitet, og ønsker å bidra?

Karin Andersen (SV) [14:04:25]: Så stor som flyktingkrisen er i verden, er vi faktisk nødt til å gjøre begge deler. Det er det Fremskrittspartiet ikke skjønner. SV har ikke vært imot å hjelpe Jordan, overhodet ikke, men jeg tror representanten må ha litt selektiv hukommelse når han tydeligvis har glemt at de som var der, ikke ville få noe hjelp hvis ikke det internasjonale markedet stilte opp. Palestinerne ville bare ha arbeidstillatelse på noen få yrker, ikke alle – de har altså vært der i generasjoner uten at de får lov til å slå rot.

Ja, Jordan gjør mye bra, og derfor er vi nødt til å bistå Jordan, men det er heller ikke et bærekraftig system for dem hvis ikke det internasjonale samfunn støtter opp helhjertet. Vi har sett nå i det siste at det har vært kutt i UNRWA til støtte for det palestinske samfunnet som har vært der i flere generasjoner, der krefter som Fremskrittspartiet står nær, har vært med på å fjerne den støtten.

Presidenten: Replikkordskiftet er omme.

Masud Gharahkhani (A) [14:05:52]: For hvert år som går og vi diskuterer flyktingpolitikken i Stortinget, blir det enda flere mennesker på flukt i verden. Nå blir situasjonen enda mer krevende. Pandemien har

påvirket oss i Norge på alle mulige måter: helse, tap av arbeidsplasser, økonomi – det er ingen som ikke er berørt. Men vi er heldige som bor i et land med den sosialdemokratiske samfunnsmodellen, med en sterk velferdsstat, sterke fagforeninger og trygg økonomisk styring. Vi kan tenke oss alle de land som huser millioner av flyktninger som ikke har det samme sikkerhetsnettet. Tilbakeslag i økonomien i disse landene vil gjøre situasjonen veldig alvorlig, både for eget land og for de flyktningene som bor der.

Det er heller ikke utenkelig at mange land vil redusere egen innsats både i nærområdene og gjennom FNs kvotesystem på grunn av pandemien. Da er det viktig at noen land viser vei. Det handler om solidaritet for mennesker på flukt, det handler om felles dugnad, og det handler om felles interesse. Alternativet kan være en ny ukontrollert asylstrøm som vil få fatale konsekvenser for alle mennesker på flukt og svekke asylinstituttet, slik vi så i 2015 og 2016.

Dagens regjering har overlatt flyktningpolitikken til høyrepopulistene i Fremskrittspartiet. Det er i realiteten de som styrer flyktningpolitikken til regjeringen – ikke Høyre, ikke Venstre og ikke Kristelig Folkeparti – og det er trist. Det er nå vi trenger en trygg, forutsigbar og rettferdig ledelse av flyktningpolitikken. Tenk, regjeringen brukte flere uker i en tid med masseoppsigelser og konkurser, der kommunene våre bruker tid på å redde liv og helse og holde kontroll på smitten, på følgende: at Fremskrittspartiet krevde null kvoteflyktninger, og at Fremskrittspartiet krevde kutt i bistandsbudsjettet. Resultatet ble – etter flere uker med krangling, som alle kjenner til – 1 krone og 48 øre billigere øl og dagens nivå på kvoteflyktninger.

Arbeiderpartiets flyktningpolitikk er kjent. Den vil bidra til en mer solidarisk flyktningpolitikk der vi ikke bare stiller opp for noen få, men for mange, og der vi stiller opp i nærområdene som virkelig trenger all støtte nå, for å gi nødvendig humanitær bistand. Det handler om tak over hodet, vann, mat og medisiner, men også om prosjekter som gir mottakerlandene muligheten til å «booste» egen økonomi, og som gir de mange millioner som lever i et limbo, muligheten til å jobbe og kunne forsørge seg selv og familien. Derfor har vi gjennom bistandsbudsjettet bygget opp en solidaritetspott på 2,5 mrd. kr. Vår ambisjon er å øke den til 5 mrd. kr. Vi samarbeider ikke med partier som vil kutte i bistand.

Vi ønsker også en omlegging av asyl- og flyktningpolitikken. Norges hovedprioritet skal være kvoteflyktninger. Noe av det jeg er mest stolt over med mitt utvalg som la fram en ny sosialdemokratisk flyktningpolitikk, var at det klarte å skifte hele debatten i Norge: at den mest rettferdige og bærekraftige måten å ta imot

flyktninger på i en verden med 80 millioner på flukt er gjennom FNs trygge og rettferdige køsystem. Det handler om den familien jeg hørte om i Jordan, som hadde en sønn på seks år som hadde kort tid igjen å leve om han ikke fikk nødvendig helsehjelp raskt. Den familien sa Norge ja til. De hadde aldri klart å reise til Norge på egen hånd, de hadde aldri hatt råd til å komme til Norge selv. Eller hva med den kommunen jeg snakket med nylig, som tok imot en familie fra Sør-Sudan der mor er sykepleier og far er lege – og fengslet. Vi ser det ikke på tv-skjermen, men dette er barn og familier som lever i en håpløs situasjon.

Noen vil påstå at hvordan vi bruker ressursene i flyktningpolitikken, aldri har noe å si, at det ikke er noen motsetning mellom antall asylankomster og antallet kvoteflyktninger Norge kan ta imot, og at det ikke er noen motsetning mellom store asylankomster og den innsatsen Norge kan gjøre i nærområdene og mottakerland. Det er å lure folk. Store asylankomster vil føre til færre kvoter og mindre innsats i nærområdene. Ukontrollert asylstrøm vil også la menneskesmuglerne og dødsveien over Middelhavet fortsette.

Derfor fremmet Arbeiderpartiet en rekke løsninger som er i tråd med vår politikk for nettopp å prioritere flere kvoteflyktninger og forpliktende innsats i nærområdene. Når det er lave tall for asylankomster, foreslår vi å øke antallet kvoteflyktninger fra 3 000 til 3 500. Det vil gjøre Norge best i verden – det er solidaritet. Når mange land kutter innsatsen og høyrepopulistene i Norge krevde kutt, foreslår Arbeiderpartiet flere, for vi skal stille opp for mennesker på flukt. Men vi skal gjøre det på en rettferdig og forutsigbar måte.

Flere barnefamilier, som er de mest sårbare, skal få hjelp av Norge. Hva slags gud de tror på, eller om de ikke tror på noen gud, skal ikke bestemme om de får komme til Norge som kvoteflyktninger. Vi har tiltro til at FNs kvotesystem velger ut de mest sårbare barnefamiliene.

En politikk der vi prioriterer kvoteflyktninger, vil også sørge for at vi kan håndtere integreringen bedre. Kommunene vil være forberedt på hvor mange som kommer, og vi må lykkes bedre med integreringen enn det dagens regjering har klart. Fortsatt er det mange som ikke klarer å forsørge seg selv. Vi mener kvoteflyktninger skal i gang med å lære seg det norske språket, det norske arbeidslivet, det norske likestillingssamfunnet og det norske demokratiet før de ankommer. Sammen med en grundig kartlegging av kompetansen og en bedre matching av bosetting vil det sikre en raskere vei inn i arbeidslivet.

Over til arbeidsinnvandring og kampen mot sosial dumping: Arbeiderpartiet mener et organisert arbeidsliv er avgjørende. Det er urovekkende at organisasjonsgraden er så lav blant innvandrere i Norge, og spesielt

blant arbeidsinnvandrere, særlig sett i sammenheng med deler av vårt arbeidsliv der det er cowboyvirksomhet og folk blir utnyttet grovt. Dette undergraver det anstendige og organiserte arbeidslivet, og det hindrer integrering av arbeidsinnvandrere i det norske samfunnet. Noen bedrifter viser vei og arrangerer gratis norskopplæring for arbeidsinnvandrere, men langt fra alle. Det er dyrt, og når man i tillegg får elendig lønn, blir det vanskelig for den enkelte å prioritere dette.

Derfor foreslår vi etablering av regionale norskopplæringscentre i samarbeid med partene og frivillige organisasjoner, som f.eks. Caritas, hvor det skal tilbys norskopplæring og andre relevante tilbud til arbeidsinnvandrere. Tilbudet skal være gratis for organiserte arbeidstakere. Det handler om kampen mot sosial dumping, det handler om å øke organisasjonsgraden, og det handler om integrering.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Olemic Thommessen (H) [14:12:38]: Representanten Gharahkhani redegjorde for Arbeiderpartiets internasjonale satsinger også og påpekte de store komplikasjonene som følger av flyktningstrømmene, som vi ser komme i bølge etter bølge, dessverre med større og større hyppighet. Jeg har lyst å stille representanten Gharahkhani omtrent det samme spørsmålet som jeg stilte representanten Karin Andersen, nemlig: Hva kan vi gjøre i nærområdene for å demme opp for flyktningstrømmene og kanskje også for å håndtere trykket mot våre egne land og Europa? Vi vet det er diskusjoner i gang i EU som bl.a. handler om bilaterale avtaler, som kan handle om støtte til kvoteflyktninger, ikke ved at de blir tatt med til et europeisk land, men ved at de blir i de landene hvor de er.

Er det en type avtale som Arbeiderpartiet kunne tenke seg å inngå?

Masud Gharahkhani (A) [14:13:41]: Arbeiderpartiet har, noe som sikkert er kjent for representanten Thommessen, foreslått å øke antallet kvoteflyktninger til 3 500 og en solidaritetspott på 2,5 mrd. kr til nærområdene nå. Det er viktig for at Norge skal ha troverdighet til å inngå slike samarbeidsavtaler som med f.eks. tredjeland, at vi stiller opp. Det som forundrer meg, er at da Arbeiderpartiet fremmet en rekke forslag i stortingsalen i forrige uke, som handlet om at Norges hovedprioritet burde være kvoteflyktninger, fordi det er den mest rettferdige måten å ta imot flyktninger på, og fordi vi da ikke legger til rette for den farlige dødsveien over Middelhavet, valgte Høyre å stemme imot de forslagene. Det forundrer meg, men det overrasker meg egentlig ikke, for det vi har sett den siste tiden, er at Høyre ikke lenger har en flyktningpolitikk selv. Den

ene siden har man overlatt til høyrepopulistene i Fremskrittspartiet, og den andre siden har man overlatt til Venstre og Kristelig Folkeparti. Det er trist for Høyre.

Olemic Thommessen (H) [14:14:36]: Jeg merker meg omsorgen for Høyres flyktningpolitikk. Jeg tror vi står godt oppreist i den. Så er det klart at i en koalisjon og for å skaffe et flertall i Stortinget må man lytte til flere. Det vil også være tilfellet for Arbeiderpartiet hvis man kommer i regjering fra høsten av, for det er ganske stort sprik på den rød-grønne siden også, fra Senterpartiet til SV.

Gharahkhani sa nettopp at de ville øke antallet kvoteflyktninger til 3 500. Det er mulig at det er en del av glideflukten man tenker seg for å imøtekomme helt naturlige SV-krav om 5 000, som står i sammenheng med FN's anmodninger, som jeg tror at også Arbeiderpartiet står inne for.

Hva kan vi vente oss av innvandringspolitikken til en rød-grønn regjering, hvor man også skal finne kompromisser? Vil Arbeiderpartiet f.eks. øke antallet kvoteflyktninger?

Masud Gharahkhani (A) [14:15:37]: Det som Arbeiderpartiet foreslår med tanke på å øke antallet kvoteflyktninger, er helt i tråd med vår politikk. Når det er lave asylankomster til Norge, forslår vi å øke antallet kvoteflyktninger, for det er en sammenheng mellom antallet asylankomster og muligheten til å ta imot flere kvoteflyktninger. Vi legger også inn denne forpliktende solidaritetspotten vår, for hvis vi skal få til samarbeidsavtaler med andre land for å kunne ha forutsigbarhet ved grensen og gjøre dette rettferdig, må de landene vite at Norge faktisk stiller opp. Da burde Høyre egentlig ha støttet Arbeiderpartiets forslag om å ta imot flere kvoteflyktninger og støttet en solidaritetspott. Men som jeg sier: Når man overlater politikken til høyrepopulistene, får man ikke en forutsigbar og rettferdig politikk på dette området.

Jon Engen-Helgheim (FrP) [14:16:27]: Representanten Gharahkhani sa at regjeringen har overlatt flyktningpolitikken til Fremskrittspartiet. Det hadde vært veldig gledelig hvis det hadde stemt. Men det er nok riktig, som Gharahkhani er inne på, at alle partiene på Stortinget har gått etter Fremskrittspartiet på dette feltet. Alle har lært mye om hvordan man kan legge opp politikken, ikke minst Arbeiderpartiet, som i all hovedsak har kopiert all politikken vår, bortsett fra når det gjelder dette med kvoteflyktninger, og egentlig ikke har utarbeidet noe av det selv. Men det er veldig bra, og jeg vil gi kred til representanten Gharahkhani, som har gjort en så sterk innsats for å legge seg nærmere Fremskrittspartiet i innvandringspolitikken.

Representanten Gharakhani sa også at Arbeiderpartiets flyktningpolitikk er kjent. Vel, vi hadde en liten debatt om dette temaet for noen dager siden, og senere samme dag fikk vi to utmeldinger lokalt i Arbeiderpartiet. Ordførere var ute og sa at det blir oppgjør om dette på landsmøtet, og AUF protesterte. Da vil jeg gjerne få klargjort nå hvem som har rett: Er det innvandringspolitisk talsmann i Arbeiderpartiet eller er det grasrota, som protesterer?

Masud Gharakhani (A) [14:17:33]: Arbeiderpartiets politikk er godt kjent og enstemmig vedtatt på landsmøte, og den er godt kjent for dette storting og omverdenen. Det er forskjell på Arbeiderpartiet og Fremskrittspartiet. Fremskrittspartiet ønsker null kvoteflyktninger. Vi foreslår å øke antallet kvoteflyktninger. Fremskrittspartiet ønsker å kutte i bistanden, vi ønsker å opprettholde vår innsats, men faktisk også øke den, med tanke på solidaritetspotten.

Forskjellen mellom Arbeiderpartiet og Fremskrittspartiet er at Fremskrittspartiet heller ikke vil klare å finne løsninger som gjør at vi får kontroll ved grensen, for det er ingen land som vil inngå avtale med Norge om vi ikke stiller opp og viser solidaritet. Det så vi også i 2015–2016, under ledelse av Fremskrittspartiet, at Norge mistet kontroll ved grensene. Skal vi få til forutsigbare og rettferdige løsninger, må Norge være med på dugnaden, og det får vi ikke med høyrepopulister. Men som vi vet: Høyrepopulister er aldri opptatt av løsninger.

Presidenten: Replikordskiftet er omme.

Olemic Thommessen (H) [14:18:49]: Antallet fordrevne mennesker i verden er i dag anslagsvis 80 millioner – et ufattelig antall, som passerer forestillingsevnen for hvilke menneskelige tragedier vi står overfor. Ingen land kan ta ansvaret for alle disse, og verdens flyktninger roper etter et internasjonalt samfunn med evne til å samarbeide om å ta felles ansvar. FN spiller selvsagt en sentral rolle. Men for Norge vil EU alltid være en viktig premissgiver for hvordan vi må utforme vår politikk også på dette området. I dag forhandles migrasjonspakten i EU, og det er synd at Norge ikke har en sterkere posisjon til å delta i dette arbeidet.

Norge tar i dag et betydelig ansvar både gjennom å ta imot flyktninger til vårt land og gjennom ulike økonomiske bidrag til flyktningarbeidet ute. Likevel: Opp mot de 80 millionene får jeg ofte følelsen av at den diskusjonen som vi har om 3 000 eller 5 000, blir nokså liten, selv om det selvfølgelig betyr mye for de menneskene det gjelder.

Spørsmålene er likevel om dagens tenkning bringer oss og det internasjonale samfunnet nærmere gode løs-

ninger, eller om det er nødvendig og på tide å tenke nytt. Et tema i EUs debatt er spørsmålet om tredjelandssamarbeid. Her på berget har vi vært litt vare for denne tenkningen – jeg tror fordi vi ikke har villet etterlate et inntrykk av motvilje mot å huse flyktninger i eget land. Jeg tror likevel tiden nå er inne for å ta denne diskusjonen på et mer nyansert plan. Med det mener jeg at vi, samtidig som vi skal videreføre de lange linjene i norsk innvandringspolitikk, også må vise større interesse for nærområdene utover ofte akutte økonomiske bidrag til flyktningarbeidet. Økonomiske hjelpeprogram, bilaterale avtaler om opphold og anstendige levevilkår for definerte grupper eller personer, returavtaler, handelsavtaler og næringsutvikling er temaer vi bør kunne se på samme måte som EU og Danmark gjør det. Høyre har ikke svarene på dette, men følger diskusjonene i EU med interesse. For oss er det imidlertid avgjørende at de grunnleggende prinsippene om rettssikkerhet og våre internasjonale forpliktelser overholdes.

Høyre står for en restriktiv, ansvarlig og rettssikker innvandringspolitikk innenfor rammene av Norges internasjonale forpliktelser. Vårt og regjeringens hovedmål i innvandringspolitikken er at vi skal ha færrest mulig asylsøkere uten behov for opphold, at vi skal ha rask retur av de som er uten lovlig opphold, og at vi skal ha færrest mulig som oppholder seg i landet på feil grunnlag, eller med feil identitet. Med utgangspunkt i disse målsettingene må vi, basert på statistikken som foreligger, si at regjeringens politikk er vellykket. Tilstrømmingen er gått ned, saksbehandlingen går kjappere, og kontrollen har blitt bedre.

Så er det viktig at vi tar vel imot dem som ofte etter en traumatisk og omflakkende tilværelse finner sin bolig i vårt land. Gjennom god integrering kan nye borgere være en stor ressurs for vårt land. Lykkes vi ikke, er derimot fallhøyden stor. Hovedmålsettingene i integreringspolitikken er å bidra til at våre nye innbyggere raskest mulig kommer i arbeid eller utdanning. Regjeringen har tatt tak i dette feltet og gjennomfører for tiden den største omleggingen av integreringspolitikken siden 2003, først gjennom integreringsstrategien og nå gjennom den nylig vedtatte integreringsloven, som er under implementering.

I budsjettforslaget for 2021 foreslår regjeringen å styrke en lang rekke tiltak. Norskopplæring og styrking av introduksjonsprogrammet står sentralt. Målet er at minst 70 pst. av deltakerne i introduksjonsprogrammet skal være i arbeid eller utdanning året etter avsluttet program. Statistikken forteller oss at dette er innenfor rekkevidde, men at kvinners deltakelse i arbeidslivet er en utfordring. Kvinnerelaterte tiltak er derfor viktige. Barnehage, styrket samarbeid med frivilligheten og videre satsing på Jobbsjansen er eksempler på dette.

Integrering handler om å finne nye rammer for hele liv. Det handler om skolegang, barnehager, fritid og det å gjøre seg kjent i en ny kultur. Bredden av tiltak, slik regjeringen foreslår, er derfor nødvendig, ikke minst når det gjelder det holdningsskapende. For at vi skal lykkes, må vi i praksis makte å være et samfunn som kjennetegnes av toleranse, raushet og muligheter for alle innbyggere, uansett opprinnelse. Makter vi det, gir vi rom for at den enkelte av oss, også våre nye innbyggere, kan utvikle det beste i seg selv i møte med de fellesskap de lever i gjennom livet. De samfunnene som makter dette, vil også være fremtidens vinnere.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Masud Gharahkhani (A) [14:23:58]: Vi får fortsette litt med replikkordskiftet.

Som kjent – det høres i hvert fall slik ut – deler Høyre Arbeiderpartiets syn, at den mest rettfærdige måten for Norge å ta imot flyktninger på er gjennom kvoteflyktningssystemet. Men jeg har registrert at representanten Trellevik, som også er innvandringspolitisk talsperson for Høyre, gikk ut for noen måneder siden med forslag om at Norge ikke burde ta imot noen kvoteflyktninger i det hele tatt, altså på det samme nivået som representanten Listhaug og Fremskrittspartiet har vært. Men regjeringen mener jo, og Erna Solberg, statsministeren, var tydelig på, at Norge skulle ta imot 3 000 kvoteflyktninger.

Det har vært litt usikkerhet rundt hva Høyres primærpolitikk for dette er. Er det et resultat av press at man går for 3 000 kvoteflyktninger? Blir det økning, eller er det slik at Høyre ikke ønsker noen kvoteflyktninger i det hele tatt?

Olemic Thommessen (H) [14:24:52]: Høyre ønsker å støtte seg på systemet med kvoteflyktninger. Det har vi gjort i alle de år, og det er ingen endring i det. Vi mener det er viktig å ha et godt samarbeid med FN og FNs organer. Norge er kjent for det. Det systemet som der ligger, er et viktig system for det å finne gode kandidater for å komme til Norge.

Jon Engen-Helgheim (FrP) [14:25:36]: Det å løse verdens flyktningproblemer er ikke gjort i en fei, men vi har mye erfaring på feltet. Fremskrittspartiet og Høyre har klart å innføre mye god politikk som vi har stått sammen om, og det er bra. Men det er fortsatt en lang vei å gå. Vi ser at dødstrafikken over Middelhavet fortsatt er stor, og den er økende. Det er mange, mange tusen mennesker som har mistet livet i forsøket på å få asyl i Europa.

Australia hadde lignende problemer fram til 2013, da båtflyktninger i stor grad tok turen over og satte livet

på spill. Mange druknet på veien. Da det hadde pågått lenge nok, sa Australia at nå var det slutt, ingen båtflyktninger kom til å få opphold i Australia hvis de søkte asyl. De innførte en ordning som er lik den Fremskrittspartiet har skissert. Fra den dagen og fram til i dag har så godt som null båtmigranter mistet livet. Så politikk har noe å si.

Da er spørsmålet: Er det en løsning som Høyre kunne vært med på å diskutere?

Olemic Thommessen (H) [14:26:39]: Nå er ikke jeg klar til å ta stilling til akkurat den australske løsningen. Den har jeg rett og slett ikke satt meg inn i. Men jeg synes tematikken er veldig interessant og nødvendig, for selv om vi forholdsmessig sett, ut fra befolkningsstørrelse, tar imot mange sammenlignet med andre land, ser vi at det internasjonale samfunnet ikke følger opp. Vi ser at den tradisjonelle måten å avlaste flyktningleirene på ikke fungerer, og vi ser store ansamlinger av flyktninger som blir sittende i generasjoner.

Det er klart at dette ikke er noe verdenssamfunnet kan leve med over tid, og vi skylder dem som sitter der, andre løsninger. Da er de sonderingene som Danmark gjør, som EU arbeider med, å prøve å finne frem til løsninger der man kan jobbe målrettet og bilateralt inn mot disse landene på en mer forpliktende måte, kanskje begge veier, én vei å gå, og den er Høyre interessert i å se nærmere på.

Heidi Greni (Sp) [14:27:55]: Opp gjennom tiden har jo bosetting av asylsøkere gjerne foregått i de største kommunene. Mange har en høy innvanderandel og store områdeutfordringer. Det oppstår også problemer med negativ sosial kontroll og det mange kaller gettofisering. I noen områder ser vi et enormt frafall fra videregående, særlig blant innvandrergutter, og det fører til et varig utenforskap.

Små distriktskommuner har vist gode resultater, både når det gjelder å få samtlige ut i utdanning og arbeid, og når det gjelder å få dem inkludert i lokalsamfunnet, deltakende i idrett, annen frivillighet, osv. God integrering er selvsagt viktigst, men spredt bosetting er også god distriktpolitikk. Er representanten enig med Senterpartiet i at flyktninger i størst mulig grad bør bosettes i små og mellomstore kommuner for å avhjelpe denne problematikken?

Olemic Thommessen (H) [14:28:55]: Mitt og Høyres utgangspunkt er at innvandrere i størst mulig grad må bosettes der de får de beste tilbudene. Det er de kommunene som kan vise til de beste resultatene i norskopplæring og integrering for øvrig. Dessverre er det slik at det i Kommune-Norge er ganske stor forskjell på kvaliteten i det tilbudet som gis. Med en klar målset-

ting om at vi gjerne vil ha folk ut i arbeid så fort som mulig, er derfor kvaliteten og innholdet i dette overordnet.

Jeg er enig med representanten Greni i at det er mange små kommuner som leverer veldig bra på dette. Man kan reise til Førde – og til Florø, ikke minst – og se kjempegode resultater. De har tette nettverk i frivilligheten som støtter opp under innvandrerne, og veldig gode resultater. Så dette tenker jeg kan være noe som kanskje også kommuner som har litt muskler, ville kunne jobbe mer med, og skaffe seg nye innbyggere, som jeg tror ville være kjærkomment.

Presidenten: Replikordskiftet er omme.

Jon Engen-Helgheim (FrP) [14:30:21]: Vår jobb er å bruke pengene mest mulig effektivt, sånn at de kommer flest mulig mennesker til gode. Folks skattepenger skal brukes med omhu, og dette gjelder innenfor de aller fleste områder på statsbudsjettets poster. Men det er få andre poster som har så stor betydning som det postene til innvandring og integrering har. Alle partier representert i denne sal ønsker å bidra mest mulig positivt og til at våre prioriteringer skal komme flest mulig til nytte. Likevel er veien til målet veldig forskjellig. Vi må være så ærlige å innrømme at feil prioriteringer på disse postene kan få fatale følger.

Asylkrisen i 2015 lærte oss at politikk betyr noe. I 2015 og 2016 druknet over 8 000 mennesker i forsøket på å nå Europa. Den gangen ble Fremskrittspartiet utskjelt fordi vi sa at vi må vokte Europas yttergrenser. Vi må fjerne redningsbåtene i Middelhavet og sette dem som blir plukket opp, i land der de reiste ifra. Dette var på den tiden en politikk som kunne høres streng ut, men i virkeligheten var det en politikk som skulle redde liv. Selv om vi ble utskjelt for våre løsninger i 2015 og 2016, er det et faktum at disse løsningene kort tid senere ble innført i Europa. Grensene ble bevoktet. Redningsbåtene ble trukket tilbake, og det ble inngått en avtale med libysk kystvakt om å sette migranter som ble plukket opp, i land i en libysk havn.

Resultatet av denne politikken og flere andre tiltak som ble gjennomført, er at det kort tid senere spares 3 000 menneskeliv i året – 3 000 færre årlige drukninger enn i toppåret 2016. Dette sier meg at politikk som blir utskjelt for å være iskald og hjerterå, faktisk kan være den politikken som sparer flest liv. Og hva er egentlig viktigere enn å spare menneskeliv?

Det er ofte blitt sagt at folk ikke flykter for moro skyld, og det er også helt riktig, men det er vel så riktig å si at det er veldig mange som ikke migrerer fordi de flykter fra krig og forfølgelse. Mange av dem som reiser, har ikke et reelt beskyttelsesbehov, og undersøkelser viser også at mange av dem selv er klar over det.

Den største gruppen som reiser over den farligste ruten i Middelhavet, er tunisiere, etterfulgt av en lang rekke nasjonaliteter som normalt sett ikke har noe beskyttelsesbehov. Over den østlige ruten til Hellas er det langt flere i den gruppen som antas å ha et beskyttelsesbehov. Bildet er sammensatt, selv om det er gode holdepunkter for å si at flestparten av dem som reiser, egentlig ikke har et reelt beskyttelsesbehov.

Uansett hvorfor folk reiser, er det et faktum at reisen er livsfarlig. Uansett hva som er problemet, er det ikke illegale asylreiser til Europa som kan løse det. For å spare liv må politikken endres. Vi står overfor et enormt flyktningproblem i verden. Det får vi gjort lite med når illegal asylinnvandring er det vi må bruke all energien på. Vi må være så pass ærlige og innse at så lenge det er enorme forskjeller på velferdsnivået i Europa og deler av verden, vil mennesker forsøke å komme seg hit. Så lenge det er mulig å få opphold ved å søke asyl, vil svært mange mennesker prøve. Å innføre en lovlig migrasjonsvei, slik mange har tatt til orde for, er urealistisk. Det betyr bare at flere vil prøve, og det er ikke gitt at dette er de som trenger det mest.

Derfor finnes det ikke mange løsninger. Asyl kan ikke avhjelpe problemet. Det forsterker problemet. Asylordningen, slik den er i dag, må avvikles. Fluktproblemer må løses i regionen der problemene oppstår. Det må iverksettes langt sterkere og mer målrettet innsats for å hjelpe flyktninger i nærområdene. Beskyttelse må gis i nærmeste trygge land hvor verdenssamfunnet stiller opp med nødvendige midler og kapasitet. Bare slik kan vi få en begrensning av en feilslått politikk og gå over til å begynne å redde menneskeliv og gi håp om en bedre framtid.

I en tid da nasjonen er i krise, er det feil prioritering å hente 3 000 kvoteflyktninger. Ved å hente kvoteflyktninger til Norge kan vi være helt sikre på at vi gir hjelp til færrest mulig mennesker for en sum penger. Vi bør se på utviklingen i land rundt oss og sørge for ikke å gjøre de samme feilene. Sverige har på grunn av en naiv og slepphendt innvandringspolitikk mistet fullstendig kontrollen. Selvsagt er antallet som kommer, den største drivfaktoren for god eller dårlig integrering. Men det har også mye å si hvordan vi behandler dem som kommer. Innvandrere som lovlig bosetter seg i Norge, skal bli tatt godt imot. Norge er et raust land, med inkluderende og tolerante innbyggere. Det skal vi fortsatt være. Folk som har flyktet fra krig og elendighet, skal få hjelp og støtte, men integreringsresultatene og den største innsatsen ligger på hver enkelt innvandrer selv.

For en tid tilbake hørte vi Gro Harlem Brundtland svare på et spørsmål om hvorfor man ikke tidligere begynte å stille strengere krav til innvandrere. Jo, det var fordi man ble fortalt av ekspertene at man ikke

måtte gjøre det. Den innfallsvinkelen kommer til å skape problemer. Lave forventninger til innvandrerbefolkningen er destruktivt og diskriminerende. Vi ser dessverre gang på gang at berøringsangst gjør at vi aksepterer ting som vi kunne gjort noe med. Under koronapandemien er det veldig tydelig hvor viktig det er at flest mulig i et samfunn snakker det samme språket og er aktive samfunnsdeltakere. Dessverre var det slik at berøringsangst gjorde at regjeringen var altfor sent ute med å komme med like tydelige signaler til innvandrerbefolkningen som man hadde til den øvrige befolkningen.

Skal vi lykkes med integreringen, må vi være klare og tydelige i forventningene til alle innbyggerne. Vi kan ikke ha doble standarder. Vi kan ikke tenke at noen ikke vil klare det uansett, og dermed stille lavere krav.

I Norge er bosettingsivoren stor i en del kommuner. Det er også slik at de fleste kommunene har en oppfatning av at de er blant landets beste til å bosette og landets beste på integrering. Dessverre er det mye som tyder på at de egentlig ikke vet hva de driver med, og ikke har kontroll på resultatene. Ordførere fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet har kappes om å bosette flyktninger. Noen tror de vil tjene på det. Andre tror de gjør en god gjerning. Men dersom man ikke har et godt apparat for god integrering og vet mye mer om integreringsresultatene enn hvor mange som kommer i arbeid etter endt introduksjonsprogram, gjør man mange en bjørnetjeneste.

Nylig kunne vi lese at Lavangen kommune, en kommune på 1 000 innbyggere, har bosatt 60 flyktninger bare i 2016. Kommunen var den gang styrt av Senterpartiet. Nå er de styrt av Arbeiderpartiet, og begge har vært helt enige om denne linjen. Nå beløper kostnadene for de bosatte flyktningene seg til halve kommunens årsbudsjett. Ordføreren sier at de ikke angrer på prioriteringen, men at noen burde ha fortalt dem om konsekvensene. Det ser dessverre ut som at denne holdningen er førende i mange Arbeiderparti- og Senterparti-styrte kommuner. Det er en uansvarlighet som vi ikke kan akseptere.

Jeg kan forsikre om at det har blitt opplyst om konsekvensene. Fremskrittspartiet, både lokalt og nasjonalt, har på inn- og utpust sagt hva dette kan og kommer til å føre til dersom man ikke har god kontroll. Det har som så mange ganger før blitt møtt med beskyldninger om fremmedfrykt og rasisme. Det er trist når lokale representanter som har jobbet hardt for å opplyse ledende politikere om konsekvensene, blir møtt på den måten og det senere viser seg at de fikk rett.

Jeg håper at vi framover kan slutte å beskyldte hverandre for å ha gale intensjoner bak det vi gjør, slutte å

komme med beskyldninger om fremmedfrykt fordi man har forskjellige innretninger på politikken og forskjellige løsninger. Vi har en lang vei å gå. Politikken har blitt endret mye, men skal vi lykkes, må det gjøres en stor innsats videre. Vi må faktisk se på den utviklingen vi har hatt i flere europeiske land som ikke har tatt problemene på alvor tidlig nok. Det er Fremskrittspartiet det eneste partiet som tar på alvor.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Siri Gåsemyr Staalesen (A) [14:40:09]: Den enkelte innvandrers mulighet til å få seg en jobb og kunne forsørge seg selv og sin familie er det aller viktigste målet vi må nå med integreringspolitikken. Ingen politisk oppgave er viktigere enn å skaffe folk en jobb. Arbeid er nøkkelen til resten.

Kontantstøtten er til hinder for integreringen. Dette har også Fremskrittspartiet sagt seg enig i. Likevel støtter Fremskrittspartiet år etter år et statsbudsjett med økte utgifter til kontantstøtten. Hvorfor det?

Jon Engen-Helgheim (FrP) [14:40:46]: Kontantstøtten har vært en god ordning som har gitt valgfrihet til veldig mange familier. Det er en ordning som fungerer godt i vårt samfunn i utgangspunktet. Det er også dessverre sånn at den ordningen kanskje er den første ordningen som står i fare for å ryke fordi vi ikke har lyktes med integreringen.

Vi har hatt for høy innvandring og for dårlig integrering. Da får man utfall som gjør at noen ordninger blir brukt på en måte som ikke er heldig for storsamfunnet. Den holder en del innvandrerkvinner borte fra arbeid. Den holder også en del barn som burde gått i ordinær barnehage, borte fra barnehagen og dermed viktig språkopplæring. Derfor har Fremskrittspartiet vært et av de første partiene som har sett på om vi kan finne andre løsninger.

Da jeg for mange år siden satt i Drammen kommunestyre, fremmet jeg et forslag om at vi må stille krav om at man først har tjent seg opp rettigheten til den gjennom arbeid for å kunne få den. Jeg registrerer at sisteutkastet til partiprogrammet vårt har tatt med det forslaget.

Olemic Thommessen (H) [14:42:04]: Jeg kunne tenke meg å følge opp litt der vi slapp i vårt replikkordskifte, og det går på nettopp dette med bruk av tredjeland. Jeg har forstått det slik – representanten Engen-Helgheim får si om jeg har forstått rett – at Fremskrittspartiet ser for seg å gå ganske langt i dette med tredjelandsavtaler, at man kan tenke seg tredjelandsavtaler der flyktninger som kommer til Norge, plasseres, altså at de sendes tilbake igjen til regionen, til slike land, og

kanskje til og med også at søknadsprosessene rundt asylsøknadene kan foregå der.

Mitt spørsmål til representanten er om det er riktig at Fremskrittspartiet tenker slik, om partiet tror det er realistisk å få til slike avtaler, og om det vil være i tråd med asylretten om man har behandling av asylsaker i andre land.

Jon Engen-Helgheim (FrP) [14:43:10]: Det er helt riktig at vi ønsker oss en tilnærming som beskrevet. Vi ønsker at vi skal ha flere avtaler med tredjeland. Vi skal ha asylsentre i tredjeland. Det skal ikke være mulig å søke asyl ved å møte opp der. Det ville gjøre at veldig mange bare møter opp et sted i nærområdene, søker asyl og får opphold i Norge. Det skal være motsatt: De som eventuelt kommer til Norge og søker asyl, skal sendes til et asylsenter som er utenfor Europa, hvor søknaden blir behandlet. Dersom man får innvilget den søknaden, skal man få den beskyttelsen i et tredjeland vi har avtale med. Det er fullt realistisk og helt i tråd med den australske modellen, som har fungert meget godt for å hindre asylsøkere i å sette livet til for å komme til Australia.

Det er også veldig viktig at en sånn løsning følges opp med sterk innsats i de områdene der beskyttelse skal gis. Det har vi også tatt inn over oss og kommer til å følge opp med sterk innsats til dem som gir beskyttelse.

Olemic Thommessen (H) [14:44:16]: Representanten svarte ikke på om han trodde det var realistisk å få til slike avtaler. Vi snakker antagelig om land som er ganske belastet på forhånd. Dette vil heller ikke være for å stoppe en flyktningstrøm over havet, for man snakker om dem som allerede har kommet hit.

Jeg tror ikke Høyre er med på den galeien, for å si det sånn, og jeg tror også at vi vil sette spørsmålsteget ved – og det har jeg lyst til å grave litt i – om dette virkelig kan være i tråd med Norges forpliktelser knyttet til asylretten, altså om vi kan tenke oss at vi har den type behandling andre steder enn her. Har Fremskrittspartiet arbeidet mer med dette, eller er dette et tema som Fremskrittspartiet også må se nærmere på?

Jon Engen-Helgheim (FrP) [14:45:11]: Dette er helt i tråd med alle internasjonale konvensjoner og forpliktelser. Det er gjennomført i Australia. De har fått kritikk for behandlingen i de landene og på de stedene der asylsøkerne har fått beskyttelse, men ingen kritikk for ordningen og praktiseringen av prinsippet. Det er fullt mulig å gjennomføre, og det vil stoppe tilstrømmingen.

Det er jo sånn med alle andre politikkområder og ny politikk som vedtas, at det vil gjelde fra det vedtas og framover, og ikke ha tilbakevirkende kraft for dem som har fått asyl allerede, så det er helt på det rene at man

ikke skal gjøre noe med dem som allerede har fått en annen behandling.

Dette er en politikk jeg er helt overbevist om kommer til å bli gjeldende i Europa. Man kommer til å gå mange runder med forskjellige europeiske løsninger som diskuteres nå, men jeg klarer ikke å se at noen av disse vil være i stand til å løse de store problemene med dødsreiser over Middelhavet, bare denne løsningen.

Presidenten: Replikkordskiftet er omme.

Heidi Greni (Sp) [14:46:34]: Senterpartiet vil føre en ansvarlig og anstendig flyktning- og asylpolitikk som bygger på våre internasjonale forpliktelser, humane tradisjoner og vår nasjonale kapasitet.

Å få til en god integrering er et felles ansvar. De som kommer hit, må ønske å bli en del av det norske samfunn, vi som bor her, må ta vel imot dem, og ikke minst må kommunene settes økonomisk i stand til å sørge for en god integrering. Målet er selvfølgelig at alle skal komme fortest mulig ut i arbeid eller utdanning.

En av mange ting som kan bli ekstra krevende i etterkant av koronapandemien, er dette med integrering, nærmere bestemt å få folk ut i jobb og nok praksisplasser til alle. Mange bransjer har det utrolig tøft om dagen, og antall konkurser er ventet å stige i tiden framover. Det vil gjøre arbeidsmarkedet tøft for mange, også for våre nye landsmenn som skal ha sin første jobb eller første praksisplass. Dette er en utfordring som vi må vie nødvendig oppmerksomhet, og der Stortinget må sørge for å bidra med både midler til praksisplasser og midler til omstilling og bedriftsintern opplæring, tiltakspakker for å holde hjulene i gang, osv.

I arbeidet med å sikre et Norge med små forskjeller er områdesatsing et viktig verktøy. Det handler om å sette inn ekstra ressurser og innsats på steder der det er stor risiko for at mange havner i utenforskap. I 2006 lanserte den rød-grønne regjeringen, med kommunalminister Åslaug Haga i spissen, den første områdesatsingen i Groruddalen, Drammen, Bergen, Trondheim og Oslo sør. I ettertid har også Stavanger og Oslo indre øst blitt en del av satsingen. Formålet er forebygging, og utfordringene er fortsatt store mange steder.

En grunn til at vi ikke har nådd lenger med arbeidet, er at satsingen har blitt svekket siden regjeringsskiftet i 2013. Manglende målretting av tiltakene er en annen årsak. Ungdom som faller ut fra skolen, ønsker seg et praktisk arbeid, men i dag er jobbmarkedet vanskeligere enn det noen gang har vært. Ungdom som ikke har fullført utdanning, sliter med å komme inn i arbeid. Det finnes stadig færre jobber for ufaglærte, og det åpne EØS-arbeidsmarkedet har gjort det mye vanskeligere. Nå kommer koronasituasjonen på toppen av det hele. Dessuten avskaffet regjeringen fra januar 2016

muligheten til å få tiltaksplass med tiltakspenger for unge mellom 16 og 18 år. Senterpartiet er opptatt av å fange opp dem som faller utenfor, og sørge for at de kan fylle tiden sin med noe meningsfylt. Vi har derfor en betydelig styrking av midler til områdesatsing i vårt alternative budsjett for neste år.

Senterpartiet har nylig fremmet et representantforslag om å styrke områdesatsingene og få på plass tiltak for å få unge som faller utenfor, inn i arbeid og aktivitet. Jeg håper de andre partiene er interessert i å slutte seg til en styrking av tiltakene i områdesatsingene. Det fortjener de ungdommene det dreier seg om.

Den norske bosettingsmodellen, der kommunene mottar flyktninger etter lokale vedtak, har vært veldig vellykket og bør videreføres. Det er viktig at spredt bosetting prioriteres for å avlaste kommuner som har integreringsutfordringer. Små lokalsamfunn er gode på integrering. Faren for såkalt gettofisering er ikke til stede i de minste kommunene, utfordringer med negativ sosial kontroll er mye mindre, og deltakelsen i lokalsamfunnet gjennom frivillige organisasjoner, idrett osv. er langt større. Derfor bør bosetting fortrinnsvis skje i distriktskommuner som har vist gode resultater på integrering.

Frivillige organisasjoner spiller en nøkkelrolle i integreringsarbeidet. Frivilligheten skaper de gode møteplassene der folk kan møtes til felles aktivitet, på tvers av ulikheter. Senterpartiet er opptatt av å sikre gode vilkår for frivilligheten. I tillegg til å styrke en rekke enkeltorganisasjoner og grunnstøtten til barne- og ungdomsorganisasjoner foreslår vi å styrke momskompensasjonsordningen for frivillige organisasjoner. En bedre momskompensasjon er etterlengtet for å øke aktiviteten.

Avslutningsvis vil jeg omtale Senterpartiets prioritering av kvoteflyktninger. Senterpartiet mener Norge skal bidra til aktiv hjelp i en håpløs situasjon for mennesker i nød og på flukt. I vårt alternative budsjettforslag setter vi av midler til å ta imot 3 000 kvoteflyktninger, det samme som regjeringen, men Senterpartiet åpner for at Norge, i samråd med FNs høykommissær for flyktninger, kan omdisponere inntil en tredjedel av disse midlene til bruk i FNs egne leirer, der behovet er enormt.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Olemic Thommessen (H) [14:51:47]: Høyre pleier ikke å klage over stram budsjettering i offentlig sektor, og Senterpartiet har jo levert så det suser, med store kutt i byråkrati på mange områder. Da er det interessant å se på seriositeten i kuttene, om det virkelig er slik at man skal kunne kutte. I budsjettet finner vi et kutt på 31,8 mill. kr på UDI – i en situasjon der UDI sannelig har hendene fulle, og der vi vet at den største delen av kost-

nadene ligger i saksbehandling, for det er lønnskostnader som tar plass der.

Vi vet at vi får et større antall søknader i forbindelse med dobbelt statsborgerskap, og vi vet at utlendingsforvaltningen sliter med lange restanser.

Så mitt spørsmål er: Hvilken vurdering ligger til grunn for dette kuttet? Og bekymrer lengre saksbehandlingstid representanten?

Heidi Greni (Sp) [14:53:02]: Det er en kjensgjerning at vi aldri har hatt så få asylsøkere og så liten tilstrømming av asylsøkere som vi har hatt de siste årene. Det er ikke noe som tyder på at neste år skal bli et toppår, f.eks. sånn som 2015. Det er selvsagt aldeles umulig å spå, men det er i hvert fall ikke det som er prognosene så langt.

Vi bygde jo opp kapasiteten ganske kraftig i 2015, i etterkant av den asylkrisen som var da, og det er naturlig å bygge ned igjen kapasiteten når asyltilstrømmingen har blitt kraftig redusert.

Vi er selvsagt opptatt av at saksbehandlingstiden ikke skal forlenges, men vi må jo ha en kapasitet også i UDI som varierer i takt med asyltilstrømmingen.

Olemic Thommessen (H) [14:53:51]: Nå er det jo slik at UDI gjør mye mer enn å behandle asylsøknader. De behandler alle statsborgerskapssøknader, og vi vet at etter at reglene om muligheten for dobbelt statsborgerskap kom, må vi forvente at det vil komme ganske mange søknader der, og vi vet at det er lange restanser. Det er ikke lenge siden jeg så et konkret eksempel: en spansk advokat som jobber i Norge, som har ventet i to og et halvt år på behandling av sin statsborgerskapssøknad, og som begynner å bli litt grinete over at ting drar ut.

Jeg tenker at det må være viktig å sørge for at vi holder restansene nede. Det er vel også litt risikosport å budsjettere for neste år og regne med at vi ikke får noen ny tilstrømming av flyktninger. Det kan veldig fort komme.

Heidi Greni (Sp) [14:54:53]: Det er klart at ingen av oss kan spå om asyltilstrømmingen neste år, men i 2015 hev jo Stortinget seg veldig fort rundt og sørget for tilleggsbevilgninger når det var behov for det. Senterpartiet vil selvsagt være med på det hvis det skulle komme en tilstrømming som den vi hadde i 2015. Det er ingen tvil om at hele Stortinget vil være med på å bygge opp igjen kapasiteten i UDI. Det tror jeg ikke det vil være noe spørsmål om.

Når det gjelder ventetiden på behandling av dobbelt statsborgerskap, kjenner jeg ikke til den, men jeg var tilfeldigvis hos en fysioterapeut tidligere i uka som sa at hun hadde søkt om dobbelt statsborgerskap fordi hun ønsket å stemme ved stortingsvalget til høsten, og

det hørtes ut som om det var store muligheter for å få det i orden. Så jeg regner med at to og et halvt års ventetid ikke er det som er gjengs, i hvert fall.

Jon Engen-Helgheim (FrP) [14:55:59]: Jeg hadde egentlig tenkt å spørre om dette med områdesatsing, for jeg synes det er rart at det har vært en så stor suksess som det ble trukket fram her, men det kommer en debatt om det senere, så vi får ta det da.

Da har jeg tenkt å stille et spørsmål om det som ble sagt om at bosetting ved lokale vedtak har vært en suksess. Som jeg nevnte i mitt innlegg, bosatte Lavangen kommune 60 flyktninger på ett år – en kommune som altså har 1 000 innbyggere. Ut fra antall innbyggere må vel det være nær norgesrekord. Nå beløper kostnadene seg til halve kommunens årsbudsjett, og man er fortvilet. Man har nok også vært uheldig, men det er det stor sjanse for at man er når man bosetter så mange i en så liten kommune. Jeg kan vanskelig se for meg at et sånt utfall kan anses som en suksess. Jeg synes det er en tragedie at en kommune har satt seg selv i en sånn situasjon. Hvordan kan representanten forklare at det er en suksess?

Heidi Greni (Sp) [14:57:04]: Nå tror jeg representanten har misforstått det med halvparten av årsbudsjettet, for det var vel over en ti- eller femtenårsperiode at de kom opp i et halvt årsbudsjett. Men det er en kjemperekvendende situasjon, og det er en stor andel av budsjettet. Jeg mener staten bør gå inn og bidra der.

Dette er ikke en innvandringsutfordring, det er en barnevernsutfordring. Utfordringen for Lavangen hadde vært akkurat like stor om det hadde vært en trønderfamilie med åtte barn som hadde mistet foreldreskapet og ungene hadde blitt plassert i fosterhjem i andre kommuner. Det er egentlig helt irrelevant hvor de ungene kommer fra. Det er en kjempetutfordring i alle kommuner der en får mange fosterhjemsplasserte unger, og der vertskommunen, bostedskommunen, da blir sittende med den utgiften. Senterpartiet vil ta til orde for å se på et makstak når det gjelder utgifter for kommuner som har unger barnehjemsplassert, for i enkelte kommuner er det en så stor andel av budsjettet at det går ut over tjenester til den øvrige befolkningen, helt uavhengig (presidenten klubber) av hvor ungene kommer fra.

Presidenten: Presidenten må minne om taletiden på 1 minutt i replikkordskiftet.

Replikkordskiftet er omme.

Solveig Schytz (V) [14:58:34]: Få av oss tenker over hvor mye vi gjør i vår hverdag som knytter oss sammen som mennesker og som samfunn. Det skjer på butik-

ken, på arbeidsplassen og på skolen, gjennom nabo- skap, i nærmiljøet og i frivillige organisasjoner. Jobben vår er å sikre at alle mennesker som bor i Norge, gis anledning og hjelp, om nødvendig, til å inngå slik relasjonsbygging.

I Norge er vi gode på integrering, likevel skal vi være ærlige på utfordringene. De som kommer til Norge i voksen alder, har en spesielt stor utfordring i arbeidslivet. Det er uheldig når vi vet at disse menneskene ofte har viktig kunnskap fra yrkeslivet i hjemlandet som de ikke får benyttet seg av her i Norge.

Jeg er glad for at vi har en regjering og en statsråd som tar disse utfordringene på alvor. Med Venstre i regjering jobber vi nå med en integreringsreform som tar tak i utfordringene som møter nye landsmenn som skal lære Norge å kjenne. Samlet sett prioriterer regjeringen tiltak på integreringsområdet for om lag 130 mill. kr. I dette ligger bl.a. styrking av norskinnsatsen og Jobbsjansen.

Tidligere i høst vedtok Stortinget en lov som gir innvandrere et bedre introduksjonsprogram og bedre norskopplæring, slik at flere innvandrere skal kunne delta i arbeidslivet og forsørge seg selv. Introduksjonsprogrammet vil i større grad enn i dag kvalifisere flyktningene til de kompetansekravene som er i det norske arbeidsmarkedet.

Integrerings- og asylpolitikken setter følelsene i sving hos oss fordi det handler om mennesker og menneskeverd. På Stortinget sitter partier som deler Venstres primærstandpunkt i innvandringspolitikken, men som utgjør et mindretall, og jeg skal være ærlig på at Venstre i sine primærstandpunkter skiller seg fra andre partier som vi samarbeider med i regjering og på Stortinget. Samtidig vil jeg understreke at vi i integreringspolitikken har samme mål – at de som kommer til Norge, skal få gode muligheter til å integreres i samfunnet.

Nesten 80 millioner mennesker var drevet på flukt ved utgangen av 2019. Den viktigste årsaken til dette er krig og konflikter, men med utsikter til klimaendringer og flere naturkatastrofer i tillegg må vi forvente enda større flyktningstrømmer.

Venstre har fått gjennomslag for at Norge skal ta imot 3 000 kvoteflyktninger i året, og det er veldig bra at EU nå tar en gjennomgang av migrasjonsutfordringene. Norge må følge arbeidet tett og stå klar til å yte sitt, for dette må vi løse sammen. Samtidig er det viktig å understreke at Norge verken har kapasitet eller anledning til å ta imot et antall flyktninger som er tilstrekkelig til å ha avgjørende betydning for å redusere flyktningstrømmen. Dette kommer ikke til å gå over. Når vi tar imot 50 flyktninger fra leire i Hellas, er det viktig for dem det gjelder, men det løser jo på ingen måte situasjonen, og

det vil på ingen måte ta bort utfordringen som greske myndigheter står i. Derfor er det viktig å ha med seg at Norge også bidrar med 650 mill. kr til asylhåndtering, rettssikkerhet og verdige mottaksforhold i Hellas, og at vi har bidratt med medisinsk personell. Dette er penger som har bidratt til en bedre situasjon for flyktningene.

Innvandringsdebatter har en lei tendens til å utvikle seg til en kamp om hvem som vil mest for mennesker på flukt. Ofte står vi tilbake og diskuterer antallet mennesker Norge er villig til å ta imot, men vi må ha flere tanker i hodet samtidig. Jeg er ikke i tvil om at vi alle deler samme empati for mennesker som trenger en trygg havn, og jeg håper på en debatt som reflekterer nettopp det.

Så er det opposisjonens privilegium alltid å ha mer penger til integreringstiltak og kreve at Norge skal ta imot flere på flukt. Da må vi også huske på hva de samme partiene gjorde da de satt i regjering.

Med påtrykk fra Venstre og Kristelig Folkeparti fikk vi i 2014 en endring i utlendingsloven § 38 for bedre å ivareta lengelevende asylbarn, og konklusjonen var krystallklar: De barna som har slått rot, skal få bli. Etter denne endringen i regelverket har vi nå heldigvis svært få slike saker, men det skjer allikevel noen ganger. Vi mener at Norge må ha en asyl- og innvandringspolitikk som gir forutsigbarhet for de menneskene som befinner seg i en håpløs situasjon, og som venter på en skjebnesvanger avgjørelse. Akkurat nå ser vi en sak om Mustafa i Asker som har bodd i Norge i 13 år, og der det er svært vanskelig – basert på den informasjon som er kjent i media – å forstå at han ikke får opphold basert på de reglene som Venstre og Kristelig Folkeparti kjempet fram i 2014.

Med Venstre i regjering har vi fått på plass en integreringspolitikk og en asyl- og innvandringspolitikk som har blitt vesentlig forbedret etter åtte år med rød-grønt styre, og det er verdt å merke seg. Partier som hadde alle muligheter til å gjennomføre sin politikk i regjering, går i dag i strupen på regjeringen, som tross alt fører en mer liberal og human innvandringspolitikk enn vi noen gang har sett. Så lenge Venstre sitter i regjering, vil vi være en garantist for en human innvandringspolitikk, og vi vil jobbe hardt for at regelverket så langt det er mulig, blir forutsigbart å forholde seg til. Vi erkjenner samtidig at vi som et mindre parti i regjeringen ikke alltid får medhold for vår primærpolitikk.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Masud Gharahkhani (A) [15:03:50]: Jeg synes det er trist at Venstre sa nei til Arbeiderpartiets forslag om 500 flere kvoteflyktninger og nei til Arbeiderpartiets forslag om 2,5 mrd. kr i solidaritetspott for nærområdene, men sa ja til Fremskrittspartiets forslag om fem års

botid og midlertidighet for alle og ja til at flyktninger må tjene 260 000 kr ved siden av skole for å få familiegjenforening. Da sier det seg at Venstre har overlatt styringen til Fremskrittspartiet uten å støtte solidariske forslag.

Jeg registrerer også at Venstre er forbannet på Arbeiderpartiets forslag om å skille mellom konvensjonsstatus, asyl, og subsidiær beskyttelse. Men om dette er et så dårlig forslag, hvorfor har Venstre i regjering foreslått nettopp dette i en beredskapslov som nå er på høring?

Solveig Schytz (V) [15:04:39]: For det første er Venstre veldig glad for å ha fått gjennomslag for at regjeringen skal hente 3 000 kvoteflyktninger i året. Det var ingen selvfølge, men det er altså veldig mange flere enn det den rød-grønne regjeringen har gjort tidligere. Så er vi nødt til å ha flere tanker i hodet samtidig, vi skal både ta imot mange kvoteflyktninger, vi skal ta imot asylsøkere, folk som har behov for beskyttelse, og vi skal hjelpe i nærområdene. Og det er ingen motsetning mellom de tre. Vi skal gjøre alle tingene samtidig, for det er sånn at menneskerettigheter ikke stopper ved landegrensene.

Så merker jeg meg at Arbeiderpartiet nå er bekymret for at Fremskrittspartiet har for stor innflytelse på innvandringspolitikken. Da kan jeg minne representanten Gharahkhani på at i 2018 etterlyste Arbeiderpartiet en garanti fra Fremskrittspartiet om en fortsatt streng innvandringspolitikk, så dette oppfatter jeg som et stikk motsatt budskap av det i 2018.

Jon Engen-Helgheim (FrP) [15:05:31]: Uansett hvem som vil ha en garanti fra Fremskrittspartiet om en fortsatt streng innvandringspolitikk, kan jeg herved gi den. Det kommer vi til å stå for fortsatt.

Jeg synes representanten hadde et godt innlegg, som tar inn over seg både behovet for å hjelpe i nærområdene og at vi har begrensninger i Norge på hvor mange vi skal ta imot. Nå er det satt et mål på 3 000 kvoteflyktninger neste år. I det ligger det at regjeringen vil ta ut noen fra Moria-leiren for å gi dem opphold som en del av den kvoten. Det betyr egentlig at man tar hjelpen fra 50 kvoteflyktninger som man vet trenger det, og gir det til asylsøkere med et uavklart beskyttelsesbehov. Så har regjeringen riktig nok tatt mange grep for å sørge for at man når frem til dem som faktisk ser ut til å trenge det. Jeg har likevel lyst til å spørre representanten: Ville det ikke vært like greit å bare ta ut kvoteflyktninger som man vet trenger det, i stedet for å gå via Moria, som kan gi signaler til andre om at de prøver å komme seg til Moria?

Solveig Schytz (V) [15:06:53]: Som jeg var inne på i sted, må vi passe på at vi både gir hjelp i nærområdet og

tar imot kvoteflyktninger og asylsøkere. Det er klart at vi kunne bare tatt imot kvoteflyktninger, men vi har en masse mennesker som er i stor nød i disse leirene i Hellas, og vi har et ansvar sammen med resten av Europa for å hjelpe også disse menneskene. Nå har regjeringen blitt enig om at vi skal hente ut 50 personer, og vi har også sørget for at de personene som kommer hit, er mennesker som høyst sannsynlig får opphold i Norge, slik at vi skal slippe at de kommer hit for så å bli sendt tilbake. Det er et vesentlig poeng.

Karin Andersen (SV) [15:07:40]: Det er nok slik at Venstre og SV er mer enige i flyktning- og asylpolitikken enn det Venstre er med den regjeringen de sitter i, og særlig med støttepartiet. Jeg er glad for at representanten Solveig Schytz tolker regelverket for lengeværende barn på samme måte som SV gjør, nemlig slik at en del av de sakene vi nå ser, må få et annet utfall. Da er det et spørsmål hva representanten har tenkt å gjøre med det, når Venstre faktisk sitter i regjering.

Det andre spørsmålet er: Representanten brukte mesteparten av innlegget sitt på integrering. Der har altså regjeringen endret ordningen med Jobbsjansen og fjernet den muligheten for de kvinnene som har kommet så langt unna arbeidslivet at de har havnet på sosialhjelp. Vi vet også at verken tilbudet om gode tiltak eller kvalifiseringsprogram er til stede i veldig mange kommuner. Hva er grunnen til å stenge disse kvinnene ute fra det programmet, som vi har sett virker?

Solveig Schytz (V) [15:08:48]: Først til det siste, Jobbsjansen: Det korte svaret er at jeg vet ikke nok om bakgrunnen for at det er slik. Det tror jeg andre må svare på.

Når det gjelder det første, er det klart at med endringene som vi fikk til i 2014, var intensjonen krysstallklar: bedre ivaretagelse av lengeværende asylbarn – at de barna som har slått rot, skal få bli.

Så er det slik at det er veldig vanskelig å gripe inn i enkeltsaker og saker som har vært behandlet i forvaltningen og i rettssystemet. Jeg, og heller ikke representanten Andersen, kjenner alle detaljene i sakene utover det som er beskrevet i pressen.

For den konkrete saken som vi var innom i sted, er det slik at ut fra det som kommer fram i pressen, er det vanskelig å forstå.

Jeg vil legge til at i 2017 slo Stortinget fast at regjeringen ikke kan instruere UNE. Da var det en viktig seier for både Venstre, Kristelig Folkeparti og SV. Nå virker det som om SV kanskje mener at det ikke skal være slik, men med motsatt begrunnelse.

Presidenten: Replikordskiftet er omme.

Torhild Bransdal (KrF) [15:10:11]: Et statsbudsjett handler om fordeling av statens penger, og det er kanskje det vi har mest i fokus når et statsbudsjett skal behandles, men det handler også om kommunikasjon. Gjennom tildelinger som gjøres og ikke gjøres, sier vi noe om noe, vi kommuniserer enten eksplisitt eller implisitt, vi kommuniserer noe om virkelighetsforståelsen, og vi kommuniserer noe om verdensbildet.

Under kommunalkomiteens ansvar for innvandring og integrering blir kanskje denne kommunikasjonen mest synlig, for vi har et ansvar for et felt med mye lokalt engasjement og saker som skaper stor oppmerksomhet og mye nestekjærlighet der ute.

I dette budsjettet har vi på integreringssiden satset på de gode, etablerte ordningene, men vi har også turt å være nytenkende og innovative. Det er jeg stolt av. Det sier noe om at vi lytter. Se til klippekortordningen for norskopplæring, f.eks. I årevis har vi fått tilbakemelding om at strukturen rundt norskopplæringen ikke passer for alle. Vi har sett dette spesielt for barnefamiliene. Nå etableres en ordning der innvandrerne selv kan teste ut og finne det kurset som er best tilpasset dem og den situasjonen de er i, på det tidspunktet. Det skaper god integrering – for både nattarbeideren, småbarnsmoren, den som sliter med traumer og psykisk helse, og den som synes det er godt å slippe legging av barn tre kvelder i uken.

På innvandringsiden leverer vi et edruelig og nøkternt budsjett. Det er ikke noen store kutt, og det er en realisme over den situasjonen vi står i, nemlig en verdensomspennende pandemi. Det som har gjort meg urolig under behandlingen av dette budsjettet, er den nye samarbeidskoalisjonen som går på tvers av blokkene, en pendel som viste sin sanne kraft under behandlingen av budsjettenighetssaken om heving av botidskravet for innvandrere som søker opphold i Norge. Jeg blir bekymret når fire løse forslag ble lagt inn i saken, og dette fikk flertall gjennom behandlingen – året der vi alle har fått kjenne på hvor sårbart det er å være menneske, året der så mange mennesker har mistet livet, året der vi har bekymret oss for hvordan det skulle gå med våre mest fattige når pandemien når dit, som om krig og sult ikke var nok til å drive folk på flukt. Nå skal vi også gjøre det vanskeligere å gjenforenes med familien, og det skal diskrimineres mellom ulike flyktningstater. Ja, dette ble året da en ny politisk pendel svingte innvandringspolitikken hardt bort fra sentrum av norsk politikk.

Det er viktig med verdier som menneskeverd, nestekjærlighet og rettferdighet. Her ser jeg hvor viktig Kristelig Folkeparti er for dynamikken i den norske politikken. Aldri før har Kristelig Folkepartis seire i budsjettet, og på dette feltet med kvoteflyktninger og

bistandsprosenten, vært større. Hovedlinjene i det internasjonale bidraget og i innvandringspolitikken ligger heldigvis fortsatt fast, takket være Kristelig Folkeparti. Det har vært uaktuelt for oss å kutte i antall kvoteflyktninger. Det dreier seg om sårbare mennesker på flukt. Vi vil fortsette å ta imot 3 000. Det ligger fortsatt fast. Vi sørget også for at 1 pst. av Norges BNI fortsatt går til bistand. Det vil bety alt for dem det gjelder. Det ligger også fortsatt fast. I et politisk landskap som kommuniserer så tydelig, både eksplisitt og implisitt, en virkelighetsforståelse av et verdensbilde så annerledes enn Kristelig Folkepartis, viser bare viktigheten av partiet vårt og gjør våre gjennomslag større. Ja, vi er kanskje et lite parti – 4,2 pst. ved siste valg – men fotavtrykket er ganske stort.

Dette er et ansvarlig statsbudsjett i en pandemi som knytter seg til store utfordringer som må løses kontinuerlig. Mange av disse kan også ha store konsekvenser. Derfor er jeg glad for alle midlertidige koronatiltak og begrensninger knyttet til dette feltet som gir en økt legitimitet til det vi kaller et ansvarlig statsbudsjett.

Vårt mål er å være med og sørge for en trygg og god styring av landet. Kristelig Folkeparti tar ansvar sammen med resten av regjeringen.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Masud Gharahkhani (A) [15:14:49]: Jeg velger å stille de samme spørsmålene som jeg stilte til Venstre, for jeg synes det er trist at Kristelig Folkeparti sa nei til Arbeiderpartiets forslag om å øke antall kvoteflyktninger med 500, sa nei til Arbeiderpartiets forslag om å etablere en solidaritetspott på 2,5 mrd. kr, men sier ja til Fremskrittspartiets forslag om fem års midlertidighet for alle, og sier ja til Fremskrittspartiets forslag om 260 000 kr i inntekt ved siden av skolen for å få til familiegjenforening. Hvorfor tillater Kristelig Folkeparti at Fremskrittspartiet får hånda på rattet i flyktningpolitikken – altså innstramminger for innstrammingenes skyld, ikke for å stille opp for en mer solidarisk flyktningpolitikk? Hvis det er et så dårlig forslag å skille mellom subsidiær beskyttelse og konvensjonsstatus, har representanten fått med seg at egen regjering faktisk har sendt ut en beredskapslov på høring, hvor man nettopp tar inn dette?

Torhild Bransdal (KrF) [15:15:41]: Da er svaret kliss likt det Venstre ga, at vi har mange hensyn i hodet på en gang, dette med hensynet til nærområdene og dette med hensynet til mottak. Vi må ha en solidarisk og ansvarlig politikk på disse områdene.

Representanten vet veldig godt at dette var budsjettforhandlinger. Budsjettforhandlinger er å gi og ta. I

mitt innlegg betonet jeg veldig klart hva vi hadde gitt, og hva vi hadde fått – 1 pst. i bistand og 3 000 kvoteflyktninger.

Jon Engen-Helgheim (FrP) [15:16:29]: Forhandlinger kan være vanskelig. Vi har landet nok et statsbudsjett, og man er passe fornøyd med deler av det og veldig fornøyd på andre områder, og slik er det. Men det som kanskje litt overraskende har medført veldig mye debatt, og flere partier har gått ut mot det etterpå, inkludert representanter fra Kristelig Folkeparti, er det vi fikk igjennom, at kristne kvoteflyktninger skal prioriteres. Dette er en stor gruppe som er forfulgt i mange deler av verden, og jeg må si jeg ble overrasket når det skulle være et problem. Norge har prioritert andre grupper flere ganger tidligere, og senest i juni gikk Kristelig Folkeparti med på å prioritere homofile og lesbiske osv. som kvoteflyktninger.

Da lurer jeg oppriktig på: Kan representanten gi en detaljert begrunnelse for hva forskjellen er mellom kristne flyktninger og homofile/lesbiske flyktninger, som Kristelig Folkeparti mener man skal prioritere?

Torhild Bransdal (KrF) [15:17:39]: Jeg mener utgangspunktet for dette spørsmålet blir litt feil, fordi Kristelig Folkeparti har helt klart gått inn i denne budsjettavtalen på den teksten som står, som representanten sier. Vi står veldig klart for at det kan ikke være verre å prioritere kristne asylsøkere enn å prioritere asylsøkere med homofil legning, med muslimsk bakgrunn eller av andre grunner. Det må være likt. Jeg reagerer faktisk også litt på at det harseleres veldig med at en prioriterer kristne. Vi skal være klar over at også kristne forfølges ganske hardt for sin tro i rundt om i verden.

Heidi Greni (Sp) [15:18:25]: Nå har vi hørt det skal komme 30 fra Moria rett etter jul. Moria-saken har vært diskutert her i salen flere ganger i det siste. Senterpartiet har vært opptatt av hvilken gruppe som prioriteres. Tilbakemeldingen fra dem på bakken er at unge enslige mindreårige, særlig unge jenter, er en veldig sårbar gruppe. Vi har tatt til orde for at enslige jenter under 16 år burde prioriteres. En annen representant hadde et forferdelig eksempel her før i dag. Hva tenker representanten Bransdal om at det nå kun er barnefamilier som prioriteres i det uttaket, og ikke veldig sårbare unge jenter som er for seg selv, uten omsorgspersoner, i disse leirene?

Torhild Bransdal (KrF) [15:19:22]: Tusen takk, dette spørsmålet visualiserer på en veldig god måte at i Moria-leieren sitter flere grupper med et uttalt behov. Å fokusere på unge jenter under 16 år synes jeg er veldig betimelig. Det har helst vært snakket om unge mann-

lige asylsøkere som kanskje ikke har et så stort behov. Vi vet at i tillegg til den gruppen som ble dratt fram nå, er det spesielt syriske barnefamilier som har store behov. Dette visualiserer veldig godt at uttaket fra Moria kunne ha vært langt flere enn 50.

Presidenten: Replikordskiftet er omme.

Statsråd Monica Mæland [15:20:23]: Det overordnede målet for innvandringspolitikken er å ha en kontrollert og bærekraftig innvandring. Det er viktig å føre en asylopolitikk som holder antall asylsøkere uten beskyttelsesbehov lavest mulig, for å bruke ressursene på asylsøkere med beskyttelsesbehov og kvoteflyktninger.

Etter 2015 er det kommet relativt få asylsøkere til Norge. I de første elleve månedene i 2020 har det kommet om lag 1 300 asylsøkere. De siste fire årene har det kommet om lag 3 000 asylsøkere per år. Det lave antallet i 2020 henger sammen med koronasituasjonen. Til sammenligning mottok Norge mellom 9 000–12 000 asylsøkere per år i perioden 2011–2014 og over 31 000 i 2015. Det forventes at antall asylsøkere vil holde seg lavt også i 2021.

Få asylsøkere bidrar til å redusere behovet for asylmottak. Fra starten av 2020 og frem til utløpet av oktober har antall beboere i asylmottak blitt redusert fra om lag 2 500 til om lag 2 000. Det er anslått at nedgangen i antall beboere i mottak vil fortsette i 2021. Reduksjoner i mottaksbefolkningen vil isolert sett føre til reduserte utgifter til innkvartering av asylsøkere. For å kunne opprettholde en grunnkapasitet, herunder å sikre at det eksisterer et marked for mottaksoperatører, noe som er viktig dersom ankomstene på nytt øker på et senere tidspunkt, er det ikke anbefalt å si opp mottakskapasitet i samme takt som tidligere.

Det er viktig også i fremtiden å føre en asylopolitikk som holder antall asylsøkere uten beskyttelsesbehov lavest mulig. Dette gjør at ressursene kan brukes på personer med reelt beskyttelsesbehov. Sett i lys av det lave antallet asylsøkere og forventet nedgang i familieinnvandringstillatelsene foreslår regjeringen å ha en kvote på 3 000 plasser i 2021, inkludert eventuelle relokaliserte. Koronapandemien har ført til at det har vært krevende å ta imot alle overføringsflyktningene som det var planer om å hente til Norge i 2020. Ubrukte plasser i kvoten for 2020 vil bli overført til 2021. Det ser ut til å gjelde om lag 700 plasser.

Det innføres en engangsløsning for utlendinger med lang oppholdstid. Tiltaket åpner for at enkelte utlendinger med avslag på asylsøknaden, og som har lang oppholdstid, kan få oppholdstillatelse i Norge. Disse personene vil få mulighet til å arbeide og forsørge seg selv.

Det har vært en betydelig økning i antall søknader om statsborgerskap. Dette er en konsekvens av at prinsippet om ett statsborgerskap er blitt avvirket, og det er nå forventet en økning på om lag 60 000 saker i perioden 2020–2022. For å hindre at saksbehandlingstiden blir for lang, har regjeringen foreslått å øke bevilgningen til politiet og UDI med til sammen 61,5 mill. kr i 2021.

Et av målene til regjeringen er å ha raske returer av personer uten oppholdstillatelse. Asylsøkere som har fått avslag på asylsøknaden, og som ikke reiser frivillig, skal bli tvangsreturnert. Dette er viktig for å bevare tilliten til asylinstituttet og sender et tydelig signal til de uten beskyttelsesbehov som vurderer å reise. Det er anslått at politiet vil uttransportere 4 300 personer i 2021, mens 220 forventes å reise gjennom ordningen med assistert retur. Det forventes å være færre returer i 2021. Nedgangen i dette tallet henger sammen med at det er færre personer i mottak med utreiseplikt.

Regjeringen legger i sitt forslag til statsbudsjett for 2021 opp til stø kurs i innvandringspolitikken.

Kari Henriksen hadde her overtatt presidentplassen.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Masud Gharahkhani (A) [15:24:30]: Arbeiderpartiets flyktningpolitikk står på to viktige bein. Det ene er at den viktigste innsatsen Norge gjør dersom vi ønsker å hjelpe flest mulig flyktninger, gjør vi i nærområdene. Det andre er at dersom vi skal ta imot flyktninger her hjemme, er den mest rettfærdige måten å gjøre det på gjennom FNs kvotesystem.

I dag har vi hatt en debatt om disse temaene, hvor man ser at representanter fra Venstre og Kristelig Folkeparti går på talerstolen og snakker mot løsninger som vil bidra til det. Jeg registrerte også at Høyre valgte å stemme imot de sju forslagene Arbeiderpartiet fremmet i forrige uke som nettopp kan bidra til dette. Hva tenker statsråden om det?

Statsråd Monica Mæland [15:25:11]: Jeg tenker at det ikke er så veldig rart, gitt at vi stemte over et budsjett og en budsjettenighet.

Så er det ikke slik når det gjelder den alliansen som Arbeiderpartiet valgte å inngå med Fremskrittspartiet om fire forslag i forrige uke, at vi nødvendigvis er imot alle fire. Det ene fremmet regjeringen bestående av Fremskrittspartiet og Høyre tidligere, og da stemte Arbeiderpartiet imot. Det andre forslaget, som handler om flyktninger med subsidiær status, har vi hatt på høring – riktig nok som en beredskapshjemmel i fall store ankomster. Det å endre inntektskravet til familie-

gjenforening gjorde vi i forrige uke da vi inngikk et budsjettssamarbeid, gitt at vi tok bort introduksjonsstøtten som grunnlag for familieforening. Og det siste handler om å bidra til mindre migrasjon, og det gjør Norge.

Masud Gharahkhani (A) [15:26:06]: Det var jo slik at Arbeiderpartiet fremmet sju forslag, og Høyre hadde muligheten til å stemme for dem. Det var ikke noen allianse mellom Arbeiderpartiet og Fremskrittspartiet. De partiene her i stortingssalen som mente at det var riktig politikk, hadde anledning til å støtte det. Jeg registrerer at Høyre ikke gjorde det. Jeg merker meg også av måten statsråden svarer på, at det er uenighet i regjeringen om disse temaene, og det har vi sett i en rekke saker.

Et annet spørsmål jeg har lyst til å stille statsråden, er på hvilken måte vi skal ta imot kvoteflyktninger i tiden framover. Arbeiderpartiet har vært opptatt av at Norge skal prioritere barnefamilier som har beskyttelsesbehov. Synes ikke statsråden det er uheldig at hva slags tro mennesker på flukt har, skal bli til et politisk spill i en regjeringsforhandling? Mener virkelig statsråden at hva slags gud barnefamilier tror på, skal avgjøre om de kan komme til Norge eller ikke?

Statsråd Monica Mæland [15:27:01]: Først tror jeg at jeg må oppklare at det er representanten Thommesen som har svart for Høyres stemmegivning i Stortinget. Jeg har svart for regjeringens politikk, og da har jeg også punkt for punkt gått igjennom de fire forslagene som Arbeiderpartiet valgte å alliere seg med Fremskrittspartiet om, i forrige uke. Det er helt ålreit. De fleste av dem jobber vi altså med, eller vi har fremmet dem og fått dem nedstemt med Arbeiderpartiets stemmer. Det er mer enn pussig.

Når det gjelder det å prioritere sårbare grupper, er det ikke noe nytt. Det gjorde man da Arbeiderpartiet satt i regjering, og det gjør vi nå. Vi prioriterer sårbare kvinner, vi prioriterer sårbare barnefamilier, vi prioriterer mennesker som er utsatt for forfølgelse på grunn av sin seksuelle holdning. Det er altså ikke noe nytt at man prioriterer grupper som er spesielt utsatt for forfølgelse, så den enigheten man inngikk i forrige uke, er ikke noe nytt. Det betyr bare ett punkt til på den listen hvor vi prioriterer sårbare mennesker som trenger vår beskyttelse.

Jon Engen-Helgheim (FrP) [15:28:13]: Denne debatten har i stor grad dreid seg om å finne løsninger på de store problemene ute i verden. Det er noe av det viktigste vi kan gjøre, og det er vanskelig. Flere partier har kommet til den erkjennelse at man kan ikke bare hente – og hente uten grenser, og det er viktig at man har gode planer for å ta imot.

Så har det vært en diskusjon om hva man er forpliktet til gjennom internasjonale avtaler og konvensjoner. Jeg dro opp denne Australia-modellen, og vi har hatt en diskusjon om den. Så vidt jeg vet, har ingen kritisert det prinsippet at man gir beskyttelse utenfor landets grenser, som brudd på noe som helst. Men noen organisasjoner har kritisert behandlingen av menneskene der de har havnet. Kan ministeren, som kan dette feltet veldig godt, si om dette vil være innenfor eller utenfor våre forpliktelser?

Statsråd Monica Mæland [15:29:17]: Det kommer faktisk helt an på hvordan man gjør det. I samtaler med min danske kollega har jeg etterspurt hvordan man faktisk gjør det. Det kommer an på hvilke systemer man har for å ta imot asylsøkere, transportere dem til dette tredjelandet som man mener finnes, hva man gjør når man har behandlet en søknad, hvor asylsøkeren skal oppholde seg, om han får asyl eller ikke.

Jeg har lyst til å si om dette australske opplegget at det er en litt unyansert tilnærming, synes jeg nok, fra Fremskrittspartiet. Vi snakker om mennesker som holdes innesperret bak piggråd. Vi snakker om selvmordsforsøk, om voldelige opprør, om rømninger. Det er ikke helt enkle systemer, og Australia har fått mye kritikk for dette. Så kan jeg ikke si at de begår brudd mot internasjonale forpliktelser, for det har jeg ikke noe grunnlag for. Det vi også vet om Australia, er at de tar imot mange flyktninger. De er blant de land som tar imot flest kvoteflyktninger basert på sitt innbyggertall. Det er en interessant debatt om dette tredjelandet finnes, og om hvordan man kan gjøre det. Den pågår i Europa. Noen tar til orde for den her. Jeg tror ikke det er lette svar på den debatten.

Heidi Greni (Sp) [15:30:36]: I Prop. 1 S for 2020–2021 opplyses det at krav og råd fra helsestyresmaktene i forbindelse med virusutbruddet bl.a. medfører at færre beboere skal dele rom, bad og kjøkken på mottak. Det gjør at behovet for mottaksplasser er større enn hva prognosene og kostnadseffektiv drift i en normalsituasjon skulle tilsi. I den forbindelse kan asylmottaket på Vinstra nevnes, der 43 beboere ble smittet av covid-19 etter at en beboer ble flyttet til mottaket på grunn av nedleggelse av et annet mottak. Opplysninger i media sier at personer som ikke var smittet, ble nødt til å overnatte på samme rom som den smittede beboeren, da det ikke var ledig kapasitet på mottaket til å isolere beboeren. Det kan tyde på at det ikke er nok bufferkapasitet i alle mottak for å håndtere eventuelle smitteutbrudd. Er det ikke da fornuftig å ha en midlertidig stans i nedleggelse av asylmottak inntil pandemien er over?

Statsråd Monica Mæland [15:31:41]: Jeg har lyst til å si at det har vært gjort en stor jobb av ansatte på asylmottak i forbindelse med pandemien. Ja, vi har hatt virusutbrudd i asylmottak på samme måte som vi har hatt det i nesten alle andre typer institusjoner i landet vårt, men det har vært håndtert på en veldig god måte.

Så er det slik at mottakskapasiteten skal ned fordi vi har færre ankomster, men vi går ikke så mye ned som vi kunne gjort, nettopp fordi vi ønsker en buffer. UDI stoppet flyttingen fra mottak for å sikre at smittevern-hensyn ble tatt, og det utarbeides nå en egen smitteveileder sammen med Helsedirektoratet for at man skal sikre beboerne på asylmottak.

En god del kontrakter går ut til jul. Det må vi rett og slett forholde oss til. Men beboerne skal være så trygge som mulig. At vi kan få smitteutbrudd der på samme måte som vi har fått det i andre institusjoner, kan skje, men det gjøres en god jobb.

Karin Andersen (SV) [15:32:54]: Først vil jeg si at jeg er glad for at justisministeren har et litt mer nyanisert syn på denne Australia-modellen, som også etterlater seg mennesker som dør.

Det jeg vil spørre om, er følgende: Ministeren har ansvaret for at Norge følger sine internasjonale forpliktelser på dette området, herunder Den europeiske menneskerettighetskonvensjon. Norge ble faktisk dømt i domstolen i en sak i 2017, der det ble gitt et såkalt prejudikat, altså en sak som ikke handler bare om den enkeltsaken, men som handler om en prinsippavgjørelse om hvordan man skal praktisere dette regelverket for å holde konvensjonen. Da er mitt spørsmål til statsråden: Når Norge mottar en slik dom, hva gjør justisministeren for å sørge for at underliggende etater følger dette prejudikatet og forholder seg til våre forpliktelser på en korrekt måte?

Statsråd Monica Mæland [15:34:00]: Det er våre underliggende etater – jeg antar representanten sikter til UNE og UDI – og domstolene, som jeg selvsagt ikke styrer eller instruerer, som behandler sakene, og som skal påse at det skjer i henhold til norsk lov og i henhold til våre internasjonale forpliktelser. Jeg tar selvsagt for gitt at våre myndighetsorganer har satt seg grundig inn i disse sakene og vet hva de gjør når de tar avgjørelser i saker.

Karin Andersen (SV) [15:34:33]: Det er regjeringen som er ansvarlig for våre internasjonale forpliktelser. Det er ikke underliggende organer som har ansvaret for at Norge følger sine internasjonale forpliktelser etter konvensjonene. Det betyr at det er nødt til å være regjeringen. Man kan ikke skyve det ansvaret over på underliggende etater og si at de må følge opp dette. Jeg vil

minne om at nå har vi vært gjennom Nav-skandalen, der man har sett at når man bare lar praksis utvikle seg og ikke sjekker det opp mot de forpliktelsene vi har, går det veldig galt. Jeg vil gjenta: Jeg regner med at statsråden er klar over at det er staten som har denne forpliktelsen, og ikke underliggende organer. Betyr det at regjeringen og statsråden ikke har noen rutiner for hvordan de skal følge opp saker der Norge blir dømt ved prejudikat og ikke i enkeltsaker?

Statsråd Monica Mæland [15:35:36]: Det var ikke det jeg sa, at vi ikke har rutiner. Vi har rutiner for at de som skal holde seg faglig oppdatert, gjør det. Jeg har tillit til at de gjør det.

Så er det ikke slik at vi sitter og behandler enkeltsaker i Justisdepartementet. Det er jeg veldig glad for. Men det er helt åpenbart at UNE, UDI og domstolene kan rettspraksis, kan lovene våre og kjenner våre internasjonale forpliktelser og holder seg godt oppdatert på de dommene som avsies.

Presidenten: Replikkordskiftet er over.

Statsråd Guri Melby [15:36:24]: Regjeringens hovedmål med integreringspolitikken er at flere skal delta i arbeidslivet og være en del av samfunnslivet. Utdanning og kompetanse er nøkkelen til at alle skal få like muligheter, samtidig som det gir den enkelte frihet til å ta selvstendige valg.

Det er veldig mye som fungerer godt med integreringsarbeidet i Norge. Likevel har vi noen klare utfordringer vi er nødt til å løse – utfordringer som ikke har blitt mindre under pandemien. Flere må i jobb, og flere må settes i stand til å bli stående i arbeidslivet. Flere må gis muligheten til å bidra i samfunnet og til å stå på egne ben, for hvis vi klarer å utnytte ressursene hver enkelt sitter på, vinner både den enkelte og samfunnet. Og vi vet at det er mange ressurssterke folk der ute.

I en analyse tidligere i år peker SSB på at i arbeidsmarkedet vi beveger oss i, hvor kvalifisert arbeidskraft er særlig etterspurt, betyr fullført videregående utdanning mer enn innvandrerbakgrunn. Altså konkluderes det med at det nettopp er utdanning som i stor grad er en barriere og en viktig årsak til ulikhetene i sysselsetting.

Jeg er glad for at Stortinget tidligere i år vedtok den nye integreringsloven som trer i kraft over nyttår. Loven gir et viktig løft til integreringsarbeidet, for det har vært for store forskjeller i tilbudet som kommunene har gitt til nyankomne.

I budsjettet følger vi opp med bl.a. å bevilge 10,2 mill. kr for at fylkeskommunene skal tilby karriereveiledning til deltakere i introduksjonsprogrammet som omfattes av den nye loven. Videre foreslås ytterli-

gere 15,4 mill. kr til videreføring av karriereveiledning for deltakere i introduksjonsprogrammet under introduksjonsloven.

Det å kunne snakke norsk er viktig, enten man søker jobb eller skal delta på et foreldremøte. Derfor bekymrer det meg at mange innvandrere, også de med lengre botid, ikke behersker norsk godt nok til å kunne delta fullt ut i arbeids- og samfunnsliv. Regjeringen foreslår derfor 25 mill. kr til en særskilt norskinnsats. Den er delt i to tiltak som skal virke som et supplement til dagens tilbud. 5 mill. kr går til å styrke tilskuddsordningen til integreringsarbeid i regi av frivillige organisasjoner og vil bli øremerket til norsktrening. Vi vet at mange trenger å praktisere norsk mer for å komme opp på de ferdighetsnivåene som forventes. 20 mill. kr settes av til å utprøve en klippekortordning. Ordningen er et prøveprosjekt som skal bidra til innovasjon i metoder for norskopplæring, samtidig som vi når ut til flere grupper enn det dagens norskopplæring gjør, eksempelvis arbeidsinnvandrere. Derfor synes jeg det er underlig at deler av opposisjonen foreslår å kutte nettopp dette tiltaket.

Det er spesielt viktig at vi lykkes bedre med integreringen i arbeidslivet. Det er viktig både for den enkelte som får jobb, for fellesskapet og for å sikre et bærekraftig velferdssamfunn. Regjeringen foreslår derfor 15 mill. kr til en tiltakspakke for økt mangfold i arbeidslivet i 2021.

Det foreslås å etablere en tilskuddsordning for tiltak til økt etnisk mangfold i arbeidslivet og en informasjons- og veiledningstjeneste rettet mot arbeidsgivere, bransjeorganisasjoner og andre aktører i arbeidslivet samt en informasjonskampanje.

For noen er likevel veien inn i arbeidslivet ekstra lang. Hjemmeværende innvandrerkvinner har derfor vært en gruppe denne regjeringen har hatt en særlig innsats for – å gi dem muligheter til arbeid. Gjennom Jobbsjansen gis det individuelt tilpassede program som skal gi styrkede kvalifikasjoner for varig tilknytning til arbeidslivet og økonomisk selvstendighet. Jeg er derfor veldig glad for at vi nå styrker dette tiltaket med 25 mill. kr. Det vil si at det til sammen er på 110,3 mill. kr i 2021.

For mange er negativ sosial kontroll et av de viktigste hindrene for at de fullt ut skal kunne ta del i samfunnet. Regjeringen har lenge hatt en stor innsats mot dette. Det følger vi også opp i budsjettet. Blant annet settes det av 10 mill. kr for å styrke og utvide minoritetsrådgiverordningen med ti nye stillinger. Dette er et viktig bidrag for å sikre at unge i hele landet får noen å snakke med og får tilgang på god rådgivning i en veldig vanskelig situasjon.

Totalt er budsjettet for ordningen på 63 mill. kr med 59 minoritetsrådgivere på utvalgte ungdoms- og videregående skoler. Vi har gjennom pandemien sett hvor viktig disse menneskene har vært for unge folk i hele landet, og jeg er derfor veldig glad for at vi styrker det.

Med dette budsjettet vil regjeringen gi bedre og raskeere norskopplæring, mer utdanning og formell kompetanse og legge til rette for et tettere samarbeid mellom frivilligheten og det offentlige. Dette er helt avgjørende grep for å sikre at den enkelte får mulighet til å skape seg et godt liv.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Siri Gåsemyr Staalesen (A) [15:41:34]: Høsten 2017 ble stiftelsen Født Fri unnfanget i Venstres stortingsgruppe og lansert som Venstres hjertebarn i forbindelse med budsjettforhandlingene. Skiftende statsråder har siden bevilget store pengesummer til Født Fri i årene som har fulgt. Etter innsendte varsler til IMDi i august i år har Ernst & Young gjennomgått regnskapene og funnet mislighold av offentlige midler.

Fra utsiden ser det ut som om det var tette bånd mellom kulturminister Raja, Venstre som parti og etableringen av stiftelsen Født Fri. Var statsråden med på beslutningen om å gi betydelige beløp til Født Fri, og var statsråden en del av initiativtakerne?

Statsråd Guri Melby [15:42:22]: Representanten viser til en historikk i saken, en historikk som er der en god stund før undertegnede i det hele tatt satt på Stortinget, så akkurat hva som skjedde rundt opprettelsen av denne støtten, skal ikke jeg gå i dybden på, uten å si at det for veldig mange i Venstre har vært et sterkt engasjement i arbeidet mot negativ sosial kontroll, det å sikre at alle som bor i samfunnet vårt, skal ha de samme frihetene og de samme mulighetene. Stiftelsen Født Fri har vært en viktig del av det arbeidet, men jeg har lyst til å understreke at det er et veldig bredt arbeid som innebærer støtte til en rekke frivillige organisasjoner. Nå har vi en pott på til sammen 153,7 mill. kr, og midlene går til arbeidet med frihet fra negativ sosial kontroll, så her er det veldig mange aktører som gjør en utrolig viktig jobb.

Siri Gåsemyr Staalesen (A) [15:43:22]: Det er lett å se i etterkant at det var umusikalsk å kreve penger til en stiftelse som ikke var opprettet, i budsjettforhandlingene høsten 2017. Vi fremmer derfor et forslag i dag der vi ber regjeringen om å sørge for at frivillige organisasjoner som ikke er etablert, ikke skal få statsstøtte før saksnummer er registrert i Brønnøysundregistrene.

Hva synes statsråden om politikere som plutselig finner penger til nye organisasjoner uten at det politisk følges opp med kriterier og krav, slik at man har kontroll med hvordan skattebetalernes penger brukes?

Statsråd Guri Melby [15:43:59]: Jeg tror vi skal være forsiktige med å generalisere veldig ut fra ett eksempel. Utfordringen vil jo mange ganger være at på mange områder der det er behov for å gjøre nybrottsarbeid, er det ikke alltid man har eksisterende organisasjoner som står klare til å ta fatt på et arbeid. Likevel tror jeg det er viktig at vi har en kritisk holdning til hva vi bruker offentlige midler på, at vi sikrer at de brukes på riktig måte. Derfor er det også viktig at pengebruken ettergås, at man sikrer at pengene går til nettopp det formålet de er ment til.

Når det er sagt, er jeg veldig stolt over den jobben Venstre og regjeringen har gjort med tanke på dette saksfeltet. Det er blitt løftet veldig mye høyere opp på dagsordenen de siste årene, ikke minst på grunn av veldig mange stemmer som har tort å stå fram, og som har gjort en viktig innsats for å sikre en åpen og offentlig debatt om dette. Det er jeg glad for. Det har disse tilskuddene bidratt til, og det mener jeg er viktig.

Jon Engen-Helgheim (FrP) [15:45:12]: Jeg hadde også tenkt å spørre litt om denne organisasjonen Født Fri, siden den ligger under ansvarsområdet til statsråden. Jeg skal ikke gå inn i hva som har blitt gjort riktig og galt i den saken, det er opp til helt andre å finne ut av, men vi vet hva som har skjedd i den prosessen etter at varslet kom, og det er en prosess som har blitt ganske sterkt kritisert fra flere hold. Det ser ut som om det har vært vanskelig for organisasjonen å forsvare seg, og som vi hørte her, har jo organisasjonen blitt opprettet på et litt underlig vis. Når man gir folk en sånn rolle, mener jeg at det bør i det minste gis en veldig god mulighet til å komme fram med sin sak. Det har blitt leid inn eksterne aktører, og de har blitt kritisert. Så egentlig er spørsmålet: Føler statsråden at alle sider ved denne saken nå er grundig belyst, og hvorfor brukte man ikke egen lovavdeling til å gjøre det arbeidet?

Statsråd Guri Melby [15:46:16]: I denne typen prosesser er det viktig at vi er ryddige. Så vidt jeg vet, ligger nå klagen til behandling i Kunnskapsdepartementet, og for at den skal kunne behandles på en god måte, kan ikke jeg uttale meg om saken mens den er i prosess. Det er riktig som representanten sier, at det var Ernst & Young som fikk et oppdrag fra IMDi om å gjennomføre en uavhengig undersøkelse av Født Fri. Det har nylig vært en dom som har gitt Ernst & Young støtte i den måten de har gjennomført denne undersøkelsen på, så foreløpig er det ikke påpekt noen uryddigheter. Men vi

skal selvsagt behandle den saken og den klagen på en skikkelig og grundig måte.

Jon Engen-Helgheim (FrP) [15:46:58]: Jeg har full forståelse for at man ikke kan gå inn i detaljer i en sak som er til behandling, og ennå ikke sluttført. Men jeg mener det er viktig å være klar over at de personene det her gjelder, står i et ganske betydelig press i det segmentet de opererer i, og at ikke alt dette har blitt belyst. Så det ene spørsmålet jeg stilte, om statsråden føler at denne Ernst & Young-rapporten har gitt et riktig og fullstendig bilde av situasjonen, mener jeg må være mulig å svare på, selv om saken ikke er ferdigbehandlet.

Statsråd Guri Melby [15:47:42]: Det er jo nettopp den type ting som departementet skal se på når vi gjennomgår saken, og jeg mener faktisk at hvordan jeg føler om det, er ganske irrelevant. Det viktige er om det har blitt gjort riktig eller ikke, og det er blant de tingene vi skal se på.

Så har jeg full forståelse for at en slik prosess er veldig krevende for alle som er involvert. Det tror jeg de aller, aller fleste vil skrive under på. Derfor er det ekstra viktig at denne typen saker blir gått gjennom på en veldig grundig og skikkelig måte. Jeg har foreløpig ingen grunn til å anta at ikke det har blitt gjort fram til nå, men det er veldig viktig at vi får behandlet saken, at de får vurdert sin klage, og at vi sikrer at det blir gjort på en god måte.

Willfred Nordlund (Sp) [15:48:37]: Statsråden har jo ansvaret for integrering, og integrering er viktig for at vi skal klare å ha et godt samvær og ikke minst en utvikling som gagnar alle sammen.

Det som egentlig er litt bekymringsverdig nå når vi står i covid-19-situasjonen, er at mange faller utenfor eller henger etter i bl.a. språkopplæringen. Da blir det egentlig et interessant spørsmål hva slags tiltak regjeringen har tenkt på nå som vi forhåpentligvis etter hvert kommer i en mer normal situasjon, og disse skal ut og få praksisplasser, særlig med tanke på den nye integreringsloven, som ministeren var inne på i sitt innlegg.

Hvilke tanker har regjeringen rundt at man skal sørge for integreringen nå når vi kommer i en normal-situasjon, med det store etterslepet vi kommer til å ha for folk som dessverre ikke har fått lov til å delta på en tilstrekkelig god måte, nå når vi skal inn i en sånn overgang? Har man midler, og har man tanker om systemer som skal sørge for at dette blir bra?

Statsråd Guri Melby [15:49:43]: Det er ingen tvil om at det nå er en veldig krevende tid, og at mennesker med innvandrerbakgrunn er overrepresentert blant

dem med høy arbeidsledighet, som har falt utenfor arbeidslivet, og at dette er en stor utfordring som vi er nødt til å ta tak i. Blant de tiltakene regjeringen har levert allerede, som da er en form for krisetiltak, er muligheten til å forlenge tiden på norskopplæring i introduksjonsprogrammet. Vi har vært opptatt av at vi skal bruke krisen til kompetanseheving, til både formell kompetanse og ikke minst norskferdigheter, så vi er opptatt av at de som nå kanskje står litt i innspurten av introduksjonsprogrammet, får mulighet til å fortsette noen måneder til i stedet for bare å gå ut i arbeidsledighet. Det er ett av tiltakene.

Ikke minst vil de nye grepene vi tar gjennom integreringsreformen, som trer i kraft fra 1. januar, være veldig viktige. Det å gi et løft til integreringsarbeidet i alle landets kommuner, det å heve kvaliteten og å heve kompetansen til alle som jobber der, er de viktigste grepene i reformarbeidet.

Karin Andersen (SV) [15:50:57]: Det er kanskje større grunn til å sette søkelyset på en annen organisasjon. Jeg leste på Facebook 6. februar i år, på Guri Melbys status, og der sto det:

«Jeg ser ingen grunn til at en organisasjon som HRS, som bidrar til å spre fremmedfrykt og svært negative holdninger, skal få statsstøtte. Det er ingenting som tyder på at de gjør samfunnsdebatten mer opplyst, og jeg håper derfor at en av konsekvensene av at Frp er ute av regjering, blir at HRS er ute av neste års statsbudsjett.»

Nå er altså Guri Melby blitt integreringsminister. Hvordan kan ministeren godta at en organisasjon som sprer fremmedfrykt og svært negative holdninger, og derfor gjør statsrådens arbeid vanskelig, fremdeles står på statsbudsjettet?

Statsråd Guri Melby [15:51:53]: Jeg tror ikke det er noen hemmelighet hva som er min private mening om HRS, og heller ikke hva som er Venstres syn på HRS. Likevel er det sånn i et statsbudsjett at det er mange poster vi er for, heldigvis de aller, aller fleste, og så er det noen poster vi ikke er like glad i.

Jeg har lyst til å understreke at jeg ikke ser på støtten til HRS som en del av integreringsarbeidet. For oss har det vært viktig at vi har styrket integreringsarbeidet, og ikke minst den måten vi bruker sivilsamfunnet på – at vi bruker frivillige organisasjoner. Det har vi styrket gjennom flere år, og det gjør vi også i årets statsbudsjett.

Jeg tror helt sikkert representanten Karin Andersen kan kjenne seg igjen i at nettopp dette feltet kanskje er et av de mest krevende å finne gode løsninger på i regjering. Det SV valgte å gjøre da de satt i regjering, var rett og slett å ta dissens i store deler av innvandringspolitikken. Venstre har heller valgt å være med og utforme

gode løsninger, som bl.a. har sikret at vi har hatt et rekordhøyt antall kvoteflyktninger over mange år.

Presidenten: Replikordskiftet er omme.

Siri Gåsemyr Staalesen (A) [15:53:13]: For Arbeiderpartiet er det den enkeltes mulighet til å få seg en jobb og kunne forsørge seg selv og sin familie som er det aller viktigste målet med integreringspolitikken. Tilstrekkelige norskferdigheter er ofte helt avgjørende for hvilke sjanser man får i arbeidslivet. Det er også viktig for å kunne følge opp barnas skolegang og fritidsaktiviteter, og for å ta del i lokalsamfunnet man er en del av. Ikke minst er språkferdighetene en forutsetning for fullt ut å kunne ta i bruk de demokratiske rettighetene som norsk statsborgerskap gir.

Ingen politisk oppgave er viktigere enn å skaffe folk jobb. Arbeid er nøkkelen til resten: egne penger, følelsen av mestring og økt verdighet, egen bolig, god helse, bedre integrering og et sosialt liv. Alt dette blir lettere om man har en jobb å gå til.

Guri Melby har i høst meldt at vi trenger en integreringsreform. Hun sier rett ut at regjeringen ikke har vært gode nok til å utnytte det store potensialet som finnes i kommunene, næringslivet og frivilligheten for å kvalifisere flere for en jobb. Det er vi i Arbeiderpartiet helt enig i.

God integrering handler om høye ambisjoner, bedre norskopplæring, tidlig kompetansekartlegging og større muligheter for å få folk i arbeid. Helt kort er det språkmestring og arbeid som er nøkkelen til god integrering. Arbeiderpartiet satser på arbeidslinja. Vi har styrket arbeidsrettede og kommunale integreringstiltak med 55 mill. kr i vårt alternative budsjett.

For mange arbeidsinnvandrere behersker ikke norsk godt nok. Arbeidsinnvandrere har ikke rett til gratis norskopplæring, og mange opplever at det er for dyrt å gjennomføre norskopplæring i privat regi. På arbeidsplasser med mange arbeidsinnvandrere vil arbeidsspråket ofte ikke være norsk, og når mange også på fritiden har et nettverk bestående av folk fra samme hjemland, vil en del oppleve at det ikke er veldig sterke insentiver for å lære seg norsk. Dette er et problem for integreringen, og det er en utfordring for det seriøse arbeidslivet.

I vårt alternative budsjett foreslår vi å bevilge 7,5 mill. kr til et pilotprosjekt for regionale norskopplæringssentre for arbeidsinnvandrere, i samarbeid med frivillige aktører og partene i arbeidslivet. Sentrene skal tilby gratis norskopplæring og andre relevante tjenester til arbeidsinnvandrere, og tilbudene skal ha en innretning som stimulerer til fagforeningsmedlemskap.

Vår tids store frihets- og likestillingskamp foregår i krysningen mellom frihet til å leve sitt liv på forskjellige måter og det sosiale og kulturelle presset som mange

står overfor når de skal velge hvordan de skal leve sitt liv. Negativ sosial kontroll og fysisk og psykisk æresvold har ikke plass i vårt samfunn. Når individene krenkes, krenkes også samfunnet. Da skal også fellesskapet og samfunnet reagere. Alle skal ha frihet til å være seg selv, til å delta og til å bryte dersom de opplever begrensninger i sin frihet.

I vårt alternative budsjett for 2021 setter vi av 15 mill. kr til å styrke arbeidet i frivillige organisasjoner som har aktiviteter rettet mot innvandrerbefolkningen, utover regjeringens bevilgninger på denne posten. Vi mener frivilligheten bør få en enda større rolle i integreringsarbeidet. Det å bli inkludert i lokalt frivillighetsarbeid gir en god mulighet til å bli kjent med lokalsamfunnet, til å bygge nettverk og til å få erfaringer som fremmer integreringen.

Vi ønsker å styrke norsktreningstilbudet i regi av frivilligheten samt å øremerke 2 mill. kr til Bydelsmødre og 1 mill. kr til Caritas. Dette er to organisasjoner som får til mye for lite. Vi viser også til bevilgningen til Født Fri, som ble gitt til en organisasjon som ennå ikke var opprettet, og vi fremmer altså følgende forslag: Stortinget ber regjeringen om å sørge for at frivillige organisasjoner som ikke er etablert, ikke skal få statsstøtte før saksnummer er registrert i Brønnøysundregistrene.

Presidenten: De talere som heretter får ordet, har en taletid på inntil 3 minutter.

Norunn Tveiten Benestad (H) [15:57:47]: Arsiema Tezare Birkedal kom som kvoteflyktning til Norge. I høst kunne vi lese hennes historie i vår lokalavis, Fædrelandsvennen. Arsiema er opprinnelig fra Eritrea, men oppvokst i Etiopia. Da hun kom, ble hun sendt til et mottak på Setermoen. Etter hvert flyttet hun til Oslo og skaffet seg jobb på egen hånd. Etter tre år fikk hun oppholdstillatelse og kom til Kristiansand. Der ble hun tatt opp på introduksjonsprogrammet og var et år ved Kongsgård skolesenter.

Arsiema hadde en mastergrad i Business Management fra Etiopia. Siden har hun tatt mastergrad i Development Management ved Universitetet i Agder, og nå tar hun nok en samlingsbasert mastergrad i ledelse ved universitetet i Tromsø. Hun jobber 70 pst. som tiltaksleder for integrering i Kirkens Bymisjon og 40 pst. som programrådgiver for Kristiansand kommune ved Kongsgård skolesenter, der hun selv var elev.

På mange måter er hun en rollemodell. Ikke alle er som Arsiema, men likevel støttes hennes historie av talene, som viser at av de som var ferdige med introduksjonsprogrammet i 2017 i vår kommune, Kristiansand, var 68 pst. i arbeid eller utdanning i november 2018. Det er best blant Norges ti største kommuner. Tallene

fra 2018 er også gode. Da lå Oslo og Bærum på topp og Kristiansand på tredjeplass.

Ifølge direktør for Integrerings- og mangfoldsdirektoratet, Libe Rieber-Mohn, skiller Kristiansand seg ut ved å tilby utdanning og arbeidstrening i introduksjonsprogrammet i større grad enn andre kommuner. Hun sier:

«Det er klokt, fordi vi vet at utdanning og arbeid som tiltak i introduksjonsprogrammet øker sannsynligheten for å lykkes med å få jobb etter endt utdanning».

Derfor er jeg veldig glad for regjeringens arbeid med å følge opp strategien «Integrering gjennom kunnskap» og viljen til å bruke ressursene på integreringsområdet så effektivt som mulig. Hvis jeg skal trekke fram noen enkelttiltak i årets budsjett på dette området, er jeg veldig glad for at vi styrker Jobbsjansen med 25 mill. kr, til i alt 110 mill. kr, for hjemmeværende innvandrerkvinner som står langt fra arbeidsmarkedet.

Jeg er også glad for de til sammen 25,9 mill. kr som settes av for å tilby karriereveiledning til deltakerne i introduksjonsprogrammet etter ny integreringslov fra 2021, og for deltakere i introduksjonsprogrammet etter introduksjonsloven. Individuelt tilpasset veiledning er gull verdt for å finne en plass i arbeidslivet. Det må til skal vi klare å lykkes med en bærekraftig innvandring og integrering over tid.

Karin Andersen (SV) [16:00:46]: Det er trist, men det virker å være en realitet at dette stortinget, og også Arbeiderpartiet og Senterpartiet, har latt seg skremme så til de grader av Fremskrittspartiet at de fremdeles ikke ser at Norge er i ferd med å bli en av de strengeste landene når det gjelder å fortolke våre internasjonale forpliktelser, ja, endog bryte dem. Og statsrådets svar til meg i dag ga meg ingen trygghet for at vi har en regjering som ønsker å følge opp våre forpliktelser. En skulle kanskje tro at noen av de skandalene som har vært knyttet til at Norge ikke følger sine forpliktelser, hadde gjort litt inntrykk, men det virker ikke slik. Og det er vel fordi dette området handler om «de andre», de som vi kan bry oss litt mindre om, de man ikke blir opprørt over ikke har samme rettssikkerhet som oss andre. Og et av de områdene vi burde ha diskutert veldig mye mer i dette storting, er hvordan rettssikkerheten i disse sakene er for dårlig ivaretatt. Det er det også offentlige utvalg som har sagt fra til Stortinget om.

Foreløpig er det, så vidt jeg kan registrere, bare SV som har forsøkt å følge opp dette. I vårt budsjett er vi fullt klar over at god integrering virker. Det er til og med en kjempebra distriktpolitisk satsing, for det er der befolkningsøkningen har kommet alle de siste årene. Vi vil gjerne bruke penger på at folk får nok mat, rett til

barnehageplass når en bor i asylmottak, at en får mer norskopplæring når en sitter i mottak, slik at en lærer norsk, og at en får rett til å fullføre kompetanse, slik som representanten Norunn Tveiten Benestad var oppe her og snakket om i stad, som funker. Ja, det funker. Vi ønsker å gi den rettigheten til flere.

Vi ønsker at også de kvinnene som har kommet i en så vanskelig livssituasjon at de har havnet på sosialhjelp, skal få tilgang på Jobbsjansen. Jeg skjønner virkelig ikke at det skal være så vanskelig å skjønne, når all dokumentasjon viser at det tiltaket virker. Og vi er alle opptatt av at disse kvinnene skal bli økonomisk sjølstendige, for alle vi som har vært med på kvinnekampen i Norge, vet at det er det sikreste kortet for å kunne ta egne beslutninger. Så hvorfor får da ikke disse kvinnene tilgang på den ordningen? Det er altså ingen som har klart å gi noen forklaring på hvorfor de skal utelukkes fra en ordning som faktisk kunne gitt dem innpass i arbeidslivet og en inntekt de kunne blitt sjølstendige med.

Ove Trellevik (H) [16:03:58]: Eg tok ordet mest for ei oppklaring. Representanten Gharahkhani spurde i replikkordskiftet om det var underteikna si utsegn om talet på kvoteflyktingar som var Høgre sin politikk. Intervjuet som Gharahkhani viste til, gjaldt Høgre sitt arbeid med program for neste stortingsperiode, og det er altså budsjettet i år me diskuterer. Så det må ikkje vera nokon tvil om at Høgre stiller opp for regjeringa og regjeringsplattforma. Den politikken ligg heilt, heilt fast.

Det er mange som diskuterer korleis flyktningpolitikken skal vera. FN har ikkje hatt nokon suksess med flyktningpolitikken sin – det kan me erkjenne – sidan FN vart oppretta. For meg, og for mange andre, handlar det om korleis me kan hjelpa flest mogleg med knappe ressursar. Det diskuterer me i Høgre. Resultatet veit me ikkje før til våren, men uansett kva Høgre måtte vedta, gjeld jo ikkje den politikken før neste stortingsperiode.

Men eg blir òg litt opprørt når eg høyrer SV her på tampen synest det er «trist», og nærmast framstiller det som om alle andre parti som ikkje har den same politikken som SV, ikkje bryr seg, som om me er hjartelause, som om me ikkje har omsorg for andre menneske, og skildrar korleis me andre ikkje kan bryr oss. Det er jo ikkje slik å forstå at alle andre parti i Stortinget er hjarterå og ikkje har ein omsorgsfull politikk for andre menneske, sjølv om me har ei anna tilnærming enn dette.

Presidenten: Representanten Karin Andersen har hatt ordet to ganger tidlegare og får ordet til en kort merknad, begrenset til 1 minutt.

Karin Andersen (SV) [16:05:48]: Jeg tok opp i mitt innlegg at Norge bryr seg mindre om hva FN ber oss

om, og at Norge velger selv å fortolke sine forpliktelser, f.eks. ved å fjerne rimelighetsvilkåret, som FN har sagt til oss ikke er i tråd med våre forpliktelser. Det er det jeg understreker og peker på, at flertallet i denne salen ser ut til å bry seg mindre om å følge FN. Ja, FN er ikke perfekt, men det er det beste vi har, og det blir mye dårligere hvis land som Norge ikke følger det. Så det er hele budskapet. Nå gikk Trellevik opp her og – på en måte – forklarte at for Høyre er ikke FN viktig. Det er jo greit å merke seg. Det er skremmende, en dårlig utvikling.

Ellers har jeg forklart hvordan vi prioriterer våre penger, og vi bruker penger på dem som trenger arbeid, framfor dem som har store formuer.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 1.

Etter ønske fra kommunal- og forvaltningskomiteen vil sakene nr. 2–5 bli behandlet under ett.

Sak nr. 2 [16:07:03]

Innstilling fra finanskomiteen om Skatter, avgifter og toll 2021 (Innst. 3 S (2020–2021), jf. Prop. 1 LS (2020–2021), Prop. 1 LS Tillegg 1 (2020–2021), Prop. 1 S (2020–2021) og Prop. 1 S Tillegg 1 (2020–2021))

Sak nr. 3 [16:07:27]

Innstilling fra finanskomiteen om skatter, avgifter og toll mv. 2021 – lovendringer (Innst. 4 L (2020–2021), jf. Prop. 1 LS (2020–2021))

Sak nr. 4 [16:07:44]

Innstilling fra finanskomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes om å reversere avgiftsøkninger på alkoholfrie drikkevarer og bevare arbeidsplasser i norsk næringsmiddelindustri og varehandel (Innst. 152 S (2020–2021), jf. Dokument 8:59 S (2019–2020))

Sak nr. 5 [16:08:08]

Innstilling fra finanskomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentantene Helge André Njåstad, Jon Georg Dale og Terje Halleland om å endre vannkraftbeskatningen for å få flere lønnsomme investeringer (Innst. 151 S (2020–2021), jf. Dokument 8:125 S (2019–2020))

Presidenten: Etter ønske fra finanskomiteen vil presidenten ordne debatten slik: 5 minutter til hver parti-gruppe og 5 minutter til medlemmer av regjeringen.

Videre vil det – innenfor den fordelte taletid – bli gitt anledning til inntil fire replikker med svar etter innlegg fra partienes hovedtalere og seks replikker med svar etter innlegg fra medlemmer av regjeringen.

De som måtte tegne seg på talerlisten utover den fordelte taletid, får en taletid på inntil 3 minutter.

Vetle Wang Soleim (H) [16:09:19](ordfører for sakene nr. 2 og 3): Jeg vil første benytte anledningen til å takke for et godt samarbeid i komiteen. Vi har hatt budsjettforhandlinger som har overgått de ønskede fristene, og jeg vil i den anledning gi en stor takk til komiteens sekretærer og til alle i Stortingets administrasjon som har jobbet dager og netter for å få plass alt det tekniske og formelle rundt vår behandling. Dere fortjener virkelig en juleferie, og jeg håper presidenten kan videreformidle dette!

Vi har lagt bak oss et år der hele landet har stått i en krise og håndteringen av den. Ingen har vært uberørt av pandemien. Enkeltmennesker og næringsliv har fått hverdagen sin, og for mange også framtiden sin, kastet ut i usikkerhet og uvisshet. Landet står fortsatt i en krisesituasjon. Vi alle går inn i en annerledes jul enn det vi er vant til. Arbeidsledigheten er veldig høy. Derfor er det denne regjeringens politikk nettopp å sørge for at flere arbeidsplasser skapes og at politikken vi fører, bidrar til det.

Før pandemien traff oss, ble fire av fem arbeidsplasser skapt i privat sektor. Jeg ønsker meg tilbake dit. Jeg ønsker at vi har et næringsliv som er grønt, bærekraftig, verdiskapende og i vekst – og dette over hele landet.

Det er ingen tvil om at den debatten vi har i dag, har betydning for evnen vårt næringsliv har til å komme seg gjennom krisen og til fortsatt å være i vekst på den andre siden. Med denne regjeringen har vi kuttet skatte- og avgiftsnivået i Norge med nesten 30 mrd. kr. Etter enigheten med Fremskrittspartiet har dette tallet nådd 34 mrd. kr.

Det betyr at våre innbyggere og næringsliv får beholde mer av sine egne opptjente inntekter. Det betyr at en vanlig barnefamilie får beholde mer enn 14 000 kr av sine egne penger i året, og at næringslivet kan bruke sin kapital på heller å investere i flere arbeidsplasser framfor å betale skatt.

Ikke minst i den tiden vi nå står i, er det utrolig viktig at næringslivet, hvor mange allerede ser røde tall, ikke blir pålagt en ekstra skatteregning som mange ikke klarer å betale. Vi fortsetter derfor å øke verdsettelsesrabatten på arbeidende kapital fra 35 pst. til 45 pst. Dette fører til at norske bedriftseiere og verdier investert i næringslivet blir mindre beskattet. Det er denne regjeringens politikk nettopp å gi bedre vilkår til de

som er jobbskapere i dette landet. Det er en skatt som kun betales av norske eiere – utlendinger slipper unna.

Det er et paradoks når de fleste partiene i denne salen er med på å lage kompensasjonsordninger som skal hjelpe bedriftene våre over kneika, men hvis de kommer over kneika, skal de møtes med økte skatter. Det henger ikke sammen.

I regjeringens forslag til statsbudsjett er det flere grep som blir foreslått for å øke verdiskapingen og gjøre skattesystemet bedre. Vi foreslår å endre vannkraftbeskatningen, fra å være en grunnrenteskatt til å bli en kontantstrømbeskatning. Det betyr at nye investeringer og oppgradering i vannkraftanleggene blir umiddelbart utgiftsført og dermed frigjør mye kapital.

Regjeringen fortsetter å redusere de laveste trinnene i trinnskatten og øker minstefradraget for lønn og pensjon. Dette kommer dem med de laveste inntektene til gode. I tråd med Granavolden-plattformen reduseres den maksimale eiendomsskattestaten fra 5 til 4 promille for boliger og fritidsboliger.

Vi foreslår endringer i ordningen Boligsparing for ungdom. Tall fra Skatteetaten anslår at så mye som 38 pst. av skattefradragene har gått til dem som allerede eier bolig. Derfor målrettes ordningen nå kun mot de unge som fortsatt sparer til bolig, og vi øker sparebeløp og fradrag slik at man kan spare mer.

Vi innfører en kildeskatt på renter, royalty og leiebetalinger for visse fysiske eiendeler. Dette for å motvirke overskuddsflytting ut av landet og sørge for at verdiene som skapes her, også beskattes her i større grad.

For de som liker sukkerfri brus, vil ikke bare avgiften halveres som en følge av budsjettforliket, men fra sommeren av vil avgiften også differensieres etter sukkerinnhold. Lettbrus vil derfor bli enda litt billigere, noe mange sikkert kan glede seg over når sommeren kommer.

Det er mange flere grep jeg kunne ha nevnt, inkludert budsjettforliket med Fremskrittspartiet der avgiftsnivået er tatt ned med over 6 mrd. kr for neste år, men jeg regner med at partiet selv vil redegjøre for sine gjennomslag i denne debatten.

Avslutningsvis: Det siste dette landet trenger nå, er en skattepolitikk som straffer et næringsliv som prøver å komme seg gjennom en krise, med store skatteøkninger. Vi går inn i et valgår, og valget blir mellom dem som vil skape mer, og dem som vil skatte mer.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Eigil Knutsen (A) [16:14:13]: Takk til saksordføreren for godt samarbeid om denne saken og andre saker gjennom et hektisk år i finanskomiteen.

Representanten Wang Soleim snakket i innlegget sitt om de norske jobbskaperne, som vi alle i denne salen heier på, men gikk så videre til å snakke om at det kun er norske eiere som betaler den norske personskatten formuesskatten er. Det er helt korrekt. Spørsmålet mitt er bare om representanten ser at Norge ligger lavt i totalbeskatning av kapital i OECD. Norge er et godt land å være rik i, og det har blitt mye bedre under Erna Solberg. Skulle Norge ha økt beskatningen på kapital for at det skulle bli likt som i andre OECD-land, måtte vi innført mye høyere eiendomsskatt og også reversert kuttene, som er bredt forankret her i Stortinget, i selvskapsskatten fra de siste årene.

Ønsker Høyre nå framover å gå ned mot null i totalbeskatning av kapital, eller ønsker en å nærme seg et OECD-nivå, som ligger høyere enn der Norge er i dag?

Vetle Wang Soleim (H) [16:15:22]: Representanten Knutsen ser på en måte på «kapital» som et slags fellesbegrep. Vi setter ikke ned formuesskatten på kapital, vi setter ned formuesskatten på penger investert i næringsliv, aksjer og driftsmidler. Penger man har på konto, vil man fortsatt måtte betale formuesskatt av, sånn som før. Så «beskatning av kapital» er et litt for generelt begrep.

Det er her forskjellen mellom oss og Arbeiderpartiet kommer inn. Når vi tar ned formuesskatten på arbeidende kapital, altså penger investert i næringslivet, penger som skal gi avkastning i nye arbeidsplasser i et bærekraftig og godt næringsliv, med 8 mrd. kr, er det nettopp fordi vi mener at vi skal heie på dem som er bedriftsskaperne her i landet. Det er spesielt at nå, når vi står i en krisesituasjon der vi ser at mange bedrifter har røde tall, mener Arbeiderpartiet at det likevel er riktig at de skal ta ut penger de ikke har, fra bedrifter som så vidt klarer å overleve en krise. Jeg mener at det er feilslått politikk, og jeg vet ikke hvem Arbeiderpartiet har snakket med i næringslivet, når de foreslår et sånt grep.

Sivert Bjørnstad (FrP) [16:16:34]: Det er ingen tvil om at lavere avgifter er et av de aller viktigste Fremskrittsparti-gjennomslagene i denne budsjettenigheten. Det er noe vi har kjempet for i alle de år. Fra årene på innsiden av regjeringssamarbeidet tror jeg nok vi kan si, uten å komme med altfor store avsløringer, at det ikke alltid var stor drahjelp å få fra de andre partiene i den saken. Noen var sågar mest opptatt av å øke avgiftene.

Men etter at enigheten var klar, kunne vi lese på høyre.no under overskriften «Sukkersøt budsjett-glad-sak: – Lavere avgifter er knallgod Høyre-politikk» – med en smilende Wang Soleim under – både at dette er fornuftige tiltak, at det sikrer arbeidsplasser i Norge, at det

bidrar til å gjøre livet til vanlige folk litt enklere, og at dette altså er knallgod Høyre-politikk.

Det gjør at jeg har ett enkelt spørsmål: Hvorfor var ikke dette en del av budsjettet Høyre og regjeringen la fram i oktober?

Vetle Wang Soleim (H) [16:17:32]: For det første er jeg glad for at representanten har vært inne og besøkt våre nye nettsider og vår nye logo. De er veldig fine, og jeg anbefaler alle sammen å ta turen innom.

Høyre er for et lavere skatte- og avgiftsopplegg, og det har vi gjennomført sammen med Fremskrittspartiet siden 2013. Vi ønsker også at enkelte avgifter skal gå opp, f.eks. for å omstille økonomien til å bli mer grønn, men samtidig kan vi for å omstille økonomien til å bli mer grønn sette avgifter ned og f.eks. gi elbilfordeler.

Det er klart at når man skal prioritere i et statsbudsjett, tror jeg kanskje at kutt i de avgiftene det her er snakk om, har stått høyere på Fremskrittspartiets prioriteringsliste enn det har stått på Høyres. Men det betyr heller ikke at vi er imot det. Jeg har selv sittet i en programkomité som også for neste partiprogram har foreslått at vi skal ta et større grep om grensehandelsutsatte varer og sette ned avgiftene på dem, for neste stortingsperiode. Jeg vil tro at Bård Hoksrud spesielt kommer til å sette pris på en sommer der Pepsi Max blir enda billigere.

Sigbjørn Gjelsvik (Sp) [16:18:51]: Nesten en fjerdedel av oss her i Norge benytter oss av en eller annen form for alternativ behandling for å få hjelp enten med fysiske plager eller med psykiske plager og lidelser. Mange plasser i Norge er det ganske lang ventetid for å få behandling hos psykolog med offentlig avtale, og mange benytter seg bl.a. av psykoterapeuter og også gestaltterapeuter som har samarbeid med Nav. Dette er mange av de mest sårbare gruppene i det norske samfunnet.

Hvorfor mener regjeringen og regjeringspartiet Høyre det er fornuftig å legge 25 pst. moms på den type behandling?

Vetle Wang Soleim (H) [16:19:40]: Det mener vi er riktig fordi vi mener at det momsfritaket som i dag skal gjelde, bør gjelde for behandling som er medisinsk begrunnet. Jeg mener at det skal være forbeholdt dem som er helsepersonell, som er sertifisert helsepersonell ifølge helsepersonelloven, og at grensen skal gå der. Vi mener at det er helt riktig når man har tjenester ellers i samfunnet som er avgiftsbelagt, at det også skal gjøres et skille som går mellom de to.

Så er det ikke slik at dette på noen som helst måte er et forbud mot å velge å benytte seg av alternativ behandling. Man må bare betale moms på de tjenes-

tene, sånn som med alle andre tjenester som ikke er medisinsk begrunnet her i samfunnet.

Jeg mener at det er en helt riktig omlegging. Vi har også sammen med Fremskrittspartiet kommet fram til noen overgangsordninger her for enkelte deler av det. Men jeg mener uansett at det er en prinsipiell holdning: Det er behandling som er medisinsk begrunnet, som skal få momsfritak.

Kari Elisabeth Kaski (SV) [16:20:47]: Forskjellene i Norge øker, og med økte økonomiske forskjeller øker også forskjellene i makt og politisk innflytelse. Det bærer også denne regjeringens politikk preg av. For i budsjettavtalen og i budsjettet har man igjen valgt å kutte i formuesskatten, det til tross for at vi vet at det er mer treffsikker etterspørselspolitikk å øke offentlige investeringer enn å kutte i skatter, særlig i økonomisk usikre tider, til tross for at det ikke fins noe empirisk belegg for at kutt i formuesskatten sikrer arbeidsplasser eller verdiskapning, til tross for at formuesskatten er ganske treffsikker. 1 promille av alle de som betaler formuesskatt, betaler en tredjedel av hele skatten.

Så mitt spørsmål til Høyre og representanten her er ganske enkelt: Hvilke faglige belegg for å redusere aksjerabatten har regjeringen og Høyre for å kunne si at det vil skape flere arbeidsplasser? Eller har man kun hørt på milliardærene?

Vetle Wang Soleim (H) [16:21:51]: Man trenger ikke et team med forskere for å forstå at hvis formuesskatten går opp, må norske bedriftseiere ta mer penger ut av sine bedrifter. Det mener jeg også er hele poenget bak dette. Hvis man øker den, må man ta mer penger ut, for dette er ikke penger man sitter og ruger på, det er penger som mange har investert i norsk næringsliv.

Så merket jeg meg at representanten i sitt spørsmål har som et slags svar at veien ut av denne krisen er en større stat. Det vil jeg advare mot. I februar ble fire av fem nye jobber skapt i privat sektor. Vi er nødt til å komme tilbake dit, ikke bare for at vi skal få flere i jobb, men også fordi bærekraften til hele velferdsstaten er avhengig av det. Vi er avhengig av å ha livskraftige bedrifter som opplever verdiskapning.

Så er det fortsatt slik at med dette forslaget til statsbudsjett vil ikke inntektsulikheten gå opp. Det er fortsatt slik at de 10 pst. rikeste betaler 40 pst. av all skatt, og det gjorde de også under de rød-grønne. Det viktigste er å få folk i jobb. Det er slik vi får ulikheten ned.

Presidenten: Replikordskiftet er omme.

Eigil Knutsen (A) [16:23:05]: Skatte- og avgiftspolitikken skal bidra til en rekke politiske mål: redusere forskjellene, finansiere velferden, kutte utslipp og sikre

forutsigbarhet for folk og bedrifter. Denne forutsigbarheten blir rokket ved i krisen vi står oppe i nå, for mange arbeidstakere, familier, bedrifter og norsk økonomi som helhet. Derfor er forutsigbarhet viktigere enn noen gang før.

Samtidig vet vi at forskjellene har økt over lengre tid, noe koronakrisen forsterker ved å ramme sosialt skjevt. Mange med lang utdanning, høye lønninger og trygge jobber har spart mer enn vanlig, og de som eier egen bolig, sparer også boutgifter med en styringsrente på null. Folk som har mistet jobben, derimot, og som attpåtil ikke eier egen bolig, er i stikk motsatt situasjon. Dette er ofte arbeidstakere med lave lønninger, korte utdanninger og løsere tilknytning til arbeidslivet.

De i denne salen som tror at koronakrisen vil redusere forskjellene mellom folk i Norge, bør tenke seg om en gang til. Ikke bare ligger det i krisens natur at forskjellene øker, politikken som føres, bidrar aktivt til å forsterke disse forskjellene. Vi vet at børsen allerede er tilbake der den var før koronakrisen. Samtidig har eierne av store aksjeformuer først fått skatteuttak i gave av Høyre i juni, og deretter i desember, når vi vedtar statsbudsjettet – en trippelgevinst for dem på toppen. Mange andre får en trippelmell. Hundretusenvis ble permittert under den første nedstengingen i mars. Mange av dem var lavtlønnet, og mange av de samme ble permittert på nytt under andre smittebølger i høst. Neste sommer får de nok en smell når feriepengene uteblir fordi Høyre mener feriepengene på dagpenger er «helt ko-ko». Trippelmell for vanlige folk, altså.

Arbeiderpartiet mener det er vanlige folks tur nå. Vi vil omfordele innenfor inntektskatten slik at de med vanlige og lave inntekter betaler mindre skatt enn i dag, mens de med høye inntekter og store formuer må betale litt mer. En person med gjennomsnittsinntekt får 3 000 kr i lavere skatt med Arbeiderpartiets forslag, og en gjennomsnittspensjonist får nesten 2 000 kr i lavere skatt. 80 pst. av alle skattebetalere får lavere skatt med Arbeiderpartiet, men de med de største formuene må altså betale litt mer.

Fradraget for å være medlem i en fagforening har stått stille etter at Høyre inntok regjeringskontorene. Dermed har det blitt dyrere å være organisert. I stedet for å svekke det organiserte arbeidslivet og anerkjenne det uorganiserte vil Arbeiderpartiet også bruke skattepolitikken for å styrke den norske arbeidslivsmodellen, og foreslår å doble fagforeningsfradraget.

Fram til årets budsjettforlik har ulike regjeringskonstellasjoner ledet av Høyre finansiert store skatteuttak til de rikeste med avgiftsøkninger på nesten 7 mrd. kr, noe som rammer vanlige folk. I årets budsjettforlik ble avgiftene kuttet igjen, på overtid av overtid. Fremskrittspar-

tiet i Stortinget har altså fått reversert Fremskrittspartiet i regjerings avgiftsøkninger. Ringen er sluttet.

Med Arbeiderpartiet blir det slutt på denne jojo-politikken. Skal én avgift opp, skal andre avgifter eller inntektsskatten ned. Vi er ærlige med folk og sier at klimaavgiftene skal opp, men at det skal kompenseres gjennom kutt i andre avgifter eller inntektsskatt.

For avgiftene slår sosialt skjevt ut. SSB har konkludert med at høyresidens avgiftsøkninger har truffet lavinntektshusholdninger særlig hardt, siden avgiftsøkningene i stor grad har vært rettet mot typiske nødvendighetsgoder. De avgiftskuttene Fremskrittspartiet fikk til i regjering, gikk til folk med høye inntekter, siden det gikk på kjøp av nye biler. Det er ikke jeg som hevder dette, det er SSBs funn.

Denne feilslåtte skatte- og avgiftspolitikken må ta slutt. Folk med vanlige og lave inntekter må betale mindre skatt enn i dag, og de rikeste kan bidra mer til fellesskapet. Det er fullt mulig å skape et skattesystem som reduserer forskjellene, finansierer velferden, kutter utslipp og skaper forutsigbarhet for folk og bedrifter.

Med det tar jeg opp de forslagene Arbeiderpartiet, sammen med andre, står bak i innstillingen.

Presidenten: Representanten Eigil Knutsen har tatt opp de forslagene han viste til.

Presidenten vil bemerke at siden «ko-ko» viste til et sitat som ikke var fra her i salen, klubbet jeg ikke.

Det blir replikkordskifte.

Vetle Wang Soleim (H) [16:27:52]: Denne regjeringen har satt ned den alminnelige inntektsskattesatsen til 22 pst., for å matche våre naboland, i tråd med skatteforliket. I 2019 skrev Arbeiderpartiet i sitt alternative budsjett at de ikke mente dette var nødvendig, at «det er uklokt å fremskynde kappløpet mot bunnen», og at «Skattekuttet går til syvende og sist ut over finansieringen av vår felles velferd».

I dag støtter Arbeiderpartiet satsen på 22 pst., et skatteutt på 2,8 mrd. kr for selskaper, uten noen videre forklaring på snuoperasjonen. Er det da ikke lenger et kappløp mot bunnen, eller har man innsett at det er riktig politikk?

En annen snuoperasjon: I 2019 skrev Arbeiderpartiet også at individuell pensjonssparing er et skattefavourisert spareprodukt som ytterligere favoriserer dem med god råd. Partiet gikk inn for å fjerne ordningen i 2019 og i 2020. For 2021 har Arbeiderpartiet snudd og støtter en halvering av ordningen. Skal en da legge til grunn at Arbeiderpartiet støtter 50 pst. av en favorisering av dem med god råd?

Eigil Knutsen (A) [16:28:55]: Arbeiderpartiet er stolt av at vi fikk tatt initiativ til og bidratt til et skatte-

forlik i Stortinget i 2016 som senket den generelle skattesatsen. Vi har ment fram til i år at det var nok å stoppe på 23 pst., men nå har altså Arbeiderpartiet, som eneste parti i denne sal, som jeg har oppfattet, lagt fram et helhetlig skatteopplegg for neste periode som skal sikre forutsigbarhet for folk og bedrifter. Derfor sier vi at i den situasjonen norske bedrifter står i nå, ønsker vi å holde selskapsskatten på et uendret nivå.

Dette er faglig veldig godt fundert. Ifølge de aller, aller fleste fagøkonomer som er eksperter på skattesystemet og ser på hva som påvirker investeringer i arbeidsplasser, er det selskapsskatten en må skape forutsigbarhet rundt. Høyres prioritering med stadig å kutte i formuesskatten øker bare sparingen og gjør de store aksjeformuene større enn i dag. Det skaper større forskjeller, det skaper ikke arbeidsplasser. Det er det som er målet med Arbeiderpartiets politikk: forutsigbarhet, arbeidsplasser og å redusere forskjellene.

Vetle Wang Soleim (H) [16:29:59]: Jeg takker for svaret, men jeg tok også opp det med individuell pensjonssparing. Jeg mener at det er interessant å se at da vi leverte vårt forslag til statsbudsjett, kom Arbeiderpartiet ut med innmari store ord. Dette var en «unorsk skattesandale». Det er klart at forventningene til hva som da kom i det alternative budsjettet til Arbeiderpartiet, var store. Jeg tenkte at her kommer det en enorm skatteøkning som skulle matche disse ordene, men det uteble. Man bevarte altså 23 av 30 mrd. kr i skatteutt i sitt alternative forslag. Jeg er glad for det, men det henger bare ikke sammen med de store ordene Arbeiderpartiet sa ute i vandrehallen etter at budsjettet ble framlagt. Etter det har «skattesandale» aldri vært nevnt igjen.

Jeg utfordret representanten på det med individuell pensjonssparing, og jeg ønsker gjerne et svar på det. Skal vi nå, etter denne snuoperasjonen, legge til grunn at Arbeiderpartiet støtter individuell pensjonssparing som et godt produkt for nesten 200 000 nordmenn?

Eigil Knutsen (A) [16:31:03]: Det som ligger i Arbeiderpartiets skatteopplegg for 2021, er det vi går til valg på for neste periode. Dette er også for å sikre forutsigbarhet for de mange som har begynt en sånn pensjonssparing, sånn at en også kan ha delvis personlig oppsparing av pensjon.

Når det kommer til begrepet «skattesandale», er det helt korrekt. Vi synes skattepolitikken, særlig gjennom dette kriseåret, har vært en skattesandale fra høyre regjeringens side. Først kutter de formuesskatten med over 1 mrd. kr i revidert nasjonalbudsjett, og så, når det kommer til statsbudsjettet, kuttet den videre med 1 mrd. kr.

I tillegg har en frekkehets nådegave til hele tiden å snakke om arbeidende kapital. Ja, jeg vet at andre par-

tier har vært inne i merknader som omtaler det som det samme, men i denne krisen vi står i nå, er det arbeidsfolk som arbeider i Norge, det er arbeidsfolk som holder hjulene i gang.

Til slutt vil jeg gjerne anbefale Høyre å bestemme seg. Har Arbeiderpartiet lagt inn altfor lite skatt, eller har vi lagt inn ubegrenset med skatteøkninger, sånn som de har skrevet i avisene landet rundt?

Helge André Njåstad (FrP) [16:32:20]: Å diskutera skattar og avgifter med Arbeidarpartiet i desse sju åra eg har vore her, har vore veldig varierende, frå at ein skal auka med 15 mrd. kr, til at ein skal stilla ein garanti om at viss éi avgift går opp, så går ei anna ned. No har eg merka meg at ein iallfall har vore konsistent i ein månad – frå Hadia og Jonas hadde VG på kontoret, til representanten Knutsen heldt innlegg i dag, har ein gjenteke det med garanti.

Mitt spørsmål går på at folk ikkje merkar forskjell på om ei skatte- eller avgiftsrekning kjem frå staten eller frå kommunen. Den garantien som Arbeidarpartiet no kjem med, at går éi avgift opp, skal ei anna gå ned, gjeld den òg kommunedelen? Kan ein då forventa at Arbeidarpartiet sine kommunepolitikarar ikkje vil auka eigedomsskatten, som er veldig upopulær hos befolkninga og slett ikkje ein god skatt for folk flest? Vil ein då oppleve at ein ikkje aukar han i Arbeidarpartistyrte kommunar i haustens budsjett?

Eigil Knutsen (A) [16:33:17]: Vi har lovfestet kommunalt selvstyre i dette landet, så hva kommunepolitikere driver med, klarer ikke jeg å si noe om. Det tror jeg representanten Helge André Njåstad har ganske god erfaring med. Det siste Fremskrittspartiet gjorde da de satt i byrådet i Bergen, var å innføre eiendomsskatt på dobbelt nivå – jeg har erfaring med det, for jeg har betalt den selv – så det burde han ha god erfaring med.

Jeg kan ikke garantere for hva noen kommunepolitikere skal gjøre, men det jeg kan garantere, er at Arbeiderpartiet skal sikre en bedre kommuneøkonomi for landets kommuner, sånn at de kan styrke velferden og slippe å gjennomføre ganske vonde kutt i skole og eldreomsorg, noe mange kommuner ser seg tvunget til i den situasjonen vi står i nå.

Helge André Njåstad (FrP) [16:34:01]: Då er den garantien lite verdt. Viss rekninga til innbyggjarane likevel blir meir i skattar og avgifter, men at det kjem frå Arbeidarparti-styrte kommunar, vil dei ikkje merka den garantien. Det er greitt å få avklart det.

Eg synest òg representanten legg lista høgt viss ein seier ein skal få til ein betre kommuneøkonomi enn dette stortingsfleirtalet, som har sørgt for at kommunane no har over 60 mrd. kr på bok. Då me overtok

etter Stoltenberg II, var det 30 mrd. kr, så det er betre økonomi. Viss ein går tilbake til Bergen, som me begge kjenner godt, er det sånn at dei kunne ha fjerna eigedomsskatten dei i dag har, og likevel gått med overskot.

Mitt spørsmål er: Vil ein oppmoda kommunar til å redusera eigedomsskatten, all den tid ein anerkjenner at vanlege folk no skal prioriterast, og at avgifter og skatt er ei ulempe for heilt vanlege folk? Skal ein då unnlata å ta inn eigedomsskatten, som er unødvendig i ei rekkje norske kommunar?

Eigil Knutsen (A) [16:34:57]: Når det gjelder kommuneøkonomi, var 2020 det året som hadde den svaakeste veksten i frie inntekter for norske kommuner, på 15 år. Det var 15 år siden sist veksten i frie inntekter var så svak, sist Erna Solberg var statsråd. Kommuneøkonomien er sterkt redusert i mange av landets kommuner, bl.a. fordi flertallet i denne sal – og det er det flere av oss som har ansvar for – har innført dyre reformer som vi trer nedover Kommune-Norge, og som ikke er finansiert.

Men igjen: Jeg kan ikke garantere for hva norske lokalpolitikere skal gjøre. Det kan heller ikke representanten Helge André Njåstad, all den tid hans eget parti har vært med på å gjeninnføre en dobbelt eiendomsskatt i Bergen. Det jeg kan garantere, er en styrket kommuneøkonomi som gjør at vi kan bygge ut eldreomsorg og skole i årene som kommer.

Presidenten: Replikkordskiftet er omme.

Sivert Bjørnstad (FrP) [16:36:06]: Skatte- og avgiftsopplegget i enigheten mellom Fremskrittspartiet og regjeringspartiene er den delen av forliket vi er aller mest fornøyd med. Vi har fått gjennomslag for å senke skatter og avgifter med over 7 mrd. kr, i det alt vesentlige gjennom kutt i avgifter. Med dette opplegget har skatter og avgifter i 2021 gått ned med rundt 35 mrd. kr sammenlignet med 2013, da de rød-grønne partiene styrte. En gjennomsnittsfamilie vil neste år ha om lag 14 000 kr mer å rutte med, sammenlignet med om skatte- og avgiftsregimet de rød-grønne styrte etter da de hadde makt, hadde blitt videreført.

En av de mest interessante observasjonene jeg har gjort meg i skattedebatten de siste årene, er de rød-grønne partienes plutselige omsorg for folk med vanlige inntekter. Det er veldig interessant at den røde og grønne opposisjonen, som både i 2013 og 2017 advarte mot lavere skatter og avgifter, nå er opptatt av at disse skal få enda lavere skattetrykk. Det står i sterk kontrast til den politikken Stoltenberg II-regjeringen førte i åtte år, da alle, også de med medianinntekt, fikk økt skattebyrde. Det var til og med med et høyere skattenivå enn i dag.

Hvis det faktisk stemmer at opposisjonen, også når de er i posisjon en gang i framtiden, vil føre en politikk som gir lavere skatter og avgifter, vil det være blant de største varige endringene dagens stortingsflertall får til. Dessverre tror jeg det bare er valgflesk, nå mellom valgene, og at de går tilbake til gammeldags, sosialistisk skattepolitikk når de får makt og mulighet igjen, forhåpentligvis om ganske lenge.

En vesentlig del av tilsvarende debatt i fjor handlet om brusprodusenten Oskar Sylte. Viktigheten av å fjerne konkurranseulemper Oskar Sylte har, kontra svenske, danske og andre utenlandske konkurrenter, ble tatt opp av representanten Trygve Slagsvold Vedum. Den gang reduserte faktisk Senterpartiet avgifter på grensehandelsutsatte varer, i motsetning til hva de gjør i år. For å si det sånn: Et kutt på noen få titall millioner i saftavgiften hjelper ikke Oskar Sylte eller noen andre som er opptatt av problematikken rundt grensehandel.

Det gjør heller ikke et lite kutt i matmomsen. Selv om Senterpartiets leder forsøker å flire seg ut av problemstillingen når man møter ham, er dette alvor for dem det gjelder. Jeg kjenner ingen – ingen – som drar til Sverige for å handle knekkebrød, kaviar, saft eller melk. Det er mulig de handler det når de uansett er der, men det er lokkevarene som gjør at man drar. Tobakk, og da særlig snus, alkohol, sjokolade- og sukkervarer og brus er de varene som får folk over grensen i utgangspunktet – varer som har vesentlig høyere avgifter her hjemme enn der ute. Det er som sagt en problemstilling som er for alvorlig til bare å flire av.

Det er å kaste blå i øynene på dem som har kommet seg inn i arbeidslivet med den ene foten, enten det er i dagligvarebransjen, eller det er i næringsmiddelindustrien. Det gir et signal om at jobbene deres ikke er viktige, eller enda verre: at vi ikke bryr oss om at den enkelte faktisk har fått ta del i arbeidslivet. Dette er ikke arbeidsplasser som er der uavhengig av hvordan handlemønsteret blir når grensene igjen åpner. Dette er tusenvis av midlertidige arbeidsplasser som ville forsvinne hvis Senterpartiet eller den øvrige opposisjonen hadde fått det som de ville. Jeg er slett ikke sikker på at alle disse arbeidsplassene vil være her, heller ikke med enigheten mellom oss og regjeringspartiene, selv om det der ligger en kraftfull grensehandelspakke på nesten 4 mrd. kr. Men det er en veldig god start, og det er nettopp det vi betrakter det som – en start. Dette er et arbeid som må fortsette i årene framover. Nå har vi satt startstreken, og det må følges opp av regjeringene framover, uavhengig av partifarge.

Før stortingsvalget om et knapt år har velgerne noen tøffe valg de selv må ta. Når det gjelder skatter og avgifter, er valget egentlig enkelt. Mener man at skatter

og avgifter for alt i verden må opp – synes man at man selv, bedriften man jobber i, eller familien, har så god råd – bør man velge et rød-grønt parti. Der ønsker alle med ulike sjatteringer høyere skatter og avgifter. Vil man gjerne beholde litt mer selv, bør man stemme på et av regjeringspartiene. Vil man beholde mye mer selv, bør man stemme på Fremskrittspartiet.

Til slutt en stemmeforklaring: Fremskrittspartiet kommer til å stemme for mindretallsforslag nr. 1 i Innst. 4 L for 2020–2021.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Tom Kalsås (A) [16:41:24]: Riksrevisjonen har påpekt at brukere av gebyrbelagte tjenester på en rekke områder må betale mer enn det tjenestene koster. Dette er ifølge Riksrevisjonen en skjult skatt. Totalt tilsvarende disse skjulte skattene 600 mill. kr. Ungdom som skal ta teoriprøven eller foto til førerkort, betaler til sammen 68 mill. kr for mye til Statens vegvesen, unge som har strevd med å komme seg inn på boligmarkedet, betaler til sammen 89 mill. kr for mye til Statens kartverk, og folk i gjeldsfeller som skal gjøre opp for seg, betaler 200 mill. kr for mye til domstol og politi.

Hvorfor følger ikke Fremskrittspartiet statens regler om at gebyrer skal reflektere kostnaden ved å utføre tjenestene? Og hvorfor fortsetter Fremskrittspartiet å ta for mye betalt for vanlige tjenester for folk flest?

Sivert Bjørnstad (FrP) [16:42:23]: Takk for spørsmålet. Dette har vært en problemstilling over veldig mange år. Det var en problemstilling under den rød-grønne regjeringen og har vært en problemstilling under dagens regjering. Det vi har gjort, har faktisk vært å redusere de overprisede gebyrene systematisk gjennom de siste årene. Også for neste år ligger det inne en reduksjon i de overprisede gebyrene. Det er ingen tvil om at overprisede gebyrer er noe som bør unngås. Det er det bred enighet om. Selvfølgelig skal vi følge opp det i det videre arbeidet.

Tom Kalsås (A) [16:43:04]: Jeg registrerer at representanten ikke er veldig tydelig på hva Fremskrittspartiet ønsker å gjøre med dette videre. Fremskrittspartiet liker ofte å omtale seg som bilistenes parti, noe vi ikke ser er fulgt opp i akkurat denne saken fra Fremskrittspartiet når de er med og påvirker hvor statsbudsjettet skal lande. Er det i bilistenes interesse at unge som skal ta teoriprøven, må betale en skjult skatt på 68 mill. kr til Statens vegvesen?

Sivert Bjørnstad (FrP) [16:43:38]: Nei, det er ikke det. Det er vanskelig å oppfatte seg selv på noen annen måte enn det som var, og det var at jeg var ganske tydelig på det: Vi skal selvfølgelig fortsette arbeidet med å

redusere de overprisede gebyrene. Jeg er litt overrasket over at en representant fra Arbeiderpartiet kritiserer Fremskrittspartiet for ikke å gjøre nok for bilistene. Arbeiderpartiet øker bilavgiftene i sitt alternative budsjett med nær 1 mrd. kr. Fremskrittspartiet har fått med regjeringspartiene på å redusere de bilrelaterte avgiftene med flere hundre millioner kroner i det forliket som vi behandler i dag. Det er en helt åpenbar forskjell mellom Arbeiderpartiet og Fremskrittspartiet når det kommer til bilavgifter. Arbeiderpartiet ønsker dem opp. Fremskrittspartiet ønsker dem ned, og det har vi fått gjennomslag for.

Sigbjørn Gjelsvik (Sp) [16:44:46]: Jeg forsøker å få grep om hvorfor regjeringspartiene og støttepartiet Fremskrittspartiet mener det er fornuftig å legge 25 pst. moms på alternativ behandling. Vi hørte i sted representanten Wang Soleim argumentere med at det var fordi det ikke var noen medisinsk begrunnelse for den behandlingen. Er det en begrunnelse som Fremskrittspartiet også har for å stå bak det forslaget? For eksempel når en fastlege henviser til en psykoterapeut, foreligger det ikke en medisinsk begrunnelse for det? Eller er det andre grunner til at Fremskrittspartiet mener at det er fornuftig å legge 25 pst. moms på en slik tjeneste?

Sivert Bjørnstad (FrP) [16:45:30]: Hvis man leser vårt alternative statsbudsjett, ser man at dette overhodet ikke er noe Fremskrittspartiet ønsker. Vi la inn en reversering av hele økningen. Senterpartiet har lagt inn en reversering av deler av økningen. Så også Senterpartiet foreslår å øke momsbelastningen på de alternative behandlingene.

Vi har i samarbeid med regjeringspartiene fått gjennomslag for at man skal avvente og utsette innføringen av merverdiavgift til man en gang til har gått igjennom autorisasjonen for osteopater og naprapater. Hvis de gis autorisasjon, skal de ikke ilegges moms. Det har viktig for Fremskrittspartiet å få igjennom i enighet med regjeringspartiene.

Kari Elisabeth Kaski (SV) [16:46:32]: Jeg har med meg SVs alternative budsjett, der vi synliggjør hvordan helt vanlige folk – folk flest, vanlige familier – kommer ut betydelig i pluss med SVs opplegg sammenlignet med regjeringens og flertallets. Som eksempel kan jeg nevne at en vanlig husholdning med to voksne, to barn og dieselbil går 11 000 kr i pluss med vårt opplegg sammenlignet med regjeringens. Representanten måtte i sitt innlegg helt tilbake til den rød-grønne regjeringen. Det begynner å bli noen år siden, men vi hever nå bunnfradraget på formuesskatten, vi kutter mange avgifter, og vi har økt vinkvoten – så noe kunne vi nok ha blitt enige om.

Aller viktigst er at SV prioriterer folk flest langt mer enn Fremskrittspartiet gjør. Det undrer meg at man i budsjettforhandlingene med regjeringen prioriterte å skjerme dem med de aller dyreste boligene fra mer skatt framfor å prioritere lavere skatt til folk flest og vanlige folk som sliter nå. Jeg lurar på hvorfor.

Sivert Bjørnstad (FrP) [16:47:37]: La meg få korrigere en åpenbar feil i starten: Den rød-grønne regjeringen kuttet ikke i mange avgifter. Den rød-grønne regjeringen økte avgiftene med nesten 5 mrd. kr totalt fra 2005 til 2013. Som jeg sa i mitt innlegg: Under den rød-grønne regjeringen, også med Kristin Halvorsen som finansminister, fikk vanlige folk med vanlige inntekter – 400 000 kr, 500 000 kr og 600 000 kr i året – økt skatt. Det står ikke til troende når SV i opposisjon prøver å gi inntrykk av at man er et parti som gir skatteletter til vanlige folk med vanlige inntekter, når historien deres er at de gjør det motsatte når de har makt.

Vi prioriterte å gjøre noe med den statlige eendomsskatten, for det hadde kommet til å bli «a race to the bottom», hvor man hadde senket den grensen år for år. Til slutt hadde alle med vanlige boliger også måttet betale formuesskatt på boligen sin.

Presidenten: Replikkordskiftet er omme.

Sigbjørn Gjelsvik (Sp) [16:49:03](ordfører for sak nr. 4): Vi har stått i et helt ekstraordinært år for folk og bedrifter i hele Norge, og det har vært behov for en rekke ekstraordinære tiltak, både i form av kompensasjonsordninger for bedrifter, inntektssikringsordninger for arbeidsfolk og ekstraordinære tiltak knyttet til skatter og avgifter. På en rekke av de områdene har det vært Stortinget som har måttet stille opp – for å sørge for nye forslag, men også for forlenget varighet på tiltak.

Det som er særdeles spesielt å merke seg, også i dag når vi skal behandle skatte- og avgiftspolitikken og skatte- og avgiftsopplegget for neste år, er at det er flere av de ordningene som er etablert i forbindelse med krisen, som – mens krisen fortsatt er særdeles stor, og for enkelte næringer økende per dags dato – enten blir fjernet fra nyttår av, eller som blir varslet fjernet i løpet av året.

En av de tingene som vi sørget for i Stortinget da krisen satte inn, var at vi så langt som mulig må prøve å legge til rette for å holde hjulene i gang, bidra til nye investeringer og nye prosjekter der det er rom for det i den situasjonen som er, sånn at en i hvert fall sørger for at det ikke kommer flere arbeidsledige, nye arbeidsledige, inn i køen av arbeidsledige, som allerede er for lang. Et av de grepene som vi sørget for, og som Senterpartiet var sentralt i å bidra til, var å sørge for ekstraordinære startavskrivninger for dem som investerer i

maskiner og en del annet utstyr. Den ordningen ble kun gitt av flertallet med noen måneders varighet og blir nå avvirket, på et tidspunkt der det er særdeles viktig fortsatt å stimulere til nye investeringer, både for å bidra til vekst og verdiskaping og for å bidra til å kunne redusere utslipp gjennom den nye, mer miljøvennlige investeringen som kommer inn.

En annen av de tingene som Senterpartiet har vært veldig opptatt av underveis i krisen, er målrettede tiltak overfor noen av de næringene som er hardest rammet. Reiselivsnæringen, som sysselsetter folk over hele Norge, har vært utrolig hardt rammet og er fortsatt hardt rammet. Det at en har hatt nedsatt reiselivsmoms, har vært et viktig bidrag gjennom krisen, men framfor alt er det et viktig bidrag når en begynner å få aktivitet igjen, for å stimulere til mer aktivitet, og at en da kan få en viktig håndrekning. Med dette statsbudsjettet legger en opp til at en næring som nå ligger nede for telling – og som fram mot sommeren kanskje kan håpe på noe mer aktivitet, kanskje håper å komme opp i knestående – skal oppleve en doblet avgift. Det er særdeles uklokt.

Så er det, nok en gang, en del nye ting som dukker opp i dette budsjettet. Jeg hører det er mange talere så langt som snakker i store ord, om store milliardbeløp og fram og tilbake. Men det politikken handler om til sjuende og sist, er den praktiske konsekvensen for den enkelte person, hva som skjer i den personens liv, eksempelvis for de bussjåførene som fra nyttår av får skatt på frikort og frireiser som de har hatt tidligere – eller mange ansatte på jernbanen som det tilsvarende skjer for. Hvorfor er det fornuftig? De er på ingen måte lønnsledende i det norske samfunnet, det er hardtarbeidende arbeidsfolk som har hatt dette som en viktig påskjønnelse i tillegg til sin lønn. Noen av dem har beregnet at de vil kunne få en ekstra skatt på opp mot 10 000 kr hvis de ikke sier fra seg hele frikortet.

Og til pendlerne, som gang etter gang har opplevd innstramminger fra dagens regjering, eksempelvis en dagpendler fra Eidsvoll til Oslo, som med årets budsjett får en ytterligere innstramming, en skatteøkning på 400 kr. I perioden siden 2013 summerer det seg snart til nesten 6 000 kr i skatteøkning.

Så til det som har vært tema flere ganger så langt i dag når det gjelder moms på alternativ behandling: Nei, Senterpartiet foreslår ikke i sitt alternative budsjett å innføre moms på alternativ behandling fra nyttår av. Vi mener at det er fornuftig å gå igjennom systemet og gjøre en vurdering av det. Det kan godt hende at det kan være noe av dette som det kan innføres på, men da må en ha en skikkelig prosess, istedenfor sånn som en gjør nå, der en får 25 pst. avgift på en rekke alternative behandlinger – særdeles uklokt.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Aleksander Stokkebo (H) [16:54:27]: Med Høyre blir det mer verdiskaping i distriktene. Senterpartiet foreslår på sin side kraftig økt formuesskatt på bekostning av norsk eierskap. Representanten Gjelsvik burde tatt seg til en tur til Hans Kristian i Jærentreprenør. Til tross for tøffe tider må de ta utbytte for å betale formuesskatten. De må altså tappe ut midler som heller skulle ha gått til å trygge jobbene, og på toppen av det må de betale skatt for å betale skatten. Det verste av alt er at de utenlandske konkurrentene i samme marked og samme nabolag slipper unna. Som Hans Kristian så godt sier det: Vi blir danket ut av utenlandske konkurrenter som ikke betaler formuesskatt – vi står ikke på samme startstrek.

Så spørsmålet til Senterpartiet er: Hvorfor vil de øke formuesskatten samlet sett når de vet at det vil svekke de norske, familieeide bedriftene i konkurranse med de store, etablerte og utenlandske?

Sigbjørn Gjelsvik (Sp) [16:55:31]: Nå vet jeg ikke hva slags eierskap som ligger bak den bedriften som representanten Stokkebo viser til, men når det gjelder innretningen av formuesskatten, har vi fra Senterpartiets side en lavere beskatning av driftsmidlene enn det regjeringspartiene og Fremskrittspartiet har i sitt opplegg. I tillegg har vi andre grep som er viktige for næringsdrivende, eksempelvis for næringsdrivende som investerer, som vil få gunstigere avskrivningsregler. For alle næringsdrivende er det til sjuende og sist summen av det hele som er avgjørende for vilkårene for deres virksomhet.

Aleksander Stokkebo (H) [16:56:13]: Det er helt riktig at det er summen som avgjør, derfor vil det være fatalt for mange næringsdrivende når Senterpartiet samlet sett vil øke formuesskatten på norsk bedrifts-eierskap. Når vi i tillegg vet at de vil samarbeide med partier som vil øke skattene med titalls milliarder kroner, ser det mørkt ut for mange.

Så til en av de utfordringene mange av oppstartsbedriftene opplever: Ofte kan de ikke konkurrere med de store, etablerte selskapene på lønn. Derfor har regjeringen innført opsjonsskatteordningen. Det betyr at gründerbedrifter kan tilby de ansatte å bli medeiere, og slik tiltrekke seg flere dyktige folk. Regjeringen har gjort denne ordningen stadig bedre, men gründerbedriftene melder om at det trengs mer, og derfor vil Høyre gjøre mer. Senterpartiet på sin side vil kutte i ordningen med 400 mill. kr. Så spørsmålet er: Hvorfor vil Senterpartiet skjære ned på opsjonsskatteordningen når de vet at det vil gjøre det vanskeligere for småbedriftene å tiltrekke seg dyktige ansatte i konkurranse med de store?

Sigbjørn Gjelsvik (Sp) [16:57:21]: Det er selvsagt opp til bedriftene hva slags opsjonsordninger de har. Spørsmålet er hva slags skatteregler en skal ha, og om en skal ha særskilt gunstige skatteregler knyttet til opsjoner i så stort omfang som det som foreligger fra flertallets side.

Senterpartiet prioriterer annerledes, vi mener at en ikke skal ha så særskilt gunstige regler på det området. Derimot ønsker vi en mye gunstigere beskatning av arbeidskraft gjennom lavere beskatning for folk med lav inntekt, noe som er viktig for mange bedrifter rundt om i Norge.

Presidenten: Før vi går videre, vil jeg bare spørre representanten Gjelsvik om han vil ta opp de forslagene han og Senterpartiet har i sakene, alene og sammen med andre partier.

Sigbjørn Gjelsvik (Sp) [16:58:01]: Ja, det gjør jeg, så takk for spørsmålet – det var faktisk det beste spørsmålet så langt. (Munterhet i salen.)

Presidenten: Det var ikke dårlig.

Da har representanten Gjelsvik tatt opp de forslagene han refererte til.

Sivert Bjørnstad (FrP) [16:58:06]: 2020 har vært et veldig annerledes år på mange måter, og representanten Gjelsvik og jeg kan sikkert bli enige om at det har vært vel så mye på den negative siden som på den positive. Men på den positive siden har veldig mange nordmenn feriert i Norge og bidratt til å skape verdier her hjemme i stedet for i utlandet. Det har vært viktig i en krevende tid for reiselivet. Vi har også brukt mye tid på hytta. Det har vært og er viktig for veldig mange, uansett om det er krisetid eller ikke, og med hjemmekontor har mange kunnet jobbe fra hytta. Det gir for mange en egen ro og fred å komme dit. Mange hundre tusen nordmenn eier egen hytte. En av grunnene til det er at det tverrpolitisk har vært enighet om gunstige skatteregler, f.eks. Hvorfor ønsker Senterpartiet nå å gå bort fra dette og gjøre det dyrere for folk flest å eie hytte og frata mange hyttedrommen?

Sigbjørn Gjelsvik (Sp) [16:59:13]: Jeg var veldig spent på hvor dette spørsmålet skulle ende. Representanten Bjørnstad var innovent reiselivet og at folk har feriert i Norge, men det var ikke et spørsmål om hvorfor vi står på at reiselivsmomsen skal være 6 pst., og at en ikke skal doble den, slik som Fremskrittspartiet og regjeringens partiene går inn for.

Når det gjelder verdsetting av bl.a. hytter i formuesskatten, mener vi det er riktig at det ble verdsatt mer i tråd med en del andre eiendeler som en har. Fortsatt vil det være veldig gunstig formuesskatttemessig for folk å

kunne skaffe seg hytte. Vi mener det er mer fornuftig med en større grad av likebehandling enn per i dag.

Ola Elvestuen (V) [17:00:18]: Representanten Gjelsvik er opptatt av at vi har et næringsliv som er i en veldig vanskelig situasjon. Jeg opplever at det er en genuin bekymring. Men vi har ikke bare en krise i næringslivet, vi har også en klima- og naturkrise. I Senterpartiets alternative budsjett kutter man i mange av de klimatiltakene som foreslås, enten det er CO₂-avgiften for fiskeri og fangst eller en CO₂-avgift som trappes opp for bedrifter utenfor kvotepliktig sektor. Man avviker CO₂-avgift for naturgass innen skipsfart, man setter ned prisen på veibruksavgiften på bensin og diesel, slik at pumpeprisen går ned. Jeg kunne også trukket opp flere.

Samtidig har EU satt et mål på 55 pst. utslippsreduksjon. Med våre avtaler vil det også bli våre mål for utslippsreduksjonen. Hvordan ser Senterpartiet at vi skal kunne nå disse målene uten å gjennomføre tiltak i Norge? Og hvordan mener han at dette er en fordel for norsk næringsliv?

Sigbjørn Gjelsvik (Sp) [17:01:23]: Vi mener at man skal gjennomføre tiltak i Norge, og det er flere tiltak som også har virket, men som den avgiftspolitikken som regjeringens partiene og støttepartiet Fremskrittspartiet dessverre står for, er et skudd for baugen for. Det ene er bl.a. knyttet til biodrivstoff, som har innebåret en kraftig reduksjon i CO₂-utslippene gjennom det man har klart å omsette av biodrivstoff utenfor omsetningskravet. I perioden 2016–2019 var det snakk om over 2 millioner tonn CO₂ som ble kuttet på det viset.

Vi mener det ikke er fornuftig å ha en avgift på biodrivstoff utenfor omsetningskravet, nettopp for å stimulere til at man får enda mer omsetning av biodrivstoff. Derneft har vi også et forslag om et CO₂-fond for næringstransporten – helt i tråd med det som både en rekke miljøorganisasjoner og næringsorganisasjoner har tatt til orde for – nettopp for å bidra til at man får praktiske løsninger i miljøpolitikken som bidrar både til verdiskaping og til å kutte utslipp.

Presidenten: Replikkordskiftet er omme.

Kari Elisabeth Kaski (SV) [17:02:19]: Forskjellene i Norge øker. I kjølvannet av koronakrisen kan langt flere risikere å havne i varig fattigdom. Dette tiåret må vi omstille Norge til å bli et grønt land, uavhengig av oljen og godt på vei til å ha null klimagassutslipp. Det er store og uløste oppgaver foran oss, oppgaver som skatte- og avgiftssystemet kan bidra til å løse.

Derfor trenger vi en langt mer progressiv, rettferdig og grønn skatte- og avgiftspolitik. Skattene og avgiftene må spille på lag med de målsettingene som vi set-

ter oss for framtiden, om lavere økonomiske forskjeller og lavere klimagassutslipp. I SVs alternative budsjett foreslår vi derfor lavere skatt på vanlige og lave arbeidsinntekter og mer skatt på formue, eiendom, høye inntekter og arv. Gjennom økt formuesskatt og en mer progressiv inntektsbeskatning vil de rikeste bidra langt mer til fellesskapet, mens folk flest kommer ut i pluss. De som tjener under 600 000 kr, vil få skattelettelser med SVs politikk, og i motsetning til hva som kanskje er vanlig å tro i denne salen, er det folk flest. Over 70 pst. av alle lønnsinntakere får skattelettelse med SVs opplegg sammenliknet med regjeringens.

Økt skatt på formue, arv og eiendom og lavere skatt på arbeid – fordi det må lønne seg å arbeide og ikke først og fremst å arve, fordi vi trenger en langt kraftigere omfordeling fra privat rikdom til fellesskapets velferd, og fordi vi først og fremst trenger at vi må vekk fra at alt for mange investerer i et overopphet og urettferdig eiendomsmarked i stedet for i produktive arbeidsplasser som skaper verdier for framtiden.

I SVs alternative budsjett vrir vi også avgiftene i grønnere retning fordi det må koste å forurense, og det må lønne seg å velge de grønnere alternativene. Derfor øker vi avgiftene på bensin og diesel, og vi øker CO₂-avgiften fordi det haster å skru til de virkemidlene som gjør at vi kan nå målet om salg av kun nullutslippsbiler i 2025. Vi forsterker incentivene for industrien og næringslivet til å investere i ny og grønnere teknologi, og vi går vekk fra den vanvittige oljeskattapakken som stortingsflertallet vedtok i vår, og som har gjort at vi nå risikerer både ulønnsomme investeringer, og at Norge taper verdifulle år med viktig omstilling av økonomien og arbeidsmarkedet.

Det vi foreslår her, er et rødt og grønt skatteskipt, et skatteskipt som gjør at folk flest kommer ut i pluss, men at vi også får inn økte inntekter til fellesskapet, for det trenger vi. SV har store ambisjoner for utbyggingen av velferden vår og av klimaløsninger, og da kan vi ikke frede høyresidens skattelettelse. Over 30 mrd. kr har regjeringen kuttet i skatt siden 2013. Det er 30 mrd. kr mindre inn til velferden vår, til skolene, barnehagene, sykehusene, til arbeidsløse og uføre. Skattelettelsene har i all hovedsak gått til folk med formue, særlig dem med de største formuene.

De 99 pst. av nordmenn med minst formue har i gjennomsnitt fått kuttet sin skatt med 1 pst. av inntekten i første stortingsperiode og 0,3 pst. av inntekten i andre, mens de 1 000 rikeste personene har fått kuttet 7–8 pst. av sin inntektsskatt i begge periodene. Totalt sett har regjeringen og flertallet gitt nærmere 2 mrd. kr til de 1 000 rikeste personene i Norge, og det i en tid, som debatten før i dag har vist oss, hvor vi har et skrikende behov for økte inntekter til kommunene, til vel-

ferden som er nærmest folk, i en tid hvor historisk mange er arbeidsløse, og mange risikerer varig fattigdom, i en tid hvor over 100 000 unger allerede vokser opp i fattige familier. Når Fremskrittspartiet og regjeringens partiene skal sette seg ned og forhandle, er det for å komme fram til en enighet som skjermer dem med de aller dyreste boligene for økt beskatning. Det er en enighet som reduserer avgiftene på sjokolade og alkohol, men som ikke prioriterer å gjøre maten folk flest spiser til daglig, litt billigere i en krevende tid. Det er en enighet som understreker at de målrettede skattelettelsene skal gå til landets aller rikeste framfor til folk flest som risikerer negativ reallønnsvekst neste år. Forstå det den som kan!

Med det tar jeg opp SVs forslag og forslagene vi har sammen med Miljøpartiet De Grønne og med Rødt.

Ingjerd Schou hadde her overtatt presidentplassen.

Presidenten: Representanten Kari Elisabeth Kaski har tatt opp de forslag hun refererte til.

Det blir replikkordskifte.

Elin Rodum Agdestein (H) [17:07:49]: Det året vi snart har lagt bak oss, har vært et veldig krevende år for mange. Nesten 200 000 er rammet av koronarelatert ledighet, og bedrifter i særlig utsatte bransjer, f.eks. typiske servicenæringer, har utfordringer med å holde hjulene i gang. Det er grunn til å frykte flere konkurser framover. For regjeringen er jobb nummer én å ta vare på jobbene, hindre at ledigheten biter seg fast og sikre at folk har en jobb å gå til når krisen er over en gang.

Midt i denne vanskelige perioden vil altså SV sende en gedigen skatteregning på 15 mrd. kr til bl.a. norske, private jobber. Det er en skatteregning som må betales selv om bedriften går med underskudd i koronaåret 2020.

Er dette en julegave som SV tror folk som er permitterte og bedriftene de jobber i, vil sette pris på?

Kari Elisabeth Kaski (SV) [17:08:41]: Det SV foreslår, er et skatteskipt, fra inntekt og over til formue, arv og eiendom. Det er i tråd med det som er gjeldende konsensus – også internasjonalt – blant økonomer og sett på som et fornuftig skatteskipt. Det er grunn til nok en gang å minne om at formuesskatten i Norge er en personbeskatning av personlig formue. Det er riktig at det har vært et tøft år, men for enkelte har det vært mindre tøft enn for andre. Børsen går så det griner. Formuene til enkelte vokser stort i denne perioden. Da synes jeg det er ekstra spesielt å velge å kutte skatten på aksjer i enda større grad, som denne regjeringen gjør. Det er målrettede skattelettelse til dem som har aller mest. Det er

uklok politikk også i krisetider, når vi heller burde sørge for mer direkte støtte for å sikre økt etterspørsel og holde hjulene i Norge i gang.

Elin Rodum Agdestein (H) [17:09:47]: Formuesskatt på arbeidende kapital er ikke en typisk rikingskatt selv om mange prøver å framstille det slik. Å tro at aksjeverdier i egne bedrifter ikke representerer håndfaste verdier, må bero på en misforståelse.

De jobbene vi har mistet dette året, må erstattes av nye jobber i private virksomheter, for det er de som betaler for velferden. Jeg tror mange sliter med å forstå hvordan man skal skape flere grønne, smarte jobber med SVs skatteopplegg, når SV samtidig gjør det verre å starte og drive egen bedrift. Vi må ikke glemme at ryggraden i arbeidsmarkedet her i landet er de små og mellomstore familieeide bedriftene rundt omkring i landet. Formuesskatten er faktisk en særnorsk skatt som treffer de bedriftene særlig hardt, og noe som utenlandske eiere slipper unna.

Er SV enig i at det er verdiskapingen i privat sektor som betaler for velferden, og hvorfor vil man da gjøre det enda vanskeligere og tynge å skape flere nye jobber og øke favoriseringen av utenlandsk eierskap?

Kari Elisabeth Kaski (SV) [17:10:48]: Her er det mange misforståelser som en er nødt til å ta tak i. Det ene er at formuesskatten ikke er en rikingskatt. Den er i all hovedsak det. Den er svært målrettet mot dem med de aller største formuene. Som jeg sa i en tidligere replikkveksling: Bare én promille av dem som betaler formuesskatten – 4 000 mennesker – betaler en tredjedel av all inntekten som kommer inn som følge av formuesskatten. Det viser at den er særdeles godt innrettet for nettopp å treffe de aller rikeste.

Det er også viktig å huske at selv om utenlandske eiere i Norge ikke betaler formuesskatt, har de gjerne en høyere skattlegging av kapital i sitt hjemland. Norge er på mange måter et særdeles godt skatteparadis for folk med store formuer og for næringslivet sammenliknet med andre land. Vi har ikke et særlig høyt skatteinivå i Norge når man ser på kapital og formue, tvert imot.

Sivert Bjørnstad (FrP) [17:12:02]: Fremskrittspartiet foreslo i sitt alternative budsjett å fjerne veibruksavgiften på bensin for fritidsbåter. Hvorfor ønsker SV å innføre veibruksavgift på diesel for fritidsbåter, all den tid båter ikke bruker vei?

Kari Elisabeth Kaski (SV) [17:12:21]: Det jeg tror vi kan enes om, er at vi trenger et nytt navn på avgiften. Men det å ha avgiften vil jeg forsvare i aller høyeste grad. Det handler om å få til to ting. Det handler om å

kutte klimagassutslipp. Det er klimagassutslipp også fra fritidsbåtbruk, og skal vi nå målene Norge har satt seg, viser både Klimakur og SVs klimabudsjett at utslippene må kuttes også der.

Den andre siden av det er at vi kan bygge opp en ganske interessant og viktig næring for å produsere elmotorer også til båter i Norge. Det finnes produsenter og fabrikanter av det i Norge. Dette kan bli en vekstnæring som kan levere både nasjonalt og internasjonalt. Det å bruke avgifter til å stimulere til at de får en bedre konkurransedyktighet, er klokt. Det har vi gjort på andre områder tidligere. Her kan vi gjøre det på et område hvor vi også kan få opp nye bedrifter, og det synes jeg er lurt.

Ola Elvestuen (V) [17:13:40]: Regjeringen foreslår både en økning av CO₂-avgiften og at den utvides på en del områder. Men jeg vil gjerne tilbake til det med å utvikle veibruksavgiften på biodrivstoff. Jeg har stått her flere ganger og blitt beskyldt av SV for at regjeringen bader i palmeolje, når vi har nådd våre klimamål. Da blir mitt spørsmål:

Er representanten enig i at det å bare ta vekk veibruksavgiften igjen for biodrivstoff utenfor omsetningskravet skaper en stor risiko for at det igjen kommer mye palmeolje inn i biodrivstoffbruken i Norge?

Kari Elisabeth Kaski (SV) [17:14:25]: Det å bruke avgifter til å forhindre bruk av palmeolje har aldri vært SVs foretrukne politiske løsning her. Det har SV utfordret representanten på flere ganger, som han sikkert er klar over. Når man kommer i den situasjonen vi er i nå, mener jeg det er riktig å fjerne den innføringen av avgiften, for den vil fort forhindre utrulling av helt nødvendige klimaløsninger i Norge, som vi trenger for å kutte klimagassutslippene. Igjen kan jeg henvise til det svært gode klimabudsjettet vi har lagt fram her, og som henger i hop med Klimakur-utredningen, som viser at vi trenger biodrivstoff for å kutte klimagassutslippene. Vi er enige i at vi er nødt til å forhindre at det er palmeolje, men det må gjøres på andre måter enn ved å bruke avgift. Det må gjøres gjennom å si at vi ikke skal ha palmeolje inn i miksen vår. Det kommer vi til å fortsette å stå på.

Presidenten: Replikordskiftet er omme.

Ola Elvestuen (V) [17:15:53]: Vi er i en veldig vanskelig tid med en verdensomspennende økonomisk krise på grunn av pandemien. Det merker vi også her i Norge. Det er stor arbeidsledighet, vi har mange bedrifter som sliter. Samtidig er vi i en klima- og naturkrise, også understreket den siste uken med et klimatopp-

møte i FN. Selv om utslippene i år går ned på grunn av pandemien, er ikke verden i nærheten av å nå de målene vi trenger for å holde den globale oppvarmingen under to grader.

Likevel er det noe positivt som skjer. EU har nettopp vedtatt 55 pst. utslippskutt innen 2030, og Norge og regjeringen har vært en viktig pådriver for å få det til. Vi har fra Venstres side gjennom mange år prioritert klima- og miljøtiltak i vårt budsjettarbeid, både i regjering og også i forhandlinger med regjeringen tidligere. Det har vært en hovedprioritet gjennom lang tid. Vi har oppnådd resultater, med at vi nå har utslippskutt fire år på rad, og det vil snart bli lagt fram en klimaplan for hvordan vi skal nå klimamålene i 2030.

Et viktig virkemiddel for å oppnå resultater er et grønt skatteskitte, hvor vi reduserer utslipp samtidig som vi skaper arbeidsplasser. Vi har gjort mye for å redusere skattetrykket for vanlige folk gjennom disse årene. Som også andre har påpekt, betaler en vanlig familie altså omtrent 14 000 kr mindre i skatt i dag enn om reglene i 2013 ble fulgt. Vi følger dette opp også i 2021, med lettelse i inntektskatten for personer ved å redusere trinnskatten. Vi øker satsene i minstefradraget for lønn, trygd og pensjon.

Til diskusjonen om formuesskatt: Vi setter ned formuesskatten, og det er da viktig å huske på at dette ikke bare handler om den øverste promillen. Dette handler først og fremst om den brede andelen bedrifter i Norge. Den store andelen som betaler formuesskatt, er vanlige småbedrifter med vanlige norske småbedriftseiere som får fordel av dette som er gjort over lang tid.

Vi fortsetter arbeidet for å nå klimamålene. Vi utvider CO₂-avgiften både med at den økes med 5 pst. generelt, og at den økes i petroleumssektoren med 7 pst. Vi holder på elbilfordelene, som vi nå har holdt på gjennom mange år. De har blitt forsterket siden 2013 på mange områder. Vi er altså oppe i en andel på over 50 pst. i år og følger de målene for å nå målet om salg av bare nullutslippskjøretøy i 2025.

Vi utvider CO₂-avgiften. Vi har allerede utvidet CO₂-avgiften for fiske og fangst, med en kompensasjonsordning. Vi trapper opp veibruksavgift på LPG og naturgass. Den gjennomføres gradvis år for år. Vi har også en CO₂-avgift som innføres gradvis for industri utenfor kvoteplikten. Så har vi den store omleggingen innenfor vannkraft, med at vi går fra en grunnrenteskatt til en kontantstrømskatt, som vil legge opp til og legge et grunnlag for investeringer og oppgradering innenfor vannkraft i Norge.

Også på skatte- og avgiftssiden følger dette budsjettet opp en politikk som har vært ført hvert år fra 2013 til i dag. Vi har en dreining over på et grønt skatteskitte. For å illustrere at dette virker: I begynnelsen av desem-

ber kom det en ny rangering av land. Rangeringen Climate Change Performance Index vurderer 57 land hvert år, som representerer 90 pst. av verdens utslipp, over hva slags klimapolitikk de ulike landene fører. I 2013 lå Norge på 31. plass etter denne rangeringen. I år ligger vi på femteplass. Vi har gått fra å ha en dårlig vurdering til å ha en høy vurdering. Det er ingen tvil om at miljøpolitikken virker.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Svein Roald Hansen (A) [17:21:11]: Som representanten var inne på i sitt innlegg, sier han at elbilfordelene beholdes. Da budsjettet ble lagt fram fra regjeringens side, lå det der et forslag om økt CO₂-komponent i engangsavgiften, økt krav til batterirekkevidde for ladbare hybrider og innføring av trafikkforsikringsavgift for elbiler. Etter enigheten med Fremskrittspartiet er den økte CO₂-komponenten og krav om økt rekkevidde borte vekk, men innføring av trafikkforsikringsavgift for elbiler er beholdt. Er det klokt å foreta denne relative styrkingen av fossilbiler som dette innebærer, overfor elbiler, fire år før målet om salg av kun utslippsfrie biler skal innføres?

Ola Elvestuen (V) [17:22:03]: Det er ikke en svekkelse. Vi beholder det systemet som gjør at elbilsalget i år kommer over 50 pst., noe som etter alle prognoser vil fortsette også til neste år, og som vil fortsette etter hvert som det både blir flere biltyper og kvaliteten blir bedre. Elbilen blir mer og mer konkurransedyktig, og det er det som er det viktige. Der vi har en dreining på CO₂-komponenten, er på varebiler. På varebiler ligger vi langt under på elbiler, så der er det en dreining.

Når det gjelder den tidligere årsavgiften på elbiler, blir den nå satt til samme kostnad som en motorsykkel, og jeg tror ikke det er det som er avgjørende for om folk kjøper elbil eller ikke. Det viktigste er at dette lønner seg når man kjøper. Om man da er med på å betale inn til fellesskapet, men mindre enn det man gjør ved en tradisjonell bil tror jeg ikke påvirker salget i det hele tatt.

Sigbjørn Gjelsvik (Sp) [17:23:28]: Det kommer ikke noe statsbudsjett uten at det kommer forslag om en ny avgift fra dette flertallet, med støttepartiet Fremskrittspartiet. I det budsjettet som nå blir vedtatt, ligger det bl.a. en forbrenningsavgift på avfall, som har blitt kraftig kritisert fra bransjen fordi man mener at det ikke vil bidra til å redusere klimautslipp, at valg av produkter og sammensetning skjer helt andre steder, og at det tvert imot kan bidra til at en bare eksporterer søppelet til Sverige og bidrar til mer transport, i tillegg til arbeidsplasser og verdiskaping i Sverige i stedet for i Norge. Hvorfor mener Venstre og regjeringen at det er for-

nuftig å innføre en slik avgift, når også Sverige, som har en slik avgift, vurderer å endre den eller eventuelt fjerne sin avgift?

Ola Elvestuen (V) [17:24:15]: Det er riktig at Venstre har vært med på å innføre miljøavgifter. Jeg tror at fra 2013 er det vel 6,7 mrd. kr, og som jeg også sa i mitt innlegg, virker det.

Når det gjelder forbrenningsanlegg, tror jeg at det også innenfor bransjen har vært en forventning om at det også her vil komme en CO₂-avgift. En del av det ligger jo innenfor kvotesystemet i dag, mens noe vil være utenfor. Og det vi nå gjør, er ikke en full CO₂-avgift, det er vel 25 pst. som ligger der, nettopp for at vi skal komme i gang med denne avgiften også på det området, slik at det blir CO₂-avgift på alle utslipp.

Så må vi også se på andre ting, og én ting er hvordan vi skal stimulere til mer sirkulærøkonomi. Det må vi tenke på. Er det noe man kan se på av forbedringer? Det andre er konkurranseforholdet ved å komme med tiltak for å lagre CO₂, eller redusere CO₂, også innenfor avfallsforbrenningsbransjen. Når vi nå har lagt til side penger for CO₂-fangst og -lagring på Klemetsrud, vil dette være én del av det regnestykket som kan legge opp til at det kan lønne seg over tid.

Sigbjørn Gjelsvik (Sp) [17:25:23]: Det er helt riktig at dere kommer i gang med en avgift, men spørsmålet er jo hva som er den praktiske konsekvensen av en avgift slik dere har innrettet den, for det er jo det som er målet. Målet kan ikke være at en bare skal stå og flagre med noen nye avgifter og noen nye inntekter til statskassen, men det er jo den praktiske konsekvensen i virkeligheten. Og da sier bransjen selv at slik som denne avgiften er innrettet, vil det sannsynligvis i stedet føre til at mer søppel blir kjørt til Sverige, til forbrenning der. Hva er det positive miljøregnskapet av det? Hva er det positive i forhold til verdiskaping og arbeidsplasser med at det står ledig kapasitet i Norge som følge av denne avgiftspolitikken som det blir lagt opp til?

Ola Elvestuen (V) [17:26:04]: Nå har man den samme avgiften også i Sverige, så det at det kjøres avfall fra Norge til Sverige, har jo vært en problemstilling som vi har hatt i lengre tid. Det vi må se på, er hvilke avgifter vi kan ha som stimulerer til at vi reduserer utslipp. Denne avgiften vil være med og stimulere til å redusere utslipp på utslippspunktet, altså forbrenningsanlegget. Og så må man se på, når det er innenfor sirkulærøkonomi, om det er andre avgifter som kan være med og stimulere til å redusere mengden avfall, mengden fossilt avfall, og også se på om det er grep man kan gjøre i forhold til det.

Kari Elisabeth Kaski (SV) [17:26:58]: I oktober skrev klima- og miljøminister Sveinung Rotevatn følgende på Twitter – og unnskyld for at jeg gjør det om til bokmål:

Jeg kan forstå at elbileierne helst ikke vil betale trafikkforsikringsavgift. Men vi øker også CO₂-komponenten i engangsavgiften for fossilbiler i dette budsjettet, slik at det vil bli minst like attraktivt å velge elbil framover som det er i dag.

I Nationen 14. oktober skriver samme statsråd:

Regjeringens elbilsatsing er en av årsakene til at utslippene har gått ned fire år på rad. Derfor består fordelene samtidig som vi gjør det dyrere å kjøpe fossilbil. Det er nødvendig for at vi skal nå klimamålene.

Likevel velger altså regjeringspartiene og Framskrittspartiet i budsjettenigheten å fjerne både økningen i miljøavgiften på de fossile bilene og økningen i CO₂-komponenten i engangsavgiften for fossile biler. Så når Klimakur fastslår at virkemidlene for elbiler må forsterkes, hvordan henger dette i hop?

Ola Elvestuen (V) [17:28:05]: Jeg har holdt på med elbilpolitikk i veldig mange år, helt siden jeg kom med forslag om at elbiler også skulle inn i kollektivfeltene. Siden 2013 har vi forbedret elbilsatsingen ved at vi tok vekk momsene på leasing, og ved at vi hadde forhandlinger om avgifter på biler hvor vi forlenget elbilfritaket til 2017. Vi har også forlenget avgiftsfritaket i to regjeringsplattformer og klart å holde på elbilfordelene i alle disse årene, og fra 2013 til i dag har vi gått fra litt over 3 pst. elbilsalg til mer enn 50 pst. elbilsalg.

Det viktigste neste år er å holde på de fordelene som ligger inne. Det er det som avgjør om økningen i salget av elbiler vil fortsette, og det er det vi gjør også i disse budsjettvedtakene. Det er en opprettholdelse av en veldig sterk satsing som videreføres.

Presidenten: Replikorkordskiftet er over.

Tore Storehaug (KrF) [17:29:21](ordfører for sak nr. 5): Hjarteleg takk til både saksordfører, komité og alle gode krefter på Stortinget og utanfor som har hjulpet oss med å få i land denne einigheita og gjort at vi no kan få fatte dei vedtaka som vi skal.

Skatte- og avgiftssystemet i Noreg er godt og viktig, og grepa som blir gjorde der, byggjer òg opp under ambisjonen regjeringa og regjeringspartia har om å byggje eit berekraftig velferdssamfunn. Då må vi finansiere dei velferdsgoda vi har, og vi må ha eit skattesystem som vi riggar smart, sånn at vi bidrar til vekst, verdiskaping og aktivitet i heile landet, og at vi får på plass ei skikkeleg og reell grøn omstilling. Og der taler resultatata for seg sjølv – klimagassutsleppa går ned, og

Noreg har hatt god vekst om ein ser på perioden frå 2013 og framover. Unntaket gjeld sjølvsagt det året vi står i, som er eit unntak på mange måtar.

I skatte- og avgiftsopplegget vi no skal vedta, er det mange grep som eg trur fortener litt nærmare kommentarar. Regjeringa legg opp til, og får tilslutning til, at vi skal innføre ein kjeldesatt på 15 pst. på renter og royaltysar. Det er eit riktig og godt grep fordi det gjer at verdiane som blir skapte her, òg skal skattast her. På den måten kan vi motverke overskotsflytting til låginn-tektsland, og det er eit riktig og godt grep som med Stortingets vedtak no blir gjennomførte i løpet av året.

I tillegg til det har regjeringa omtalt nokre prinsipp for eit berekraftig bilavgiftssystem. Dei er òg riktige og viktige og kjem til å kome til debatt i Stortinget seinare, når vi skal levere på dei vidare framover.

Det kanskje største grepet handlar likevel om vasskrafta, og det handlar om korleis vi skal ha ein vasskrafts- kutt som gjer at vi kan ta ut potensialet som ligg i ho. Det er jo eit av eventyra vi ofte fortel oss sjølv i nasjonalhisto- ria vår – om korleis vasskrafta og vassfallenergien har vore noko vi har brukt som folk i fleire hundreår, heilt frå ein gjekk til å bruke ho i sagbruk og møller, til ho blei ein byggestein i industrialiseringa av Noreg.

I stort og smått var det i 2016 omkring 1 500 vass- kraftverk i drift i Noreg, om ein inkluderer småkraftverk. Mange av desse begynner å bli gamle. Mange av dei treng investeringar, og det er òg eit potensial for vidare utbyg- ging, sånn at vi kan få den grønne krafta som Noreg treng for vidare å kunne bygge arbeidsplassar og vidare å kunne ha låge prisar til forbrukarane.

Næringa sjølv har meint at dagens grunnrente- skattlegging har hindra investeringar, og i forslaget til budsjett har regjeringa føreslått at ein skal leggje om skattesystemet, og at ein for nye investeringar skal ha ei kontantstraumskattlegging. Det vil gje ein betydeleg likviditetsboost til næringa og samtidig leggje til rette for meir stabile og føreseielege vilkår.

Forslaget til regjeringa vil tilføre kraftføretaka bety- deleg likviditet – estimata seier omtrent 800 mill. kr i 2021 – fordi selskapa betaler mindre skatt i dei åra dei investerer, og over tid vil dette bli provenynøytralt fordi ein hentar inn meir skatt seinare, etter at investe- ringane har kome på plass.

Endringar i kraftskatten blir eigentleg behandla i Innst. 4 L for 2020–2021, som er ein felles debatt med Dokument 8:125 S for 2019–2020, som eg har vore saks- ordførar for. I og med at endringane i skattlegginga i vasskraft som blir føreslått i Prop. 1 LS for 2020–2021, samsvarar med forslaga i Dokument 8:125 S, kjem ikkje eg som saksordførar til å gå vidare inn på forslaga i representantforslaget. Men eg meiner at den einigheita som ligg føre no, er god fordi regjeringa har fått ei til-

slutning til dei grepa ein gjer, og stortingsfleirtalet seier også at ein ønskjer at dette skal evaluerast på eit tidleg tidspunkt. Då kan ein òg kome tilbake til å sjå på andre forbetringar som ein eventuelt kan gjere om det skulle vere behov for det.

Regjeringspartia har inngått ein budsjettavtale med Framstegspartiet. Det inneber ein del skatte- og avgiftslettar, òg for nokre varegrupper som eg trur stor- tingsfleirtalet ser at Kristeleg Folkeparti ikkje har ønskt å prioritere. Men summen i budsjettet vi har lagt fram, er god, og vi leverer eit statsbudsjett der òg skatte- og avgiftsopplegget viser ei tydeleg retning der vi held fram med eit grønt skatteskifte, der vi styrkjer familiane, og der vi styrkjer det norske eigarskapet. Det meiner eg er ei god retning – og ei god retning for Noreg – som kan vise ein berekraftig veg ut av en krise vi no står i.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Ingrid Heggø (A) [17:34:27]: Vanlege folk har fått mindre å rutta med under høgreregjeringa, som Kriste- leg Folkeparti er ein del av. Med Arbeidarpartiet sitt skatteopplegg ville ein vanleg familie ha fått om lag 6 000 kr meir å rutta med enn ein får med Solberg- regjeringa sitt skatteopplegg. Ute i distriktet, der vi begge bur, er det vanleg å pendla. Pendlaravstanden Askvoll–Førde har vorte om lag 3 000 kr dyrare enn i 2013. Pendlaravstanden Høyanger–Førde har vorte om lag 2 600 kr dyrare.

Kvifor meiner Kristeleg Folkeparti at det er riktig å straffa pendlarane ute i distriktet?

Tore Storehaug (KrF) [17:35:14]: Premissen som representanten Heggø nemner fyrst i sitt innlegg, er heilt feil, for det fyrste. Ho seier at vanlege familiar har fått auka skattebyrda si under denne regjeringa. Det er heilt feil. Ein har fått 14 000 kr mindre i skatt. I tillegg har denne regjeringa auka barnetrygda vesentleg, noko som styrkjer alle dei familiane som har ungar, spesielt dei som har små ungar.

Spørsmålet knyter seg til pendlarfrådraget: Ser ein på dei endringane som ligg i pendlarfrådraget, og kvar dei auka innbetalingane – eller eigentleg dei reduserte frådraga – har skjedd, er det ikkje i grisgrendte strøk. Desse endringane har ført til at dei som bur i dei delane av landet med høgast og best utbygd kollektivnettverk, har måtta betale meir. Endringane som blei gjorde, handlar om å forenkla det skatte- og avgiftssystemet vi har, og dei frådraga som ligg der. Det meiner eg har vore ei riktig prioritering.

Ingrid Heggø (A) [17:36:11]: Eg sa at vanlege famili- ar har fått mindre å rutta med, og det er riktig.

Vasskrafta er vår viktigaste og mest fleksible energikjelde, med få konflikter knytte til seg, i alle fall i forhold til vindkrafta. Ei av årsakene til dette er at tida for dei store vasskraftutbyggingane er over. Ei anna årsak er samfunnskontrakten og lokal aksept, som ligg i botn for vasskrafta. Denne samfunnskontrakten har regjeringa utfordra gong på gong. Det som skulle vera full kompensasjon for bortfall av eigedomsskatten på produksjonsutstyr, har gått frå full kompensasjon, som ville ha vore 730 mill. kr, til 500 mill. kr og til 300 mill. kr.

Korleis forklarar Kristeleg Folkeparti dette tillitsbrotet, og kva gjer det med tilliten og viljen til framtidig opprusting rundt om i kraftkommunane?

Tore Storehaug (KrF) [17:37:15]: Representanten sitt spørsmål trur eg handlar om kompensasjonen for bortfall av enkeltelement i eigedomsskatten til enkelte kommunar som hadde spesielt høge inntekter frå det. Det er heilt riktig at det ligg ein annan sum inne enn tidlegare, men ein har òg gjort grep som gjer at dei kommunane som har hatt det største inntektsbortfallet, får den største kompensasjonen. Det meiner eg er riktig.

Eg meiner òg at dei skatteendringane vi gjer no, der ein innfører ei kontantstraumskattlegging av vasskraft, gjer at vi får utnytta den ressursen betre og får gjennomført fleire fornuftige og samfunnsøkonomisk lønnsame investeringar. Det kjem òg alle dei kommunane til gode som får lokal aktivitet, lokal skatteinngang, og som kan bruke den grønne, fornybare krafta som dei investeringane kjem til å føre til.

Sigbjørn Gjelsvik (Sp) [17:38:22]: Jeg har lyst å komme tilbake til det temaet som var oppe i replikkvekslingen her tidlegare, om pendlere. Representanten Storehaug fikk det til å framstå som om det er de som bor nær de største byene, som tjener mest på innstramming av pendlerfradraget. Men de som virkelig har tapt på politikken etter 2013, er de som må reise langt for å komme seg på jobb. Spesielt i dagens situasjon med pandemi er det også mange som må bytte jobb og kanskje pendle enda lenger enn før. De som bare har gangavstand til jobb, merker ikke noen forskjell, de får ingen nytte av pendlerfradrag uansett. Det er de som er avhengig av å pendle langt til jobb, som gjerne har lang reisevei, er lenge vekke fra familien sin, og har en tung belastning i forbindelse med det, som blir rammet av dette.

Hvorfor er det riktig politikk at de skal få flere tusen kroner i ekstraskatt?

Tore Storehaug (KrF) [17:39:17]: Dei tala eg har sett, viser jo at det ikkje er representanten Gjelsvik sitt

gamle heimfylke, Sogn og Fjordane, som er overrepresentert når det gjeld utslag av dei endringane, men representanten sitt nye heimfylke, Akershus, som er eit fylke som har eit godt utbygd kollektivnettverk, samanlikna med andre delar av landet. Dette handlar rett og slett om forenklingar og om å gjere frådraga våre enkle og meir gjennomsiktige, slik at ein kan vere trygg på at dei frådraga som er der, bidreg godt. Det meiner eg har vore riktige prioriteringar, som blir vidareførte òg i dette budsjettet.

Sigbjørn Gjelsvik (Sp) [17:39:56]: Det er selvsagt slik at når en kutter i reisefradraget, den støtten og det ekstra bidraget en får når en pendler langt, er det de som pendler langt, som får den største effekten av det. Det er helt riktig at det er mange i mitt nye hjemfylke, Akershus. Hvis en f.eks. pendler tur-retur Eidsvoll, har en i effekt fått – hvis en regner i 2021-kroner – en ekstra skattebelastning på 5 000–6 000 kr. Det er mye for en som pendler, og hvis det er to i en familie som pendler, er det enn stor smell.

Mener representanten at det er fornuftig at de som pendler og har en ekstra kostnad og en ekstra belastning på sin familie som følge av det, skal få en skattesmell sammenliknet med andre folk i det norske samfunnet?

Tore Storehaug (KrF) [17:40:44]: Om ein ser på i kva delar av landet folk har moglegheit til å velje alternative reisemåtar, er nettopp strekninga som representanten Gjelsvik tek opp, eit eksempel på det. Det er ei strekning der det går an å ta tog, der ein ikkje er avhengig av å måtte ha to bilar i ein familie, slik ein er i representanten Gjelsvik sitt gamle heimfylke.

Eg meiner den politikken som denne regjeringa har ført over tid, har vore riktig. Ein har gjennomført eit grønt skatteskitte, som har gjort at enkelte frådrag har blitt forenkla, og der ein har brukt dei midlane ein har fått, til å styrkje økonomien til norsk næringsliv og norske familiar på den andre sida. Det meiner eg har vore eit riktig skifte, og eg meiner det kjem til å stå seg godt.

Presidenten: Replikkordskiftet er omme.

Per Espen Stoknes (MDG) [17:41:46]: Det har skjedd et skifte i debatten rundt skatter og avgifter. Avgiftsskepsisen har blitt større enn noen gang. For høyresiden har målet alltid vært ideologisk klart og tydelig: Skatter og avgifter må kuttes – koste hva det koste vil. Venstresiden har blitt mer skeptisk til avgifter på grunn av urettferdigheten med flate avgiftssatser.

De Grønne deler absolutt bekymringen for at avgifter slår hardest ut for dem med lavest inntekt, men i motsetning til andre partier mener vi at omfordelingen

mellom dem som har mye, og dem som har mindre, bør skje ved målrettede tilskudd og over skatteseddelen, ikke ved å fjerne avgiftene på ressursbruk som skal bidra til en grønn innovasjon, og gjøre det mye lettere å velge miljøvennlig. Vår samlede politikk gjør det altså ikke verre for folk flest, det gjør det mye lettere.

De fleste i Norge ønsker faktisk å bidra til naturen i hverdagen, men det er ofte tungvint og dyrt. Miljøpartiet De Grønne vil gjøre det lett å velge rett. I vårt budsjett gjør vi det f.eks. enklere og billigere å reise miljøvennlig, ved bedre tilbud og 20 pst. redusert pris på kollektivtransport. Vi gjør det også enklere å spise sunn, miljøvennlig mat ved å fjerne momsen på frukt og grønt og økologisk mat. Vi gjør det enklere å redusere ressursforbruket ved billigere reparasjoner framfor å måtte kjøpe nytt. De Grønne ønsker altså et reelt grønt skattesifte. Vi har sett hvor godt det virker i elbilpolitikken, og det er på tide å videreføre det også til andre områder. Det må bli dyrere å sløse med ressursene – pluss mer penger mellom hendene til lavinntektsgruppene.

Vi har ni år igjen på å kutte utslippene våre dramatisk. Da må vi gjennomføre tiltak på alle fronter, både gjennom bruk av skatte- og avgiftssystemet, og også gjennom direkte støtte for å få fortgang på det grønne skiftet. Regjeringen øker avgiftene på CO₂, men reduserer samtidig veibruksavgiften for å kompensere for avgiftsøkningen. Det hjelper overhodet ikke. Det gir de facto ikke noe dytt verken til å skifte ut fossilbilen eller til å kjøre den litt mindre. De Grønne foreslår istedenfor at hele denne økningen i bensin- og dieselavgiften skal deles rett ut igjen til det norske folk. Vi betaler ut mer til dem som bor på bygda enn til dem som bor i byene. På denne måten, med klimaavgift til fordeling, ønsker vi å gjøre det enda mer attraktivt å skifte ut bensin- eller dieselbilen med elektrisk mobilitet, elbuss, elbil og elsykkel, for dem som bor i byene.

Som jeg har vært inne på: Omfordelingen må skje over skatteseddelen og ikke ved å kutte avgifter på miljøskadelig forbruk. Dette er grunnleggende økonomisk fornuft. Derfor foreslår vi et skatteopplegg som gir skattelette til dem med inntekter under 700 000 kr, samtidig som personer med inntekter over 700 000 kr må betale mer i skatt. De Grønne fremmer forslag som bidrar til høyere skatter og avgifter enn det regjeringen gjør. På den andre siden: Vi bruker mye mindre av våre felles oljepenger i budsjettet, så vi har et mer ansvarlig budsjett. Utgiftene på De Grønnes budsjett vil i tillegg reduseres etter hvert fordi mange av utgiftsøkningene vi foreslår, også er midlertidige.

Vi foreslår å øke tilskuddene for å bidra til en utslippsfri skipsfart. Vi øker investeringene i CCS, og vi foreslår også mer penger til havvind. Utgifter forbundet

med utslipp vil det også bli mindre av på sikt. Det er ikke rettighetsbaserte ordninger som binder opp budsjettets utgiftsside framover. Snarere er det utgifter vi ikke lenger vil ha, så snart det grønne skiftet er gjennomført. Så denne frykten for enhver form for avgift, noe vi nå ser stadig sterkere tegn til, vil bare forsinke en grønn omstilling.

Vi må aktivt bruke de virkemidler vi har, for å redusere utslippene og ressursløsingen. Da må vi faktisk tørre å legge avgifter på det som forurenser, og redusere avgifter på det som ikke forurenser. Urettferdigheten som følge av en såkalt flat avgift må vi utjevne gjennom skattesystemet. Så vanskelig – men så lett er det egentlig.

Med dette tar jeg opp forslagene til Miljøpartiet De Grønne.

Presidenten: Representanten Per Espen Stoknes har tatt opp de forslagene han refererte til.

Det blir replikkordskifte.

Anne Kristine Linnestad (H) [17:46:31]: Norske eiere og norske bedrifter har gjennom mange år bygd opp solide virksomheter som sikrer trygge arbeidsplasser over hele landet. Disse bedriftene mener Høyre er svært viktige for å sikre velferden for oss alle.

De aller fleste av bedriftene har valgt å benytte det aller meste av overskuddet sitt til å investere videre i egen bedrift – nytt kjøkken på hotellet, ny sjark eller ny lastebil, framfor å benytte midlene til eget, personlig forbruk. Dette mener Høyre er god husholdning, og det sikrer trygge arbeidsplasser og god velferd for alle, også når markedet svinger.

Miljøpartiet De Grønne ønsker en mer rettferdig formuesskatt. Bedriftene betaler inntektsskatt, utbytte-skatt og moms, de betaler selskapsskatt og arbeidsgiveravgift, og de betaler sykepenger for de første 16 dagene en ansatt er syk. Mener Miljøpartiet De Grønne det er rettferdig at en norsk hotelleier i tillegg til dette må betale formuesskatt for hotellbygget sitt uavhengig av om selskapet går med overskudd eller ikke, mens den utenlandske eieren tvers over gaten ikke betaler formuesskatt for sitt hotellbygg?

Per Espen Stoknes (MDG) [17:47:38]: Takk for spørsmålet.

Miljøpartiet De Grønne er tilhenger av en rask omstilling til en grønnere drift. Vi utdeler store tilskudd til bedriftseiere som vil investere i en fornying av driften, og vi vil også støtte opp under dem ved at vi øker refusjonene for dem som har permitteringer i arbeidsgiverperioden, i første omgang permitteringer som er iverksatt nå fra høsten og til 1. mars 2021. Det er nok ikke formuesskatten som tar knekken på disse reiselivs-

bedriftene og de andre innovative bedriftene vi har, men manglende støtte for å komme igjennom denne krisen som nå bygger seg opp. Når de får inntekt igjen, er det ingen grunn til at de ikke skal kunne betale noe mer i skatt.

Anne Kristine Linnestad (H) [17:48:29]: Jeg registrerer at Miljøpartiet De Grønne ikke vil svare på hvorvidt det er rettferdig eller ikke.

Et annet spørsmål: Miljøpartiet De Grønne er også svært kritisk til at private bedrifter skal kunne ta ut utbytte i 2020 og 2021. Hvordan mener Miljøpartiet De Grønne at den norske hotelleieren, som altså nesten ikke har hatt omsetning i 2020, skal klare å betale sin formuesskatt uten å ta ut utbytte? Skal han eller hun ta opp lån i banken for å kunne betale formuesskatten, eller hvordan tenker man seg det? For det er jo ikke sånn at hotelleieren kan betale sin formuesskatt med ytterveggen på hotellet sitt?

Per Espen Stoknes (MDG) [17:49:03]: Det er et usedvanlig bra poeng at en ikke kan selge ytterveggen på huset sitt. Det er helt riktig forstått.

Når det gjelder å komme seg gjennom denne krisen, er det viktig at de som driver reiselivsbedriftene, får de tilskuddene de trenger for å komme seg gjennom krisen, og at de ikke blir skviset for tidlig. Når regjeringen da kutter ned på tilskuddene i krisen, er det viktig at vi løfter dem opp igjen.

Når det gjelder formuesskatten, er det nok ikke den som knekker hotelleierne, men manglende omsetning og økte utgifter i en kriseperiode. Før krisen gikk de fleste av disse strålende bra.

Anne Kristine Linnestad (H) [17:49:42]: Nok en gang får jeg ikke svar på spørsmålet mitt. Jeg prøver meg med et tredje likevel. Private norske bedrifter er viktige for vår felles velferd og for velferdsstaten. Vi er avhengige av at de får solgt sine varer, både innenlands og utenlands. Mener Miljøpartiet De Grønne at formuesskatten styrker eller svekker norske bedrifters konkurransevne?

Per Espen Stoknes (MDG) [17:50:06]: Formuesskatten er en veldig liten del av det samlede skattetrykket. Det som avgjør hvorvidt f.eks. norsk reiseliv, siden representanten fokuserer særlig på det, overlever, er at de kommer seg gjennom denne krisen, og at de får anledning til å investere i nye, grønne og smartere reiselivsprodukter, som gjør at de tiltrekker seg en økt omsetning og dermed sørger for en mer lønnsom drift.

Det burde være elementært for Høyre å forstå at det er totalbildet i økonomien som betyr noe, ikke den lille flikken som Høyre nå hamrer på om igjen og om igjen,

nemlig formuesskatten, som er irrelevant i det store bildet.

Roy Steffensen (FrP) [17:50:47]: Jeg vil starte med å gratulere representanten med retningsvalget Miljøpartiet De Grønne har gjort, ved at de ikke lenger skal være et blokkuavhengig sentrumparti, men peker på venstresiden. Det var ikke særlig overraskende for oss som er ofte i denne salen, for Rødt og Miljøpartiet De Grønne stemmer jo sammen i 86 pst. av sakene.

Det som derimot var litt overraskende, er at Miljøpartiet De Grønne har lagt fram et forslag som vil øke skatter og avgifter med 32,5 mrd. kr. Det er nesten – men bare nesten – slik at Miljøpartiet De Grønne klarer å få Rødt til å framstå som ansvarlig.

Spørsmålet er: I en situasjon der vi står i landets største krise på lang tid, med 200 000 arbeidsledige, lurer jeg på om representanten virkelig mener at det er rett medisin å lempe 32,5 mrd. kr i økte skatter og avgifter på næringslivet.

Hvis ja: Er det noen av disse avgiftsøkningene som vil være et ufravikelig krav ved en valgseier på venstresiden for at Miljøpartiet De Grønne skal kunne støtte regjeringen Slagsvold Vedum etter valget?

Per Espen Stoknes (MDG) [17:51:58]: Jeg takker for spørsmålet.

Det er helt riktig regnet at vi netto øker skatter og avgifter med totalt 32,5 mrd. kr. Det er også fordi vi deler mye av de pengene ut igjen. Disse pengene går ut igjen til stimuleringstiltak, til sosialt utjevne tiltak og til gründerpakker for å få opp aktiviteten i den nyskapende delen av næringslivet. Det å ta inn penger fra ressursbruk og så dele dem ut igjen til sosial fordeling, nyskaping og økt verdiskaping er det som er et reelt grønt skatteskifte.

I 1995 gikk 4 pst. av BNP til grønne avgifter. Nå er det mer enn halvert, og regjeringen har fortsatt, så vi har hatt gråere avgifter nå enn vi hadde i 1995. Det er et problem for norsk næringsliv når EU nå endrer rammebetingelsene for konkurranse og konkurransekraft framover mot 2070.

Presidenten: Replikordskiftet er omme.

Bjørnar Moxnes (R) [17:53:19]: I løpet av 2020 har partiene vært uenige om mye, men det har også vært en rørende enighet om enkelte ting – på papiret. Da vi i vår vedtok ordningen for bedriftene om kompensering av utgifter, skrev en enstemmig finanskomité:

«Komiteen legger til grunn at utleiere bidrar til at leietakerne får redusert leie i perioden med nedstengning eller sterk omsetningsnedgang hos leietaker.»

Dette vinner nok prisen for årets mest naive formulering. Flertallet nøyde seg med en språklig pekefinger og lot være å stille krav og betingelser til de enorme statlige redningspakkene. Rødt, derimot, foreslo flere krav som kunne sikre at også utleierne og store bedriftseiere måtte bidra til den mye omtalte dugnaden. Til og med Dagens Næringsliv har påpekt:

«Når fellesskapets penger brukes, må målet være å redde arbeidsplasser og arbeidstagere, ikke å spenne opp et sikkerhetsnett for kapitalister og långivere.»

Det er veldig godt sagt av Dagens Næringsliv.

Spol fram til i dag – hva er situasjonen? Jo, det som Rødt advarte mot, har skjedd. I dag står konkursen for døren for et utall små virksomheter landet rundt – uteliv, restauranter, kulturtilbud, frisører. Tusenvis av mennesker risikerer å miste levebrødet sitt innen kort tid. Dette vil få langvarige konsekvenser også lenge etter at pandemien er over. Samtidig gikk Olav Thons selskap med 566 mill. kr i overskudd i perioden juli–september. Christian Ringnes' selskap gikk med overskudd på over en halv milliard i årets første ni måneder. For enkelte har pandemien vært god business – og det med Stortingets velsignelse. Milliardbeløp som gikk til seriøse bedrifter som sliter, ble sluset rett videre inn til eiendomsselskapene, som krevde inn husleie som om ingenting hadde skjedd. Landets rikeste er omtrent akkurat like rike som de var før pandemien, og finanspressen skriver nå om utbyttfest i 2021.

Samtidig vet vi at over 200 000 mennesker går julen i møte uten arbeid, og at mange tusen har falt helt ut av sikkerhetsnettet, takket være det borgerlige flertallets vedtak i Stortinget. Dette er ikke bare urettferdig, det er tragisk. Det må rettes opp i, og det må skje fort. Rødt foreslår å innføre både en særskatt på overskuddene til store eiendomsselskaper, sånn at de som har krevd inn husleie med hard hånd, betaler tilbake deler av den kriefortjenesten som de har hatt, og vi foreslår at regjeringen må tvinge de store utleierne til å gi husleiekutt til bedrifter som mottar støtte fra staten. I tillegg foreslår Rødt at det må innføres en ekstraskatt på utbytte betalt av selskaper som har mottatt statlig krisehjelp, sånn at ikke innbyggernes skattepenger som er bevilget for å redde arbeidsplasser, forsvinner ut i utbytte til eiere og aksjonærer.

Rødt ønsker også en mer rettferdig avgiftspolitik som gjør det billigere å leve miljøvennlig og dyrere å forurense, og som bevarer viktige arbeidsplasser i næringsmiddelindustrien og i varehandelen. Koronapandemien og stengte grenser har vist hvor omfattende grensehandelen faktisk er, og vi foreslår at regjeringen lager en strategi for hvordan man kan bruke avgiftspolitikken mer aktivt, sånn at den tar hensyn til effekten

som den har, for å sørge for norske arbeidsplasser, for klimaavtrykk og også for helseeffekt.

Rødt vil gjeninnføre en progressiv skatt på arv, ha en mer progressiv formuesskatt for mangemillionærene, og vi vil øke skatten for dem som vasser i aksjeutbytter. Vi foreslår også derfor å fjerne skjermingsfradraget for utbytter, som sørger for at overklassen i landet vårt kan hente ut flere milliarder hvert år, helt skattefritt. Verdier skapt av andres arbeid, av de ekte verdiskaperne, av arbeidstakerne, tas ut av eierne skattefritt hvert år. Det vil vi ha en slutt på. Vi vil i stedet bruke de pengene på en skikkelig krisepakke og redningspakke for arbeidstakerne. Sånn kunne Stortinget bidratt til å sikre at regningen for krisen fordeles mer rettferdig.

Med det tar jeg opp Rødts forslag i saken.

Presidenten: Representanten Bjørnar Moxnes har tatt opp de forslagene han refererte til.

Det blir replikkordskifte.

Mudassar Kapur (H) [17:58:40] (komiteens leder): Jeg synes det er en ærlig og fin sak å legge fram sitt alternativ. Det som er problematisk, er hvis man lever i en alternativ virkelighet, og det er litt av utfordringen til partiet Rødt. Tror virkelig representanten Moxnes at når 2020 er tilbakelagt og bedriftene sitter i 2021 og skal gjøre opp regnskap, at de står overfor en situasjon hvor det er snakk om utbyttfest og bonusfester? Tror virkelig representanten Bjørnar Moxnes at når 2020 er over og man skal inn i 2021, er det bedriftene lurer på, hvordan de skal loppe staten for penger, eller hvordan de i det hele tatt skal overleve den neste måneden?

Vi står i en av de største krisene etter krigen. Mener virkelig representanten Moxnes at 30 mrd. kr i økt skattestrykk er løsningen for landets bedrifter og arbeidsplasser?

Bjørnar Moxnes (R) [17:59:43]: Dette ville vært et godt spørsmål fra en kanskje litt naiv og godtroende sosialdemokrat, men dette kommer fra Høyre. Høyre burde vite at kapitalister tenker primært på egen fortjeneste og profitt. Høyre burde se – i hvert fall i dag – at deres naive tro på at de store eiendomsbaronene bare ville kutte husleien av sin egen gode vilje for å sikre bedriftenes overlevelse, var en særdeles naiv antakelse fra Høyre og resten av stortingsflertallet. Kapitalismen er ganske logisk og ganske kynisk: Kapitalistene ønsker å sikre profitten til seg selv og øvrige eiere. De gjør hva som helst – innenfor lovens regler, iblant utenfor – for å oppnå dette formålet. Derfor er det naivt av Høyre å tro at kapitalistene ikke kommer til å berike seg hemningsløst hvis de får lov til det, etter at pandemien er over. De gjør det jo underveis i pandemien. Vi ser det med Christian Ringnes og Olav Thon. Det skjer jo her og nå, så

Høyre må ta mer på alvor at kapitalismen fungerer kapitalistisk.

Mudassar Kapur (H) [18:00:47]: Representanten Bjørnar Moxnes har jo ofte vært ute og kritisert Høyre og regjeringens skatte- og avgiftspolitik og hatt en ganske hard stempling av den. Samtidig er representanten og hans parti et av de viktigste støttehjulene for Arbeiderpartiet i Stortinget. Hvis Arbeiderpartiet noen gang – om mange, mange år – skal ha noe håp om å komme til makten, vil Rødt være et viktig støttehjul i den forstand.

Hvordan vil representanten Moxnes da kommentere at Arbeiderpartiet i stor grad – bortsett fra en veldig dårlig økning av formuesskatten – velger å videreføre Høyre og regjeringens skatteopplegg gjennom de siste sju årene?

Nils T. Bjørke hadde her teke over presidentplassen.

Bjørnar Moxnes (R) [18:01:38]: Det er et veldig godt spørsmål som kommer fra representanten Kapur fra Høyre, og som kanskje Arbeiderpartiet burde svare på, men jeg har noen teorier om det. Det er nok slik at Arbeiderpartiet dessverre lar Høyre definere handlingsrommet for velferd i Norge. Det vi ser, er at når Høyre er i regjering, kuttet skattene. Arbeiderpartiet tar over og holder skattenivået like lavt. Høyre vinner valget igjen og kutter skattene. Arbeiderpartiet tar over igjen og beholder skattenivået. De har mistet troen på fellesskapsløsningene, de har mistet troen på at vi løser de store oppgavene best ved å hente inn fra dem som har mest, og bruke de pengene på å sikre at vi bygger ut velferden i felles regi, framfor gjennom private løsnings, som Høyre har en nesten religiøs tro på.

Svaret er nok at Arbeiderpartiet ikke har nok selv-tillit på vegne av fellesskapet og venstresiden, men det har Rødt. Vi går til valg på en politikk som vil gi mer igjen til vanlige folk, til verdiskaperne – arbeidstakerne – mens de som lever av andres arbeid og andres innsats, skal bidra litt mer til fellesskapet. Da kan vi også bygge ut velferden i felles regi.

Presidenten: Replikkordskiftet er omme.

Statsråd Jan Tore Sanner [18:03:02]: 2020 har satt samfunnet vårt på store prøver. Pandemien har minnet oss om hvor sårbare vi er. Den har også minnet oss om hvor takknemlige vi skal være for solide samfunnsinstitusjoner, høy tillit til hverandre og den økonomiske bufferen vi har gjennom Oljefondet.

Vi står fortsatt midt i krisen, og situasjonen er fortsatt usikker når det gjelder både hvordan pandemien vil utvikle seg, og hvordan situasjonen vil utvikle seg i

bedrifts- og arbeidsmarkedet ut over våren. Samtidig er det oppmuntrende at OECD nå gir stor støtte til regjeringens finanspolitikk gjennom 2020 og 2021, og flere internasjonale institusjoner slår fast at Norge er blant de land som er best skodd til situasjonen etter pandemien, både fordi man har hatt kontroll på smitten, og fordi vi har holdt aktivitet i økonomien.

Å legge til rette for innovasjon, omstilling og aktivitet er helt avgjørende for å sikre et sterkt og konkurransedyktig privat næringsliv, også etter krisen. For at det skal bli mer lønnsomt for norske eiere å investere i bedrifter, reduserer vi formuesskatten på arbeidende kapital også i 2021. Vi legger om grunnrenteskatten for vannkraft til en kontantstrømskatt. Det legger til rette for lønnsomme investeringer i fornybar vannkraft. Vi fortsetter også arbeidet med å redusere overprisede gebyrer.

Det vil bli krevende for mange bedrifter også neste år. Derfor har regjeringen foreslått ytterligere forbedringer i rammebetingelsene for bedriftene i 2021 og er blitt enig med Fremskrittspartiet om å utvide den midlertidige ordningen for betalingsutsettelse av skatter og avgifter med to måneder, ut februar. Tilsvarende er vi blitt enige med Fremskrittspartiet om å videreføre den lave merverdiavgiften for bl.a. overnatting og persontransport på 6 pst. til 1. juli, og vi har forlenget den midlertidige opphevelsen av flypassasjeravgiften ut 2021.

Vi må håndtere denne krisen på en måte som også svarer på de langsiktige utfordringene vi står overfor. De vil være minst like aktuelle den dagen hverdagen er normal igjen. Vi ser at regjeringens klimapolitikk virker. Klimautslippene er på vei ned. For at vi skal nå målene om å redusere utslippene av klimagasser, foreslår vi bl.a. at CO₂-avgiften økes med 5 pst. ut over prisstigningen.

Vi sikrer også skattefundamentet og tetter hull i skattesystemet. Vi innfører kildeskatt på rente, royalty og visse leiebetingelser og fjerner unntaket for merverdiavgift innen alternativ behandling og kosmetisk kirurgi og behandling.

Samlet sett vil budsjettet til neste år bidra til aktivitet og arbeidsplasser over hele landet, men det vil også ta Norge flere steg i retning av et grønnere og mer moderne samfunn som skaper mer og inkluderer flere.

Avslutningsvis vil jeg takke Stortinget for et godt samarbeid i møte med pandemien. Det har vært mange og gode diskusjoner om tiltak, og mye er på plass både for å skape aktivitet og for å trygge jobbene til neste år.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Egil Knutsen (A) [18:07:03]: Kommunen Bø i Vesterålen vedtok å senke den kommunale formuesskattesatsen og risikerte etter det vedtaket å tape man-

ge millioner kroner gjennom inntektsutjevningssystemet for kommunene. Men heldigvis kom det en hjelpende hånd fra regjeringen, og kvelden før budsjettmøtet fikk ordføreren mail fra regjeringen selv om at det opprettes en særregel kun for Bø kommune. Statssekretæren uttalte til avisene at det var positivt at kommunene tenkte kreativt og skapte aktivitet. Så mitt spørsmål til finansministeren er om han er redd for, eller om han ønsker velkommen, at flere kommuner deltar i denne typen skattekonkurranse.

Statsråd Jan Tore Sanner [18:07:51]: Jeg er først og fremst glad for at både ordføreren i Bø og ordførere i andre kommuner, også fra flere partier, er opptatt av å legge til rette for verdiskaping. Det mener jeg at vi fra Stortingets side skal heie på. Det er mange måter å gjøre det på – i noen kommuner kan man legge til rette for kunnskapsinstitusjoner, andre steder er det infrastruktur, i den tredje kommunen er det kanskje arealpolitikken eller det å være en ja-kommune. Bø har valgt å redusere formuesskatten for å tiltrekke seg mer privat kapital og få flere til å bidra til verdiskaping i kommunen. Bø kommune kommer til å tape penger, i hvert fall neste år, på det grepet de har tatt. Det initielle tapet er vel på om lag 5 mill. kr, og det må de betale selv. Hva andre kommuner velger å gjøre, mener jeg vi må overlate til dem. Men jeg er glad for at flere kommuner satser på verdiskaping lokalt.

Eigil Knutsen (A) [18:08:58]: Jeg takker for svaret. Det er spennende å se at fagøkonomer innen skatt sier at dette ikke er et effektivt grep for å øke investeringene i en kommune. Det er et effektivt grep for å sørge for at flere personer med store formuer bor i en kommune – og så blir det jo spennende å følge med på om disse personene kommer til å bo i denne kommunen.

Ordføreren i Bø er en profilert Høyre-ordfører, en profilert distriktsstemme fra Høyre. Han har sågar blitt utpekt som rådgiver for distriktsminister Linda Hofstad Helleland. Så mitt spørsmål er om det har vært kontakt mellom regjeringen og Bø kommune i utformingen av Bø kommunes skattevedtak, og om det er noe i den dialogen – den eventuelle dialogen – mellom regjeringen og Bø kommune som særskilt tilsier at akkurat de, for akkurat dette grepet, burde få et særuntak fra reglene som gjelder for alle andre.

Statsråd Jan Tore Sanner [18:10:01]: Det spørsmålet bør nok nesten adresseres til kommunal- og moderniseringsministeren, som har ansvaret for kommunenes inntektssystem. Det er han som har ansvaret for denne saken. Men jeg registrerer at det er mange partier i Bø som støtter den beslutningen som er tatt. Den nevnte ordføreren var også ordfører for en felleliste for

Høyre og Arbeiderpartiet en stund tilbake i tid, og jeg registrerer at det er mange som mener at de grepene som tas, er riktige. Jeg er enig med representanten i at det blir spennende å se. Jeg tror ikke man skal trekke noen konklusjoner på forhånd om hvilke konsekvenser dette vil ha for investeringene i kommunen. Men igjen, det er bra at ordførere og lokalpolitikere legger til rette for verdiskaping. Det er på den måten vi kan trygge både bosettingen og velferden i Norge.

Presidenten: Det er mange replikantar, så det vert ein replikk på kvar av dei som er att.

Sivert Bjørnstad (FrP) [18:11:13]: Jeg har forsøkt å spørre representanten Wang Soleim tidligere i dag om den «knallgode» Høyre-politikken som avgiftskutt er, ifølge Høyres nettside, og jeg spurte Wang Soleim hvorfor det da ikke lå avgiftskutt i budsjettet som kom fra regjeringen i oktober. Men vi trenger jo ikke å se bakover lenger, vi kan heller se framover. Jeg skal ikke spørre om budsjettet for 2022, da vet jeg hva svaret er, at det får vi vite senere. Men statsråden og jeg hadde et replikkordskifte om avgiftskutt ca. seks uker tilbake, og da var Sanner skeptisk til å kutte i avgifter. Er det fortsatt statsrådets holdning, på tross av at det på Høyres nettside framstår som «knallgod Høyre-politikk»?

Statsråd Jan Tore Sanner [18:12:09]: Representanten burde være glad for at det er flere partier og flere representanter som gleder seg over avgiftskuttene som vi har fått til i fellesskap. Regjeringspartiene – dagens regjeringspartier – og Fremskrittspartiet har kuttet skatter og avgifter med 34 mrd. kr. Jeg er opptatt av effekten av disse. Jeg er glad for at det skal lønne seg å jobbe, det skal lønne seg å investere i norske arbeidsplasser, og så mener jeg at det skal være dyrere å forurense. Det er ikke slik at alle skatter og avgifter skal ned. Formålet er viktig. Jeg mener vi må legge til rette for et grønt skatte- og avgiftsskifte fremover. Det skal fortsatt bli mer kostbart å forurense. Det er også noen avgifter som jeg er glad for blir satt ned, bl.a. at vi nå fjerner sjokoladeavgiften, og så vet representanten veldig godt at når man skal lage et statsbudsjett, må man også prioritere en helhet, og da kan av og til vei og skole (presidenten klubber) kanskje komme litt foran redusert snusavgift.

Presidenten: Tida er ute.

Sigbjørn Gjelsvik (Sp) [18:13:23]: Til den helheten som ligger i budsjettet, ligger det bl.a. en avgift på alternativ behandling, som statsråden selv nevnte i sitt innlegg. Jeg har underveis i debatten forsøkt å få svar på hva som er årsaken til og begrunnelsen for at en innfører avgiften nå.

Representanten Wang Soleim snakket om alternativ behandling der det ikke foreligger noen medisinsk begrunnelse. Samtidig har vi fastleger som henviser til eksempelvis psykoterapeuter. Senterpartiet mener at det hadde vært fornuftig å gå igjennom Alternativregisteret og se på hva som burde være innenfor og utenfor merverdiavgiftssystemet. Det en har gjort her, er at en har plukket ut noen grupper, osteopater og naprapater, og så skal man ha en vurdering av akupunktører videre. Hvorfor gjør man ikke heller jobben med å gå ordentlig igjennom saker istedenfor nå å innføre moms på alternativ behandling fra 1. januar for de fleste grupper?

Statsråd Jan Tore Sanner [18:14:21]: Vi har jo hatt et offentlig utvalg. Vi har hatt et offentlig utvalg som har sett på momssystemet, og vi mener at man skal tette skattehull. Jeg er litt overrasket over at Senterpartiet ser det som sin livsgjerning nå å uthule skatte- og avgiftssystemet. Vi mener at utgangspunktet bør være at man betaler moms på varer og tjenester, og så må man ha en begrunnelse hvis det skal være unntak fra dette, eller en begrunnelse hvis det skal være en lavere sats. Men utgangspunktet bør være at varer og tjenester skal man betale moms på.

Kari Elisabeth Kaski (SV) [18:15:15]: I vår vedtok stortingsflertallet, inkludert regjeringspartiene, en skattepakke for oljeindustrien som innebærer en ren subsidie til oljeselskapene. Jeg sa da SV brøt forhandlingene, at dette var det mest useriøse jeg hadde vært borti her på Stortinget, og ettertiden har vist at jeg hadde rett.

Tidligere har vi fått vite at endringene i skatteregimet for oljen innebærer en ren subsidie på 8 mrd. kr. Det er jo betydelig, men antageligvis også feil, for det dreier seg kun om prosjektene som ville vært gjennomført uansett. For prosjektene som blir gjennomført som følge av denne ordningen, de skatteendringene man gjorde, vil subsidiene kunne bli det mangedobbelte. Og da snakker vi om ganske store overføringer fra fellesskapet til oljeselskapene. Men dette overslaget er aldri lagt fram for Stortinget. Har Finansdepartementet regnet på hva den reelle kostnaden for Stortingets skattegrep er?

Statsråd Jan Tore Sanner [18:16:19]: Man skal være rimelig klarsynt hvis man allerede etter et halvt år slår fast: Jeg fikk rett. Hvordan situasjonen blir for offshore-næringene, hvordan den blir for verftsindustrien gjennom våren og neste høst, det er det ikke så mange av oss som vet. Det som har vært både regjeringens og flertallet i denne sals utgangspunkt, har vært at vi må opprettholde aktivitet, unngå konkursras og at vi mister verdifulle arbeidsplasser langs kysten og en kompetanse vi trenger også inn i det grønne skiftet. Det er begrunnelsen for

dette, og jeg tror vi skal være litt varsomme med å trekke konklusjoner så entydig om hvem som fikk rett, hvem som tok feil, og hvordan det ble, et halvt år etter at Stortinget har trukket den konklusjonen.

Jeg sitter ikke nå med de beregningene som representanten etterspør, men jeg har et dyktig embetsverk som helt sikkert kan hjelpe til hvis representanten sender nok et skriftlig spørsmål.

Bjørnar Moxnes (R) [18:17:34]: Forsker Ole-Andreas Næss stilte nylig et betimelig spørsmål i Dagens Næringsliv: «Er koronastøtten rigget for de rike og mektige?» Hans gjennomgang av hvor mye støtte ulike bedrifter har fått utbetalt fra vårens redningspakke, viste at fem store selskaper som knapt har betalt skatt de siste årene, har mottatt 1 mrd. kr. Han viste også hvordan de store eiendomsbaronene, som Olav Thon og Christian Ringnes, kan ta juleferie vel vitende om at også 2020 ble et svært så innbringende år, koronapandemi eller ei.

Mener Sanner at dette er rettferdig, eller har han planer om å sørge for at de rike og mektige, de som vi vet har hatt størst tilgang til å påvirke regjeringens politikk – det har blitt tydelig den siste uken – også bidrar til den store dugnaden, slik alle andre i samfunnet har gjort det siste året?

Statsråd Jan Tore Sanner [18:18:32]: Jeg mener at den forskeren tar feil, og det innlegget er også besvart av min statssekretær sist lørdag i Dagens Næringsliv. Av dem som har fått mye støtte, er bl.a. hotellkjedene. Jeg er litt overrasket hvis representanten Moxnes mener at vi skulle vendt ryggen til dem som jobber innenfor hotell- og restaurantbransjen. Vi har i dialog med Stortinget også opprettholdt et ganske høyt tak på hva den enkelte virksomhet kan få. Regjeringen hadde i utgangspunktet satt det noe lavere, men stortingsflertallet har jekket taket opp, slik at de store selskapene har kunnet få noe mer. Jeg tror vi må erkjenne at i de støttetiltakene som vi nå har, har vi hatt generelle ordninger. Det gjør at noen kanskje har fått for mye, mens andre har fått for lite. Formålet har vært å få pengene raskt ut for å trygge arbeidsplasser og norske bedrifter.

Presidenten: Replikordskiftet er slutt.

Dei talarane som heretter får ordet, har ei taletid på inntil 3 minutt.

Ingrid Heggø (A) [18:20:02]: Vasskrafta er ryggrada i kraftsystemet i Noreg, og det er vår viktigaste og mest fleksible fornybare kjelde. Ho er òg forbunden med lite konflikhtar, samanlikna med f.eks. vindkraft. Ei av årsakene til dette er nok at tida for den store vasskraftutbygginga er over. Den andre årsaka er samfunnskontrakten og lokal aksept, som ligg i botnen for vasskrafta.

Denne regjeringa har konsekvent gått etter kraftkommunane for å ta bort inntektene deira, men samstundes påstått at dei vil ha fortgang i opprusting og vedlikehald av vasskraftutbygginga.

Alt heng saman med alt. Så seint som i RNB i år vart Arbeidarpartiet sitt framlegg til endring i innretninga på grunnrenteskatten, slik at normalavkastning vart skjerna, men superprofitten skattlagd, nedstemt. Det var eit forslag som ein samla bransje, kommunane og 22 lag og organisasjonar stilte seg bak. Ordningane som gjev vertskommunane og fylka direkteinntekter frå vasskrafta, har liten innverknad på oppgraderingsprosjekt, men desse særordningane sikrar lokal legitimitet. Arbeidarpartiet meiner framleis at det hadde vore ein betre og riktigare modell enn å endra friinntekta.

Det hastar å få på plass insitament til oppgradering og opprusting. Difor kan vi støtta ei kontantstrømskattlegging, men då under den klare føresetnaden at vertskommunane ikkje skal tapa som følgje av denne endringa. Arbeidarpartiet er uroleg for den uavklarte effekten denne omlegginga vil ha på inntektene til kraftkommunane, og korleis desse skal kompensera.

Eit kjapt tilbakeblikk på 2019: Høgre, Framstegspartiet og Venstre ville ta bort skattegrunnlaget på produksjonsutstyr og installasjonar, og 150 representantar frå alle parti demonstrerte på Løvebakken. Arbeidarpartiet, Senterpartiet, SV og Kristeleg Folkeparti var hjartans einige om at denne skatten på verk og bruk skulle bestå. Men det var i 2019, før Kristeleg Folkeparti gjekk i regjering.

Vinn-vinn, sa Astrup om kompensasjonsordninga. Dåverande leiar i finanskomiteen, den noverande kommunalministeren, sikta til at bedriftene skulle få skattelette og vertskommunane kompensasjon for tapte inntekter over statsbudsjettet. Først vart det lova full kompensasjon, 730 mill. kr, så vart det til 500 mill. kr, og i årets forslag til budsjett er det 300 mill. kr. I tillegg er det innført ein eigenandel på kommunane basert på innbyggjartal som gjer at fleire kommunar faktisk ikkje får kompensert noko av inntektene.

Elin Rodum Agdestein (H) [18:23:20]: Vannkraften er en av Norges viktigste naturressurser, og målet må være at de fornybare kraftressursene skaper størst mulige verdier. For 50–60 år siden ble det bygd ut en rekke store vannkraftanlegg rundt om i landet. Mange av disse anleggene er nå i ferd med å nå levetiden sin og trenger modernisering. Derfor har vi nå det tidsvinduet og det ansvaret vi har for å gi rammevilkår som kan utløse både nye investeringer og oppgraderinger som vil gi mer fornybar kraft. Med de endringene i kraftskatten vi nå får på plass fra 1. januar 2021, gjør vi nettopp det.

Problemet med dagens skattemodell har vært at samfunnsøkonomisk lønnsomme prosjekter ikke har vært bedriftsøkonomisk lønnsomme, og da blir de heller ikke realisert. Med den nye kontantstrømskattemodellen kan kraftselskapene utgiftsføre investeringer direkte i grunnrenteskatten, altså samme år som investeringen gjøres. Til sammenligning har avskrivningstiden på sånne investeringer til nå vært opptil 67 år.

Nyordningen vil utløse om lag 800 mill. kr i likviditet for elkraftselskapene. Det er flere investeringsprosjekter som har ligget i skuffer rundt om i kraftselskaper i Norge, og med denne skatteendringen har bransjen tydelig varslet at det vil være grunnlag for å se på disse prosjektene på nytt. Ifølge NVE kan utbedringer i eksisterende kraftverk gi mellom 5 og 6 mrd. kilowattimer, altså 5–6 TWh, mer strøm. Det betyr opp mot 12 000 nye årsverk, 12 mrd. kr i økt verdiskaping og mulighet for 3 mrd. kr i økte skatteinntekter. Det vil være et framtidrettet tiltak når vi vet at vi skal elektrifisere Norge både på land og på sokkelen. Vi trenger kort og godt mer grønn fornybar energi.

I dag er 50 pst. av energimiksen fossil. Sånn kan det ikke være i framtiden. Vannkraften er unik, den er regulerbar og 100 pst. fornybar. Verdiane som skapes, tilfaller i all hovedsak fellesskapet. Kraftsektoren genererer distriktsarbeidsplasser og sørger for kompetansearbeidsplasser i hele landet. Vannkraft er også grunnlaget for ny industri og for nye energiløsninger, som f.eks. grønt hydrogen.

Det er veldig gledelig at denne løsningen endelig er på plass. Det er ingen overdrivelse å si at det har vært en engasjert prosess siden Sanderud-utvalget la fram sine tilrådingar. Med kontantstrømsmodellen får vi en ordning som gir økt aktivitet, flere jobber, mer fornybar kraft og økte skatteinntekter til fellesskapet, og som samtidig vil understøtte det grønne skiftet og gjøre elektrifiseringen av Norge mulig.

Roy Steffensen (FrP) [18:26:24](komiteens leder): Reaksjonene i offentligheten etter at det ble kjent at Fremskrittspartiet hadde fått til kjempestore avgiftskutt på grensehandel, var at dette hadde ingenting å si – dette var så lite at det hadde null betydning. Samtidig fikk vi kritikk for at gjennomslaget var så stort at det ville føre til økt inntak av sukkerholdige varer, og at det kan føre til mer fedme, flere overvektige og flere livsstilssykdommer. Da tenker jeg at man må nesten bestemme seg for om man mener at dette har null effekt, eller om det er katastrofe.

Men når jeg hører at deler av opposisjonen sier at dette ikke betyr noe, synes jeg de skal si det til dem som nå har fått jobb i dagligvarebransjen, til dem som har gått arbeidsledige og nå har fått jobb fordi grensen er

stengt og det ikke er noen grensehandel. Nå er det koronapandemien som har hindret grensehandelen, men takket være pandemien har vi nå fått en unik innsikt i hvordan grensehandelen – som i et normalår utgjør 16 mrd. kr – slår ut.

I juli kunne vi lese i Dagbladet at Kiwi i Halden hadde økt omsetningen med 75 pst. Det som overrasket butikksjefen, var at de nå tydelig så at når folk først handler i Sverige, handler de alt der, også frukt, grønt og andre varer. De går ikke på én butikk i Sverige og handler noe, og handler resten på en butikk i Norge. Nei, lokkevarerne gjør at de handler alt i Sverige, og at norske kjøpmenn mister denne omsetningen.

Fremskrittspartiet jobber målrettet for å gjøre noe med de typiske lokkevarerne som gjør at folk tar turen over grensen og handler. Det vil altså si kutt i avgift på sjokolade, øl, vin og brus, nettopp fordi dette er viktige produkter med tanke på grensehandelen. Avgiftskutt vil gi effekt for norsk sysselsetting og være et viktig bidrag for å styrke norske arbeidsplasser.

Men det er ikke bare arbeidsplasser langs grensen det er snakk om. I august ansatte Fatland Jæren i Sandnes et helt nytt skift for å mette nordmenn som ikke lenger handler kjøtt i Sverige. De har hentet inn 15 nye ansatte, fordi mye av det som selges, blir produsert i Rogaland, noe som slår positivt ut for jordbruket i et av de fylkene som er lengst unna grensehandelen. Nortura på Forus i Stavanger opplever akkurat det samme og har ifølge Stavanger Aftenblad økt bemanningen med 35 faste stillinger.

Den 5. desember kunne vi lese i Aftenposten at Arbeiderpartiet, Senterpartiet og SV vil erstatte sukkeravgiften med en ny. De snakker samtidig ofte om at de er imot midlertidig ansettelse. Vel, mange av dem som nå har fått jobb på grunn av stengte grenser, har midlertidige jobber. Grensehandelen fører til tapt omsetning, tapte skatteinntekter og tapte arbeidsplasser, som jeg ønsker å få til Norge. Mens Arbeiderpartiet, Senterpartiet og SV vil – hvis de vinner valget – praktisere en politikk som vil få dem til å miste jobben, vil jeg i stedet jobbe for en politikk som sørger for at de som nå har en midlertidig jobb, kan få beholde den (presidenten klubber) og få en fast jobb her hjemme i Norge.

Presidenten: Då er tida ute.

Svein Roald Hansen (A) [18:29:41]: Saksordføreren framhevet i sitt innlegg at de med forslaget til 2021-budsjettet har senket skatte- og avgiftsnivået med nesten 30 mrd. kr, og at gjennomsnittsfamilien sitter igjen med 14 000 kr mer nå enn den gang. Det de ikke våger å fortelle, er hva de som tjener mest og eier mest, har fått av lettelser. Det er 600 kr dagen – 220 000 kr i året og seksten ganger mer enn gjennomsnittsfamilien.

Mens formuesskatten er kuttet, er avgifter økt og nye introdusert. Det rammer folk med svak økonomi sterkest.

Høyrepolitikk gjør skatte- og avgiftssystemet omfordelende feil vei. Høyrepolitikk øker forskjellene. Arbeiderpartiet mener skattesystemet skal redusere forskjellene. Derfor mener vi at alle med inntekter opp til 750 000 kr skal ha lettelser, mens de som tjener mer og eier mer, kan bidra mer til felleskassa.

Vi vil holde avgiftsnivået jevnt, ikke drive jojo-politikk. Skal én avgift opp, skal en annen avgift eller inntektsskatten ned. Vi vil gjøre det billigere å pendle og å være organisert, ting denne regjeringen har gjort dyrere. Det skal være arbeidsfolks tur med oss.

Stengte grenser har vist hva grensehandelen betyr. Enigheten med Fremskrittspartiet har gitt litt lavere avgifter på øl, vin og snop under vignetten «bekjemp grensehandel». Vi deler alle, tror jeg, ønsket om å bremse handelslekkasjen. Men det er nødvendig med en grundigere analyse av årsaker og drivkrefter. Den kanskje største utfordringen er den store forskjellen mellom kostnadsnivået i Norge og Sverige, i matvarepriser, lønnsnivå osv. Også etter avgiftskuttene vil det være lokkende prisforskjeller. Signalene fra svensk side er jo: Vi tilpasser oss.

Dilemmaet mellom grensehandel og folkehelse går dypt også i regjeringspartiene, så vi tror det vil være klokt av regjeringen å gjennomføre en bredere analyse av kostnadsforskjeller og drivkrefter for å se om flere og andre grep kan tas.

Vi er i ferd med å lykkes i å få en mer miljøvennlig bilpark, men momsfrigjøringen og andre særordninger for elbilene nærmer seg slutten. Vi mener momsfrigjøringen bør trappes gradvis ned og begynner med de dyreste modellene. Men framfor alt må det på plass et helt nytt bilavgiftssystem. Da er det ikke nok å redegjøre for det i nasjonalbudsjettet. Det må på plass for at folk og næring skal vite hva man kan forholde seg til. Et nytt og bærekraftig bilavgiftssystem må bygge på prinsipper som ikke krever unntak for særskilte biltyper, verken for kjøpsavgifter eller bruksavgifter. Også elbiler sliter på veiene, virvler opp asfaltstøv og tar plass i byene. Konkurransfordelene bør knyttes til utslippsnivået. Alle vil være tjent med å få et avgiftssystem det kan være bred politisk enighet om, så både kjøpere og selgere vet hva de kan forholde seg til framover.

Tom Kalsås (A) [18:32:57]: Arven etter Erna Solberg og snart åtte år med høyre-regjering er kutt i formuesskatten på til sammen 9,7 mrd. kr. Det er penger som kunne ha blitt brukt til økt velferd og tiltak for å få folk tilbake i jobb. I stedet sendes pengene rett i lommen på de 10 pst. rikeste i befolkningen. Vanlige arbeids-

folk har på sin side fått økte avgifter år etter år med Fremskrittspartiet i regjering og Siv Jensen som finansminister – en avgiftsregning som ikke tar hensyn til om man lever under fattigdomsgrensen eller har milliarder på bok.

I tillegg har folk med barn i barnehage fått økt foreldrebetaling, og høyre regjeringen har også gjort det dyrere å pendle til og fra jobb. De var til og med frekke nok til å foreslå at det skulle bli dyrere å bli syk – midt i en pandemi. Selv i krisetider, med nesten 200 000 arbeidsledige, har Høyre de ideologiske skylappene på og prioriterer skattekutt til dem med de største formuene. Flere av disse bidrar aktivt i Høyres valgkamp med betydelige økonomiske bidrag. Det er kanskje ikke så rart når Høyre gir dem det mangedobbelte tilbake i form av reduserte skatter.

Det er på tide å gi Høyre og resten av de borgerlige partiene avløsning fra regjeringskontorene og erstatte dem med en Arbeiderparti-ledet regjering, med Jonas Gahr Støre som statsminister, som prioriterer vanlige arbeidsfolk. Det er det Arbeiderpartiet gjør.

Med Arbeiderpartiets skatteopplegg vil folk med vanlige og lave inntekter betale mindre i skatt. Åtte av ti skattebetalere vil få lavere inntektsskatt, og ni av ti pensjonister vil få lavere skatt på pensjonen sin. En person med vanlig lønn får om lag 3 000 kr i skattereduksjon, og en pensjonist med gjennomsnittlig pensjonsinntekt får om lag 1 800 kr i lavere skatt. I tillegg går ingen avgifter opp uten at det blir gjort en tilsvarende reduksjon av andre skatter eller avgifter. Bedriftene får samme skatt som i dag.

Med Arbeiderpartiets alternative statsbudsjett vil det også bli billigere for vanlige arbeidsfolk å komme seg til og fra jobb ved at vi øker pendlerfradraget. Hele 8 900 kr i lavere egenandel har noe å si for dem som pendler f.eks. fra Dirdal, i min egen kommune, Gjesdal, og inn til Stavanger sentrum. De mange som pendler denne veien eller tilsvarende strekninger, har fått en økt skatteregning på nærmere 3 000 kr bare for å komme seg på jobb, med denne regjeringen.

Samtidig dobler vi fagforeningsfradraget til 7 700 kr. På den måten gjør vi det billigere for arbeidstakere å organisere seg. Med flere fagorganiserte styrker vi det organiserte arbeidslivet, noe som også denne gangen har vist seg å være et stort fortrinn i krisetider.

Millionærene og milliardærene har fått nok – nå er det på tide at vi prioriterer vanlige arbeidsfolk.

Terje Halleland (FrP) [18:36:13]: Det har vært en lang historie om rammevilkårene for vannkraftproduksjonen. Vannkraften er ryggraden i kraftsystemet vårt og en særdeles verdifull og miljøvennlig ressurs. Det moderne Norge ble bygd og industrialisert gjennom at

vi klarte å ta i bruk elver og fossefall til kraftproduksjon. Før oljeindustrien kom til landet, var vannkraften den største, viktigste og mest verdiskapende industrien i landet, i tett samarbeid med kraftkrevende industri.

Vannkraften er dessuten spredt rundt omkring i hele landet og er i sannhet en distriktsnæring, som i dag sysselsetter over 20 000 personer. Mange av kraftverkene våre er imidlertid blitt over 50 år og trenger en modernisering og opprustning. Tilbakemeldingene fra bransjen har i flere år vært at dagens skattesystem har hindret den opprustningen da det ikke har vært bedriftsøkonomisk lønnsomt.

Fremskrittspartiet mener at det er særdeles viktig å få fart på moderniseringen og opprustningen av kraftanleggene og et betydelig potensial, som NVE har anslått å være rundt 5–6 TWh. Fremskrittspartiet har utfordret regjeringen på denne situasjonen, både da vi var inne i det gode selskap, og nå, når vi er utenfor. Da vi var innenfor, fikk vi gjennomslag for å nedsette et ekspertutvalg, men her ble dessverre forslaget så dårlig mottatt at vi aldri fikk den gode debatten om hvilke grep som skal til, og som er nødvendige for å få en økt kraftproduksjon.

I vår fremmet Fremskrittspartiet igjen et Dokument 8-forslag som medførte at regjeringen i sitt budsjettforslag la fram et skatteforslag som innebærer at fra 2021 kan selskapene utgiftsføre hele kostnaden ved nye investeringer i det samme året som investeringen ble gjort – en såkalt kontantstrømskatt. Dette er vi i Fremskrittspartiet veldig glade for. Vi skulle gjerne sett at forslaget også hadde gjeldt de kraftverkene som allerede er oppgradert, men vi kommer til å følge situasjonen og utviklingen nøye. Fremskrittspartiet hadde en målsetting om økte investeringer i vannkraften og økt kraftproduksjon – vi håper og tror at det nå er på plass.

Vi har i de siste årene opplevd en økt motstand mot vindkraft, og vi er rimelig overbevist om at det kommer til å bli mindre vindkraft framover. Da må vi utnytte bedre de mulighetene vi har. Vi skulle gjerne hatt med oss et flertall på å utfordre kraftselskapene til å komme med forslag om å bygge ut mer vannkraft i vassdrag, noe som med skånsomme inngrep kunne gitt oss en økt kraftproduksjon. Dessverre fikk vi aldri flertall for dette, så nå setter vi vår lit til at kraftselskapene – med endrede skatteregler – setter i gang økte investeringer, som vil gi oss en økt kraftproduksjon.

Karin Andersen (SV) [18:39:30]: Både koronakrisen og klimakrisen krever av oss at vi bruker pengene våre klokt, skal vi redde arbeidsplasser og skape arbeidsplasser. Jeg tror regjeringen og regjeringspartiene bør være ganske sjeleglade for at opposisjonen presset dem til å få på plass mye bedre pakker for å redde næ-

ringslivet gjennom krisen enn de hadde sjøl. De var med skam å melde ganske dårlige. Det er de nå også, og det er behov for mye sterkere tiltak nå, som SV har foreslått, for å redde mange flere bedrifter mye bredere enn det regjeringen har gjort. Så det er ingen grunn for regjeringspartiene til å mene at det er de som berger arbeidsplassene.

SV foreslår også store satsinger for å skape nye arbeidsplasser, bl.a. i regionalpolitikken. I budsjettet står det at hvis man bruker investeringstilskuddet, genererer det 3,8 pst. flere ansatte og 9,1 prosentpoeng økt verdiskaping. Regjeringen skriver at risikolån i distriktene genererer 16,2 prosentpoeng høyere verdiskaping og 6,2 prosentpoeng flere ansatte. Ja, der kutter regjeringen, mens SV satser helt konkret på det vi vet gir arbeidsplasser.

I mitt hjemfylke er det to store nyskapingmiljøer, nemlig Norwegian Cluster of Expertise Heidner Biocluster og Norwegian Wood Cluster. De har gitt et innspill til partiene, og det har jeg med meg her. Veldig mye av det de ber om for å skape de nye, grønne arbeidsplassene, har SV lagt inn i sitt budsjett, men det regjeringen og flertallet her gjør, er at man pøser milliarder inn i oljeselskapene, altså det som alle står her og sier at vi må gjøre mindre av fordi det kommer til å slutte. Vi er nødt til å skape de nye arbeidsplassene, og det gjør SV.

De sier bl.a. at det må opprettes et statlig investeringsfond som investerer i grønn, framtidsrettet industri. Fondet må stimulere initiativer som private ikke ville finansiert, og ha en annen realiseringsevne, størrelse og risikoprofil enn det Nysnø og andre etablerte ordninger har. Dette har SV svart på. Vi har foreslått de ordningene, vi har brukt penger på de ordningene, nettopp for å få opp de arbeidsplassene som vi kan leve av i framtida, for vi skal få til flere ting: Vi skal kutte klimagassutslipp, vi skal tjene penger, og vi skal skape arbeidsplasser som vi kan leve av framover. Det er det SVs opplegg går ut på – ikke regjeringens opplegg.

Ingrid Heggø (A) [18:42:45]: No er det vanlege arbeidsfolk sin tur. Ein gjennomsnittsfamilie ville hatt om lag 6 000 kr meir å rutta med neste år dersom Arbeidarpartiets alternative budsjett hadde vorte vedteke. I tillegg hadde det vore billigare å pendla, og ein hadde fått dobla fagforeiningsfrådraget sitt.

Vi går snart inn i det åttande året med prioritering av dei betrestilte og store skattekutt til dei rikaste i landet. Den vanlege mann og kvinne, derimot, har fått mindre å rutta med under høgeregjeringa. Dei rikaste er prioriterte med skattekutta, og avgiftene er auka. For eksempel har pendling Høyanger–Førde vorte 2 600 kr dyrare no enn i 2013.

Vi er opptekne av at politikken skal vera rettferdig og gje alle like moglegheiter til å kunna leva sitt gode liv, slik dei ynskjer. Difor prioriterer Arbeidarpartiet at vanlege arbeidsfolk skal betala mindre i skatt, og så får heller dei med høgst formue betala noko meir.

Skatte- og avgiftspolitikken er viktige verktøy, men det er òg viktig å tenkja over kva ein får igjen av velferdstenester for skattenivået som vi har i Noreg. Arbeidarpartiet vil bruka dei store pengane på dei store oppgåvene, på borna, på sjukehusa, på helsetenestene og på ei god og verdig aldersomsorg.

Rett nok er skattenivået senka sidan den raudgrøne regjeringa, men det ville det også vore for vanlege arbeidsfolk dersom raud-grøn regjering hadde fortsett.

Også pensjonistane hadde tent på Arbeidarpartiets opplegg. Ein pensjonist med gjennomsnittleg pensjonsinntekt ville fått om lag 1 800 kr lågare skatt. Ni av ti pensjonistar, 95 pst. faktisk, ville fått mindre skatt. Arbeidarpartiet har over lengre tid teke til orde for både å auka pensjonen for minstepensjonistane og å få varige endringar av reguleringa av pensjonen.

Skatteopplegget til Arbeidarpartiet er enkelt: Folk med vanlege og låge inntekter skal betala mindre i skatt. Folk med høge inntekter og formuar må betala meir i skatt. Skiljet går ved 750 000 kr. Ingen avgifter går opp utan at det vert gjort tilsvarende reduksjonar i andre skattar eller avgifter. Bedriftene får same skatt som i dag. Dette viser berre at Høgre er partiet for rike folk flest, og Arbeidarpartiet er for vanlege folk.

Vetle Wang Soleim (H) [18:45:44]: Jeg synes debatten begynner å gå litt inn for landing.

Når det gjelder Arbeiderpartiet, som på en måte har lagt fram et skatteopplegg som er ganske lite i stil med den retorikken som er blitt brukt: Jeg er glad for det, men det jeg ikke er glad for, er at den skatteøkningen de legger inn, er målrettet direkte mot norske bedriftseiere. Jeg mener at det er feil politikk. Men siden Arbeiderpartiet også i denne debatten virker så skråsikker på at deres økning i skatt på arbeidende kapital kun treffer Norges aller rikeste, har jeg spurt før, og jeg spør igjen: Hvem i næringslivet er det Arbeiderpartiet har snakket med, når man mener at dette er en god idé? Hvem i næringslivet langs kysten vår, i innlandet, rundt omkring som nå står i en utfordrende situasjon, er det Arbeiderpartiet har snakket med, når de sier at ja, dette er en god idé, i den tiden vi nå står i? Jeg har ikke snakket med noen i næringslivet som sier det, og dette er de folkene som faktisk skaper de arbeidsplassene som vi skal ha på andre siden av denne krisen.

Representanten Heggø var inne på endringer i vannkraftbeskatning. Jeg synes representanten Storehaug sa mye bra om det. Det er en kjensgjerning at det

er et stort behov for oppgradering og utbygging i vannkraftanleggene våre. Behovet er anslått til å være opp mot 40 mrd. kr i 2030, 75 mrd. kr i 2050. Med denne omleggingen frigjør vi, tror vi, for neste år 800 mill. kr i kapital, slik at det er mulig å sette i gang med disse opprustningene. Det mener jeg er bra for Norge som en fornybarnasjon, og det er også bra for næringsliv og kommuner rundt omkring at vi har vannkraftverk som nå med et nytt skattesystem kan bli oppgradert, og som kommer til å stå seg også i tiårene som kommer. Det er vår oppfatning at dette i liten grad berører kommunenes inntekter gjennom eiendomsskatten, der det er maksimums- og minimumsbegrensninger, og det viktigste er at vi legger til rette for at man på sikt sørger for at det er lønnsomt å investere i vannkraft.

Det er tatt opp en debatt om bærekraftige bilavgiftssystem for framtiden, representanten Hansen tok opp det. Det mener jeg er en god debatt som jeg er helt sikker på at vi kommer tilbake til, for de prinsippene som regjeringen nå har lagt fram, er til dels vanskelige å få gjennomført uten store systemomlegginger, og noe er til og med motstridende. Så det å finne en god modell for framtiden her blir en god diskusjon som jeg ser fram til at vi skal ha her i Stortinget. Samtidig skal vi nå målet om at det i 2025 kun skal selges nullutslippsbiler.

Arbeiderpartiet har tatt på seg stortrøya og er bekymret for at regjeringen øker avgiftene. Vel, av de økningene i avgifter som har kommet, gjelder 6,7 mrd. kr av dem miljøavgifter. Det hadde vært interessant hvis Arbeiderpartiet kunne komme opp og si hvilke miljøavgifter de er imot. Så vidt jeg ser, er de for høye.

Sigbjørn Gjelsvik (Sp) [18:49:10]: Jeg har merket meg i denne debatten at en rekke talere fra Fremskrittspartiet har gått opp og jublet over at en nå har klart å kjempe ned igjen avgiftene til det nivået de var på da Siv Jensen overtok som finansminister og Fremskrittspartiet gikk inn i regjering.

Jeg skjønner godt at de benytter anledningen til å juble litt nå, når de samtidig allerede fra sommeren av skal til å øke avgiftene igjen gjennom en målrettet avgiftsøkning, en dobling av avgiftene på reiseliv, som er særdeles hardt rammet av krisen. I tillegg er det andre som er hardt rammet av krisen, det gjelder både transport og kultur.

Det er riktig at Fremskrittspartiet har fått gjennomslag for noe reduksjon i avgifter på noen varer som er knyttet til grensehandel. Jeg og Senterpartiet mener jo oppriktig at det er viktig å se på hvilken effekt det får når grensene åpnes igjen. Det som er litt rart, synes jeg, i den saken som vi har om det, er at regjeringspartiene og Fremskrittspartiet ikke er villige til å være med på å

skulle gjøre bredere undersøkelser av hvilken effekt avgiftsendringene får både på konsumet i Norge og på grensehandelsomsetning og arbeidsplasser.

Det andre som er interessant å merke seg, er at Fremskrittspartiets engasjement for å kutte avgifter tydeligvis stopper der. Når vi foreslår eksempelvis å kutte i avgifter for ting som folk trenger i sin hverdag – melk og brød, frukt og grønt – er det plutselig ikke så viktig lenger.

Nok en gang er det dessverre en målrettet avgiftsøkning som ligger i dette budsjettet, som en ny avgift på forbrenning av avfall i Norge, som bransjen selv sier ikke kommer til å redusere utslipp, men som målrettet bidrar til at en flytter arbeidsplasser ut av landet, slik at søppelet blir forbrent i Sverige i stedet for i Norge.

En får også innført moms på alternativ behandling. I stedet for en ordentlig gjennomgang av Alternativregisteret smeller de fra 1. januar til med 25 pst. moms på en rekke nødvendige behandlinger for mange mennesker i Norge, som en også får fra sin fastlege. Det er ikke fornuftig, og det er heller ikke forutsigbart for dem det gjelder.

Nok en gang blir det ytterligere dårlige vilkår for landets pendlere. Mange er avhengige av å pendle langt til jobb og enda lengre nå når vi står i en krise. Folk som mister jobben, og som må flytte på seg til en jobb som er lenger unna, får en ytterligere innstramning – en uklok politikk for arbeidsfolk.

I stedet burde vi ha sørget for mer omfordeling og lavere avgifter enn det som flertallet legger opp til.

Kari Elisabeth Kaski (SV) [18:52:26]: Jeg vil knytte noen kommentarer til to av temaene som har vært oppe i debatten. Det ene går på vannkraft, og det andre går på formuesskatten.

Det ble hevdet her at vannkraftoppgraderinger er skånsomme inngrep i naturen. Jeg må jo si at noe av debatten om vannkraftbeskatningen dessverre bærer preg av at man kanskje er mer opptatt av å se de store protestene mot vindkraft og mindre opptatt av å se de helt reelle, også negative konsekvensene som vannkraft har og vil kunne ha. En kontantstrømbeskatning er en kraftig boost for investeringer i vannkraft. Det mener SV er riktig når det går på oppgradering, men det vil jo også være en boost for utvidelser av eksisterende vannkraftverk med dertil ganske negative konsekvenser for naturen. Det tror jeg Stortinget skal være bevisst på framover, når også protestene og de negative naturkonsekvensene av de investeringene vil bli bedre belyst.

Så må jeg si at debatten om formuesskatten i denne salen tidvis er ganske utrolig å høre på, for man har altså lag på lag på lag med tydelig faglig belegg for at formuesskatten ikke er en skadelig skatt for norsk øko-

nomi. Man har lag på lag med faglig belegg for at det er klokt å ha en formuesskatt. Likevel hører vi til stadighet fra høyresiden eksempler – fra ulike personer med formuer – at man gjerne vil kutte i formuesskatten, og det er et så tydelig symbol på at forskjellene i rikdom nå er blitt til forskjeller i makt, og hvem det er som kan prege det politiske ordskiftet og politikken som føres.

Empirien, forskningen, viser oss at det er godt å ha formue og eie bedrifter i Norge, virkelig godt, at formuesskatten er en skatt på formue og ikke på bedrifter, at formue i Norge ikke er særlig høyt beskattet hvis en sammenligner med andre land, at det ikke finnes noe faglig belegg for at formuesskatten er skadelig, heller tvert imot, og at det er de mest solide bedriftene som betaler formuesskatt. Høyresidens forsøk på å motbevise det har hver eneste gang falt på stengrunn. Det er altså ikke annet enn anekdotiske bevis som høyresiden kommer med, fordi de har snakket med folk som vil betale mindre formuesskatt. Det kan jeg forstå, det finnes mange som vil betale mindre skatt her i landet, men også Høyre må forholde seg til best tilgjengelig kunnskap, til forskning og empiri, og der finner de altså ikke faglig belegg for det som blir påstått i denne debatten og i denne salen.

Presidenten: Fleire har ikkje bedt om ordet til sakene nr. 2–5.

Votering

Etter at det var ringt til votering, sa

presidenten: Då er Stortinget klare til å gå til votering.

Votering i sak nr. 1, debattert 15. desember 2020

Innstilling fra kommunal- og forvaltningskomiteen om bevilgninger på statsbudsjettet for 2021, kapitler under Finansdepartementet, Justis- og beredskapsdepartementet, Kommunal- og moderniseringsdepartementet og Kunnskapsdepartementet (rammeområdene 1, 6 og 18) (Innst. 16 S (2020–2021), jf. Prop. 1 S (2020–2021) og Prop. 1 S Tillegg 1 (2020–2021))

Presidenten: Under debatten er det sett fram i alt 41 forslag. Det er

- forslag nr. 1, frå Ove Trellevik på vegner av Høgre, Framstegspartiet og Kristeleg Folkeparti
- forslaga nr. 2–16, frå Karin Andersen på vegner av Arbeidarpartiet og Sosialistisk Venstreparti
- forslag nr. 17, frå Stein Erik Lauvås på vegner av Arbeidarpartiet
- forslaga nr. 18–26, frå Karin Andersen på vegner av Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti

- forslaga nr. 27–40, frå Karin Andersen på vegner av Sosialistisk Venstreparti
- forslag nr. 41, frå Bjørnar Moxnes på vegner av Raudt

Det vert votert over forslag nr. 41, frå Raudt. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen sikre at Statsbygg ikke benytter seg av underleverandører i arbeidskonflikt, herunder bedrifter som bruker avskjed som virkemiddel mot tillitsvalgte, og at leverandører respekterer særskilte oppsigelsesvern.»

Sosialistisk Venstreparti har varsla støtte til forslaget.

Votering:

Forslaget frå Raudt vart med 79 mot 7 røyster ikkje vedteke.

(Voteringsutskrift kl. 19.06.17)

Presidenten: Det vert votert over forslaga nr. 28–31, 33–35 og 39 frå Sosialistisk Venstreparti.

Forslag nr. 28 lyder:

«Stortinget ber regjeringen avvente videreføring av nytt regjeringkvartal inntil det er lagt fram forslag til vedtak for Stortinget med et helhetlig, fullstendig og kostnadsberegnet opplegg for nytt regjeringkvartal, der også alternative løsninger er kostnadsberegnet og vurdert ut fra sikkerhet og tidshorisont for ferdigstilling.»

Forslag nr. 29 lyder:

«Stortinget ber regjeringen utrede hvordan arbeidsgivere kan pålegges å sikre ansatte arbeidssinnvandrere norskopplæring.»

Forslag nr. 30 lyder:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag til lovendringer slik at ureturnerbare asylsøkere gis midlertidig arbeidstillatelse så lenge de ikke kan returneres.»

Forslag nr. 31 lyder:

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med forslag om å lovfeste rett til barnehageplass for alle barn på asylmottak.»

Forslag nr. 33 lyder:

«Stortinget ber regjeringen i kommuneproposisjonen for 2022 legge fram forslag til og finansiering av flere forsøk med lavterskeltilbud innenfor psykiatri- og rusfeltet i kommunesektoren.»

Forslag nr. 34 lyder:

«Stortinget ber regjeringen legge til grunn at anbud i fylkeskommunal ferje- og båttrafikk heretter skal baseres på nullutslippsteknologi, og at inntektssystemet til fylkene heretter sikrer finansiering

av nødvendig omstilling til nullutslippsløsninger i all kollektivtrafikk.»

Forslag nr. 35 lyder:

«Stortinget ber regjeringen fastsette nødvendige krav til kompetanse i kommunesektoren når det gjelder miljø, biologisk mangfold og klima.»

Forslag nr. 39 lyder:

«Stortinget ber regjeringen utvide finansieringsordningen for ressurskrevende tjenester til innbyggere over 67 år.»

Miljøpartiet Dei Grøne og Raudt har varslet støtte til forslaga.

V o t e r i n g :

Forslaga frå Sosialistisk Venstreparti vart med 80 mot 7 røyster ikkje vedtekne.

(Voteringsutskrift kl. 19.06.39)

Presidenten: Det vert votert over forslag nr. 27, frå Sosialistisk Venstreparti. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen igangsette et arbeid med sikte på å etablere en statlig drift av skytjenester for offentlig virksomhet.»

Raudt har varslet støtte til forslaget.

V o t e r i n g :

Forslaget frå Sosialistisk Venstreparti vart med 81 mot 6 røyster ikkje vedteke.

(Voteringsutskrift kl. 19.06.57)

Presidenten: Det vert votert over forslaga nr. 32 og 36–38, frå Sosialistisk Venstreparti.

Forslag nr. 32 lyder:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om endret bostøtteregulering som sikrer at også nye uføre får bostøtte på nivå med tidligere, slik at bostøtten som boligsosialt virkemiddel blir styrket kraftig.»

Forslag nr. 36 lyder:

«Stortinget ber regjeringen om en rapportering på situasjonen for kommunene og fylkeskommunene med økte utgifter og tapte skatteinntekter i løpet av mars 2021.»

Forslag nr. 37 lyder:

«Stortinget ber regjeringen endre ordningen med storby- og vekstkommunetilskudd slik at de legges som et påslag til de kommunene som kvalifiserer for tilskuddet uten fratrukk i rammen til alle kommuner.»

Forslag nr. 38 lyder:

«Stortinget ber regjeringen legge fram forslag til ulike modeller for å øke statens andel av medfinansieringen av ordningen med særlig ressurskrevende tjenester.»

sieringen av ordningen med særlig ressurskrevende tjenester.»

Voteringsstavlene viste at 77 representantar hadde røysta mot forslaget frå Sosialistisk Venstreparti og 8 for.

(Voteringsutskrift kl. 19.07.14)

Wilfred Nordlund (Sp)(fra salen): President! Senterpartiet har varslet støtte til forslagene.

Presidenten: Då tek me voteringa opp att – og Senterpartiet har altså varslet støtte til forslaga.

V o t e r i n g :

Forslaga frå Sosialistisk Venstreparti vart med 71 mot 16 røyster ikkje vedtekne.

(Voteringsutskrift kl. 19.07.45)

Presidenten: Det vert votert over forslag nr. 40, frå Sosialistisk Venstreparti. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen om ikkje å kompensere Bø kommune og eventuelt andre kommuner, verken gjennom inntektssystemet, eller på annan måte, for tapte inntekter knyttet til lokale kommunale vedtak om å redusere formuesskatten.»

Arbeidarpartiet, Senterpartiet, Miljøpartiet Dei Grøne og Raudt har varslet støtte til forslaget.

V o t e r i n g :

Forslaget frå Sosialistisk Venstreparti vart med 47 mot 40 røyster ikkje vedteke.

(Voteringsutskrift kl. 19.08.06)

Presidenten: Det vert votert over forslaga nr. 18–25, frå Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti.

Forslag nr. 18 lyder:

«Stortinget ber regjeringen legge til grunn at kostnadsrammen for byggetrinn 1 av nytt regjeringskvartal ikke godkjennes, men at arbeidene kan fortsette i redusert omfang inntil Stortinget får presentert en justert kostnadsramme i forbindelse med RNB 2021, hvor alternative løsninger er kostnadsberegnet.»

Forslag nr. 19 lyder:

«Stortinget ber regjeringen snarlig utrede og komme tilbake til Stortinget med alternativer for å nedskalere prosjektet med nytt regjeringskvartal, i alle byggetrinn, og tilleggsprosjekter. Det skal spesielt utredes hvordan man kan redusere kostnader, for eksempel ved gjenbruk av dagens departementsbygninger og endring av tilknyttede prosjekter.»

Forslag nr. 20 lyder:

«Stortinget ber regjeringen sikre at påbegynte kvalifiseringsløp kan fullføres innenfor introduksjonsprogrammet, og at regelverket tilpasses slik at nødvendig fleksibilitet med hensyn til lengde ivaretas.»

Forslag nr. 21 lyder:

«Stortinget ber regjeringen komme med forslag til endringer i regelverket slik at norske borgere ikke automatisk blir registrert utvandret i Folkeregistret etter to år.»

Forslag nr. 22 lyder:

«Stortinget ber regjeringen iverksette en midlertidig stopp i nedleggelse av asylmottak inntil pandemien er under kontroll.»

Forslag nr. 23 lyder:

«Stortinget ber regjeringen opprette en statlig rentekompensasjonsordning for nødvendige investeringer i infrastruktur i kommunesektoren som følge av ekstremvær.»

Forslag nr. 24 lyder:

«Stortinget ber regjeringen i kommuneproposisjonen for 2022 legge fram forslag om sterkere inntekstutjamning i kommunesektoren.»

Forslag nr. 25 lyder:

«Stortinget ber regjeringen utrede og legge fram forslag om et trinn 2 i toppfinansieringsordningen med en maksimumsum per innbygger, og komme tilbake til Stortinget i forbindelse med kommuneproposisjonen for 2022.»

Miljøpartiet Dei Grøne og Raudt har varsla støtte til forslaga.

V o t e r i n g :

Forslaga frå Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti vart med 71 mot 16 røyster ikkje vedteke.

(Voteringsutskrift kl. 19.08.28)

Presidenten: Det vert votert over forslag nr. 26, frå Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen sikre en e-valgløsning for blinde og svaksynte i valglokale ved kommende valg.»

Arbeidarpartiet, Miljøpartiet Dei Grøne og Raudt har varsla støtte til forslaget.

V o t e r i n g :

Forslaget frå Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti vart med 45 mot 42 røyster ikkje vedteke.

(Voteringsutskrift kl. 19.08.48)

Presidenten: Det vert votert over forslag nr. 17, frå Arbeidarpartiet. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen sørge for at bare frivillige organisasjoner som er registrert i Brønnøysundregistrene med organisasjonsnummer, kan få statsstøtte under kap. 291 post 71.»

Raudt har varsla støtte til forslaget.

Voteringsstavlene viste at 60 representantar hadde røysta mot forslaget frå Arbeidarpartiet og 27 for.

(Voteringsutskrift kl. 19.09.08)

Jenny Klinge (Sp)(frå salen): President! Senterpartiet har varsla støtte til forslaget.

Presidenten: Senterpartiet har varsla støtte til forslag nr. 17, så me tek voteringa opp att.

V o t e r i n g :

Forslaget frå Arbeidarpartiet vart med 50 mot 37 røyster ikkje vedteke.

(Voteringsutskrift kl. 19.09.35)

Presidenten: Det vert votert over forslag nr. 16, frå Arbeidarpartiet og Sosialistisk Venstreparti. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen legge frem lovfor-
slag som sikrer kommunene nødvendig hjemmel til nullutslippssoner/miljøsoner av hensyn til klima, eks. sone der kun nullutslippskjøretøy er tillatt.»

Miljøpartiet Dei Grøne har varsla støtte til forslaget.

V o t e r i n g :

Forslaget frå Arbeidarpartiet og Sosialistisk Venstreparti vart med 55 mot 32 røyster ikkje vedteke.

(Voteringsutskrift kl. 19.09.54)

Presidenten: Det vert votert over forslaga nr. 2–15, frå Arbeidarpartiet og Sosialistisk Venstreparti.

Forslag nr. 2 lyder:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om egne tilskuddsordninger i Husbanken for å tilpasse private boliger til behovene i en aldrende befolkning.»

Forslag nr. 3 lyder:

«Stortinget ber regjeringen opprette et tilsynsorgan for det private utleiemarkedet og iverksette reguleringstiltak som kan gi leietakere mer stabilitet og langvarige leieforhold.»

Forslag nr. 4 lyder:

«Stortinget ber regjeringen legge fram forslag for Stortinget om en styrking av husleieloven som forbrukerlov, med blant annet tidsbegrensede

leiekontrakter som hovedregel, med færre muligheter for utleier til å fravike dette.»

Forslag nr. 5 lyder:

«Stortinget ber regjeringen sørge for at de kommunene som får større statlige kollektivutbygginger, forplikter seg til en sterkere koordinering av boligbygging, arealbruk og utbygging av transport-systemet.»

Forslag nr. 6 lyder:

«Stortinget ber regjeringen vurdere muligheten for å stille krav til miljøklassifisering ved leie i næringseiendommer.»

Forslag nr. 7 lyder:

«Stortinget ber regjeringen vurdere hvordan staten kan bidra til å utvikle bærekraftige vedlikeholdsplaner tilpasset borettslag, for eksempel støtteordninger for rehabilitering av borettslag med bedre energiløsninger.»

Forslag nr. 8 lyder:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å endre plan- og bygningsloven slik at planmyndigheten kan stille krav om at det skal være en andel rimelige og sosiale boliger i alle nye prosjekter som skal bygges.»

Forslag nr. 9 lyder:

«Stortinget ber regjeringen vurdere endringer i Husbankens rolle knyttet til klimavennlige bygg og samspill med Enova.»

Forslag nr. 10 lyder:

«Stortinget ber regjeringen tydeliggjøre mål om klimagassreduksjon i byvekstavtalene med kommunene og sikre at avtalene kan omfatte næringstransport.»

Forslag nr. 11 lyder:

«Stortinget ber regjeringen stille strengere krav i offentlige anskaffelsesprosesser for å sørge for at målet om 100 pst. nullutslippsbiler for nye lettere varebiler og tyngre varebiler skal nås innen 2030.»

Forslag nr. 12 lyder:

«Stortinget ber regjeringen stille tydeligere krav som vekter miljø tyngre i anbudsprosesser for å sikre en forbedret logistikk og økt effektivisering av maskiner på bygge- og anleggsplasser ved å redusere bruk av diesel i anleggsmaskiner.»

Forslag nr. 13 lyder:

«Stortinget ber regjeringen klargjøre hvilke regelverk og muligheter kommunen har til å stille krav om utslippsfrie byggeplasser i ikke-kommunale utbygginger.»

Forslag nr. 14 lyder:

«Stortinget ber regjeringen fremme lovforslag som gir kommuner og fylkeskommuner mulighet til å stille strengere krav i offentlige anbudsprosesser

ser og legge strengere føringer som bidrar til raskere utfasing av mineralolje og gass til byggvarme.»

Forslag nr. 15 lyder:

«Stortinget ber regjeringen legge frem lovforslag som sikrer kommunene nødvendig hjemmel til å vedta bestemmelser om miljøkvalitet i kommuneplanens arealdel som kan benyttes for å begrense CO₂-utslipp fra trafikk.»

Miljøpartiet Dei Grøne og Raudt har varsla støtte til forslaga.

V o t e r i n g :

Forslaga frå Arbeidarpartiet og Sosialistisk Venstreparti vart med 54 mot 33 røyster ikkje vedtekne.

(Voteringsutskrift kl. 19.10.15)

Presidenten: Det vert votert over forslag nr. 1, frå Høgre, Framstegspartiet og Kristeleg Folkeparti. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen i kommuneproposisjonen for 2022 foreslå en revidert og mer treffsikker metode for å beregne tilskudd til de minste kommunene med størst behov for resurskrevende tjenester.»

Senterpartiet har varsla støtte til forslaget.

Miljøpartiet Dei Grøne har varsla subsidiær støtte til forslaget.

Karin Andersen (SV)(fra salen): President! SV har også varslet subsidiær støtte til forslaget.

Ola Elvestuen (V)(fra salen): Venstre også.

Presidenten:Då er det vel berre Raudt som ikkje har varsla støtte til forslaget, om eg tenkjer rett.

Tuva Moflag (A)(fra salen): Det er feil. Arbeiderpartiet skal ikke støtte forslaget.

Presidenten: Då vert det votert over forslaget frå Høgre, Framstegspartiet og Kristeleg Folkeparti.

Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Venstre har varsla støtte til forslaget.

Miljøpartiet Dei Grøne har varsla subsidiær støtte til forslaget.

V o t e r i n g :

Forslaget frå Høgre, Framstegspartiet og Kristeleg Folkeparti vart vedteke med 60 mot 27 røyster.

(Voteringsutskrift kl. 19.12.02)

Komiteen hadde tilrådd Stortinget å gjera følgjande

vedtak:

A.

Rammeområde 1

(Statsforvaltning mv.)

I

På statsbudsjettet for 2021 bevilges under:

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
		Utgifter		
1		H.M. Kongen og H.M. Dronningen		
	1	Apanasje	12 967 000	
	50	Det kongelige hoff.....	223 773 000	
	51	Særskilte prosjekter ved Det kongelige hoff	87 900 000	
2		H.K.H. Kronprinsen og H.K.H. Kronprinsessen		
	1	Apanasje.....	10 792 000	
20		Statsministerens kontor		
	1	Driftsutgifter	93 315 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, Koronakommisjonen, <i>kan overføres</i>	10 000 000	
21		Statsrådet		
	1	Driftsutgifter	177 242 000	
24		Regjeringsadvokaten		
	1	Driftsutgifterv	108 355 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	14 786 000	
502		Tariffavtalte avsetninger		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 70</i>	2 000 000	
	70	Kompetanseutvikling mv, <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	33 000 000	
	71	Opplæring og utvikling av tillitsvalgte	203 900 000	
510		Departementenes sikkerhets- og serviceorganisasjon		
	1	Driftsutgifter	672 470 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	62 737 000	
	22	Fellesutgifter	138 152 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	21 673 000	
	46	Sikringsanlegg og sperresystemer, <i>kan overføres</i>	9 025 000	
525		Fylkesmannsembetene		
	1	Driftsutgifter	1 894 046 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	176 760 000	
530		Byggeprosjekter utenfor husleieordningen		
	30	Prosjektering av bygg, <i>kan overføres</i>	173 000 000	
	33	Videreføring av byggeprosjekter, <i>kan overføres</i>	1 769 500 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
	36	Kunstnerisk utsmykking, <i>kan overføres</i>	33 000 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	193 551 000	
531		Eiendommer til kongelige formål		
	1	Driftsutgifter	27 529 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	47 620 000	
533		Eiendommer utenfor husleieordningen		
	1	Driftsutgifter	21 341 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	335 000 000	
540		Digitaliseringsdirektoratet		
	1	Driftsutgifter	158 396 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	44 634 000	
	22	Bruk av nasjonale fellesløsninger	109 300 000	
	23	Utvikling og forvaltning av nasjonale fellesløsninger, <i>kan overføres</i>	119 248 000	
	25	Medfinansieringsordning for digitaliseringsprosjekter, <i>kan overføres</i>	176 152 000	
	26	StimuLab, <i>kan overføres</i>	20 682 000	
	28	Altinn, <i>kan overføres</i>	181 670 000	
	29	Tjenesteeierfinansiert drift av Altinn, <i>kan overføres</i>	112 900 000	
	71	IT-standardisering.....	837 000	
545		Datatilsynet		
	1	Driftsutgifter	66 660 000	
546		Personvernemnda		
	1	Driftsutgifter	2 571 000	
577		Tilskudd til de politiske partier		
	1	Driftsutgifter	8 737 000	
	70	Sentrale organisasjoner	311 821 000	
	71	Kommunale organisasjoner	34 667 000	
	73	Fylkesorganisasjoner	75 751 000	
	75	Fylkes ungdomsorganisasjoner.....	22 501 000	
	76	Sentrale ungdomsorganisasjoner.....	8 478 000	
2445		Statsbygg		
	24	Driftsresultat:		
		1 Driftsinntekter	-5 593 922 000	
		2 Driftsutgifter	2 199 763 000	
		3 Avskrivninger	1 506 000 000	
		4 Renter av statens kapital	697 200 000	
		6 Til reguleringsfondet	-1 335 000 000	-2 525 959 000
	30	Prosjektering av bygg, <i>kan overføres</i>	78 800 000	
	31	Igangsetting av ordinære byggeprosjekter, <i>kan overføres</i>	1 261 700 000	
	32	Prosjektering og igangsetting av brukerfinansierte byggeprosjekter, <i>kan overføres</i>	327 000 000	
	33	Videreføring av ordinære byggeprosjekter, <i>kan overføres</i>	743 376 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
	34	Videreføring av brukerfinansierte byggeprosjekter, <i>kan overføres</i>	900 000 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	312 372 000	
	49	Kjøp av eiendommer, <i>kan overføres</i>	303 566 000	
Totale utgifter			9 409 294 000	
Inntekter				
3024		Regjeringsadvokaten		
	1	Erstatning for utgifter i rettssaker	20 200 000	
3510		Departementenes sikkerhets- og serviceorganisasjon		
	2	Diverse inntekter	40 349 000	
	3	Brukerbetaling	66 905 000	
3525		Fylkesmannsembetene		
	1	Inntekter ved oppdrag	176 760 000	
3533		Eiendommer utenfor husleieordningen		
	2	Diverse inntekter	2 511 000	
3540		Digitaliseringsdirektoratet		
	3	Diverse inntekter	90 000	
	5	Bruk av nasjonale fellesløsninger	109 220 000	
	6	Tilleggstjenester til nasjonale fellesløsninger	4 599 000	
	7	Tjenesteeierfinansiert drift av Altinn	112 808 000	
	86	Tvangsmulkt	100 000	
5447		Salg av eiendom utenfor statens forretningsdrift		
	40	Salgsinntekter	1 400 000 000	
Totale inntekter			1 933 542 000	

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Kommunal- og moderniseringsdepartementet i 2021 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 510 post 1	kap. 3510 postene 2 og 3
kap. 525 post 1	kap. 3525 post 2
kap. 525 post 21	kap. 3525 post 1
kap. 533 post 1	kap. 3533 post 2
kap. 540 post 1	kap. 3540 post 3
kap. 540 post 21	kap. 3540 post 3
kap. 540 post 22	kap. 3540 post 5
kap. 540 post 23	kap. 3540 post 6
kap. 540 post 28	kap. 3540 post 3
kap. 540 post 29	kap. 3540 post 7

Merinntekt som gir grunnlag for overskridelse, skal også dekke merverdiavgift knyttet til overskridelsen, og berører derfor også kap. 1633 post 1 for de statlige forvaltningsorganene som inngår i nettoordningen for merverdiavgift.

Merinntekter og eventuelle mindreinntekter tas med i beregningen av overføring av ubrukt bevilgning til neste år.

III

Bestillingsfullmakter

Stortinget samtykker i at Kommunal- og moderniseringsdepartementet i 2021 kan foreta bestillinger ut over gitt bevilgning under kap. 540 Digitaliseringsdirektoratet, post 28 Altinn, men slik at ramme for nye bestillinger og gammelt ansvar ikke overskrider 50 mill. kroner.

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
540		Digitaliseringsdirektoratet	
	25	Medfinansieringsordning for digitaliseringsprosjekter	163,6 mill. kroner

V

Sikringsprosjekt på de kongelige eiendommer

Stortinget samtykker i at H.M. Kongen i 2021 kan pådra forpliktelser ut over bevilgningen på kap. 1 post 51 for å gjennomføre sikringsprosjektet på de kongelige eiendommer. Kostnadsrammen er 608,1 mill. kroner i prisnivå per juli 2021.

VI

Fullmakter til overskridelse

Stortinget samtykker i at Kommunal- og moderniseringsdepartementet i 2021 kan:

1. overskride kap. 2445 Statsbygg, postene 30–49, med inntil 250 mill. kroner, mot dekning i reguleringsfondet.
2. overskride kap. 2445 Statsbygg, postene 30–49, med beløp som tilsvarer netto gevinst fra salg av eiendommer.

VII

Omdisponeringsfullmakter

Stortinget samtykker i at Kommunal- og moderniseringsdepartementet i 2021 kan omdisponere:

1. under kap. 530 Byggeprosjekter utenfor husleieordningen, mellom postene 31 og 33 og mellom postene 30 og 34.
2. under kap. 531 Eiendommer til kongelige formål, fra post 1 til 45.
3. under kap. 533 Eiendommer utenfor husleieordningen, fra post 1 til 45.
4. under kap. 2445 Statsbygg, mellom postene 30, 31, 33, 45 og 49.
5. under kap. 2445 Statsbygg, mellom postene 32 og 34, samt post 49 i de tilfeller det er aktuelt å kjøpe en eiendom som ledd i gjennomføringen av brukerfinansierte byggeprosjekter.

IV

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Kommunal- og moderniseringsdepartementet i 2021 kan gi tilsagn om tilskudd ut over gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

VIII

Fullmakt til å pådra staten forpliktelser i investeringsprosjekter

Stortinget samtykker i at Kommunal- og moderniseringsdepartementet i 2021 kan pådra staten forpliktelser ut over budsjettåret for å gjennomføre byggeprosjekter og andre investeringsprosjekter som er omtalt under kap. 530 Byggeprosjekter utenfor husleieordningen, kap. 531 Eiendommer til kongelige formål, kap. 532 Utvikling av Fornebuområdet, kap. 533 Eiendommer utenfor husleieordningen og kap. 2445 Statsbygg, innenfor de kostnadsrammene som er omtalt i Prop. 1 S (2020–2021) eller i tidligere proposisjoner til Stortinget.

IX

Fullmakter som gjelder brukerfinansierte byggeprosjekter

Stortinget samtykker i at Kommunal- og moderniseringsdepartementet i 2021 kan:

1. sette i gang byggeprosjekter under kap. 2445 Statsbygg, post 32 Prosjektering og igangsetting av brukerfinansierte byggeprosjekter, uten at disse er omtalt med kostnadsramme overfor Stortinget, når leietakeren har de husleiemidlene det er behov for innenfor gjeldende budsjettammer.
2. pådra staten forpliktelser ut over budsjettåret, innenfor en samlet ramme på 1 500 mill. kroner for gamle og nye forpliktelser, ved gjennomføring av brukerfinansierte byggeprosjekter under kap. 2445 Statsbygg, post 32 Prosjektering og igangsetting av brukerfinansierte byggeprosjekter og post 34 Videføring av brukerfinansierte byggeprosjekter.

X

Diverse fullmakter

Stortinget samtykker i at Kommunal- og moderniseringsdepartementet i 2021 kan:

1. godkjenne salg, makeskifte eller bortfeste av eiendom som forvaltes av Statsbygg eller av statlige virksomheter som ikke har egen salgsfullmakt, for inntil 750 mill. kroner.
2. selge statens eiendommer på Adamstuen i Oslo. Det kan foretas direktesalg til Oslo kommune av eiendom som skal benyttes til kommunale formål. Prisen fastsettes da til markedstakst.
3. godkjenne kjøp av eiendom finansiert ved salgsinntekter, innsparte midler eller midler fra reguleringsfondet for inntil 300 mill. kroner totalt, ut over bevilgningen på kap. 2445 Statsbygg, post 49.
4. korrigere Statsbyggs balanse i de tilfellene hvor prosjekterings- og investeringsmidler ført på kap. 2445 Statsbygg blir overført til andre budsjettkapitler eller prosjektene ikke blir realisert.

XI

Fullmakt til postering mot mellomværendet med statskassen

Stortinget samtykker i at Kommunal- og moderniseringsdepartementet i 2021 kan gi Statsbygg fullmakt til å:

1. foreta posteringer til og fra reguleringsfondet som del av mellomværendet med statskassen.
2. føre inn- og utbetalinger knyttet til bruksavhengige driftskostnader og tilleggsavtaler mot mellomværendet med statskassen.
3. føre utlegg som skal viderefaktureres kunde og tilhørende innbetalinger mot mellomværendet med statskassen.
4. føre innbetalinger knyttet til delfinansiering av investeringsprosjekter fra oppdragsgiver mot mellomværendet med statskassen. Innbetalingene nettoføres på investeringspostene i takt med når investeringskostnadene påløper.

XII

Fullmakt til overskridelse

Stortinget samtykker i at Statsministerens kontor i 2021 kan overskride bevilgningen på kap. 21 Statsrådet, post 1 Driftsutgifter, for å iverksette nødvendige sikkerhetstiltak for regjeringen.

B.

Rammeområde 6**(Innvandring, regional utvikling og bolig)**

I

På statsbudsjettet for 2021 bevilges under:

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
Utgifter				
290		Integrerings- og mangfoldsdirektoratet		
	1	Driftsutgifter	305 591 000	
291		Bosetting av flyktninger og tiltak for innvandrere		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	70 004 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	55 029 000	
	50	Norges forskningsråd.....	7 397 000	
	60	Integreringstilskudd, <i>kan overføres</i>	6 035 134 000	
	61	Særskilt tilskudd ved bosetting av enslige, mindreårige flyktninger, <i>overslagsbevilgning</i>	992 285 000	
	62	Kommunale innvandreriltak.....	250 006 000	
	70	Bosettingsordningen og integreringstilskudd, oppfølging...	2 357 000	
	71	Tilskudd til integreringsarbeid i regi av sivilsamfunn og frivillige organisasjoner	173 748 000	
	72	Statsautorisasjonsordningen for tolker mv.....	16 992 000	
	73	Tilskudd	31 258 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
292		Opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne i innvandrere		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	82 343 000	
	22	Prøver i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere.....	32 463 000	
	60	Tilskudd til opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere.....	1 060 508 000	
	61	Kompetansekartlegging i mottak før bosetting	546 000	
490		Utlendingsdirektoratet		
	1	Driftsutgifter	1 062 635 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, asylmottak.....	575 789 000	
	22	Spesielle driftsutgifter, tolk og oversettelse	13 845 000	
	23	Spesielle driftsutgifter, kunnskapsutvikling, <i>kan overføres</i>	4 751 000	
	45	Større utstysanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	56 199 000	
	60	Tilskudd til vertskommuner for asylmottak.....	149 329 000	
	70	Stønader til beboere i asylmottak.....	50 800 000	
	71	Tilskudd til aktivitetstilbud for barn i asylmottak, og veiledning for au pairer.....	8 480 000	
	72	Internasjonalt migrasjonsarbeid, og assistert retur og reintegrering i hjemlandet, <i>kan overføres</i>	51 205 000	
	73	Beskyttelse til flyktninger utenfor Norge mv., støttetiltak, <i>kan nyttes under kap. 291, post 60</i>	18 448 000	
	74	Internasjonale forpliktelser, kontingenter mv., <i>kan overføres</i> v	55 400 000	
	75	Reiseutgifter for flyktninger til og fra utlandet, <i>kan overføres</i>	35 047 000	
491		Utlendingsnemnda		
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 21</i>	278 275 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, nemndbehandling, <i>kan nyttes under post 1</i>	15 881 000	
500		Kommunal- og moderniseringsdepartementet		
	1	Driftsutgifter	415 069 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 70</i>	83 138 000	
	23	Husleie for fellesarealer m.m.....	118 332 000	
	25	Nytt regjeringskvartal, <i>kan overføres</i>	4 115 000	
	27	Felles IKT-løsning, <i>kan overføres</i>	66 362 000	
	50	Forskningsprogrammer.....	53 253 000	
	70	Diverse formål, <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	3 090 000	
553		Regional- og distriktsutvikling		
	61	Mobiliserende og kvalifiserende næringsutvikling	780 770 000	
	62	Kompetansepiloter, <i>kan overføres</i>	16 920 000	
	63	Interreg og Arktis 2030.....	104 548 000	
	65	Omstilling	99 046 000	
	74	Klynger og innovasjon	219 665 000	
	76	Nordisk og europeisk samarbeid, <i>kan overføres</i>	31 858 000	
554		Kompetansesenter for distriktsutvikling		
	1	Driftsutgifter	32 949 000	
	73	Merkur, <i>kan overføres</i>	61 310 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
560		Samiske formål		
	50	Samisk språk, kultur og samfunnsliv.....	539 013 000	
	51	Divvun.....	7 621 000	
	55	Samisk høgscole.....	5 502 000	
563		Internasjonalt reindriftssenter		
	1	Driftsutgifter.....	6 258 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	2 861 000	
567		Nasjonale minoriteter		
	22	Kollektiv oppreisning til norske rom mv.....	1 135 000	
	60	Rom, <i>kan overføres</i>	3 729 000	
	70	Nasjonale minoriteter.....	7 989 000	
	72	Det Mosaiske Trossamfund.....	9 480 000	
	73	Kvensk språk og kultur.....	10 836 000	
	74	Kultur- og ressursenter for norske rom.....	14 473 000	
	75	Romanifolket/taterne, <i>kan overføres</i>	5 188 000	
581		Bolig- og bomiljøtiltak		
	70	Bostøtte, <i>overslagsbevilgning</i>	3 044 608 000	
	76	Utleieboliger, <i>kan overføres</i>	239 727 000	
	78	Boligsosiale tiltak, <i>kan overføres</i>	11 588 000	
	79	Heis og tilstandsvurdering, <i>kan overføres</i>	50 480 000	
585		Husleietvistutvalget		
	1	Driftsutgifter.....	35 933 000	
587		Direktoratet for byggkvalitet		
	1	Driftsutgifter.....	103 618 000	
	22	Kunnskapsutvikling og informasjonsformidling.....	43 779 000	
590		Planlegging og byutvikling		
	65	Områdesatsing i byer, <i>kan overføres</i>	65 195 000	
	72	Bolig- og områdeutvikling i byer, <i>kan overføres</i>	20 160 000	
	81	Kompetansetiltak, <i>kan overføres</i>	6 910 000	
595		Statens kartverk		
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 21 og 45</i>	916 328 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 1 og 45</i>	267 332 000	
	30	Geodesiobservatoriet, <i>kan overføres</i>	17 161 000	
2412		Husbanken		
	1	Driftsutgifter.....	362 066 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	11 270 000	
	45	Større utstysanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	72 541 000	
	71	Tap på lån.....	11 000 000	
	72	Rentestøtte.....	2 100 000	
Totale utgifter				19 478 051 000

Inntekter

3291		Bosetting av flyktninger og tiltak for innvandrere		
	4	Tilskudd til integreringsprosjekter i asylmottak i regi av frivillige organisasjoner, ODA-godkjente utgifter.....	11 582 000	
3292		Opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere.....		
	1	Norskopplæring i mottak, ODA-godkjente utgifter.....	21 151 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
3490		Utlendingsdirektoratet		
	1	Assistert retur fra Norge for asylsøkere med avslag, ODA-godkjente utgifter.....	1 170 000	
	3	Reiseutgifter for flyktninger til og fra utlandet, ODA-godkjente utgifter.....	49 924 000	
	4	Asylmottak, ODA-godkjente utgifter	264 656 000	
	5	Refusjonsinntekter.....	4 616 000	
	6	Beskyttelse til flyktninger utenfor Norge mv., ODA-godkjente utgifter	22 624 000	
	7	Tolk og oversettelse, ODA-godkjente utgifter.....	13 191 000	
	8	Internasjonalt migrasjonsarbeid og reintegrering i hjemlandet, ODA-godkjente utgifter.....	26 783 000	
3563		Internasjonalt reindriftssenter		
	2	Diverse inntekter	2 861 000	
3585		Husleietvistutvalget		
	1	Gebyrer	1 820 000	
3587		Direktoratet for byggkvalitet		
	1	Diverse inntekter	110 000	
	4	Gebyrer	38 959 000	
3595		Statens kartverk		
	1	Gebyrinntekter tinglysing.....	447 300 000	
	2	Salg og abonnement m.m.....	161 925 000	
	3	Samfinansiering.....	210 562 000	
5312		Husbanken		
	1	Gebyrer m.m.....	10 135 000	
	11	Diverse inntekter	76 368 000	
5615		Husbanken		
	80	Renter	1 820 000 000	
Totale inntekter				3 185 737 000

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Kunnskapsdepartementet i 2021 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 290 post 1	kap. 3290 post 1

Merinntekt som gir grunnlag for overskridelse, skal også dekke merverdiavgift knyttet til overskridelsen, og berører derfor også kap. 1633 post 1 for de statlige forvaltningsorganene som inngår i nettoordningen for merverdiavgift.

Merinntekter og eventuelle mindreinntekter tas med i beregningen av overføring av ubrukt bevilgning til neste år.

III

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Justis- og beredskapsdepartementet i 2021 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 490 post 1	kap. 3490 post 5
kap. 491 post 1	kap. 3491 post 1

Merinntekt som gir grunnlag for overskridelse, skal også dekke merverdiavgift knyttet til overskridelsen, og berører derfor også kap. 1633 post 1 for de statlige forvaltningsorganene som inngår i nettoordningen for merverdiavgift.

Merinntekter og eventuelle mindreinntekter tas med i beregningen av overføring av ubrukt bevilgning til neste år.

IV

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Justis- og beredskapsdepartementet i 2021 kan gi tilsagn om støtte ut over gitte bevilgninger på kap. 490 Utlendingsdirektoratet, post 72 Internasjonalt migrasjonsarbeid, og assistert retur og reintegrering i hjemlandet, kan overføres, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger 50 mill. kroner.

V

Innkvartering av utlendinger som søker beskyttelse

Stortinget samtykker i at Justis- og beredskapsdepartementet i 2021 kan inngå avtaler med varighet ut over 2021 om midlertidig drift av innkvartering for utlendinger som søker beskyttelse i Norge. Dersom behovet for innkvartering av asylsøkere og flyktninger blir større enn forutsatt i statsbudsjettet for 2021 eller det oppstår behov for å gjennomføre tiltak for forsvarlig innkvartering ut over det som der er lagt til grunn, samtykker Stortinget i at Justis- og beredskapsdepartementet kan øke innkvarteringskapasiteten eller iverksette nødvendige tiltak, selv om dette medfører et bevilgningsmessig merbehov over kap. 490 Utlendingsdirektoratet, post 21 Spesielle driftsutgifter, asylmottak, post 60 Tilskudd til vertskommuner for asylmottak eller post 70 Stønader til beboere i asylmottak. Summen av overskridelser på postene kan ikke overstige 900 mill. kroner i 2021, og forpliktelsene ut over 2021 skal ikke overstige en samlet ramme på 1 mrd. kroner.

VI

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Kommunal- og moderniseringsdepartementet i 2021 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 500 post 1	kap. 3500 post 1
kap. 554 post 1	kap. 3554 post 1
kap. 563 post 21	kap. 3563 post 2
kap. 585 post 1	kap. 3585 post 1
kap. 587 post 1	kap. 3587 post 4
kap. 595 post 1	kap. 3595 postene 2 og 3
kap. 595 post 21	kap. 3595 postene 2 og 3
kap. 595 post 45	kap. 3595 post 4

Merinntekt som gir grunnlag for overskridelse, skal også dekke merverdiavgift knyttet til overskridelsen, og berører derfor også kap. 1633 post 1 for de statlige forvaltningsorganene som inngår i nettoordningen for merverdiavgift.

Merinntekter og eventuelle mindreinntekter tas med i beregningen av overføring av ubrukt bevilgning til neste år.

VII

Utsatt utgifts- og inntektsføring

Stortinget samtykker i at Kommunal- og moderniseringsdepartementet i 2021 kan gi Statens kartverk fullmakt til å plassere innbetalinger fra samfinansierte prosjekter på mellomværendet med statskassen. Inntektene vil bli rapportert til statsregnskapet på det tidspunkt utgiftene i de samfinansierte prosjektene

kommer til utbetaling og rapporteres til statsregnskapet.

VIII

Samfinansiering

Stortinget samtykker i at Kommunal- og moderniseringsdepartementet i 2021 kan gi Statens kartverk fullmakt til å sette i gang samfinansierte prosjekter før finansieringen i sin helhet er innbetalt til Statens kartverk, forutsatt at det er inngått en bindende avtale med betryggende sikkerhet om innbetaling mellom partene. Fullmakten begrenses oppad til 90 mill. kroner og gjelder utgifter ført på kap. 595 Statens kartverk, post 21 Spesielle driftsutgifter mot inntekter ført på kap. 3595 Statens kartverk, post 3 Samfinansiering.

IX

Bestillingsfullmakter

Stortinget samtykker i at Kommunal- og moderniseringsdepartementet i 2021 kan gi Statens kartverk fullmakt til å foreta bestillinger av kartgrunnlag ut over

gitt bevilgning under kap. 595 Statens kartverk, post 21 Spesielle driftsutgifter, men slik at rammen for nye bestillinger og gammelt ansvar ikke overstiger 70 mill. kroner.

X

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Kommunal- og moderniseringsdepartementet i 2021 kan gi tilsagn om tilskudd utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
567		Nasjonale minoriteter	
	74	Kultur- og ressurscenter for norske rom	4,1 mill. kroner
581		Bolig- og bomiljøtiltak	
	76	Utleieboliger	162,2 mill. kroner
	79	Heis og tilstandsvurdering	46,1 mill. kroner
590		Planlegging og byutvikling	
	72	Bolig- og områdeutvikling i byer	22,5 mill. kroner

XI

Tilskudd uten krav om tilbakebetaling

Stortinget samtykker i at Kommunal- og moderniseringsdepartementet i 2021 kan:

1. tildele midler til fylkeskommunene som tilskudd uten krav om tilbakebetaling under kap. 553 Regional- og distriktsutvikling, post 61 Mobiliserende og kvalifiserende næringsutvikling, post 62 Kompetansepiloter, post 63 Interreg og Arktis 2030 og post 65 Omstilling.
2. tildele midler til Innovasjon Norge og Forskningsrådet som tilskudd uten krav om tilbakebetaling under kap. 553 Regional- og distriktsutvikling, post 74 Klynger og innovasjon.

XII

Overføring av udisponert beløp

Stortinget samtykker i at Kommunal- og moderniseringsdepartementet gis fullmakt til å overføre udisponert beløp på kap. 567 Nasjonale minoriteter, post 75 Romanifolket/taterne fra 2021 til 2022.

XIII

Fullmakt til postering mot mellomværendet med statskassen

Stortinget samtykker i at Kommunal- og moderniseringsdepartementet i 2021 kan gi Husbanken fullmakt til å føre utbetalinger knyttet til utlegg i låne- og tilskuddsforvaltningen samt tilhørende refusjoner mot mellomværendet med statskassen.

C.

Rammeområde 18**(Rammeoverføringer til kommunesektoren mv.)**

I

På statsbudsjettet for 2021 bevilges under:

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
Utgifter				
571		Rammetilskudd til kommuner		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	33 334 000	
	60	Innbyggertilskudd	139 545 158 000	
	61	Distriktstilskudd Sør-Norge	808 012 000	
	62	Distriktstilskudd Nord-Norge	2 269 747 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
	64	Skjønnstilskudd, kan nyttes under kap. 572, post 64.....	2 525 000 000	
	65	Regionsentertilskudd.....	202 897 000	
	66	Veksttilskudd.....	190 848 000	
	67	Storbytilskudd.....	604 898 000	
572		Rammetilskudd til fylkeskommuner		
	60	Innbyggertilskudd.....	37 216 160 000	
	62	Nord-Norge-tilskudd.....	713 613 000	
	64	Skjønnstilskudd, kan nyttes under kap. 571, post 64.....	2 582 000 000	
573		Kommunestruktur		
	60	Kommunesammenslåing.....	53 200 000	
575		Ressurskrevende tjenester		
	60	Toppfinansieringsordning, <i>overslagsbevilgning</i>	11 023 904 000	
578		Valgdirektoratet		
	1	Driftsutgifter.....	111 265 000	
	70	Informasjonstiltak.....	5 537 000	
579		Valgutgifter		
	1	Driftsutgifter.....	11 789 000	
Totale utgifter				197 897 362 000

II

Stortinget ber regjeringen endre grensen for når små kommuner med høye utgifter til ressurskrevende tjenester kan motta tilskudd. Grensen for innbyggerbegrensningen endres til 3 200 innbyggere. Rammen økes til 55 mill. kroner. Inndekning er tilsvarende reduksjon i rammen for skjønnsmidler.

III

Stortinget ber regjeringen sørge for at videreføringen av ekstrabevilgningen til fergefylkene innrettes slik at en tredjedel fordeles etter fergekriteriene i kostnadsnøkkelen og to tredjedeler fra fergesamband som har tatt i bruk el-ferger per 2020.

Presidenten: Bak innstillinga står regjeringspartia og Framstegspartiet.

Arbeidarpartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Miljøpartiet Dei Grøne og Raudt har varsla at dei vil røysta imot.

Votering:

Tilrådinga frå komiteen vart vedteken med 46 mot 41 røyster.

(Voteringsutskrift kl. 19.12.41)

Vidare var tilrådd:

D.

Rammeuavhengige vedtak

I

Stortinget ber regjeringen legge frem en sak om digitalisering av offentlig sektor som sikrer løsninger for god offentlig forvaltning av data, med åpenhet og som desentraliserer langt mer av tjenestetilbudet enn det som er tilfelle i dag. Det må bygges opp digital kompetanse i det offentlige slik at fellesskapsløsninger ikke blir privatisert og det må utredes en offentlig skyløsning.

II

Stortinget ber regjeringen øke antallet trainee-stillinger for personer med funksjonsnedsettelse i statsforvaltningen.

III

Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med en sak som vurderer mulighetene for nedskaleringer og reduksjon i kostnader i det nye regjeringskvartalet. Det kan blant annet omfatte å beholde noen av dagens bygg, gjennomgå og vurdere sikkerhetskrav og ikke samle alle departementene på samme område.

IV

Stortinget ber regjeringen legge til grunn at lokaliseringen av et nytt nasjonalt kontor for Husleietvistutvalget, som skal behandle saker utenfor dagens kontorers virkeområde, lokaliseres utenfor de største pressområdene.

V

Stortinget ber regjeringen bruke handlingsrommet ved offentlige innkjøp til å stille høye miljøkrav, og utfordre byggebransjen til å utvikle nye, smarte rehabiliterings- eller nybygg-løsninger.

VI

Stortinget ber regjeringen utrede hvordan det kan 1) stilles høyere krav til bruk av materialer uten miljøgifter og lavest mulig klimagassutslipp, tydeligere krav til energieffektivisering og stimuleres til mer gjenvinning eller ombruk av byggematerialer, 2) etterspørres en kvalitet som tåler påkjenning fra både normal bruk og forventede endringer i klimaet, og 3) gjenbrukes mer av eksisterende bygningsmasse, herunder hva som skal utløse krav om gjenbruk, heller enn å rive og bygge nytt.»

VII

Stortinget ber regjeringen legge frem en stortingsmelding om vann- og avløpssektoren. Meldingen må behandle utfordringene i sektoren, hvilke sektorlover som kan samordnes, og hvordan staten og kommunene bedre kan samordne sin innsats for sikker håndtering av vann og avløp.

VIII

Stortinget ber regjeringen trappe opp arbeidet med å oppdatere kartbasene for stier og turruter og rapportere på dette arbeidet i revidert nasjonalbudsjett 2021.

IX

Stortinget ber regjeringen utrede hvordan Husbanken kan bidra til å løse utfordringer i boligmarkedet i distriktene, som mangel på variasjon i boliger og passende boliger for eldre og tilflyttende arbeidskraft.

X

Stortinget ber regjeringen utrede hvordan Husbanken kan være en pådriver for å utvikle nye modeller og arbeidsmetoder, for eksempel modeller for leie til eie, som bidrar til at de som står utenfor boligmarkedet, kommer innenfor.

XI

Stortinget ber regjeringen utrede hvordan kommunene kan regulere krav om bærekraftige/fossilfrie løsninger for oppvarming av bygg, samt hvilke insentiver som kan fremme omlegging fra fossile til fossilfrie løsninger.

XII

Stortinget ber regjeringen legge fram lovforslag om at kommunene får hjemmel til å kreve at skip benytter seg av landstrøm i havner der dette er installert, og kreve elektrifisering av installasjoner i nære sjøområder av hensyn til klimagassutslipp i tillatelse etter forureningsloven.

XIII

Stortinget ber regjeringen sikre at kommunene og fylkeskommunene blir kompensert for alle koronarelaterte økte utgifter og tapte skatteinntekter for 2020 så raskt som mulig i 2021.

XIV

Stortinget ber regjeringen avvikle forsøksordningen med statlig finansiering av eldreomsorgen.

XV

Stortinget ber regjeringen foreta en helhetlig gjennomgang av finansordningen for ressurskrevende tjenester og sikre at alle relevante kostnader kommunene har, som bl.a. følger av kvalitetsforskriften og tidlig utskrivning av pasienter, regnes med i grunnlaget for den kommunale egenandelen.

XVI

Stortinget ber regjeringen sikre at fylkesmannen ved behandling av klager knyttet til BPA gjør egne vurderinger av både assistansebehovet, lovgrunnlaget og alle forhold det blir klaget på.

Presidenten: Høgre, Framstegspartiet, Venstre og Kristeleg Folkeparti har varsla at dei vil røysta imot.

V o t e r i n g :

Tilrådinga frå komiteen vart med 43 mot 42 røyster ikkje vedteken.

(Voteringsutskrift kl. 19.13.05)

Votering i sak nr. 2, debattert 15. desember 2020

Innstilling fra finanskomiteen om Skatter, avgifter og toll 2021 (Innst. 3 S (2020–2021), jf. Prop. 1 LS (2020–2021), Prop. 1 LS Tillegg 1 (2020–2021), Prop. 1 S (2020–2021) og Prop. 1 S Tillegg 1 (2020–2021))

Presidenten: Under debatten er det sett fram i alt 33 forslag. Det er

- forslag nr. 1, frå Eigil Knutsen på vegner av Arbeidarpartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Miljøpartiet Dei Grøne og Raudt
- forslaga nr. 2–4, frå Eigil Knutsen på vegner av Arbeidarpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Miljøpartiet Dei Grøne og Raudt
- forslag nr. 5, frå Eigil Knutsen på vegner av Arbeidarpartiet og Raudt
- forslag nr. 6, frå Sigbjørn Gjelsvik på vegner av Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti
- forslag nr. 7, frå Sigbjørn Gjelsvik på vegner av Senterpartiet og Miljøpartiet Dei Grøne
- forslag nr. 18, frå Sigbjørn Gjelsvik på vegner av Senterpartiet
- forslaga nr. 8–17, frå Kari Elisabeth Kaski på vegner av Sosialistisk Venstreparti, Miljøpartiet Dei Grøne og Raudt
- forslaga nr. 19–23, frå Kari Elisabeth Kaski på vegner av Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet Dei Grøne
- forslag nr. 24, frå Kari Elisabeth Kaski på vegner av Sosialistisk Venstreparti og Raudt
- forslaga nr. 26 og 27, frå Kari Elisabeth Kaski på vegner av Sosialistisk Venstreparti
- forslag nr. 25, frå Per Espen Stoknes på vegner av Miljøpartiet Dei Grøne og Raudt
- forslaga nr. 28 og 29, frå Per Espen Stoknes på vegner av Miljøpartiet Dei Grøne
- forslaga nr. 30–33, frå Bjørnar Moxnes på vegner av Raudt

Det vert votert over forslaga nr. 30–33, frå Raudt.

Forslag nr. 30 lyder:

«Stortinget ber regjeringen fjerne skjermingsfradraget for aksjeutbytte og komme tilbake til Stortinget med nødvendige forslag i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett 2021.»

Forslag nr. 31 lyder:

«Stortinget ber regjeringen innføre en midlertidig særskatt på 3 prosentpoeng på overskuddene til selskaper som driver med utleie av næringsseidom, etter modell av særskatten på overskuddet i finansselskaper, og snarest komme tilbake til Stortinget med forslag til en slik særskatt.»

Forslag nr. 32 lyder:

«Stortinget ber regjeringen innføre en midlertidig ekstraskatt på utbytte fra selskaper som har mottatt statlig krisehjelp under koronapandemien, og komme tilbake til Stortinget snarest med forslag til en slik skatt.»

Forslag nr. 33 lyder:

«Stortinget ber regjeringen fastsette i forskrift at utleier skal innvilge 10-30 pst. reduksjon i husleie for å motta innbetalinger fra bedrifter som mottar støtte gjennom tilskuddsordningen for foretak med stort omsetningsfall etter august 2020.»

V o t e r i n g :

Forslaga frå Raudt vart med 86 røyster mot 1 røyst ikkje vedtekne.

(Voteringsutskrift kl. 19.14.55)

Presidenten: Det vert votert over forslaga nr. 28 og 29, frå Miljøpartiet Dei Grøne.

Forslag nr. 28 lyder:

«Stortinget ber regjeringen utrede en produktionsavgift som gir både oppdrettere og kommuner insentiver til bruk av miljøvennlig nullutslippsteknologi ved at åpne anlegg betaler en høy avgift til staten, mens lukkede anlegg betaler en lavere avgift som går til kommunene.»

Forslag nr. 29 lyder:

«Stortinget ber regjeringen fjerne avgrensnin- gen på 30 dager for å kunne frita leasing og leie av el- biler og omsetning av elbilbatteri fra merverdiavgift og komme tilbake til Stortinget med forslag i revidert nasjonalbudsjett for 2021.»

Raudt har varsla støtte til forslaga.

V o t e r i n g :

Forslaga frå Miljøpartiet Dei Grøne vart med 85 mot 2 røyster ikkje vedtekne.

(Voteringsutskrift kl. 19.15.14)

Presidenten: Det vert votert over forslag nr. 27, frå Sosialistisk Venstreparti. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen i forbindelse med statsbudsjettet for 2021 fremme et forslag om en progressiv arveskatt med bunnfradrag på 5 mill. kroner og med laveste sats på 10 pst., med gradvis opptrapping til 50 pst. skatt på arv over 100 mill. kroner.»

V o t e r i n g :

Forslaget frå Sosialistisk Venstreparti vart med 82 mot 5 røyster ikkje vedteke.

(Voteringsutskrift kl. 19.15.31)

Presidenten: Det vert votert over forslag nr. 26, frå Sosialistisk Venstreparti. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen foreslå innskjerpin- ger i skatteutgiftene til gevinst ved salg av egen bolig

og fritidseiendom og utleie av egen bolig i forbindelse med statsbudsjettet for 2022.»

Raudt har varsla støtte til forslaget.

V o t e r i n g :

Forslaget frå Sosialistisk Venstreparti vart med 81 mot 6 røyster ikkje vedteke.

(Voteringsutskrift kl. 19.15.49)

Presidenten: Det vert votert over forslag nr. 25, frå Miljøpartiet Dei Grøne og Raudt. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen etablere modeller som gjør det mulig å skille ut varige driftsmidler som maskiner, inventar o.l. på balansesummen ved fastsettelse av formuesverdien av unoterte AS.»

V o t e r i n g :

Forslaget frå Miljøpartiet Dei Grøne og Raudt vart med 84 mot 2 røyster ikkje vedteke.

(Voteringsutskrift kl. 19.16.05)

Presidenten: Det vert votert over forslag nr. 24, frå Sosialistisk Venstreparti og Raudt. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen utrede om og hvordan flypassasjeravgiften kan differensieres til fordel for flyvninger på kortbanenettet og mellom Nord-Norge og Sør-Norge, og komme tilbake til dette i forbindelse med statsbudsjettet for 2022. Avgrensningen kan være på flyets vekt, etter geografi, varighet av reise med alternativ kollektivtransport, eller andre kriterier som ivaretar en skjerming av kortbanenettet og flyvninger mellom Nord-Norge og Sør-Norge.»

Arbeidarpartiet har varsla støtte til forslaget.

V o t e r i n g :

Forslaget frå Sosialistisk Venstreparti og Raudt vart med 55 mot 32 røyster ikkje vedteke.

(Voteringsutskrift kl. 19.16.24)

Presidenten: Det vert votert over forslaga nr. 19–23, frå Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet Dei Grøne.

Forslag nr. 19 lyder:

«Stortinget ber regjeringen utsette iverksetting av avgift på avfallsforbrenning inntil det er sikret at den ikke fører til eksport av utslipp, og det er utredet hvilke virksomheter som vil berøres av avgiften, og hvilke virkninger avgiften vil ha for berørte anlegg.»

Forslag nr. 20 lyder:

«Stortinget ber regjeringen avklare med ESA om det fortsatt kan gis nyanskaffede maskiner og andre driftsmidler i saldogrupper d forhøyet startav-

skrivning med 10 pst., og komme tilbake til Stortinget med et forslag om dette så snart som mulig.»

Forslag nr. 21 lyder:

«Stortinget ber regjeringen utrede en avgift på nitrogen i mineralgjødsel for å prise utslipp av lystgass, og komme tilbake til Stortinget med forslag om dette i statsbudsjettet for 2022.»

Forslag nr. 22 lyder:

«Stortinget ber regjeringen utrede en gjeninnføring av båtmotoravgiften med avgiftsfritak for elmotor og batteri, og komme tilbake til Stortinget med forslag til gjeninnføring i statsbudsjettet for 2022.»

Forslag nr. 23 lyder:

«Stortinget ber regjeringen utrede en omsetningsavgift på Oslo Børs eller andre former for beskatning av finansielle transaksjoner, og komme tilbake til Stortinget med dette ifm. med statsbudsjettet for 2022.»

Raudt har varsla støtte til forslaga.

V o t e r i n g :

Forslaga frå Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet Dei Grøne vart med 80 mot 7 røyster ikkje vedteke.

(Voteringsutskrift kl. 19.16.44)

Presidenten: Det vert votert over forslag nr. 18, frå Senterpartiet. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen utrede omfanget av tilpasninger til aksjonærmodellen og fritaksmetoden og komme tilbake til Stortinget i løpet av 2021 med et forslag med sikte på å motvirke utilsiktede tilpasninger.»

Raudt har varsla støtte til forslaget.

Arbeidarpartiet og Sosialistisk Venstreparti har varsla subsidiær støtte til forslaget.

V o t e r i n g :

Forslaget frå Senterpartiet vart med 45 mot 41 røyster ikkje vedteke.

(Voteringsutskrift kl. 19.17.05)

Presidenten: Det vert votert over forslaga nr. 9, 11, 12, 14 og 15, frå Sosialistisk Venstreparti, Miljøpartiet Dei Grøne og Raudt.

Forslag nr. 9 lyder:

«Stortinget ber regjeringen utrede merverdiavgift på restverdi for biler som selges i bruktmarkedet og som tidligere har ført all merverdiavgift til fradrag i mva.-regnskapet, for slik å bedre konkurransekraften til elbil i leasing, og legge frem et forslag om dette ifb. med statsbudsjettet for 2022.»

Forslag nr. 11 lyder:

«Stortinget ber regjeringen utrede og innføre engangsavgift på tunge lastebiler i løpet av 2021 og komme tilbake med forslag om dette i statsbudsjettet for 2022.»

Forslag nr. 12 lyder:

«Stortinget ber regjeringen utrede en omlegging av dokumentavgiften som sørger for at gjenbruk av deler av eksisterende bygg favoriseres i avgiftssystemet, og komme tilbake til Stortinget med et forslag til endring i forbindelse med statsbudsjettet for 2022.»

Forslag nr. 14 lyder:

«Stortinget ber regjeringen utrede avgifter eller andre virkemidler for å redusere utslippene av metan og NMVOC og andre utslipp fra petroleumssektoren, og komme tilbake til Stortinget med forslag i statsbudsjettet for 2022.»

Forslag nr. 15 lyder:

«Stortinget ber regjeringen utrede en avgift på bruk av torv i løpet av 2021 og komme tilbake til Stortinget med forslag om dette i statsbudsjettet for 2022.»

V o t e r i n g :

Forslaga frå Sosialistisk Venstreparti, Miljøpartiet Dei Grøne og Raudt vart med 80 mot 7 røyster ikkje vedtekne.

(Voteringsutskrift kl. 19.17.25)

Presidenten: Det vert votert over forslaga nr. 8, 10, 13, 16 og 17, frå Sosialistisk Venstreparti, Miljøpartiet Dei Grøne og Raudt.

Forslag nr. 8 lyder:

«Stortinget ber regjeringen utrede hvordan merverdiavgiftssystemet kan endres for å sikre at elbilens skattefordel sammenlignet med fossilbiler ved kjøp replikeres for leasing av biler, og komme tilbake til Stortinget med forslag i revidert nasjonalbudsjett for 2021.»

Forslag nr. 10 lyder:

«Stortinget ber regjeringen utrede avgiftsfritak for nullutslipps vare- og lastebiler i løpet av 2021 og komme tilbake med forslag om dette i statsbudsjettet for 2022.»

Forslag nr. 13 lyder:

«Stortinget ber regjeringen utrede virkemidler for å øke materialgjenvinningen av tekstiler, som for eksempel pant eller pris på tekstiler, og komme tilbake til Stortinget med forslag til virkemidler i statsbudsjettet for 2022.»

Forslag nr. 16 lyder:

«Stortinget ber regjeringen utrede en materialavgift på uttak av jomfruelige naturressurser og komme tilbake til Stortinget med forslag om dette i statsbudsjettet for 2022.»

Forslag nr. 17 lyder:

«Stortinget ber regjeringen utrede ulike avgiftsmodeller for fossil plast og plastemballasje og komme tilbake til Stortinget med forslag om dette i statsbudsjettet for 2022.»

Arbeidarpartiet har varsla støtte til forslaga.

V o t e r i n g :

Forslaga frå Sosialistisk Venstreparti, Miljøpartiet Dei Grøne og Raudt vart med 53 mot 33 røyster ikkje vedtekne.

(Voteringsutskrift kl. 19.17.46)

Presidenten: Det vert votert over forslag nr. 7, frå Senterpartiet og Miljøpartiet Dei Grøne. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen evaluere effekten av den foreslåtte avgiften på avfallsforbrenning i forbindelse med fremleggelsen av statsbudsjettet for 2022. Evalueringen skal inneholde klimaeffekten av avgiften og hvorvidt avgiften støtter opp om omlegging til mer sirkulær økonomi, samt effekt på arbeidsplasser og verdiskaping.»

Arbeidarpartiet og Raudt har varsla støtte til forslaget.

Sosialistisk Venstreparti har varsla subsidiær støtte til forslaget.

V o t e r i n g :

Forslaget frå Senterpartiet og Miljøpartiet Dei Grøne vart med 45 mot 42 røyster ikkje vedteke.

(Voteringsutskrift kl. 19.18.09)

Presidenten: Det vert votert over forslag nr. 6, frå Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen i dialog med drikkevarebransjen utforme en materialavgift som premierer bruk av fornybare og resirkulerte materialer, til erstatning for dagens emballasjeavgift og komme tilbake med forslag senest i forbindelse med statsbudsjettet for 2022. Konkurransedyktigheten til de produkter som i dag har fritak for avgift, må ikke reduseres.»

Arbeidarpartiet og Raudt har varsla støtte til forslaget.

V o t e r i n g :

Forslaget frå Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti vart med 45 mot 41 røyster ikkje vedteke.
(Voteringsutskrift kl. 19.18.29)

Presidenten: Det vert votert over forslag nr. 5, frå Arbeidarpartiet og Raudt. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen senest i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett for 2021 fremme et forslag om forbedringer i avgiften på forbrenningsanlegg slik at klimaeffekten forsterkes. Dette kan f.eks. dreie seg om en materialavgift eller en eksportavgift, slik som i Nederland.»

Sosialistisk Venstreparti har varsla subsidiær støtte til forslaget.

V o t e r i n g :

Forslaget frå Arbeidarpartiet og Raudt vart med 55 mot 31 røyster ikkje vedteke.
(Voteringsutskrift kl. 19.18.48)

Presidenten: Det vert votert over forslaga nr. 2–4, frå Arbeidarpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Miljøpartiet Dei Grøne og Raudt.

Forslag nr. 2 lyder:

«Stortinget ber regjeringen fremme et forslag om å fjerne ekstra skatt på lønn i finanssektoren og samtidig øke skatten på overskudd fra finansinstitusjoner tilsvarende for å dekke inn provenyrtapet.»

Forslag nr. 3 lyder:

«Stortinget ber regjeringen utrede en folkehelseavgift eller andre virkemidler som skaper insentiver til redusert sukkerinnhold i produkter, og som

Komiteen hadde tilrådd Stortinget å gjera følgjande

v e d t a k :

Rammeområde 21**Skatter, avgifter og toll****I**

På statsbudsjettet for 2021 bevilges under:

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
Inntekter				
5501		Skatter på formue og inntekt		
	70	Trinnskatt mv.	68 620 000 000	
	72	Fellesskatt mv. fra personlige skattytere.....	107 460 000 000	
	74	Selskapsskatter mv. fra upersonlige skattytere utenom petroleum.....	68 000 000 000	

ikke skaper uheldig konkurransevridning eller går på bekostning av omsetning i Norge og norsk næringsliv.»

Forslag nr. 4 lyder:

«Stortinget ber regjeringen utrede omfanget av tilpasninger til aksjonærmodellen og fritaksmetoden og komme tilbake til Stortinget i løpet av 2021 med et forslag med sikte på å fjerne utilsiktede tilpasninger. Utredningen må også vurdere alternativer til fritaksmetoden.»

V o t e r i n g :

Forslaga frå Arbeidarpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Miljøpartiet Dei Grøne og Raudt vart med 51 mot 35 røyster ikkje vedtekne.

(Voteringsutskrift kl. 19.19.34)

Presidenten: Det vert votert over forslag nr. 1, frå Arbeidarpartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Miljøpartiet Dei Grøne og Raudt. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen sikre at frikortbestemmelser hjemlet i landsomfattende tariffavtaler for ansatte og pensjonister i kollektivtrafikken fortsatt skal være skattefrie. Det samme gjelder personalbillett for ansatte og pensjonister i jernbanesektoren.»

V o t e r i n g :

Forslaget frå Arbeidarpartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Miljøpartiet Dei Grøne og Raudt vart med 45 mot 42 røyster ikkje vedteke.

(Voteringsutskrift kl. 19.19.55)

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
	75	Formuesskatt.....	2 585 000 000	
	76	Kildeskatt på utbytte	5 410 000 000	
	77	Kildeskatt på rentebetalinger	40 000 000	
	78	Kildeskatt på royaltybetalinger.....	5 000 000	
	79	Kildeskatt på leiebetalinger for visse fysiske eiendeler.....	100 000 000	
5502		Finansskatt		
	70	Skatt på lønn	2 170 000 000	
	71	Skatt på overskudd.....	2 560 000 000	
5507		Skatt og avgift på utvinning av petroleum		
	71	Ordinær skatt på formue og inntekt	8 900 000 000	
	72	Særskatt på oljeinntekter.....	-600 000 000	
	74	Arealavgift mv.	1 600 000 000	
5508		Avgift på utslipp av CO ₂ i petroleumsvirksomhet på kontinentalsokkelen		
	70	CO ₂ -avgift i petroleumsvirksomheten på kontinentalsokkelen.....	6 000 000 000	
5509		Avgift på utslipp av NO _x i petroleumsvirksomheten på kontinentalsokkelen		
	70	Avgift.....	1 000 000	
5511		Tollinntekter		
	70	Toll.....	3 200 000 000	
	71	Auksjonsinntekter fra tollkvoter	235 000 000	
5521		Merverdiavgift		
	70	Merverdiavgift	324 637 100 000	
5526		Avgift på alkohol		
	70	Avgift på alkohol.....	13 190 000 000	
5531		Avgift på tobakkvarer mv.		
	70	Avgift på tobakkvarer mv.....	6 375 000 000	
5536		Avgift på motorvogner mv.		
	71	Engangsavgift	9 490 000 000	
	72	Trafikkforsikringsavgift.....	9 500 000 000	
	73	Vektårsavgift	360 000 000	
	75	Omregistreringsavgift.....	1 425 000 000	
5538		Veibruksavgift på drivstoff		
	70	Veibruksavgift på bensin	4 050 000 000	
	71	Veibruksavgift på autodiesel	9 100 000 000	
	72	Veibruksavgift på naturgass og LPG	13 000 000	
5541		Avgift på elektrisk kraft		
	70	Avgift på elektrisk kraft	11 402 000 000	
5542		Avgift på mineralolje mv.		
	70	Grunnavgift på mineralolje mv.	1 740 000 000	
	71	Avgift på smøreolje mv.	125 000 000	
5543		Miljøavgift på mineralske produkter mv.		
	70	CO ₂ -avgift	8 667 000 000	
	71	Svovelavgift	2 000 000	
5546		Avgift på forbrenning av avfall		
	70	CO ₂ -avgift	110 000 000	
5547		Avgift på helse- og miljøskadelige kjemikalier		
	71	Tetrakloreten (PER)	1 000 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
5548		Miljøavgift på visse klimagasser		
	70	Avgift på hydrofluorkarboner (HFK) og perfluorkarboner (PFK).....	335 000 000	
5549		Avgift på utslipp av NO _x		
	70	Avgift på utslipp av NO _x	60 000 000	
5550		Miljøavgift på plantevernmidler		
	70	Miljøavgift på plantevernmidler	65 000 000	
5551		Avgifter knyttet til mineralvirksomhet		
	70	Avgift knyttet til andre undersjøiske naturforekomster enn petroleum.....	1 000 000	
	71	Årsavgift knyttet til mineraler.....	2 000 000	
5555		Avgift på sjokolade- og sukkervarer mv.		
	70	Avgift på sjokolade- og sukkervarer mv.	125 000 000	
5556		Avgift på alkoholfrie drikkevarer mv.		
	70	Avgift på alkoholfrie drikkevarer mv.....	1 215 000 000	
5557		Avgift på sukker mv.		
	70	Avgift på sukker mv.....	200 000 000	
5559		Avgift på drikkevareemballasje		
	70	Grunnavgift på engangsemballasje	2 200 000 000	
	71	Miljøavgift på kartong.....	55 000 000	
	72	Miljøavgift på plast	30 000 000	
	73	Miljøavgift på metall.....	5 000 000	
	74	Miljøavgift på glass	90 000 000	
5565		Dokumentavgift		
	70	Dokumentavgift.....	11 680 000 000	
5568		Sektoravgifter under Kulturdepartementet		
	71	Årsavgift - stiftelser	23 950 000	
	73	Refusjon - Norsk Rikstoto og Norsk Tipping AS	46 600 000	
	74	Avgift - forhåndskontroll av kinofilm	4 700 000	
	75	Kino- og videogramavgift	32 000 000	
5570		Sektoravgifter under Kommunal- og moderniseringsdepartementet		
	70	Sektoravgifter Nasjonal kommunikasjonsmyndighet.....	242 923 000	
5571		Sektoravgifter under Arbeids- og sosialdepartementet		
	70	Petroleumstilsynet - sektoravgift.....	122 130 000	
5572		Sektoravgifter under Helse- og omsorgsdepartementet		
	70	Legemiddeldetaljistavgift	67 485 000	
	72	Avgift utsalgssteder utenom apotek.....	5 800 000	
	73	Legemiddelleverandøragift.....	220 000 000	
	74	Tilsynsavgift	3 770 000	
	75	Sektoravgift tobakk.....	26 000 000	
5574		Sektoravgifter under Nærings- og fiskeridepartementet		
	71	Avgifter immaterielle rettigheter.....	161 500 000	
	72	Kontroll- og tilsynsavgift akvakultur.....	33 100 000	
	73	Årsavgift Merkeregisteret.....	8 550 000	
	74	Fiskeriforskningsavgift.....	323 733 000	
	75	Tilsynsavgift Justervesenet	46 650 000	
	76	Kontrollavgift fiskeflåten	42 000 000	
5576		Sektoravgifter under Landbruks- og matdepartementet		
	70	Forskningsavgift på landbruksprodukter	169 830 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
	72	Jeger- og fellingsavgifter.....	82 780 000	
5577		Sektoravgifter under Samferdselsdepartementet		
	74	Sektoravgifter Kystverket	798 915 000	
5578		Sektoravgifter under Klima- og miljødepartementet		
	70	Sektoravgifter under Svalbards miljøvernfond	20 670 000	
	72	Fiskeravgifter	18 254 000	
	73	Påslag på nettariiffen til Klima- og energifondet	690 000 000	
5580		Sektoravgifter under Finansdepartementet		
	70	Finanstilsynet, bidrag fra tilsynsenhetene.....	452 810 000	
5582		Sektoravgifter under Olje- og energidepartementet		
	71	Konsesjonsavgifter fra vannkraftutbygging	172 700 000	
	72	Beredskapstilsyn og tilsyn med damsikkerhet	57 000 000	
5583		Særskilte avgifter mv. i bruk av frekvenser		
	70	Avgift på frekvenser mv.....	273 000 000	
5700		Folketrygdens inntekter		
	71	Trygdeavgift	155 130 000 000	
	72	Arbeidsgiveravgift	203 390 000 000	
		Totale inntekter		1 055 202 950 000

II

Storingsvedtak om skatt av inntekt og formue mv. for inntektsåret 2021 (Stortingets skattevedtak)

Kapittel 1 – Generelt

§ 1-1 Vedtakets anvendelsesområde

Dette vedtaket gjelder utskrivning av skatt på inntekt og formue for inntektsåret 2021. Vedtaket legges også til grunn for utskrivning av forskudd på skatt for inntektsåret 2021 etter reglene i skattebetalingsloven kapittel 4 til 6.

Sammen med bestemmelsene om forskudd på skatt i skattebetalingsloven gjelder dette vedtaket også når skatteplikt utelukkende følger av lov om skattlegging av undersjøiske petroleumsforekomster mv. og skattyteren ikke skal svare terminskatt etter samme lov § 7.

§ 1-2 Forholdet til skattelovgivningen

Så langt dette vedtak ikke bestemmer noe annet, legges lovgivningen om skatt på formue og inntekt til grunn ved anvendelsen av vedtaket.

Kapittel 2 – Formuesskatt til staten og kommunene

§ 2-1 Formuesskatt til staten – personlig skattyter og dødsbo

Personlig skattyter og dødsbo svarer formuesskatt til staten av den delen av skattyterens samlede antatte formue som overstiger 1 500 000 kroner. Satsen skal være 0,15 pst.

Ektefeller som skattlegges under ett for begge formue, jf. skatteloven § 2-10, svarer formuesskatt til staten av den delen av ektefellenes samlede antatte

formue som overstiger 3 000 000 kroner. Satsen skal være 0,15 pst.

§ 2-2 Formuesskatt til staten – upersonlig skattyter

Selskaper og innretninger som nevnt i skatteloven § 2-36 annet ledd, og som ikke er fritatt for formuesskatteplikt etter skatteloven kapittel 2, svarer formuesskatt til staten med 0,15 pst. Formue under 10 000 kroner er skattefri.

§ 2-3 Formuesskatt til kommunene

Det svares formuesskatt til kommunen dersom skattyter ikke er fritatt for slik skatteplikt etter skatteloven kapittel 2. Skattyter som har krav på personfradrag etter skatteloven § 15-4, skal ha et fradrag i formuen på 1 500 000 kroner. For ektefeller som skattlegges under ett for begge formue, jf. skatteloven § 2-10, skal fradraget være 3 000 000 kroner. Når skattyter har formue i flere kommuner, fordeles fradraget etter reglene i skatteloven § 4-30 første og annet ledd. Satsen for formuesskatt til kommunene må ikke være høyere enn 0,7 pst. Maksimumssatsen gjelder når ikke lavere sats er vedtatt av kommunen.

Kapittel 3 – Inntektsskatt til staten, kommunene og fylkeskommunene

§ 3-1 Trinnskatt

Personlig skattyter i klasse 0 og 1 skal av personinntekt fastsatt etter skatteloven kapittel 12, svare trinnskatt til staten med

- 1,7 pst. for den delen av inntekten som overstiger 184 800 kroner,

- 4,0 pst. for den delen av inntekten som overstiger 260 100 kroner,
- 13,2 pst. for den delen av inntekten som overstiger 651 250 kroner, og
- 16,2 pst. for den delen av inntekten som overstiger 1 021 550 kroner.

For personlig skattyter i Troms og Finnmark fylke, med unntak av skattytere i kommunene Balsfjord, Bardu, Dyrøy, Gratangen, Harstad, Ibestad, Kvæfjord, Lavangen, Målselv, Salangen, Senja, Sørreisa, Tjeldsund og Tromsø, skal satsen etter første ledd tredje strekpunkt likevel være 11,2 pst.

Dersom skattyter er bosatt i riket bare en del av året, nedsettes beløpene i første og annet ledd forholdsmessig under hensyn til det antall hele eller påbegynte måneder av året han har vært bosatt her. Tilsvarende gjelder for skattyter som ikke er bosatt i riket, men som plikter å svare skatt etter skatteloven § 2-3 første og annet ledd eller lov om skattlegging av undersjøiske petroleumforekomster mv.

§ 3-2 Fellesskatt

Enhver som plikter å betale inntektsskatt til kommunen etter skatteloven, skal betale fellesskatt til staten. Fellesskatten skal beregnes på samme grunnlag som inntektsskatten til kommunene.

Satsen for fellesskatt skal være:

- For personlig skattepliktig og dødsbo i Troms og Finnmark fylke, med unntak av skattepliktig og dødsbo i kommunene Balsfjord, Bardu, Dyrøy, Gratangen, Harstad, Ibestad, Kvæfjord, Lavangen, Målselv, Salangen, Senja, Sørreisa, Tjeldsund og Tromsø: 3,65 pst.
- For personlig skattepliktig og dødsbo ellers: 7,15 pst.

§ 3-3 Skatt til staten

Selskaper og innretninger som nevnt i skatteloven § 2-36 annet ledd, svarer skatt til staten med 22 pst. av inntekten.

Selskap og innretninger som nevnt i første ledd og som svarer finansskatt på lønn, jf. folketrygdloven § 23-2 a, svarer skatt til staten med 25 pst. av inntekten.

§ 3-4 Skatt på grunnrenteinntekt i kraftforetak

Av grunnrenteinntekt i vannkraftverk fastsatt i medhold av skatteloven § 18-3 svares grunnrenteskatt til staten med 37 pst.

§ 3-5 Skatt til staten for person bosatt og selskap hjemmehørende i utlandet

Skattyter som nevnt i skatteloven § 2-3 første ledd bokstav h, skal i tillegg til å svare skatt etter bestemmel-

sene foran i dette vedtaket svare skatt til staten med 22 pst. av inntekten.

Person som ikke har bopel i riket, men som mottar lønn av den norske stat, skal av denne inntekt svare fellesskatt til staten etter satsen for personlig skattyter og dødsbo i dette vedtaket § 3-2 annet ledd annet strekpunkt, samt trinnskatt som nevnt i § 3-1 første ledd. Bestemmelsene i skatteloven § 16-20 til § 16-29 gjelder tilsvarende for skattytere som nevnt i dette ledd.

Av aksjeutbytte som utdeles til aksjonær som er hjemmehørende i utlandet, svares skatt til staten med 25 pst. eller i tilfelle den sats som følger av skatteavtale med fremmed stat. Det samme gjelder renter på grunnfondsbevis som utdeles til skattyter hjemmehørende i utlandet.

Person som nevnt i skatteloven § 2-3 fjerde ledd, skal av personinntekt fastsatt etter skatteloven kapittel 12 svare skatt til staten med 15 pst. av inntekten. Dersom vedkommende gis fradrag etter skatteloven § 6-71, svares skatt til staten etter skattesatsene som følger av §§ 3-1, 3-2 og 3-8.

Av inntekt etter bestemmelsene i skatteloven §§ 10-80 og 10-81 skal skattyter som nevnt i skatteloven § 2-3 første ledd bokstav i og j, svare skatt til staten med 15 pst. eller i tilfelle den lavere sats som følger av skatteavtale med fremmed stat.

§ 3-6 Skatt til staten på honorar til utenlandske artister mv.

Skattepliktig etter lov om skatt på honorar til utenlandske artister mv. skal svare skatt til staten med 15 pst. av inntekten.

§ 3-7 Skattesats for utbetalinger fra individuell pensjonsavtale til bo

Skattesatsen for utbetaling fra individuell pensjonsavtale og etter innskuddspensjonsloven til bo, som omhandlet i skatteloven § 5-40 fjerde ledd, skal være 45 pst.

§ 3-8 Inntektsskatt til kommunene og fylkeskommunene

Den fylkeskommunale inntektsskattøren for personlige skattytere og dødsbo skal være maksimum 2,70 pst. Den kommunale inntektsskattøren for personlige skattytere og dødsbo skal være maksimum 12,15 pst.

Maksimumssatsene skal gjelde med mindre fylkestinget eller kommunestyret vedtar lavere satser.

§ 3-9 Skatt til staten for personer bosatt i utlandet

Skattyter som skattlegges etter reglene i skatteloven kapittel 19, svarer skatt til staten med 25 pst. av inntekten. Dersom det følger av lov 28. juni 1997 nr. 19 om folketrygd § 23-3 annet ledd nr. 1 bokstav c, trygde-

avtaler med andre land eller forordning (EF) nr. 883/2004 at skattyter ikke skal betale trygdeavgift til Norge eller bare skal betale trygdeavgift med lav sats, skal skattesatsen etter første punktum reduseres tilsvarende.

Kapittel 4 – Skatt etter lov om skattlegging av undersjøiske petroleumforekomster mv.

§ 4-1 Ordinære skatter

Skattyter som har formue knyttet til eller inntekt vunnet ved petroleumsutvinning og rørledningstransport, jf. § 2 annet ledd i lov om skattlegging av undersjøiske petroleumforekomster mv., skal av slik formue og inntekt, i tillegg til de skatter som følger av bestemmelsene foran, svare skatt til staten etter reglene og satsene nedenfor. Det samme gjelder når skatteplikten utelukkende følger av nevnte lov.

Av formue som tilhører andre skattytere enn selskaper, svares skatt med 0,7 pst.

Av inntekt svares skatt med 22 pst., med mindre det skal svares skatt på inntekten etter dette vedtaket § 3-3. Skatten blir å utligne i samsvar med bestemmelsene i lov om skattlegging av undersjøiske petroleumforekomster mv.

§ 4-2 Særskatt

Av inntekt vunnet ved petroleumsutvinning, behandling og rørledningstransport som nevnt i lov om skattlegging av undersjøiske petroleumforekomster mv. § 5, skal det svares særskatt med 56 pst.

§ 4-3 Terminskatt

Terminskatt for inntektsåret 2021 skrives ut og betales i samsvar med lov om skattlegging av undersjøiske petroleumforekomster mv. § 7. Ved utskrivningen av terminskatt benyttes satsene ovenfor.

§ 4-4 Utbytte utdelt til utenlandsk eierselskap

Det svares ikke skatt av aksjeutbytte som utdeles fra i riket hjemmehørende aksjeselskap og allmennaksjeselskap som er skattepliktig etter lov om skattlegging av undersjøiske petroleumforekomster mv. § 5, til selskap hjemmehørende i utlandet som direkte eier minst 25 pst. av kapitalen i det utdelende selskap. Dersom det i riket hjemmehørende selskap også har inntekt som ikke er skattepliktig etter lov om skattlegging av undersjøiske petroleumforekomster mv. § 5, svares skatt til staten etter de alminnelige regler for aksjeutbytte som fordeles til slik inntekt. Aksjeutbytte fordeles mellom særskattepliktig inntekt og annen inntekt på grunnlag av alminnelig inntekt fratrukket skatter for henholdsvis særskattepliktig inntekt og annen inntekt.

Kapittel 5 – Tonnasjeskatt

§ 5-1 Tonnasjeskatt

Aksjeselskap, allmennaksjeselskap og tilsvarende selskap hjemmehørende i annen EØS-stat som nevnt i skatteloven § 8-10, skal svare tonnasjeskatt, jf. skatteloven § 8-16, etter følgende sats:

- 90 øre per dag per 100 nettotonn for de første 1 000 nettotonn, deretter
- 18 kroner per dag per 1 000 nettotonn opp til 10 000 nettotonn, deretter
- 12 kroner per dag per 1 000 nettotonn opp til 25 000 nettotonn, deretter
- 6 kroner per dag per 1 000 nettotonn.

Satsene i første ledd kan reduseres etter nærmere bestemmelser fastsatt av departementet, jf. skatteloven § 8-16 første ledd.

Kapittel 6 – Særlige bestemmelser om skattegrunnlag, beløpsgrenser og sats mv.

§ 6-1 Minstefradrag

Minstefradrag i lønnsinntekt mv. etter skatteloven § 6-32 første ledd bokstav a skal ikke settes lavere enn 31 800 kroner, og ikke høyere enn 106 750 kroner.

Minstefradrag i pensjonsinntekt etter skatteloven § 6-32 første ledd bokstav b skal ikke settes lavere enn 4 000 kroner, og ikke høyere enn 88 700 kroner.

§ 6-2 Foreldrefradrag

Fradrag beregnet etter skatteloven § 6-48 skal ikke settes høyere enn 25 000 kroner for ett barn. Fradragsgrensen økes med inntil 15 000 kroner for hvert ytterligere barn.

§ 6-3 Personfradrag

Fradrag etter skatteloven § 15-4 er 52 450 kroner i klasse 1.

§ 6-4 Skattebegrensning ved lav alminnelig inntekt

Beløpsgrensene som nevnt i skatteloven § 17-1 første ledd skal være 147 450 kroner for enslige og 135 550 kroner for hver ektefelle. Beløpsgrensen er 271 100 kroner for ektepar og samboere som ved skattebegrensningen får inntekten fastsatt under ett etter skatteloven § 17-2 annet ledd.

§ 6-5 Skattefradrag for pensjonsinntekt

Fradraget som nevnt i skatteloven § 16-1 første ledd skal være 32 620 kroner.

Beløpsgrensene som nevnt i skatteloven § 16-1 tredje ledd skal være 206 050 kroner i trinn 1 og 310 700 kroner i trinn 2.

§ 6-6 Særfradrag for enslige forsørgere

Frdrag etter skatteloven § 6-80 er 4 317 kroner pr. påbegynt måned.

Kapittel 7 – Forskriftskompetanse mv.

§ 7-1 Forskriftsfullmakt til gjennomføring og utfylling

Departementet kan gi forskrift til gjennomføring og utfylling av bestemmelsene i dette vedtak.

§ 7-2 Adgang til å fravike reglene i vedtaket

Reglene i dette vedtaket kan fravikes på vilkår som nevnt i skattebetalingsloven § 4-8.

III

Stortingsvedtak om fastsetting av avgifter mv. til folketrygden for 2021

For inntektsåret 2021 svares folketrygdavgifter etter følgende regler og sats, jf. lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd kapittel 23:

Arbeidsgiveravgift

§ 1 Beregning av avgift og regler om soneplassering

(1) Arbeidsgiveravgift beregnes som hovedregel etter satsen som gjelder i den sonen hvor arbeidsgiver anses å drive virksomhet. Det kan likevel ikke benyttes redusert sats når arbeidsgiver har virksomhet innenfor nærmere angitte sektorer eller når arbeidsgiver er i økonomiske vanskeligheter, jf. § 4 og § 3 annet ledd.

(2) Et foretak som er arbeidsgiver, anses å drive virksomhet i den kommunen hvor foretaket skal være registrert etter enhetsregisterloven. En privatperson som er arbeidsgiver, anses å drive virksomhet i den kommunen hvor vedkommende er bosatt ifølge folkeregisteret.

(3) Dersom arbeidsgiver er et foretak med registrerte underenheter, jf. forskrift 9. februar 1995 nr. 114 om registrering av juridiske personer m.m. i Enhetsregisteret § 10, anses hver underenhet som egen beregningsenhet for arbeidsgiveravgift.

(4) Utføres hoveddelen av arbeidstakerens arbeid i en annen sone enn der virksomheten anses å bli drevet etter annet ledd, og enhetsregisterreglene på grunn av virksomhetens art ikke påbyr at underenhet registreres i sonen hvor arbeidet utføres (ambulerende virksomhet), benyttes likevel satsen i denne andre sonen hvor arbeidet utføres på den del av lønn mv. som knytter seg til dette arbeidet. Med hoveddelen av arbeidet menes her mer enn halvparten av antall arbeidsdager arbeidstakeren har gjennomført for arbeidsgiveren i løpet av kalendermåneden. Arbeidsgiveravgift av etterbetaling av lønn mv. beregnes forholdsmessig med de satsene som skal benyttes på lønn mv. til den enkelte arbeidstaker for arbeid utført i inneværende kalendermåned.

(5) Flytter arbeidsgiveren eller underenheten fra en sone til en annen, legges satsen i tilflyttingssonen til grunn fra og med påfølgende kalendermåned etter registrert flyttedato.

§ 2 Soner for arbeidsgiveravgift

(1) Sone I omfatter de områder som ikke er nevnt nedenfor. Arbeidsgivere beregner avgiften etter satsen som gjelder for sone I, hvis ikke annet følger av dette vedtaket.

(2) Sone Ia omfatter:

- kommunene Frosta, Midtre Gauldal, Selbu og Indre Fosen i Trøndelag fylke, med unntak av området i Indre Fosen kommune som før 1. januar 2020 var del av kommunen Verran i Trøndelag fylke,
- kommunene Herøy, Gjemnes og Aukra i Møre og Romsdal fylke, med unntak av området i Aukra kommune som før 1. januar 2020 var del av kommunen Sandøy i Møre og Romsdal fylke,
- områdene i henholdsvis Ålesund kommune, Hustadvika kommune og Molde kommune i Møre og Romsdal fylke som før 1. januar 2020 var kommunene Haram, Eide og Midsund i Møre og Romsdal fylke,
- kommunene Etne, Bømlø, Kvam og Modalen i Vestland fylke,
- områdene i henholdsvis Kinn kommune, Sunnfjord kommune og Sogndal kommune i Vestland fylke som før 1. januar 2020 var kommunene Flora, Førde og Sogndal i Sogn og Fjordane fylke, kommunen Vindafjord i Rogaland fylke,
- området i Stavanger kommune i Rogaland fylke som før 1. januar 2020 var kommunen Finnøy i Rogaland fylke,
- kommunene Åseral, Hægebostad, Sirdal, Vegårshei og Iveland i Agder fylke,
- området i Lyngdal kommune i Agder fylke som før 1. januar 2020 var Audnedal kommune i Vest-Agder fylke,
- kommunen Sigdal i Viken fylke,
- kommunen Gausdal i Innlandet fylke.

(3) Sone II omfatter:

- kommunene Meråker og Inderøy i Trøndelag fylke,
- områdene i henholdsvis Steinkjer kommune, Indre Fosen kommune, Ørland kommune og Orkland kommune i Trøndelag fylke som før 1. januar 2020 var kommunene Verran, Ørland og Agdenes i Trøndelag fylke,
- kommunene Sande, Stranda, Fjord, Vestnes, Rauma, Tingvoll og Sunndal i Møre og Romsdal fylke,
- områdene i henholdsvis Ålesund kommune, Aukra kommune og Molde kommune i Møre og Romsdal

- fylke som før 1. januar 2020 var kommunene Sandøy og Nesset i Møre og Romsdal fylke,
- området i Volda kommune i Møre og Romsdal fylke som før 1. januar 2020 var kommunen Hornindal i Sogn og Fjordane fylke,
 - kommunene Gulen, Solund, Hyllestad, Høyanger, Vik, Aurland, Lærdal, Årdal, Luster, Askvoll, Fjaler, Bremanger, Stad, Gloppen, Stryn, Tysnes, Kvinnherad, Ullensvang, Eidfjord, Ulvik, Fedje og Masfjorden i Vestland fylke,
 - området i Sunnfjord kommune i Vestland fylke som før 1. januar 2020 var kommunene Gaular, Jølster og Naustdal i Sogn og Fjordane fylke,
 - området i Sogndal kommune i Vestland fylke som før 1. januar 2020 var kommunene Balestrand og Leikanger i Sogn og Fjordane fylke,
 - området i Kinn kommune i Vestland fylke som før 1. januar 2020 var kommunen Vågsøy i Sogn og Fjordane fylke,
 - området i Voss herad i Vestland fylke som før 1. januar 2020 var del av Ullensvang kommune i Hordaland fylke,
 - området i Voss herad i Vestland fylke som før 1. januar 2020 var Granvin kommune i Hordaland fylke,
 - kommunene Hjelmeland, Suldal, Sauda, Kvitsøy og Utsira i Rogaland fylke,
 - området i Stavanger kommune i Rogaland fylke som før 1. januar 2020 var del av kommunen Hjelmeland i Rogaland fylke,
 - kommunene Risør, Gjerstad, Åmli, Bygland, Valle, Bykle og Evje og Hornnes, med unntak av området som før 1. januar 2020 var Birkenes kommune i Agder fylke,
 - kommunene Drangedal, Nome, Tinn, Hjartdal, Seljord, Kviteseid, Nissedal, Fyresdal, Tokke og Vinje i Vestfold og Telemark fylke,
 - kommunene Flå, Nesbyen, Gol, Hemsedal, Ål, Hol, Rollag og Nore og Uvdal i Viken fylke,
 - kommunene Nord-Fron, Sør-Fron, Ringebu, Søndre Land, Nordre Land, Kongsvinger, Nord-Odal, Sør-Odal, Eidskog, Grue, Åsnes, Våler, Trysil og Åmot i Innlandet fylke.

(4) Sone III omfatter:

- kommunene Snåsa, Heim, Oppdal, Rennebu, Røros, Holtålen, Tydal og Rindal i Trøndelag fylke,
- området i Orkland kommune og Hitra kommune i Trøndelag fylke som før 1. januar 2020 var kommunen Snillfjord i Trøndelag fylke,
- området i henholdsvis Orkland kommune og Ørland kommune i Trøndelag fylke som før

1. januar 2020 var kommunene Meldal og Bjugn i Trøndelag fylke

- kommunene Vanylven, Surnadal og Aure i Møre og Romsdal fylke,
- kommunene Dovre, Lesja, Skjåk, Lom, Vågå, Sel, Sør-Aurdal, Etnedal, Nord-Aurdal, Vestre Slidre, Øystre Slidre, Vang, Stor-Elvdal, Rendalen, Engerdal, Tolga, Tynset, Alvdal, Folldal og Os i Innlandet fylke.

(5) Sone IV omfatter:

- kommunene Balsfjord, Bardu, Dyrøy, Gratangen, Harstad, Ibestad, Kvæfjord, Lavangen, Målselv, Salangen, Senja, Sørreisa og Tjeldsund i Troms og Finnmark fylke,
- Nordland fylke, med unntak av kommunen Bodø,
- kommunene Namsos, Lierne, Røyrvik, Namsskogan, Grong, Høylandet, Overhalla, Flatanger, Nærøysund, Leka, Frøya, Åfjord, Osen, og Hitra med unntak av området som før 1. januar 2020 var Snillfjord kommune i Trøndelag fylke,
- kommunen Smøla i Møre og Romsdal fylke.

(6) Sone IVa omfatter:

- kommunen Tromsø i Troms og Finnmark fylke,
- kommunen Bodø i Nordland fylke.

(7) Sone V omfatter:

- Troms og Finnmark fylke, med unntak av kommunene Balsfjord, Bardu, Dyrøy, Gratangen, Harstad, Ibestad, Kvæfjord, Lavangen, Målselv, Salangen, Senja, Sørreisa, Tjeldsund og Tromsø.

§ 3 Satser for arbeidsgiveravgift etter sone

(1) Satsene for arbeidsgiveravgift for inntektsåret 2021 er:

- Sone I: 14,1 pst.
- Sone Ia: 14,1 pst., men likevel 10,6 pst. så lenge differansen mellom den avgift som ville følge av satser på henholdsvis 14,1 pst. og 10,6 pst. ikke overstiger grensene for bagatellmessig støtte, jf. § 4 tredje og fjerde ledd. Bestemmelsene om redusert avgiftssats i sone Ia gjelder ikke foretak som er omfattet av helseforetaksloven, og statsforvaltningen som omfattes av reglene i folketrygdloven § 24-5 tredje ledd.
- Sone II: 10,6 pst.
- Sone III: 6,4 pst.
- Sone IV: 5,1 pst.
- Sone IVa: 7,9 pst.
- Sone V: 0 pst. Samme sats gjelder for avgift som svares av arbeidsgivere hjemmehørende på Svalbard for arbeid utført der, og når andre arbeidsgivere utbetaler lønn og annen godtgjørelse som blir skattlagt etter lov 29. november 1996 nr. 68 om skatt til Svalbard.

(2) Arbeidsgivere som er i økonomiske vanskeligheter, jf. ESAs retningslinjer for støtte til foretak i vanskeligheter, må beregne avgift etter satsen som gjelder i sone I. Det samme gjelder arbeidsgivere med utestående krav på tilbakebetaling av ulovlig statsstøtte. Bestemmelsen i første og annet punktum gjelder likevel ikke så lenge differansen mellom den avgiften som ville følge av satsen i lokaliseringssonen, og satsen i sone I ikke overstiger grensene for bagatellmessig støtte, jf. § 4 tredje ledd.

(3) Arbeidsgivere som beregner arbeidsgiveravgift etter reduserte satser, plikter å avgi erklæring om hvorvidt foretaket er i økonomiske vanskeligheter.

§ 4 SÆRREGLER OM AVGIFTSSATS OG AVGIFTSBEREGNING FOR ARBEIDSGIVERE MED AKTIVITETER INNENFOR VISSE SEKTORER

OG ANDRE ARBEIDSGIVERE SOM BEREGNER AVGIFT MED REDUSERT SATS ETTER REGLENE OM BAGATELMESSIG STØTTE

(1) Arbeidsgivere i sonene II–V, eller med ambulerende virksomhet i disse sonene, som utfører aktiviteter omfattet av tabellen nedenfor, skal beregne avgift etter satsen for sone I, uansett hvor arbeidsgiver er lokalisert eller arbeidet blir utført. Tilsvarende gjelder for lønn mv. til utleide arbeidstakere som utfører slike aktiviteter.

Stålsektoren

Aktiviteter knyttet til produksjon av produkter som nevnt i Annex II til ESAs retningslinjer for regionalstøtte 2014–2020

Syntetfibersektoren

Aktiviteter knyttet til produksjon av produkter som nevnt i Annex IIa til ESAs retningslinjer for regionalstøtte 2014–2020

Næringskoder, jf. Norsk standard for næringsgruppering (SN2007)

Lufthavner

52.23 Andre tjenester tilknyttet lufttransport

Finansierings- og forsikringsvirksomhet mv.

64 Finansieringsvirksomhet

65 Forsikringsvirksomhet og pensjonskasser, unntatt trygdeordninger underlagt offentlig forvaltning

66 Tjenester tilknyttet finansierings- og forsikringsvirksomhet

70.10 Hovedkontortjenester, men bare for så vidt gjelder tjenester som ytes innenfor et konsern

70.22 Bedriftsrådgivning og annen administrativ rådgivning, men bare for så vidt gjelder tjenester som ytes innenfor et konsern

(2) Arbeidsgivere med blandet virksomhet kan, dersom de har et klart regnskapsmessig skille mellom lønn mv. knyttet til aktiviteter som nevnt i første ledd og andre aktiviteter, uten hinder av første ledd beregne avgiften etter satsene i § 3, eventuelt i § 5, for den del av avgiftsgrunnlaget som ikke er knyttet til aktiviteter som nevnt i første ledd.

(3) Arbeidsgivere kan uten hinder av første ledd beregne arbeidsgiveravgift for aktiviteter som nevnt i første ledd etter satsene for lokaliseringssonen, så lenge differansen mellom den avgift som ville følge av satsen i lokaliseringssonen, og satsen i sone I ikke overstiger 500 000 kroner for arbeidsgiveren i 2021. Dersom arbeidsgiver anses å være en del av et konsern, jf. forordning (EU) nr. 1407/2013 om bagatellmessig støtte, gjelder beløpsgrensen for hele konsernet under ett.

(4) Når en arbeidsgiver beregner avgift med redusert sats i sone Ia eller etter tredje ledd, kan den samlede fordelingen av bagatellmessig støtte i form av redusert avgift og an-

nen bagatellmessig støtte til arbeidsgiveren ikke overstige 500 000 kroner i 2021, jf. forordning (EU) nr. 1407/2013 om bagatellmessig støtte. For aktiviteter knyttet til godstransport på vei må slik samlet støtte i sone 1a ikke overstige 250 000 kroner i 2021. Arbeidsgiver som mottar annen støtte til dekning av lønn mv., kan ikke beregne redusert avgift etter bestemmelsene i denne paragraf, dersom det fører til at maksimal tillatt statsstøtte etter disse andre ordningene overskrides.

(5) Arbeidsgivere som beregner avgift med redusert sats etter bestemmelsen i tredje ledd, plikter å gi opplysninger om eventuell annen bagatellmessig støtte og støtte til dekning av lønnskostnader som arbeidsgiver har blitt tildelt i kalendermåneden.

§ 5 Særregel om avgiftssats for aktiviteter knyttet til produkter som ikke omfattes av EØS-avtalen

(1) Arbeidsgivere som utfører aktiviteter knyttet til produksjon, foredling og engroshandel av produkter som

ikke omfattes av EØS-avtalen, jf. avtalens § 8, beregner arbeidsgiveravgift med 5,1 pst. når virksomheten drives i sone IVa, og med 10,6 pst. når den drives i sone Ia. Dette gjelder aktiviteter som er omfattet av næringskodene i

tabellen nedenfor. Dersom arbeidsgiver også utfører andre aktiviteter enn de som er nevnt nedenfor, gjelder § 4 annet ledd om blandet virksomhet tilsvarende.

Næringskode, jf. Norsk standard for næringsgruppering (SN2007)

01.1–01.3	Dyrking av ettårige vekster, flerårige vekster og planteformering
01.4	Husdyrhold
01.5	Kombinert husdyrhold og planteproduksjon
01.6	Tjenester tilknyttet jordbruk og etterbehandling av vekster etter innhøsting
01.7	Jakt, viltstell og tjenester tilknyttet jakt og viltstell
02.1–02.3	Skogskjøtsel og andre skogbruksaktiviteter, avvirkning og innsamling av viltvoksende produkter av annet enn tre og del av 16.10 (produksjon av pæler)
02.40	Tjenester tilknyttet skogbruk (med unntak av tømmermåling)
03.11–03.12	Hav- og kystfiske og fangst og ferskvannsfiske
03.21–03.22	Hav- og kystbasert akvakultur og ferskvannsbasert akvakultur
10.11–10.13	Bearbeiding og konservering av kjøtt og fjørfekjøtt og produksjon av kjøtt- og fjørfevarer
10.20	Bearbeiding og konservering av fisk, skalldyr og bløtdyr
10.3	Bearbeiding og konservering av frukt og grønnsaker
10.4	Produksjon av vegetabiliske og animalske oljer og fettstoffer
10.5	Produksjon av meierivarer og iskrem
10.6	Produksjon av kornvarer, stivelse og stivelsesprodukter, samt del av 10.89 (produksjon av kunstig honning og karamell)
10.85	Produksjon av ferdigmat
10.9	Produksjon av fôrvarer
46.2	Engroshandel med jordbruksråvarer og levende dyr
46.31	Engroshandel med frukt og grønnsaker, samt del av 10.39 (produksjon av skrellede grønnsaker og blandede salater)
46.32	Engroshandel med kjøtt og kjøttvarer
46.33	Engroshandel med meierivarer, egg, matolje og -fett
46.381	Engroshandel med fisk, skalldyr og bløtdyr
50.202	Innenriks sjøtransport med gods, men bare for så vidt gjelder drift av brønnbåter
52.10	Lagring, men bare for så vidt gjelder drift av kornsiloer.

Trygdeavgift

§ 6 Trygdeavgift av pensjon mv.

Av pensjon i og utenfor arbeidsforhold, føderåd, livrente som ledd i pensjonsordning i arbeidsforhold, engangsutbetaling fra pensjonsordning etter innskuddspensjonsloven, engangsutbetaling fra individuell pensjonsavtale som er i samsvar med regler gitt av departementet, engangsutbetaling fra pensjonsavtale etter lov om individuell pensjonsordning og personinntekt for skattyter under 17 år og over 69 år, som nevnt i folketrygdloven § 23-3 annet ledd nr. 1, beregnes trygdeavgift med 5,1 pst.

§ 7 Trygdeavgift av lønnsinntekt mv.

Av lønnsinntekt og annen personinntekt som nevnt i folketrygdloven § 23-3 annet ledd nr. 2, beregnes trygdeavgift med 8,2 pst.

§ 8 Trygdeavgift av næringsinntekt mv.

Av næringsinntekt og annen personinntekt som nevnt i folketrygdloven § 23-3 annet ledd nr. 3, beregnes trygdeavgift med 11,4 pst.

Andre bestemmelser

§ 9 Forskriftsfullmakt mv.

Departementet gir regler om grunnlag og satser for avgifter og tilskudd etter folketrygdloven § 23-4 for visse grupper av medlemmer i trygden. Satsen på 14,1 pst. skal legges til grunn for arbeidsgiveravgift fastsatt etter denne bestemmelsen.

Departementet kan gi regler til utfylling og gjennomføring av bestemmelsene i §§ 1 til 5.

IV

Storingsvedtak om fastsetting av finansskatt på lønn for 2021

For inntektsåret 2021 svares finansskatt på lønn etter følgende regler og satser, jf. lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd § 23-2 a:

§ 1 Finansielle aktiviteter

(1) Arbeidsgivere som utøver aktiviteter omfattet av næringshovedområde K «Finansierings- og forsikringsvirksomhet» i Statistisk sentralbyrås standard for næringsgruppering anses å utøve finansielle aktiviteter.

§ 2 Unntak fra plikten til å svare finansskatt på lønn

(1) Arbeidsgivere som utøver finansielle aktiviteter er unntatt fra skatteplikten etter folketrygdloven § 23-2 a dersom andelen av arbeidsgiverens lønnskostnader mv. knyttet til finansielle aktiviteter utgjør mindre enn 30 pst. av arbeidsgiverens totale lønnskostnader, jf. folketrygdloven § 23-2 a annet ledd.

(2) Beregningen av andelen av arbeidsgiverens samlede lønnskostnader mv. knyttet til finansielle aktiviteter etter første ledd, skal enten basere seg på samlet lønn mv. omfattet av folketrygdloven § 23-2 a annet ledd for foregående inntektsår, eller på det tilsvarende beløpet for januar 2021. For arbeidsgivere som etableres etter 31. januar 2021, og virksomheter som av andre årsaker ikke har lønnsgrunnlag som nevnt i forrige punktum, skal samlet lønn mv. for den første hele opplysningspliktige kalendermåned legges til grunn for beregningen.

(3) Arbeidsgivere med finansielle aktiviteter hvor andelen lønn mv. knyttet til merverdiavgiftspliktig, finansiell aktivitet utgjør mer enn 70 pst. av arbeidsgiverens samlede lønn mv. knyttet til finansielle aktiviteter, er unntatt fra skatteplikten etter folketrygdloven § 23-2 a. Annet ledd gjelder tilsvarende for beregningen av andelen lønn mv. knyttet til merverdiavgiftspliktig, finansiell aktivitet.

(4) Arbeidsgivere som driver ikke-økonomisk aktivitet kan, dersom de har et klart regnskapsmessig skille mellom lønn mv. knyttet til henholdsvis ikke-økonomisk aktivitet og økonomisk aktivitet, beregne finansskatt på lønn etter folketrygdloven § 23-2 a bare for den delen av lønn mv. som knytter seg til virksomhetens økonomiske aktivitet.

§ 3 Sats for finansskatt på lønn

Satsen for finansskatt på lønn for inntektsåret 2021 er 5 pst.

§ 4 Forskriftsfullmakt

Departementet kan gi regler til utfylling og gjennomføring av bestemmelsene i dette vedtaket.

V

Storingsvedtak om CO₂-avgift i petroleumsvirksomheten på kontinentalsokkelen for budsjettåret 2021

Fra 1. januar 2021 skal det i henhold til lov 21. desember 1990 nr. 72 om avgift på utslipp av CO₂ i petroleumsvirksomhet på kontinentalsokkelen betales CO₂-avgift til statskassen etter følgende satser:

- a. for naturgass som slippes ut til luft kr 8,76 per standardkubikkmeter
- b. for CO₂ som utskilles fra petroleum og slippes ut til luft kr 1,27 per standardkubikkmeter
- c. for annen gass kr 1,27 per standardkubikkmeter
- d. for olje eller kondensat kr 1,27 per liter.

VI

Storingsvedtak om produktavgift til folketrygden for fiskeri-, hval- og selfangstnæringene for 2021

Med hjemmel i folketrygdloven § 23-5 annet ledd fastsettes:

I

I 2021 skal følgende avgifter til folketrygden dekkes ved en produktavgift på omsetning av fisk, hval og sel, og produkter av disse, fra fartøy som har drevet egen fangstvirksomhet innenfor det aktuelle kalenderår:

1. Trygdeavgift over 8,2 pst. av pensjonsgivende inntekt fra fiske, hval- og selfangst i inntektsåret.
2. Arbeidsgiveravgift på hyre til mannskapet på fiske-, hvalfangst- og selfangstfartøy.
3. Premie til kollektiv yrkesskadetrygd for fiskere, hval- og selfangere.
4. Avgift til dekning av de utgiftene folketrygden har med stønad til arbeidsløse fiskere, hval- og selfangere.
5. Avgift til dekning av de utgiftene folketrygden har i forbindelse med ordningen med frivillig tilleggs-trygd for sykepenger til manntallsførte fiskere, hval- og selfangere.

II

Produktavgiften skal være 2,1 pst. for 2021.

VII

**Storingsvedtak om merverdiavgift for budsjettåret 2021
(kap. 5521 post 70)**

I

§ 1 Saklig virkeområde og forholdet til merverdiavgiftsloven

Fra 1. januar 2021 svares merverdiavgift etter satsene i dette vedtaket og i samsvar med lov 19. juni 2009 nr. 58 om merverdiavgift.

§ 2 Alminnelig sats

Merverdiavgift svares med 25 pst. av avgiftspliktig omsetning, uttak og innførsel når ikke redusert sats skal anvendes etter bestemmelsene nedenfor.

§ 3 Redusert sats med 15 pst.

Merverdiavgift svares med 15 pst. av omsetning, uttak og innførsel av næringsmidler som nevnt i merverdiavgiftsloven § 5-2.

§ 4 Redusert sats med 6 pst.

Merverdiavgift svares med 6 pst. av omsetning og uttak av tjenester som gjelder:

- persontransport mv. som nevnt i merverdiavgiftsloven § 5-3,
- transport av kjøretøy på fartøy som nevnt i merverdiavgiftsloven § 5-4,
- utleie av rom i hotellvirksomhet mv. som nevnt i merverdiavgiftsloven § 5-5,
- rett til å overvære kinoforestillinger som nevnt i merverdiavgiftsloven § 5-6,
- kringkastingstjenester som nevnt i merverdiavgiftsloven § 5-7,

- adgang til utstillinger i museer mv. som nevnt i merverdiavgiftsloven § 5-9,
- adgang til fornøylesparker mv. som nevnt i merverdiavgiftsloven § 5-10,
- rett til å overvære idrettsarrangementer mv. som nevnt i merverdiavgiftsloven § 5-11.

§ 5 Redusert sats med 11,11 pst.

Merverdiavgift svares med 11,11 pst. av omsetning mv. av viltlevende marine ressurser som nevnt i merverdiavgiftsloven § 5-8.

II

Fra 1. juli 2021 gjøres følgende endring:

§ 4 skal lyde:

§ 4 Redusert sats med 12 pst.

Merverdiavgift svares med 12 pst. av omsetning og uttak av tjenester som gjelder:

- persontransport mv. som nevnt i merverdiavgiftsloven § 5-3,
- transport av kjøretøy på fartøy som nevnt i merverdiavgiftsloven § 5-4,
- utleie av rom i hotellvirksomhet mv. som nevnt i merverdiavgiftsloven § 5-5,
- rett til å overvære kinoforestillinger som nevnt i merverdiavgiftsloven § 5-6,
- kringkastingstjenester som nevnt i merverdiavgiftsloven § 5-7,
- adgang til utstillinger i museer mv. som nevnt i merverdiavgiftsloven § 5-9,
- adgang til fornøylesparker mv. som nevnt i merverdiavgiftsloven § 5-10,
- rett til å overvære idrettsarrangementer mv. som nevnt i merverdiavgiftsloven § 5-11.

VIII

Storingsvedtak om særavgifter for budsjettåret 2021**Avgift på alkohol (kap. 5526 post 70)**

§ 1 Fra 1. januar 2021 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen ved innførsel og innenlandsk produksjon av følgende varer med følgende beløp:

Alkoholholdig drikk	Volumprosent alkohol	Kr
Brennevinsbasert	t.o.m. 0,7	avgiftslegges etter reglene for alkoholfrie drikkevarer
Annen	over 0,7	8,11 per volumprosent per liter
	over 0,7 t.o.m. 2,7	3,27 per liter
	over 2,7 t.o.m. 3,7	12,28 per liter
	over 3,7 t.o.m. 4,7	21,27 per liter
	over 4,7 t.o.m. 22	4,76 per volumprosent per liter
Gjæret fra små bryggerier	over 3,7 t.o.m. 4,7	17,01 per liter for volum t.o.m. 50 000 liter årlig 18,08 per liter for volum over 50 000 liter og t.o.m. 100 000 liter årlig

Alkoholholdig drikk	Volumprosent alkohol t.o.m. 0,7	Kr avgiftslegges etter reglene for alkoholfrie drikkevarer 19,14 per liter for volum over 100 000 liter t.o.m. 150 000 liter årlig 20,20 per liter for volum over 150 000 t.o.m. 200 000 li- ter årlig
Etanol til teknisk bruk	over 0,7	sats som for alkoholholdig drikk

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgiften. Departementet kan videre gi forskrift om at det skal betales avgift på alkohol som er i varer som ikke er avgiftspliktige etter første ledd, samt om forenklet avgiftsberegning for varer som reisende innfører til personlig bruk utover avgiftsfri kvote, jf. tolloven § 4-20.

§ 2 Det gis fritak for avgift på alkohol som

- a) fra produsents eller importørs lager
 1. utføres til utlandet,
 2. leveres direkte eller via tollager til proviant etter tolloven § 4-23,
 3. leveres til toll- og avgiftsfritt utsalg på lufthavn etter tolloven § 4-30,
- b) innføres
 1. som reisegods etter tolloven § 5-1,
 2. til bruk i transportmidler i ervervsmessig virksomhet etter tolloven § 5-2,
- c) etter tolloven § 5-3 fra produsents eller importørs lager leveres til eller innføres av
 1. diplomater,

2. NATO og styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred,
3. Den nordiske investeringsbank,
- d) kommer i retur til produsents eller importørs lager,
- e) leveres til teknisk, vitenskapelig eller medisinsk bruk og som er gjort utjenlig til drikk (denaturert) eller på annen måte finnes garantert mot å bli brukt til drikk,
- f) brukes som råstoff mv. ved fremstilling av varer,
- g) fremstilles ved ikke ervervsmessig produksjon. Fritaket omfatter ikke brennevinsbasert drikk og gjelder kun fremstilling til eget bruk.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 3 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 4 Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

Avgift på tobakksvarer mv. (kap. 5531 post 70)

§ 1 Fra 1. januar 2021 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen ved innførsel og innenlandsk produksjon av følgende varer med følgende beløp:

Produkt	Kr	
Sigarer	2,77	per gram av pakningens nettovekt
Sigaretter	2,77	per stk.
Røyketobakk, karvet skråtobakk, råtoakk i forbrukerpakning	2,77	per gram av pakningens nettovekt
Skråtobakk	1,13	per gram av pakningens nettovekt
Snus	0,85	per gram av pakningens nettovekt
Sigarettpapir og sigarettthylser	0,0424	per stk.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgiften. Departementet kan videre gi forskrift om forenklet avgiftsberegning for varer som reisende innfører til personlig bruk ut over avgiftsfri kvote, jf. tolloven § 4-20.

§ 2 Departementet kan gi forskrift eller fatte enkeltvedtak om at varer som er ment eller er egnet som er-

statning for varer som nevnt i § 1, er avgiftspliktige. Dersom avgiftsplikt blir pålagt, skal det betales avgift med samme beløp som for tilsvarende tobakksvarer.

- § 3 Det gis fritak for avgift på tobakksvarer mv. som
- a) fra produsents eller importørs lager
 1. utføres til utlandet,

2. leveres direkte eller via tollager til proviant etter tolloven § 4-23,
 3. leveres til toll- og avgiftsfritt utsalg på lufthavn etter tolloven § 4-30,
- b) innføres
1. som reisegods etter tolloven § 5-1,
 2. til bruk i transportmidler i ervervsmessig virksomhet etter tolloven § 5-2,
- c) etter tolloven § 5-3 fra produsents eller importørs lager leveres til eller innføres av
1. diplomater,
 2. NATO og styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred,

3. Den nordiske investeringsbank,
- d) kommer i retur til produsents eller importørs lager. Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 4 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 5 Departementet kan fritta for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet, og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

Avgifter på motorvogner mv. (kap. 5536)

A. Engangsavgift (kap. 5536 post 71)

§ 1 Fra 1. januar 2021 skal det i henhold til lov 19. juni 1959 nr. 2 om avgifter vedrørende motorkjøretøyer og båter betales avgift til statskassen ved første gangs registrering av motorvogner i det sentrale motorvognregisteret. Videre skal det betales avgift når

- a) betingelsene for avgiftsfrihet eller avgiftsnedsettelse ved første gangs registrering ikke lenger er oppfylt,
- b) motorvogn som ikke tidligere er registrert her i landet urettmessig tas i bruk uten registrering,
- c) oppbygd motorvogn tas i bruk før ny registrering.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgiften.

§ 2 Engangsavgift skal betales for følgende motorvogner med følgende beløp:

a) For personbiler, varebiler klasse 1 og busser under 6 m med inntil 17 seteplasser (avgiftsgruppe a), betales avgift av:	
1)	egenvekt
	per kg
	kr
	0–500
	0,00
	501–1 200
	26,81
	1 201–1 400
	66,81
	1 401–1 500
	208,78
	over 1 500
	242,81
2)	NO _x -utslipp
	per mg/km
	kr
	over 0
	77,14
3)	CO ₂ -utslipp, for motorvogn med plikt til å dokumentere CO ₂ -utslipp
	per g/km
	kr
	0–87
	0
	88–118
	801,00
	119–155
	897,60
	156–225
	2 352,10
	over 225
	3 752,05
	For motorvogner med CO ₂ -utslipp under 87 g/km gjøres følgende fradrag per g/km for den delen av utslippet som ligger under disse verdiene:
	per g/km
	kr
	f.o.m. 86 t.o.m. 50
	820,70
	under 50
	965,57

4) Slagvolum, for motorvogner uten plikt til å dokumentere CO ₂ -utslipp		
	bensin- drevne	ikke bensin- drevne
per cm ³	kr	kr
0–700	17,26	13,24
701–1 250	69,45	56,69
1 251–1 650	160,57	131,13
over 1 650	164,85	134,88

b) For varebiler klasse 2, lastebiler med tillatt totalvekt mindre enn 7 501 kg og godsrom med lengde under 300 cm eller bredde under 190 cm (avgiftsgruppe b), betales avgift av:

- 1) egenvekt, 20 pst. av avgiftsgruppe a
- 2) NO_x-utslipp, 75 pst. av avgiftsgruppe a
- 3) CO₂-utslipp, for motorvogn med plikt til å dokumentere CO₂-utslipp

per g/km	kr
0–84	0
85–114	259,52
115–150	290,83
over 150	635,07

For motorvogner med CO₂-utslipp under 84 g/km gjøres følgende fradrag per g/km for den delen av utslippet som ligger under denne verdien:

per g/km	kr
f.o.m. 83 t.o.m. 48	250,85
under 48	295,14

- 4) slagvolum, for motorvogner uten plikt til å dokumentere CO₂-utslipp

	bensin- drevne	ikke bensin- drevne
per cm ³	kr	kr
0–700	5,18	3,97
701–1 250	22,08	18,03
1 251–1 650	51,06	41,70
over 1 650	52,42	42,89

c) For campingbiler (avgiftsgruppe c) betales avgift av:

- 1) egenvekt, 22 pst. av avgiftsgruppe a
- 2) NO_x-utslipp, 0 pst. av avgiftsgruppe a
- 3) slagvolum

	bensin- drevne	ikke bensin- drevne
per cm ³	kr	kr
0–700	3,80	2,91
701–1 250	15,28	12,47
1 251–1 650	35,33	28,85
over 1 650	36,27	29,67

d) Avgiftsgruppe d (opphevet).

e) For beltebiler (avgiftsgruppe e) betales avgift med 36 pst. av verdiavgiftsgrunnlaget.

f) For motorsykler (avgiftsgruppe f) betales avgift av:

Motorvogn med plikt til å dokumentere CO ₂ -utslipp		kr
1) CO ₂ -utslipp, per g/km		
0–75		0

	76–135	710,41
	over 135	960,58
2)	slagvolum, per cm ³	
	0–500	0
	501–900	31,93
	over 900	74,61
	Motorvogn uten plikt til å dokumentere drivstofforbruk og CO ₂ -utslipp	kr
1)	per enhet (stykkavgift)	8 618,45
2)	motoreffekt, per kW	
	0–11	0
	over 11	272,91
3)	slagvolum, per cm ³	
	0–500	0
	501–900	35,08
	over 900	76,93
g)	For beltemotorsykler (avgiftsgruppe g) betales avgift av:	
1)	egenvekt	
	per kg	kr
	0–100	15,00
	101–200	29,99
	over 200	59,97
2)	motoreffekt	
	per Kw	kr
	0–20	24,08
	21–40	48,19
	over 40	96,35
3)	slagvolum	
	per cm ³	kr
	0–500	0
	over 500	10,55
h)	Avgiftsgruppe h (opphevet).	
i)	Avgiftsgruppe i (opphevet).	
j)	For busser under 6 m med inntil 17 seteplasser, hvorav minst 10 er fastmontert i fartsretningen (avgiftsgruppe j), betales avgift av:	
1)	egenvekt, 40 pst. av avgiftsgruppe a	
2)	NO _x -utslipp, 0 pst. av avgiftsgruppe a	
3)	CO ₂ -utslipp for motorvogn med plikt til å dokumentere CO ₂ -utslipp	
	per g/km	kr
	0–87	0
	88–118	320,39
	119–155	359,04
	over 155	940,84
	For motorvogner med CO ₂ -utslipp under 87 g/km gjøres følgende fradrag per g/km for den delen av utslippet som ligger under disse verdiene:	
	per g/km	kr
	f.o.m. 86 t.o.m. 50	328,28
	under 50	386,23

4) slagvolum, for motorvogner uten plikt til å dokumentere CO ₂ -utslipp	bensin-	ikke bensin-
	drevne	drevne
per cm ³	kr	kr
0–700	6,91	5,30
701–1 250	27,78	22,67
1 251–1 650	64,23	52,45
over 1 650	65,94	53,95

For motorvogner som har vært registrert i utlandet før registrering her i landet, gjøres fradrag i den avgift som beregnes etter første ledd basert på motorvognens alder (bruksfradrag). Departementet kan gi forskrift om fastsettelse av bruksfradrag.

Departementet kan gi forskrift om hvilken avgiftsgruppe en motorvogn skal avgiftsberegnes etter. Oppstår det tvil om hvilken avgiftsgruppe en motorvogn skal avgiftsberegnes etter, avgjøres dette av departementet med bindende virkning.

§ 3 Det skal betales vrakpantavgift for følgende kjøretøy og med følgende beløp:

	per enhet (kr)
Motorvogner i avgiftsgruppe a, b, c, g og j	2 400
Motorvogner i avgiftsgruppe f og mopeder	500
Campingvogner	3 000
Lastebiler som ikke er avgiftspliktig i avgiftsgruppe b	5 000

§ 4 Departementet kan gi forskrift om refusjon av engangsavgift og vrakpantavgift for kjøretøy som utføres til utlandet. Departementet kan gi forskrift om forholdsmessig betaling av engangsavgift for motorvogn som skal benyttes i Norge i et avgrenset tidsrom på bakgrunn av en tidsbestemt leie- eller leasingkontrakt.

Departementet kan gi forskrift om tilbakebetaling og tilleggsberegning av særavgift og merverdiavgift.

§ 5 Ved beregning av avgift basert på egenvekt, NO_x-utslipp, CO₂-utslipp, slagvolum, motoreffekt og elektrisk kjørelengde benyttes de tekniske data som fastsettes i forbindelse med motorvognens godkjenning etter veimyndighetenes regelverk.

Ved beregning av avgift basert på CO₂-utslipp benyttes de CO₂-verdier som fremgår av testsyklusen WLTP (Worldwide Harmonised Light Vehicles Test Procedure). Departementet kan gi forskrift om fastsettelse av CO₂-verdier for motorvogner som er testet etter andre testsykluser enn WLTP.

Hvilke motorvogner som har plikt til å dokumentere drivstofforbruk og CO₂-utslipp, følger av veimyndighetenes regelverk. Avgiftsberegningen for motorvogn som ikke omfattes av veimyndighetenes regelverk om dokumentasjon av drivstofforbruk og CO₂-utslipp, skal baseres på CO₂-utslipp når utslippet på annen måte er dokumentert overfor veimyndighetene og lagt til grunn ved registreringen.

For motorvogner som ikke har fastsatt verdi for utslipp av NO_x etter første ledd, settes utslippet til den verdi motorvognen maksimalt kan ha etter veimyndighetenes regelverk.

Ved innenlandsk tilvirkning er verdiavgiftsgrunnlaget prisen fra produsent. Ved innførsel er verdiavgiftsgrunnlaget tollverdien.

Departementet kan gi forskrift om beregning av avgift etter denne paragraf.

§ 6 For motorvogner som benytter stempeldrevet forbrenningsmotor i kombinasjon med elektrisk motor, og er utstyrt med batteripakke som kan lades fra ekstern strømkilde (ladbare hybridbiler), gjøres et forholdsmessig fradrag i vektavgiftsgrunnlaget basert på elektrisk kjørelengde. Ved fastsettelse av elektrisk kjørelengde benyttes de tekniske data som fastsettes i forbindelse med motorvognens godkjenning etter veimyndighetenes regelverk.

Departementet kan gi forskrift om beregning av engangsavgiften for motorvogner som nevnt i første ledd.

§ 7 Det gis fritak for engangsavgift på

- motorvogner som registreres på kjennemerker med gule tegn på blå reflekterende bunn,
- motorvogner registrert på Den nordiske investeringsbank og som er nødvendig for bankens offisielle virksomhet,
- motorvogner som registreres på NATO eller NATOs hovedkvarter, styrker eller personell i den utstrekning dette følger av internasjonale avtaler Norge er forpliktet av. Fritaket omfatter på tilsvarende vilkår også styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred,

- d) lett pansrede motorvogner til offentlig bruk,
- e) motorvogner til bruk utelukkende som banekjøretøy og i rally, samt motorsykler til bruk utelukkende i trial- og endurokonkurranseskjøring,
- f) ambulanser,
- g) begravelseskjøretøy,
- h) beltemotorsykler som ved første gangs registrering her i landet blir registrert på humanitær institusjon som skal benytte kjøretøyet i ambulansetjeneste,
- i) motorvogner som bare bruker elektrisitet til fremdrift, herunder motorvogner hvor elektrisiteten er produsert i brenselceller. Fritaket omfatter ikke motorvogner hvor batteri under kjøring kan tilføres strøm ved bruk av en ekstern forbrenningsmotor,
- j) busser som ved første gangs registrering her i landet blir registrert på
 1. innehaver av løyve etter yrkestransportlova §§ 6 eller 9, eller som er utleid på kontrakt med varighet på ett år eller mer mellom innehaver av slikt løyve og selskap i samme konsern. Fritaket gjelder også busser som utfører rutetransport basert på kontrakt med varighet på ett år eller mer inngått med myndighet eller selskap som har slikt ruteløyve,
 2. institusjon eller organisasjon som tilbyr transport av funksjonshemmede mv.,
- k) motorvogner som innføres som arvegods etter tolloven § 5-1 første ledd bokstav e,
- l) motorvogner som innføres til midlertidig bruk etter tolloven § 6-1 annet ledd,
- m) beltevogner til Forsvaret,
- n) spesialutrustede kjøretøy til bruk for brannvesenet,
- o) motorvogner som til fremdrift benytter stempeldrevet forbrenningsmotor som kun kan benytte hydrogen som drivstoff. Dette gjelder også kjøretøy som til fremdrift benytter slik motor i kombinasjon med elektrisk motor (hybridbiler),
- p) amatørbygde kjøretøy,
- q) motorsykler og beltemotorsykler som skal benyttes i reindriftsnæringen, og som registreres på person eller som virksomhet med rett til å eie rein i det

samiske reinbeiteområdet, eller er gitt særskilt tillatelse til reindrift utenfor det samiske reinbeiteområdet,

- r) motorvogner som er 20 år eller eldre.

For motorvogner som kan benytte etanol som drivstoff gjøres fradrag i avgiften etter § 2 på kr 10 000. Med etanol menes i denne sammenheng konsentrasjoner på minst 85 pst. etanol.

Motorvogner som nevnt i første ledd bokstav a til c er fritatt for vrakpantavgift.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 8 Departementet kan gi forskrift om betaling av avgifter ved endring av en motorvogns avgiftsmessige status og om hva som skal anses som slik endring.

Departementet kan gi forskrift om betaling av avgift dersom det foretas endringer av en motorvogn som har betydning for grunnlaget for beregning av avgiften, og om hva som skal anses som en slik endring.

§ 9 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 10 Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning eller også ellers en klart urimelig virkning.

B. Avgift på trafikkforsikringer (kap. 5536 post 72)

§ 1 Fra 1. januar 2021 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen for

- a) forsikringsavtaler om lovbestemt trafikktrygd (ansvarsforsikring) for innenlandsregistrerte motorvogner,
- b) gebyr for uforsikrede motorvogner eller motorvogner der ny eier ikke har tegnet egen forsikring, og som Trafikkforsikringsforeningen har mottatt.

Avgiften omfatter ikke forsikringsavtaler eller gebyr for motorvogn som er omfattet av Stortingets vedtak

§ 2 Avgift skal betales med følgende beløp (kr) per døgn:

Avgiftsgrupper	Trafikkforsikringsavtale som tegnes eller har hovedforfall, og gebyr som er mottatt		
	før 1. mars 2020	fra 1. mars 2020 t.o.m. februar 2021	fra 1. mars 2021 eller senere
<i>Avgiftsgruppe a</i> personbiler, varebiler, campingbiler, busser, kombinerte biler, lastebiler, samt trekkbiler med tillatt totalvekt fra og med 3 500 kg	7,97	8,12	8,40

Avgiftsgrupper	Trafikkforsikringsavtale som tegnes eller har hovedforfall, og gebyr som er mottatt		
	før 1. mars 2020	fra 1. mars 2020 t.o.m. februar 2021	fra 1. mars 2021 eller senere
<i>Avgiftsgruppe b</i> dieseldrevne motorvogner i avgiftsgruppe a som ikke har fabrikkmontert partikkelfilter	9,29	9,47	9,80
<i>Avgiftsgruppe c</i> årsprøvekjennermerker for motorvogner	7,97	8,12	8,40
<i>Avgiftsgruppe d</i> motorsykler; trehjuls, lette, mellomtunge og tunge	5,54	5,65	5,85
<i>Avgiftsgruppe e</i> andre kjøretøy	1,29	1,31	1,36
<i>Avgiftsgruppe f</i> motorvogner som bare bruker elektrisitet til fremdrift, herunder motorvogner hvor elektrisiteten er produsert i brenselceller	0	0	5,85

Avgiftsgruppe e omfatter følgende kjøretøy:

1. motorvogner som er registrert på innehaver av løyve etter yrkestransportlova § 9 som drosje (ikke reserve- eller erstatningsdrosje) eller for transport av funksjonshemmede,
2. motorvogner som er registrert på innehaver av løyve etter yrkestransportlova § 6 eller som er utleid på kontrakt med varighet på ett år eller mer mellom innehaver av slikt løyve og selskap i samme konsern. Dette gjelder også motorvogner som utfører rutetransport basert på kontrakt med varighet på ett år eller mer, inngått med myndighet eller selskap som har slikt ruteløyve,
3. motorvogner som er godkjent og registrert som ambulanse eller som er registrert som begravelsskjøretøy på begravellesbyrå og lignende,
4. motorvogner som er registrert på kjennemerker med lysegule tegn på sort bunn,
5. motorredskap,
6. beltekjøretøy,
7. trekkbiler som ikke omfattes av avgiftsgruppe a eller b,
8. mopeder,
9. traktorer,
10. motorvogner som er 30 år eller eldre.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgiften.

§ 3 Det gis fritak for avgift for forsikringsavtaler eller gebyr som gjelder:

- a) motorvogner som er registrert på kjennemerker med gule tegn på blå reflekterende bunn,
- b) motorvogner som er registrert på Den nordiske investeringsbank og som er nødvendig for bankens offisielle virksomhet,
- c) motorvogner som er registrert på NATO eller NATOs hovedkvarter, styrker eller personell i den utstrekning dette følger av internasjonale avtaler Norge er forpliktet av. Fritaket omfatter på tilsvarende vilkår også styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred,
- d) motorvogner registrert til bruk på Svalbard,
- e) motorvogner som er stjålet,
- f) tapte fordringer.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 4 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 5 Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

C. Vektårsavgift (kap. 5536 post 73)

§ 1 Fra 1. januar 2021 skal det i henhold til lov 19. juni 1959 nr. 2 om avgifter vedrørende motorkjøretøyer og båter betales vektgradert årsavgift til statskassen på innenlandsregistrerte kjøretøy på minst 7 500 kg. For diesel-drevne kjøretøy skal det i tillegg betales miljødifferensiert årsavgift.

1. Vektgradert årsavgift		
<i>Motorkjøretøy</i>		
Avgiftsgruppe (kg)	Luftfjæring (kr)	Annet fjæringssystem (kr)
<i>2 eller flere aksler</i>		
7 500–11 999	497	497
<i>2 aksler</i>		
12 000–12 999	497	890
13 000–13 999	890	1 591
14 000–14 999	1 591	2 035
15 000 og over	2 035	3 975
<i>3 aksler</i>		
12 000–14 999	497	497
15 000–16 999	890	1 182
17 000–18 999	1 182	1 908
19 000–20 999	1 908	2 325
21 000–22 999	2 325	3 313
23 000 og over	3 313	4 875
<i>Minst 4 aksler</i>		
12 000–24 999	2 325	2 350
25 000–26 999	2 350	3 391
27 000–28 999	3 391	5 089
29 000 og over	5 089	7 311
Kombinasjoner av kjøretøy–vogntog		
<i>2 + 1 aksler</i>		
7 500–13 999	497	497
14 000–15 999	497	497
16 000–17 999	497	674
18 000–19 999	674	900
20 000–21 999	900	1 447
22 000–22 999	1 447	1 726
23 000–24 999	1 726	2 719
25 000–27 999	2 719	4 387
28 000 og over	4 387	7 332
<i>2 + 2 aksler</i>		
16 000–24 999	878	1 382
25 000–25 999	1 382	1 955
26 000–27 999	1 955	2 643
28 000–28 999	2 643	3 087
29 000–30 999	3 087	4 751
31 000–32 999	4 751	6 398
33 000 og over	6 398	9 454
<i>2 + minst 3 aksler</i>		
16 000–37 999	5 192	7 034
38 000–40 000	7 034	9 380
over 40 000	9 380	12 562
<i>Minst 3 + 1 aksler</i>		

1. Vektgradert årsavgift*Motorkjøretøy*

Avgiftsgruppe (kg)	Luftfjæring (kr)	Annet fjæringssystem (kr)
16 000–24 999	878	1 382
25 000–25 999	1 382	1 955
26 000–27 999	1 955	2 643
28 000–28 999	2 643	3 087
29 000–30 999	3 087	4 751
31 000–32 999	4 751	6 398
33 000 og over	6 398	9 454
<i>Minst 3 + 2 aksler</i>		
16 000–37 999	4 647	6 261
38 000–40 000	6 261	8 467
over 40 000	8 467	12 283
<i>Minst 3 + minst 3 aksler</i>		
16 000–37 999	2 858	3 353
38 000–40 000	3 353	4 761
over 40 000	4 761	7 286

2. Miljødifferensiert årsavgift for dieseldrevne kjøretøy

Vektklasser (kg)	Avgasskravnivå (EURO)							
	Ingen (kr)	I (kr)	II (kr)	III (kr)	IV (kr)	V (kr)	VI eller strengere (kr)	0-utslipp (kr)
7 500–11 999	6 366	3 539	2 476	1 507	793	496	124	0
12 000–19 999	10 444	5 804	4 058	2 476	1 307	810	204	0
20 000 og over	18 571	10 638	7 545	4 535	2 394	1 488	373	0

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten.

§ 2 Departementet kan gi forskrift om hvilke fjæringssystemer som kan likestilles med luftfjæring og om fastsettelse av avgasskravnivå, herunder krav til dokumentasjon for registreringsår og avgasskravnivå.

Departementet kan gi forskrift om etterberegning av avgift dersom det viser seg at et kjøretøy ikke oppfyller de krav til avgassutslipp som lå til grunn ved beregning av avgiften.

§ 3 Departementet kan gi forskrift om betaling av avgift for utenlandsregistrerte kjøretøy etter antall døgn de befinner seg i Norge (døgnavgift), herunder fastsette høyere døgnavgift for kjøretøy som er registrert i et land som krever høyere bruksavgifter av norske kjøretøy enn av dette lands kjøretøy, samt treffe gjensidige avtaler med andre land om fritak for eller nedsettelse av døgnavgiften.

§ 4 Avgiftsgrunnlaget er den vekt som er oppgitt som tillatt totalvekt i motorvognregisteret. For semi-

trailere er avgiftsgrunnlaget den del av totalvekten som faller på semitrailerens aksler. Hvis kjøretøyets totalvekt ikke går frem av vognkortet, settes totalvekten til summen av kjøretøyets egenvekt og tillatt (registrert) lasteevne.

Departementet kan gi forskrift om grunnlaget for avgiften.

§ 5 Følgende kjøretøy er fritatt for vektgradert og miljødifferensiert årsavgift:

- traktorer,
- kjøretøy registrert på kjennemerker med lysegule typer på sort bunn,
- motorredskaper,
- kjøretøy som er 30 år eller eldre, unntatt tilhengere,
- kjøretøy som i forbindelse med transport av gods fraktes på jernbane (kombinert godstransport),
- kjøretøy som er registrert på NATO eller NATOs hovedkvarter, styrker eller personell i den utstrekning dette følger av internasjonale avtaler Norge er forpliktet av. Fritaket omfatter på tilsvarende vilkår også styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 6 Departementet kan gi forskrift om utskriving av avgiften i flere terminer og om forholdsmessig beregning av avgiften ved avregistrering, vraking og omregistrering.

Departementet kan gi forskrift om betaling av avgift basert på en dagsats på to pst. av full vektårsavgift med et fastsatt minstebeløp.

§ 7 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 8 Departementet kan fritta for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

D. Omregistreringsavgift (kap. 5536 post 75)

§ 1 Fra 1. januar 2021 skal det i henhold til lov 19. juni 1959 nr. 2 om avgifter vedrørende motorkjøretøyer og båter betales avgift til statskassen ved omregistrering av nevnte, tidligere her i landet registrerte motorvogner, og tilhengere med følgende beløp:

	Registreringsår		
	2021 til 2018 (kr)	2017 til 2010 (kr)	2009 og eldre (kr)
a) Mopeder, motorsykler og beltemotorsykler	568	568	568
b) Personbiler			
Egenvekt (typegodkjent):			
1. t.o.m. 1 200 kg	4 322	2 843	1 707
2. over 1 200 kg	6 595	3 982	1 707
c) Lastebiler, trekkbiler, varebiler, kombinerte biler, campingbiler, beltebiler og busser med tillatt totalvekt inntil 7 500 kg	2 161	1 365	1 139
d) Biltilhengere, herunder semitrailere og campingtilhengere, med egenvekt (typegodkjent) over 350 kg	568	568	568

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgiften.

§ 2 Det gis fritak for avgift ved omregistrering av kjøretøy:

- a) ved ren navneendring,
- b) på ektefelle,
- c) mellom foreldre og barn som arv (fullt skifte),
- d) som er 30 år eller eldre,
- e) som utloddes og som tidligere har vært registrert på utlodderen,
- f) som skal registreres på kjennemerker med gule tegn på blå reflekterende bunn,
- g) på NATO eller NATOs hovedkvarter i Norge, styrker eller personell i den utstrekning dette følger av internasjonale avtaler Norge er forpliktet av. Fritaket omfatter på tilsvarende vilkår også styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred,
- h) som registreres på Den nordiske investeringsbank og som er nødvendig for bankens offisielle virksomhet,
- i) som har vært registrert på samme eier i to måneder eller mindre (samlet påskiltings-/registreringstid),

j) som tas tilbake av selger som følge av heving eller omlevering etter kjøpslovens eller forbrukerkjøpslovens bestemmelser,

k) ved omorganiseringer som gjennomføres med lovfestet selskapsrettslig kontinuitet, samt ved omorganiseringer som kan gjennomføres med skattemessig kontinuitet etter skatteloven §§ 11-2 til 11-5, § 11-11 og § 11-20 med tilhørende forskrifter. Omorganiseringen og omregistreringen av kjøretøy må ha funnet sted etter 1. januar 2016,

l) ved sletting av registrert eier eller medeier i motorvognregisteret,

m) som bare bruker elektrisitet til fremdrift, herunder motorvogner hvor elektrisiteten er produsert i brenselceller.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 3 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 4 Departementet kan fritta for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet og når

avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

Veibruksavgift på drivstoff (kap. 5538 post 70, 71 og 72)

§ 1 Fra 1. januar 2021 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales veibruksavgift til statskassen ved innførsel og innenlandsk produksjon av følgende drivstoff:

- a) bensin per liter
 1. svovelfri bensin (under 10 ppm svovel): kr 5,01,
 2. lavsvovlet bensin (under 50 ppm svovel): kr 5,05,
 3. annen bensin: kr 5,05.
- b) mineralolje til fremdrift av motorvogn (autodiesel) per liter
 1. svovelfri mineralolje (under 10 ppm svovel): kr 3,58,
 2. lavsvovlet mineralolje (under 50 ppm svovel): kr 3,64,
 3. annen mineralolje: kr 3,64,
- c) naturgass per Sm³: kr 1,82,
- d) LPG per kg: kr 4,27,
- e) bioetanol per liter: kr 2,45,
- f) biodiesel per liter: kr 3,66.

Andel biogass innblandet i naturgass og LPG, inngår ikke i avgiftsgrunnlaget ved beregningen av avgiften etter første ledd bokstav c og d.

Avgiften kommer i tillegg til avgift som skal betales etter Stortingets vedtak om CO₂-avgift og svovelavgift på mineralske produkter.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgiften.

§ 2 Olje som er merket i samsvar med forskrift fastsatt av departementet, skal ikke ilegges avgift etter § 1 første ledd bokstav b og f.

Departementet kan bestemme at

- a) fritak for avgiftsplikten kan skje på annen måte enn ved bruk av merket olje,
- b) avgift skal betales ved bruk av merket olje.

§ 3 På vilkår fastsatt av departementet kan det benyttes merket olje

- a) i følgende motorvogner:
 1. traktorer,
 2. motorvogner registrert på kjennemerker med lysegule tegn på sort bunn,
 3. motorredskaper,
 4. tilhørende Den nordiske investeringsbank og som er nødvendig for bankens offisielle virksomhet,
 5. tilhørende NATO eller NATOs hovedkvarter i Norge, styrker eller personell i den utstrekning dette følger av internasjonale avtaler Norge er

forpliktet av. Fritaket omfatter på tilsvarende vilkår også styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred.

- b) til annen bruk enn fremdrift av motorvogn.

§ 4 Det gis fritak for avgift på drivstoff som

- a) utføres til utlandet,
- b) legges inn på tollager når varene er bestemt til utførsel,
- c) innføres
 1. som reisegods etter tolloven § 5-1,
 2. til bruk i transportmidler i ervervsmessig virksomhet etter tolloven § 5-2,
- d) etter tolloven § 5-3 leveres til eller innføres av
 1. diplomater,
 2. NATO og styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred,
 3. Den nordiske investeringsbank,
- e) kommer i retur til registrert virksomhets lager. Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 5 Det gis fritak eller ytes tilskudd for avgift på bensin som

- a) brukes i fly, unntatt Forsvarets fly,
- b) brukes til teknisk og medisinsk formål,
- c) brukes i anlegg eller innretninger som har tilknytning til utnyttelse av naturforekomster i havområder utenfor norsk territorialgrense, til transport mellom land og slike anlegg eller innretninger og for spesialskip som har oppdrag i slik virksomhet,
- d) brukes i båter og snøscootere i veiløse strøk,
- e) brukes i motorsager og andre arbeidsredskaper med to-taktsmotor dersom bensinen har særlige helse- og miljømessige egenskaper,
- f) er gjenvunnet i VRU-anlegg (Vapour Recovery Unit). Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 6 Det gis fritak for avgift på naturgass, LPG og bioetanol

- a) til bruk i følgende motorvogner:
 1. traktorer,
 2. motorvogner registrert på kjennemerker med lysegule tegn på sort bunn,
 3. motorredskaper,
 4. tilhørende Den nordiske investeringsbank og som er nødvendig for bankens offisielle virksomhet,
 5. tilhørende NATO eller NATOs hovedkvarter i Norge, styrker eller personell i den utstrekning dette følger av internasjonale avtaler Norge er forpliktet av. Fritaket omfatter på tilsvarende

vilkår også styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred.

- b) til annen bruk enn framdrift av motorvogn.
Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 7 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 8 Departementet kan fritta for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

Avgift på elektrisk kraft (kap. 5541 post 70)

I

§ 1 Fra 1. januar 2021 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen med 16,69 øre per kWh på elektrisk kraft som leveres her i landet.

Det skal betales avgift med 0,546 øre per kWh for kraft som leveres

- a) til industri, bergverk, produksjon av fjernvarme og arbeidsmarkedsbedrifter som utøver industriproduksjon. Den reduserte satsen omfatter elektrisk kraft som benyttes i forbindelse med selve produksjonsprosessen,
b) i Troms og Finnmark fylke, med unntak av kommunene Balsfjord, Bardu, Dyrøy, Gratangen, Harstad, Ibestad, Kvæfjord, Lavangen, Målselv, Salangen, Senja, Sørreisa, Tjeldsund og Tromsø,
c) til datasentre med uttak over 0,5 MW,
d) til skip i næring,
e) til produksjon eller omforming av energiprodukt. Den reduserte satsen omfatter elektrisk kraft som benyttes i forbindelse med selve produksjonsprosessen.

Det skal betales avgift ved uttak av elektrisk kraft til eget bruk.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgiften.

§ 2 Det gis fritak for avgift på kraft som

- a) er produsert i energigjennvinningsanlegg og leveres direkte til sluttbruker,
b) er produsert i aggregat med generator som har merkeytelse mindre enn 100 kVA og leveres direkte til sluttbruker,
c) er produsert i nødstrømsaggregat når den normale elektrisitetsforsyning har sviktet,
d) er produsert i mottrykksanlegg,
e) leveres til NATO eller NATOs hovedkvarter, styrker eller personell i den utstrekning dette følger av

internasjonale avtaler Norge er forpliktet av. Fritaket omfatter på tilsvarende vilkår også styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred,

- f) leveres til Den nordiske investeringsbanks offisielle virksomhet,
g) brukes til kjemisk reduksjon eller elektrolyse, metallurgiske og mineralogiske prosesser,
h) leveres til veksthusnæringen,
i) leveres til husholdninger og offentlig forvaltning i Troms og Finnmark fylke, med unntak av kommunene Balsfjord, Bardu, Dyrøy, Gratangen, Harstad, Ibestad, Kvæfjord, Lavangen, Målselv, Salangen, Senja, Sørreisa, Tjeldsund og Tromsø,
j) leveres i direkte sammenheng med produksjon av elektrisk kraft,
k) leveres til bruk til fremdrift av tog eller annet skinnegående transportmiddel, herunder oppvarming av og belysning i transportmiddelet. Fritaket omfatter også trolleybuss,
l) er produsert i solceller og brukes direkte av produsenten selv.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 3 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 4 Departementet kan fritta for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

II

Fra den tid departementet bestemmer gjøres følgende endring:

§ 2 første ledd ny bokstav m skal lyde:

- m) leveres energiintensive foretak i treforedlingsindustrien som deltar i godkjent energieffektiviseringsprogram. Fritaket gjelder kun kraft som benyttes i forbindelse med selve produksjonsprosessen.

Grunnavgift på mineralolje mv. (kap. 5542 post 70)

§ 1 Fra 1. januar 2021 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen ved innførsel og innenlandsk produksjon av mineralolje med kr 1,74 per liter. For mineralolje til treforedlingsindustrien og produsenter av fargestoffer og pigmenter skal det betales avgift med kr 0,23 per liter.

Avgiftsplikten omfatter ikke

- a) flyparafin (jetparafin) som leveres til bruk om bord i fly,

- b) drivstoff som pålegges avgift etter Stortingets vedtak om veibruksavgift på drivstoff.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgiften.

§ 2 Det gis fritak for avgift på mineralolje som

- a) utføres til utlandet,
- b) legges inn på tollager når varene er bestemt til utførsel,
- c) innføres
 1. som reisegods etter tolloven § 5-1,
 2. til bruk i transportmidler i ervervsmessig virksomhet etter tolloven § 5-2,
- d) etter tolloven § 5-3 leveres til eller innføres av
 1. NATO og styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred,
 2. Den nordiske investeringsbank,
- e) kommer i retur til registrert virksomhets lager,
- f) brukes til skip i utenriks fart,
- g) brukes i fartøy i næring i innenriks sjøfart,
- h) brukes til fiske og fangst i nære farvann,
- i) brukes til fiske og fangst i fjerne farvann,
- j) brukes i anlegg eller innretninger som har tilknytning til utnyttelse av naturforekomster i havområder utenfor norsk territorialgrense, til transport mellom land og slike anlegg eller innretninger og for spesialskip som har oppdrag i slik virksomhet,
- k) brukes som råstoff i industriell virksomhet dersom mineraloljen i sin helhet inngår og forblir i det ferdige produkt,
- l) brukes i sildemel- og fiskemelindustrien,
- m) brukes til fremdrift av tog eller annet skinnegående transportmiddel, herunder oppvarming av og belysning i transportmiddelet.

Det gis fritak for avgift for andel av biodiesel i mineraloljen.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 3 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 4 Departementet kan fritta for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

Miljøavgifter på mineralske produkter mv.

A. Avgift på smøreolje mv. (kap. 5542 post 71)

§ 1 Fra 1. januar 2021 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen ved innførsel og innenlandsk produksjon av smøreolje mv. med kr 2,35 per liter.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgiften.

§ 2 Det gis fritak for avgift på smøreolje mv. som

- a) utføres til utlandet,
- b) legges inn på tollager når varene er bestemt til utførsel,
- c) innføres
 1. som reisegods etter tolloven § 5-1,
 2. til bruk i transportmidler i ervervsmessig virksomhet etter tolloven § 5-2,
- d) etter tolloven § 5-3 leveres til eller innføres av NATO og styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred,
- e) kommer i retur til registrert virksomhets lager,
- f) brukes i utenriks fart,
- g) brukes i fiske og fangst i fjerne farvann,
- h) brukes i anlegg eller innretninger som har tilknytning til utnyttelse av naturforekomster i havområder utenfor norsk territorialgrense, til transport mellom land og slike anlegg eller innretninger og for spesialskip som har oppdrag i slik virksomhet,
- i) brukes i fly, unntatt olje til Forsvarets fly,
- j) brukes som råstoff i industriell virksomhet dersom smøreoljen i sin helhet inngår og forblir i det ferdige produkt,
- k) omsettes i forbrukerpakninger med innhold mindre enn 0,15 liter,
- l) er påfylt kjøretøy, maskiner o.l. ved inn- eller utførsel.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 3 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 4 Departementet kan fritta for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

B. CO₂-avgift på mineralske produkter (kap. 5543 post 70)

I

§ 1 Fra 1. januar 2021 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales CO₂-avgift til statskassen ved innførsel og innenlandsk produksjon av følgende mineralske produkter med følgende beløp:

- a) mineralolje (generell sats): kr 1,58 per liter.

Mineralolje

- til innenriks kvotepliktig luftfart: kr 1,51 per liter,
- til annen innenriks luftfart og ikke-kommersielle privatflyginger: kr 1,51 per liter.

- b) bensin: kr 1,37 per liter,
- c) naturgass: kr 1,17 per Sm³,
- d) LPG: kr 1,77 per kg.

Det skal betales avgift med kr 0,066 per Sm³ naturgass og kr 0 per kg LPG for produkter til bruk som gir kvotepliktige utslipp etter klimakvoteloven. Det skal betales avgift med kr 0 per Sm³ naturgass og kr 0 per kg LPG for produkter til kjemisk reduksjon eller elektrolyse, metallurgiske og mineralogiske prosesser.

Fritaket i § 2 første ledd bokstav g kommer ikke til anvendelse for naturgass og LPG, samt for mineralolje og bensin til innenriks kvotepliktig luftfart.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgiften.

§ 2 Det gis fritak for CO₂-avgift på mineralske produkter som

- a) utføres til utlandet,
- b) legges inn på tollager når varene er bestemt til utførsel,
- c) innføres
 1. som reisegods etter tolloven § 5-1,
 2. til bruk i transportmidler i ervervsmessig virksomhet etter tolloven § 5-2,
- d) etter tolloven § 5-3 leveres til eller innføres av
 1. NATO og styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred,
 2. Den nordiske investeringsbank,
- e) kommer i retur til registrert virksomhets lager,
- f) brukes som råstoff i industriell virksomhet på en slik måte at det ikke oppstår utslipp av karbon til luft eller utslippet er vesentlig lavere enn det mengden råstoff skulle tilsi,
- g) leveres til bruk som gir kvotepliktige utslipp etter klimakvoteloven.

§ 3 Det gis fritak for CO₂-avgift på mineralolje til

- a) motorvogner tilhørende diplomater mv.,
- b) skip i utenriks fart,
- c) fiske og fangst i fjerne farvann,
- d) fly i utenriks fart.

Det gis fritak for avgift for andel biodiesel i mineralolje.

§ 4 Det gis fritak for CO₂-avgift på bensin

- a) til motorvogner tilhørende diplomater mv.,
 - b) til tekniske og medisinske formål,
 - c) til motorsager og andre arbeidsredskaper med totaktsmotor dersom bensinen har særlige helse- og miljømessige egenskaper,
 - d) til fly i utenriks fart,
 - e) som er gjenvunnet i VRU-anlegg (Vapour Recovery Unit).
- Det gis fritak for avgift for andel bioetanol i bensin.

§ 5 Det gis fritak for CO₂-avgift på naturgass og LPG til

- a) veksthusnæringen,
- b) motorvogner tilhørende diplomater mv.,
- c) skip i utenriks fart,
- d) fly i utenriks fart,
- e) fiske og fangst i fjerne farvann,
- f) bruk som gir utslipp som er avgiftspliktig etter Stortingets vedtak om CO₂-avgift i petroleumsvirksomheten på kontinentalsokkelen.

Det gis fritak for avgift for andel biogass og hydrogen i naturgass og LPG.

§ 6 Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 7 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 8 Departementet kan fritta for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

II

Fra den tid departementet bestemmer, tidligst 1. juli 2021, gjøres følgende endringer:

§ 1 annet ledd annet punktum skal lyde:

Det skal betales avgift med kr 0,29 per Sm³ naturgass og kr 0,44 per kg LPG for produkter til kjemisk reduksjon og elektrolyse, metallurgiske og mineralogiske prosesser.

§ 5 ny bokstav g skal lyde:

- g) kjemisk reduksjon eller elektrolyse, metallurgiske og mineralogiske prosesser dersom bruken gir kvotepliktige utslipp etter klimakvoteloven.

C. Svovelavgift (kap. 5543 post 71)

§ 1 Fra 1. januar 2021 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales svovelavgift til statskassen ved innførsel og innenlandsk produksjon av mineralolje som inneholder over 0,05 pst. vektandel svovel med 14,02 øre per liter for hver påbegynt 0,1 pst. vektandel svovel.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten, og om grunnlaget for avgiften.

§ 2 Det gis fritak for svovelavgift på mineralolje som

- a) utføres til utlandet,
- b) legges inn på tollager når varene er bestemt til utførsel,
- c) innføres

1. som reisegods etter tolloven § 5-1,
 2. til bruk i transportmidler i ervervsmessig virksomhet etter tolloven § 5-2,
- d) etter tolloven § 5-3 leveres til eller innføres av
1. NATO og styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred,
 2. Den nordiske investeringsbank,
- e) kommer i retur til registrert virksomhets lager,
- f) brukes i skip i utenriksfart,
- g) brukes i fly i utenriks fart,
- h) brukes i fiske og fangst i fjerne farvann,
- i) gir utslipp av svovel til atmosfæren mindre enn det svovelinnholdet i mineraloljen skulle tilsi.
- Det gis fritak for avgift for andel biodiesel i mineralolje.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 3 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 4 Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

Avgift på forbrenning av avfall (kap. 5546 post 70)

§ 1 Fra den tid departementet bestemmer skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales CO₂-avgift til statskassen ved forbrenning av avfall med kr 149 per tonn CO₂.

Avgiften omfatter ikke utslipp ved forbrenning av avfall som

- a) gir kvotepliktige utslipp etter klimakvoteloven,
- b) ikke inneholder fossilt materiale.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgiften.

§ 2 Det gis fritak for avgift ved forbrenning av

- a) farlig avfall,
- b) avfall dersom CO₂ fanges og lagres.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 3 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 4 Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet, og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

Avgift på trikloretten (TRI) og tetrakloretten (PER) (kap. 5547 post 70 og 71)

§ 1 Fra 1. januar 2021 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen ved innførsel og innenlandsk produksjon av trikloretten (TRI) og tetrakloretten (PER), herunder gjenvunnet TRI og PER.

Avgiftsplikten omfatter TRI og PER som inngår som bestanddel i andre produkter. Avgift betales bare dersom andelen TRI er over 1 vektprosent av produktets totale vekt eller andelen PER er over 0,1 vektprosent av produktets totale vekt.

Avgift skal betales med følgende beløp:

Innhold TRI/PER Pst.	kr per kg	
	TRI	PER
over 0,1 t.o.m. 1		0,77
over 1 t.o.m. 5	3,87	3,87
over 5 t.o.m. 10	7,74	7,74
over 10 t.o.m. 30	23,21	23,21
over 30 t.o.m. 60	46,43	46,43
over 60 t.o.m. 100	77,38	77,38

Ved beregning av avgift benyttes den høyeste av enten faktisk eller oppgitt andel TRI eller PER.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgiften.

§ 2 Det gis fritak for avgift på varer som

- a) utføres til utlandet,
- b) legges inn på tollager når varene er bestemt til utførsel,
- c) innføres
 1. som reisegods etter tolloven § 5-1,
 2. til bruk i transportmidler i ervervsmessig virksomhet etter tolloven § 5-2,
- d) etter tolloven § 5-3 leveres til eller innføres av NATO og styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred,
- e) kommer i retur til produsents eller importørs lager,
- f) gjenvinnes til eget bruk.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 3 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 4 Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

Avgift på hydrofluorkarboner (HFK) og perfluorkarboner (PFK) (kap. 5548 post 70)

§ 1 Fra 1. januar 2021 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen ved innførsel og innenlandsk produksjon av hydrofluorkarboner (HFK) og perfluorkarboner (PFK), herunder gjenvunnet HFK og PFK. Avgift på HFK og PFK betales med kr 0,591 per kg multiplisert med den GWP-verdi (global warming potential) som den enkelte avgiftspliktige HFK- og PFK-gassen representerer.

Avgiftsplikten omfatter alle blandinger av HFK og PFK, både innbyrdes blandinger og blandinger med andre stoffer, samt HFK og PFK som inngår som bestanddel i andre varer.

Departementet kan gi forskrift om at for HFK og PFK som inngår som bestanddel i andre varer, skal avgift fastsettes på annen måte enn etter vekt og at avgiften skal betales etter sjablongsatser.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgiften, samt fastsettelse av GWP-verdi.

§ 2 Det gis fritak for avgift på varer som

- a) utføres til utlandet,
- b) legges inn på tollager når varene er bestemt til utførsel,
- c) innføres
 1. som reisegods etter tolloven § 5-1,
 2. til bruk i transportmidler i ervervsmessig virksomhet etter tolloven § 5-2,
 3. til midlertidig bruk etter tolloven § 6-1 annet ledd,
- d) etter tolloven § 5-3 leveres til eller innføres av
 1. diplomater,
 2. NATO og styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred,
 3. Den nordiske investeringsbank,
- e) kommer i retur til registrert virksomhets lager,
- f) gjenvinnes.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 3 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 4 Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

Avgift på utslipp av NO_x (kap. 5509 post 70 og kap. 5549 post 70)

§ 1 Fra 1. januar 2021 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen med kr 23,48 per kg utslipp av nitrogenoksider (NO_x) ved energiproduksjon fra følgende kilder:

- a) fremdriftsmaskineri med samlet installert motoreffekt på mer enn 750 kW,
- b) motorer, kjeler og turbiner med samlet installert innfyrt effekt på mer enn 10 MW,
- c) fakler på innretninger på norsk kontinentalsokkel og anlegg på land.

Ved beregningen av effekt etter bokstav a og b, skal effekten av elektromotorer og elektrokjeler ikke tas med.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgiften.

§ 2 Det gis fritak for avgift på utslipp av NO_x fra

- a) fartøy som går i fart mellom norsk og utenlandsk havn,
- b) fartøy som brukes til fiske og fangst i fjerne farvann,
- c) luftfartøy som går i fart mellom norsk og utenlandsk lufthavn,
- d) enheter omfattet av miljøavtale med staten om reduksjon av NO_x-utslipp.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 3 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 4 Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

Miljøavgift på plantevernmidler (kap. 5550 post 70)

§ 1 For 2021 skal det betales miljøavgift på plantevernmidler. Avgiften betales til statskassen.

§ 2 Landbruks- og matdepartementet kan gi forskrift om beregning og betaling av avgiften.

Avgifter knyttet til mineralvirksomhet

A. Avgift knyttet til andre undersjøiske naturforekomster enn petroleum (kap. 5551 post 70)

§ 1 For 2021 kan Nærings- og fiskeridepartementet ilegge avgift ved tildeling av konsesjoner for utforskning og undersøkelser etter og utnyttelse av andre undersjøiske naturforekomster enn petroleumsforekomster. Avgiften betales til statskassen.

§ 2 Nærings- og fiskeridepartementet kan gi forskrift om beregning og betaling av avgiften.

B. Årsavgift knyttet til mineraler (kap. 5551 post 71)

§ 1 For 2021 kan Nærings- og fiskeridepartementet ilegge årsavgift for undersøkelse og utvinning av landbaserte mineralforekomster etter mineralloven. Avgiften betales til statskassen.

§ 2 Nærings- og fiskeridepartementet kan gi forskrift om beregning og betaling av avgiften.

Avgift på produksjon av fisk (kap. 5552 post 70)

§ 1 Fra 1. januar 2021 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen med kr 0,40 per kg produsert laks, ørret og regnbueørret.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten, og om grunnlaget for avgiften.

§ 2 Det gis fritak for produksjon av fisk som leveres

- a) til diplomater,
- b) til NATO og styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred,
- c) til Den nordiske investeringsbanken,
- d) vederlagsfritt til mottaker for utdeling på veldedig grunnlag.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensing av og vilkår for fritak.

§ 3 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 4 Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

Avgift på alkoholfrie drikkevarer mv. (kap. 5556 post 70)

I

§ 1 Fra 1. januar 2021 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen ved innførsel og innenlandsk produksjon av alkoholfrie drikkevarer som er tilsatt sukker eller kunstig søtstoff. Avgiften betales med følgende beløp per liter:

- a) Drikkevarer:
 1. tilsatt sukker eller kunstig søtstoff: kr 1,82,
 2. basert på frukt, bær eller grønnsaker og tilsatt kunstig søtstoff: kr 0,91.
- b) Sirup:
 1. tilsatt sukker eller kunstig søtstoff og som brukes til ervervsmessig fremstilling av alkoholfrie drikkevarer i dispensere, fontener og lignende: kr 11,05,

2. basert på frukt, bær eller grønnsaker og tilsatt kunstig søtstoff og som brukes til ervervsmessig fremstilling av alkoholfrie drikkevarer i dispensere, fontener og lignende: kr 5,52.

Med alkoholfrie drikkevarer likestilles drikk med alkoholstyrke til og med 0,7 volumprosent alkohol.

Avgiftsplikten omfatter ikke varer i pulverform eller melkeprodukter som er tilsatt ikke over 15 gram sukker per liter.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgiften.

§ 2 Det gis fritak for avgift på drikkevarer som

- a) fra produsents og importørs lager
 1. utføres til utlandet,
 2. leveres direkte eller via tollager til proviant etter tolloven § 4-23,
 3. leveres til toll- og avgiftsfritt utsalg på lufthavn etter tolloven § 4-30,
- b) innføres
 1. som reisegods etter tolloven § 5-1,
 2. til bruk i transportmidler i ervervsmessig virksomhet etter tolloven § 5-2,
- c) etter tolloven § 5-3 fra produsents eller importørs lager leveres til eller innføres av
 1. diplomater,
 2. NATO og styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred,
 3. Den nordiske investeringsbank,
- d) kommer i retur til produsents eller importørs lager,
- e) brukes til ervervsmessig fremstilling av annet enn drikkevarer,
- f) leveres vederlagsfritt til mottaker for utdeling på veldedig grunnlag.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensing av og vilkår for fritak.

§ 3 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 4 Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

II

Fra 1. juli 2021 skal § 1 lyde:

§ 1 Fra 1. juli 2021 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen ved innførsel og innenlandsk produksjon av alkoholfrie drikkevarer som er tilsatt sukker eller kunstig søtstoff. Avgiften betales med følgende beløp per liter:

- a) Drikkevarer:

1. kun tilsatt kunstig søtstoff: kr 1,27,
 2. over 0 t.o.m. 5 gram sukker per 100 ml: kr 1,45,
 3. over 5 t.o.m. 8 gram sukker per 100 ml: kr 1,64,
 4. over 8 gram sukker per 100 ml: kr 1,82,
 5. basert på frukt, bær eller grønnsaker og tilsatt kunstig søtstoff: kr 0,91.
- b) Sirup til ervervsmessig fremstilling av alkoholfrie drikkevarer i dispensere og lignende:
1. kun tilsatt kunstig søtstoff: kr 7,74,
 2. over 0 t.o.m. 5 gram sukker per 100 ml: kr 8,84,
 3. over 5 t.o.m. 8 gram sukker per 100 ml: kr 9,95,
 4. over 8 gram sukker per 100 ml: kr 11,05,
 5. basert på frukt, bær eller grønnsaker og tilsatt kunstig søtstoff: kr 5,52.

Avgiften beregnes av produktenes totale sukkerinnhold per liter ferdig utblandet drikk.

Med alkoholfrie drikkevarer likestilles drikk med alkoholstyrke til og med 0,7 volumprosent alkohol.

Avgiftsplikten omfatter ikke varer i pulverform eller melkeprodukter som er tilsatt ikke over 15 gram sukker per liter.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgiften.

Avgift på sukker mv. (kap. 5557 post 70)

§ 1 Fra 1. januar 2021 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen ved innførsel og innenlandsk produksjon av sukker mv. med kr 8,49 per kg av varens avgiftspliktige vekt.

Avgiftsplikten omfatter:

- a) sukker (roe-/bete- og rørsukker),
- b) sirup og sukkeropløsning av nevnte varer.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgiften.

§ 2 Det gis fritak for avgift på sukker som

- a) fra produsents og importørs lager
 1. utføres til utlandet,
 2. leveres direkte eller via tollager til proviant etter tolloven § 4-23,
 3. leveres til toll- og avgiftsfritt utsalg på lufthavn etter tolloven § 4-30,
- b) innføres
 1. som reisegods etter tolloven § 5-1,
 2. til bruk i transportmidler i ervervsmessig virksomhet etter tolloven § 5-2,
- c) etter tolloven § 5-3 fra produsents eller importørs lager leveres til eller innføres av
 1. diplomater,
 2. NATO og styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred,
 3. Den nordiske investeringsbank,
- d) kommer i retur til produsents eller importørs lager,

- e) brukes til ervervsmessig fremstilling av varer,
- f) brukes til biavl,
- g) leveres vederlagsfritt til mottaker for utdeling på veldedig grunnlag.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 3 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 4 Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

Avgifter på drikkevareemballasje (kap. 5559 post 70–74)

§ 1 Fra 1. januar 2021 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales miljøavgift og grunnavgift til statskassen ved innførsel og innenlandsk produksjon av drikkevareemballasje.

Departementet kan gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten og om grunnlaget for avgiften.

§ 2 Det skal betales miljøavgift på drikkevareemballasje med følgende beløp per emballasjeenhet:

- a) glass og metall: kr 6,20,
- b) plast: kr 3,75,
- c) kartong og papp: kr 1,53.

Departementet kan gi forskrift om fritak for miljøavgift dersom emballasjen inngår i et retursystem, herunder fastsette vilkår for fritak.

§ 3 Det skal betales grunnavgift på engangsemballasje med kr 1,27 per emballasjeenhet.

Som engangsemballasje anses emballasje som ikke kan gjenbrukes i sin opprinnelige form.

§ 4 Emballasje som inneholder følgende drikkevarer er fritatt for grunnavgift:

- a) melk og melkeprodukter,
- b) drikkevarer fremstilt av kakao og sjokolade og konsentrater av dette,
- c) varer i pulverform,
- d) korn- og soyabaserte melkeerstatningsprodukter,
- e) morsmelkerstatning.

Drikkevarer som nevnt i første ledd bokstav c og e er også fritatt for miljøavgift.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 5 Det gis fritak for miljø- og grunnavgift på drikkevareemballasje som

- a) fra registrert virksomhets og importørs lager
 1. utføres til utlandet,

2. leveres direkte eller via tollager til proviant etter tolloven § 4-23,
 3. leveres til toll- og avgiftsfritt utsalg på lufthavn etter tolloven § 4-30,
- b) innføres
1. som reisegods etter tolloven § 5-1,
 2. til bruk i transportmidler i ervervsmessig virksomhet etter tolloven § 5-2,
- c) etter tolloven § 5-3 fra registrert virksomhets eller importørs lager leveres til eller innføres av
1. diplomater,
 2. NATO og styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred,
 3. Den nordiske investeringsbank,
- d) kommer i retur til produsents eller importørs lager,
- e) har rominnhold på minst fire liter,
- f) leveres vederlagsfritt til mottaker for utdeling på veldedig grunnlag.
- Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 6 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 7 Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

Dokumentavgift (kap. 5565 post 70)

I

§ 1 Fra 1. januar 2021 skal det i henhold til lov 12. desember 1975 nr. 59 om dokumentavgift betales avgift til statskassen ved tinglysing av dokument som overfører hjemmel til fast eiendom, herunder bygning på fremmed grunn og tilhørende festerett til tomte. Avgift skal betales med 2,5 pst. av avgiftsgrunnlaget, men minst kr 250.

Ved tinglysing av første gangs overføring av hjemmel til eierseksjon eller til fysisk del av eiendom i forbindelse med oppløsning av borettslag og boligaksjeselskaper, betales avgift med kr 1 000 per hjemmelsoverføring.

§ 2 Fritatt for avgift er

- a) gaveandel i dokument som inneholder gave og lignende til det offentlige eller til stiftelser og legater med allmennyttige formål, eller til foreninger med allmennyttige formål som har styresete her i landet,
- b) dokument som overfører rettigheter til fast eiendom til utenlandske diplomatiske og konsulære misjoner,

- c) overføring av hjemmel til fast eiendom til Den nordiske investeringsbank og som er nødvendig for bankens offisielle virksomhet,
- d) egen sameieandel i den enkelte eiendom ved overtagelse av fast eiendom ved oppløsning av sameie,
- e) overføring av hjemmel til fast eiendom mellom ektefeller,
- f) ideell arveandel etter loven i den enkelte eiendom ved overtagelse av fast eiendom på skifte eller fra uskiftet bo. Forskudd på arv regnes ikke som arveandel og heller ikke testamentsarv i den utstrekning den overstiger lovens arveandel,
- g) overføring av hjemmel til fast eiendom til forrige hjemmelshaver eller dennes ektefelle, i forbindelse med salg etter reglene om tvangssalg,
- h) overføring av hjemmel til fast eiendom til NATO eller NATOs hovedkvarter i den utstrekning dette følger av internasjonale avtaler Norge er forpliktet av,
- i) overføring av hjemmel til fast eiendom mellom Kongen, Dronningen, den nærmeste arveberettigede til tronen i hvert etterfølgende slektsledd og disse personers ektefeller, samt disses felles barn som ikke er fylt 20 år ved utgangen av det år overføringen skjer,
- j) overføring av hjemmel til fast eiendom til testamentsarving dersom overføring av hjemmel til ny erverver tinglyses samme dag,
- k) overføring av hjemmel til fast eiendom ved omorganiseringer som kan gjennomføres med skattemessig kontinuitet etter skatteloven §§ 11-2 til 11-5, § 11-11 og § 11-20 med tilhørende forskrifter. Omorganiseringen og tinglysingen av hjemmelen til fast eiendom må ha funnet sted etter 1. januar 2016.

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring, avgrensning av og vilkår for fritak.

§ 3 Ved førstegangsoverføring av en selvstendig og i sin helhet nyoppført bygning som ikke er tatt i bruk, og overføring av bygg under arbeid, betales avgift bare av salgsværdien av tomte dersom det blir tinglyst hjemmelsoverføring til denne.

§ 4 Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

II

Fra den tid departementet bestemmer gjøres følgende endring:

§ 2 første ledd ny bokstav l skal lyde:

- l) overføring av hjemmel til fast eiendom fra kommunal stiftelse til kommune.

Avgift på frekvenser mv. (kap. 5583 post 70)

§ 1 Fra 1. januar 2021 skal det betales avgift til statskassen for bruk av frekvenser til drift av system for mobilkommunikasjon med følgende beløp per MHz (frekvensdupleks) disponert båndbredde:

– 450 MHz-båndet	kr 1 373 000
– 700 MHz-båndet	kr 1 566 000
– 800 MHz-båndet	kr 1 566 000
– 900 MHz-båndet	kr 1 566 000
– 1800 MHz-båndet	kr 1 566 000
– 2,1 GHz-båndet	kr 1 448 000

Kommunal- og moderniseringsdepartementet kan fatte enkeltvedtak og gi forskrift om beregning og betaling av avgiften.

§ 2 For 2021 skal det betales årsavgift til statskassen for tillatelse til bruk av 5-sifret nummer med følgende beløp per nummer:

Kategori A	kr 154 020
Kategori B	kr 109 730
Kategori C	kr 84 410
Kategori D	kr 59 100
Kategori E	kr 27 460
Kategori F	kr 3 420

Kommunal- og moderniseringsdepartementet kan fatte enkeltvedtak og gi forskrift om beregning og betaling av avgiften.

IX

Storingsvedtak om toll for budsjettåret 2021 (kap. 5511 post 70 og 71)

§ 1 Plikten til å svare toll

Fra 1. januar 2021 skal det svares toll ved innførsel av varer etter bestemmelsene i lov 21. desember 2007 nr. 119 om toll og vareførsel og etter de satser som følger av annet ledd.

De ordinære tollsatsene for 2020 skal fortsatt gjelde fra 1. januar 2021.

§ 2 Preferansetoll

Vareførsel som er omfattet av handelsavtale inngått med fremmed stat eller gruppe av stater, skal innenfor rammen av slike avtaler innrømmes preferansetoll. Tilsvarende gjelder for vareførsel som er omfattet av bilateral eller unilateral erklæring i tilknytning til slik avtale og vareførsel som er omfattet av det generelle system for preferansetoll for utviklingsland (GSP). Preferansetollbehandling er betinget av at krav til opp-

rinnelse mv., slik som fastsatt i opprinnelsesreglene til vedkommende handelsavtale eller preferansesystem, samt vilkår fastsatt i tolloven, er oppfylt.

For GSP+-landene er tollsatsen 0 for roser som hører under varenummer 06.03.1120 i tolltariffen.

Departementet gis fullmakt til å videreføre gitte kvoter og satser omfattet av det generelle system for preferansetoll for utviklingsland (GSP).

Departementet gis fullmakt til å iverksette de tollreduksjoner og andre tollmessige forhold som følger av handelsavtale fremforhandlet med annen stat.

§ 3 Nedsettelse av ordinære tollsats

Departementet kan sette ned den fastsatte tollsats på enkelte vareslag, slik som bestemt i tolloven §§ 9-1 til 9-5.

§ 4 Tollmessige handels- eller beskyttelsestiltak

Kongen kan, innenfor de rammer som følger av avtale med fremmed stat eller organisasjon, iverksette tollmessige handels- eller beskyttelsestiltak i form av økning av den ordinære tollsatsen på enkelte vareslag, dersom det foreligger slike omstendigheter som fremgår av tolloven §§ 10-1 til 10-7.

§ 5 Nye eller endrede tariffoppdelinger

Departementet gis fullmakt til å innarbeide nye tariffoppdelinger eller endre gjeldende oppdelinger, dersom endringene verken har nevneverdig betydning for statens inntekter eller har næringsmessige eller handelspolitiske konsekvenser.

Presidenten: Bak innstillinga står regjeringspartia og Framstegspartiet.

Arbeidarpartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Miljøpartiet Dei Grøne og Raudt har varsla at dei vil røysta imot.

V o t e r i n g :

Tilrådinga frå komiteen vart vedteken med 45 mot 42 røyster.

(Voteringsutskrift kl. 19.20.22)

Votering i sak nr. 3, debattert 15. desember 2020

Innstilling fra finanskomiteen om skatter, avgifter og toll mv. 2021 – lovendringer (Innst. 4 L (2020–2021), jf. Prop. 1 LS (2020–2021))

Presidenten: Under debatten er det sett fram i alt seks forslag. Det er

- forslaga nr. 1 og 2, frå Eigil Knutsen på vegner av Arbeidarpartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Miljøpartiet Dei Grøne og Raudt

- forslag nr. 3, frå Eigil Knutsen på vegner av Arbeidarpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Raudt
 - forslag nr. 4, frå Kari Elisabeth Kaski på vegner av Sosialistisk Venstreparti, Miljøpartiet Dei Grøne og Raudt
 - forslaga nr. 5 og 6, frå Kari Elisabeth Kaski på vegner av Sosialistisk Venstreparti og Raudt
- Presidenten vil – for å redusera talet på voteringar – føreslå ein avtalt voteringsorden. Dei ulike partia sine primærstandpunkt går klart fram av merknadene i innstillinga, og det vert vist til Innst. 2 S for 2020–2021 og Innst. 3 S for 2020–2021.

Det vil i praksis bety at når me har votert over mindretalsforslaga, vil ingen av partia røysta imot tilrådinga i innstillinga.

Presidenten vil streka under at det sjølv sagt er føreset at når partia aksepterer ein slik voteringspraksis, skal dette ikkje verta brukt mot eit parti ved eit seinare høve.

Ingen innvendingar er komne mot dette forslaget. – Det er vedteke.

Det vert votert over forslaga nr. 5 og 6, frå Sosialistisk Venstreparti og Raudt.

Forslag nr. 5 lyder:

«Stortinget ber regjeringen i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett 2021 foreslå en kontantstrømbeskatning for vannkraft som er avgrenset til opprustning av eksisterende vannkraftverk.»

Forslag nr. 6 lyder:

«I

I lov 6. juni 1975 nr. 29 om eiendomsskatt til kommunane gjøres følgende endringer:

§ 3 bokstav c skal lyde:

Berre på verk og bruk i heile kommunen, eller

§ 3 bokstav d skal lyde:

Berre på verk og bruk og annan næringseigedom i heile kommunen, eller

§ 3 bokstav g skal lyde:

Faste eigedomar i heile kommunen, unnateke verk og bruk og annan næringseigedom.

§ 4 annet ledd skal lyde:

Til faste eigedomar vert rekna bygningar og tomt som Høgrer til, huslause grunnstykke som hagar, lykkjer, vassfall, laste-, opplags-, eller arbeidstomter, bryggjer og liknande og likeeins verk og bruk og annan næringseigedom. Til verk og bruk vert m.a. rekna fabrikkar, sagbruk, møllebruk, skipsvervar, industrielle verk, og likeeins gruver, steinbrot, fiskevær, saltehus, lenser, utbygde vassfall og vassfallstykke, demningsverk, losse- og lasteplassar og liknande arbeids- og driftstader. Bygningar og anlegg skal reknast med saman med verket eller

bruket når dei Høgrer til eller trengst til verksdrifta. Arbeidsmaskinar og tilhøyrsløse og ting som kan setjast i klasse med slikt, skal derimot ikkje reknast med utan tingen er ein part av sjølve føretaket. Til annan næringseigedom vert rekna til dømes kontorlokale, parkeringshus, butikk, varelager, hotell, serveringsstad med vidare.

§ 4 tredje ledd skal lyde:

Flytande anlegg i sjø for oppdrett av fisk, skjell, skalldyr og andre marine artar vert jamnstelt med verk og bruk i andre leden, når anlegget har vore stasjonert i kommunen i over 6 månader i året før skatteåret. Eigedomsskatt vert då skriven ut sjølv om anlegget ikkje var stasjonert i kommunen 1. januar i skatteåret.

§ 8 A-2 første ledd skal lyde:

Verdet av eiendomen skal setjast til det beløp ein må gå frå at eiendomen etter si innretning, brukseigenskap og lokalisering kan bli avhenda for under vanlege salstilhøve ved fritt sal.

§ 8 A-2 annet ledd skal lyde:

Ved taksering av fabrikkar og andre industrielle anlegg, skal ein ta med maskinar og anna som Høgrer til anlegget og er nødvendig for å oppfylle formålet med anlegget. Arbeidsmaskinar med tilhøyrsløse og liknande, som ikkje er ein integrert del av anlegget, skal ein ikkje ta med.

§ 12 ny bokstav e skal lyde:

e) Verk og bruk i område som ikkje er utbygd på byvis, jf. § 4, andre leden, andre og tredje punktum.

Endelig oppheves overgangsregel til lov 19. desember 2017 nr. 118 vedrørende gradvis utfasing.

II

Endringene under I trer i kraft straks med virkning frå og med eiendomsskatteåret 2022.»

V o t e r i n g :

Forslaga frå Sosialistisk Venstreparti og Raudt vart med 80 mot 6 røyster ikkje vedtekne.
(Voteringsutskrift kl. 19.21.50)

Presidenten: Det vert votert over forslag nr. 4, frå Sosialistisk Venstreparti, Miljøpartiet Dei Grøne og Raudt. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å øke maksimal eiendomsskattesats for bolig og fritidsbolig til 7 promille.»

V o t e r i n g :

Forslaget frå Sosialistisk Venstreparti, Miljøpartiet Dei Grøne og Raudt vart med 80 mot 7 røyster ikkje vedteke.

(Voteringsutskrift kl. 19.22.06)

Presidenten: Det vert votert over forslag nr. 3, frå Arbeidarpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Raudt. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen utrede endringer i merverdiavgiftsloven som sikrer at helsepersonell må inkludere merverdiavgift hvis de utfører alternativ behandling.»

V o t e r i n g :

Forslaget frå Arbeidarpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Raudt vart med 55 mot 32 røyster ikkje vedteke.

(Voteringsutskrift kl. 19.22.25)

Presidenten: Det vert votert over forslag nr. 2, frå Arbeidarpartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Miljøpartiet Dei Grøne og Raudt. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen reforhandle inngåtte skatteavtaler med sikte på å kunne innføre kildeskatt på royalties og renter.»

V o t e r i n g :

Forslaget frå Arbeidarpartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Miljøpartiet Dei Grøne og Raudt vart med 45 mot 42 røyster ikkje vedteke.

(Voteringsutskrift kl. 19.22.43)

Presidenten: Det vert votert over forslag nr. 1, frå Arbeidarpartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Miljøpartiet Dei Grøne og Raudt. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen utrede hvorvidt noen av medlemmene i de organisasjoner som i dag er registrert i registeret for alternative behandlere, kan anses å yte helsehjelp, og komme tilbake til Stortinget med nødvendige endringer som gjør det mulig for disse å få fritak fra merverdiavgiftsloven.» Framstegspartiet har varsla støtte til forslaget.

V o t e r i n g :

Forslaget frå Arbeidarpartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Miljøpartiet Dei Grøne og Raudt vart vedteke med 56 mot 31 røyster.

(Voteringsutskrift kl. 19.23.09)

Komiteen hadde tilrådd Stortinget å gjera følgjande vedtak til

l o v e r :

A.

L o v

om endringer i eigedomsskattelova

I

I lov 6. juni 1975 nr. 29 om eigedomsskatt til kommunane gjøres følgende endringer:

§ 5 første ledd bokstav h skal lyde:

h) Eigedom som vert driven som gardsbruk eller skogbruk, herunder gartneri og planteskule tilknytta slik drift, *samt anlegg i reindriftsnæringa.*

§ 8 C-1 tredje ledd oppheves.

§ 8 C-1 nåværende fjerde ledd blir tredje ledd og skal lyde:

Skattegrunnlaget som nemnd i *andre ledd* skal setjast ned med reduksjonsfaktoren som er nytta ved taksering etter § 8 A-3, jf. § 8 A-2.

§ 8 C-1 nåværende femte ledd blir fjerde ledd.

§ 11 første ledd annet punktum skal lyde:

For bustader og fritidsbustader kan eigedomsskatten likevel ikkje vera meir enn kr 4 for kvar kr 1 000 av takstverdet.

II

Endringene under I trer i kraft straks med virkning fra og med eiendomsskatteåret 2021.

B.

L o v

om endringer i folketrygdloven

I

I lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd gjøres følgende endringer:

§ 23-3 fjerde ledd skal lyde:

Det skal ikke betales avgift når inntekten er inntil 59 650 kroner. Avgiften må ikke utgjøre mer enn 25 prosent av den del av inntekten som overstiger 59 650 kroner.

II

I lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd oppheves § 24-4.

III

Endringene under I trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2021.

Endringen under II trer i kraft 1. juni 2021.

C.

L o v

om endringer i skatteloven

I

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt gjøres følgende endring:

§ 2-3 fjerde ledd skal lyde:

(4) Person som ikke har skatteplikt etter § 2-1, plikter å svare skatt av pensjon, føderåd, livrente og lignende utbetalinger, herunder uføretrygd etter folketrygdloven kapittel 12 og uføreytelser fra andre ordninger, som er skattepliktig inntekt etter § 5-1 første ledd, § 5-40 eller § 5-42 bokstav a, når

- a) utbetalingen skjer fra folketrygden eller fra offentlig tjenstepensjonsordning,
- b) mottaker har opptjent pensjonspoeng eller opparbeidet pensjonsbeholdning i folketrygden og utbetalingen skjer på grunnlag av forpliktelse som påhviler person, selskap eller innretning hjemmehørende i riket eller person, selskap eller innretning hjemmehørende i utlandet som er skattepliktig til Norge etter første ledd bokstav b, eller
- c) utbetalingen skjer for å oppfylle forpliktelse som påhviler annen person, selskap eller innretning på grunnlag av tilskudd mv. som det er gitt fradrag for etter §§ 6-46, 6-47 og 6-72.

II

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt gjøres følgende endring:

§ 2-3 nytt femte ledd skal lyde:

(5) *For inntektsåret 2020 får bestemmelsen i første ledd bokstav b ikke anvendelse for virksomhet som vedkommende utøver mv. her i riket som følge av Covid-19-pandemien, og som under ordinære omstendigheter ikke ville blitt utøvd her i riket. Departementet kan i forskrift bestemme at foregående punktum også skal gjelde for inntektsåret 2021.*

III

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt gjøres følgende endringer:

§ 4-10 skal lyde:

§ 4-10 *Fast eiendom, herunder andel i boligselskap*

(1) Verdien av fast eiendom kan settes lavere enn omsetningsverdien.

(2) Verdien av primærbolig settes til 25 prosent av en beregnet omsetningsverdi. Hvis skattyter krever det, skal verdien settes ned til 25 prosent av eiendommens dokumenterte omsetningsverdi.

(3) Verdien av sekundærbolig settes til 90 prosent av en beregnet omsetningsverdi. Hvis skattyter krever det, skal verdien settes ned til 90 prosent av eiendommens dokumenterte omsetningsverdi.

(4) Beregnet omsetningsverdi etter annet og tredje ledd settes til produktet av boligens areal og en kvadratmetersats. Kvadratmetersatsen settes til en beregnet omsetningsverdi per kvadratmeter, hvor det tas hensyn til boligtype, byggeår, areal og geografisk beliggenhet. Kvadratmetersatsene fastsettes årlig av Skattedirektoratet på grunnlag av beregninger fra Statistisk sentralbyrå.

(5) Verdsetting av boenhet i boligselskap som omfattes av § 7-3, følger reglene i annet og tredje ledd. Øvrig verdi av andel i slikt selskap settes til andelshavers andel av boligselskapets netto formue utenom boenhetene. Innskudd fra andelshaverne kommer ikke til fradrag ved beregningen av boligselskapets formue.

(6) Verdien av fritidsbolig skal settes ned etter krav fra skattyter dersom den overstiger 30 prosent av eiendommens dokumenterte omsetningsverdi.

(7) Verdien av næringseiendom settes til 55 prosent av eiendommens beregnede utleieverdi. Verdsetting etter første punktum kan foretas ved bruk av differensierede kvadratmetersatser. Hvis skattyter krever det, skal verdien settes ned til 55 prosent av eiendommens dokumenterte omsetningsverdi.

(8) Departementet kan gi forskrift til utfylling og gjennomføring av denne paragraf.

§ 4-12 første til tredje og femte til syvende ledd skal lyde:

(1) Børsnotert aksje verdsettes i alminnelighet til 55 prosent av kursverdien 1. januar i skattefastsettingsåret.

(2) Ikke-børsnotert aksje verdsettes til 55 prosent av aksjens forholdsmessige andel av aksjeselskapets eller allmennaksjeselskapets samlede skattemessige formuesverdi 1. januar året før skattefastsettingsåret fordelt etter pålydende.

(3) Ikke-børsnotert aksje i utenlandsk selskap verdsettes til 55 prosent av aksjens antatte salgsverdi 1. januar i skattefastsettingsåret. Aksjen skal verdsettes

etter annet ledd når skattyteren krever dette og kan sannsynliggjøre selskapets skattemessige formuesverdi.

(5) Egenkapitalbevis i sparebank, gjensidig forsikringselskap, kreditt- og hypotekforening og selveien- de finansieringsforetak verdsettes til 55 prosent av kursverdien 1. januar i skattefastsettingsåret. Er kursen ikke notert eller kjent, settes verdien til den antatte salgsværdi.

(6) Andel i verdipapirfond verdsettes til andelsverdien 1. januar i skattefastsettingsåret. Aksjeandel i verdipapirfond, jf. skatteloven § 10-20, verdsettes til 55 prosent av aksjeandelens verdi.

(7) Ved fastsetting av ikke-børsnotert selskaps skattemessige formuesverdi, medregnes eiendeler og gjeld til full verdi, uten prosentvis reduksjon etter bestemmelser i dette *kapittel*.

§ 4-17 annet ledd skal lyde:

(2) Driftsmidler, nysatt eiendom som nevnt i skatteloven § 4-10 *tredje og syvende ledd*, verdsettes til 55 prosent av skattemessig formuesverdi.

§ 4-19 første ledd bokstav a skal lyde:

a. § 4-10 *tredje ledd (sekundærbolig)* og § 4-10 *syvende ledd (næringsseiendom)*,

§ 4-40 skal lyde:

§ 4-40 *Fastsetting av formue for deltaker i selskap med deltakerfastsetting*

For deltaker i selskap med deltakerfastsetting som omfattes av § 10-40, settes verdien av deltakerens selskapsandel ved formuesfastsettingen til en andel av selskapets nettoformue beregnet som om selskapet var skattyter. Ved fastsettelsen av selskapets nettoformue medregnes eiendeler og gjeld til full verdi, uten prosentvis reduksjon etter bestemmelser i dette *kapittel*. *Verdien* av deltakerens selskapsandel settes til 55 prosent av andelen av nettoformuen beregnet etter denne paragraf.

§ 5-14 første ledd bokstav a skal lyde:

a. Fordelen settes til differansen mellom den verdien som kan oppnås ved reelt salg av aksjen, redusert med 25 prosent, og det den ansatte betaler for aksjen. Den skattefrie fordelen kan likevel ikke overstige 7 500 kroner *per* inntektsår.

§ 5-22 annet ledd nytt tredje punktum skal lyde:

Skattepliktig inntekt etter denne bestemmelsen skal oppjusteres med 1,44.

§ 6-32 første ledd bokstav a og b skal lyde:

a. Minstefradrag i lønnsinntekt, jf. skatteloven § 6-31 første ledd bokstav a, c, d og annet ledd, gis med 46

prosent av summen av slik inntekt. Tilsvarende gjelder for minstefradrag i arbeidsavklaringspenger, uføretrygd etter folketrygdloven kapittel 12 og uføreytelser fra andre ordninger samt minstefradrag i overgangsstønad etter folketrygdloven § 15-6.

b. Minstefradrag i pensjonsinntekt, jf. § 6-31 første ledd bokstav b, gis med 32 prosent av summen av slik inntekt.

§ 6-44 første ledd skal lyde:

(1) For reiser til hjem innenfor EØS-området gis fradrag for reise mellom hjem og arbeidssted og besøksreiser etter § 6-13 etter forskrift fastsatt av departementet med utgangspunkt i reiseavstand og reisehyppighet. Fradrag er begrenset til den del av beløpet som overstiger 23 900 kroner, og gis ikke for beløp som overstiger 97 000 kroner i året.

§ 8-1 sjette ledd første og annet punktum skal lyde:

Ved fastsettelsen av årets positive næringsinntekt fra reindrift, gis produsenten et inntektsfradrag på inntil 90 000 kroner per år. For inntekt over 90 000 kroner, gis i tillegg et fradrag på 38 prosent av den overskytende inntekten opp til et samlet fradrag på 190 400 kroner.

§ 16-10 nåværende første ledd annet og tredje punktum blir nytt fjerde og femte punktum.

§ 16-10 første ledd første til tredje punktum skal lyde:

Personlig skattyter gis til og med det inntektsåret vedkommende fyller 33 år, fradrag i inntektsskatt og trygdeavgift for innskudd på boligsparekonto i innenlandsk spareforening, eller i tilsvarende spareinstitusjon i annen EØS-stat, når innskuddet skal brukes til erverv *av egen bolig*. *Det gis ikke fradrag når skattyter per 31. desember i inntektsåret helt eller delvis eier primær- eller sekundærbolig. Foregående punktum gjelder både direkte og indirekte eie.*

§ 16-10 tredje ledd første punktum skal lyde:

Innbetalt sparebeløp kan ikke overstige 27 500 kroner *per* inntektsår.

§ 18-3 nåværende annet ledd bokstav b annet punktum blir nytt tredje punktum.

§ 18-3 annet ledd bokstav b annet punktum skal lyde:

Skattemessig verdi for driftsmidler som omfattes av § 18-3 tredje ledd bokstav a nr. 5 første punktum, inngår ikke ved beregningen av gevinst etter foregående punktum.

§ 18-3 tredje ledd bokstav a nr. 3 nytt tredje punktum skal lyde:

Det ses bort fra avskrivninger for driftsmidler som omfattes av § 18-3 tredje ledd bokstav a nr. 5 første punktum.

§ 18-3 tredje ledd bokstav a ny nr. 5 skal lyde:

5. I beregningsgrunnlaget for grunnrenteinntekt kan inntektsårets kostnader som ellers er aktiveringspliktige, fradragføres umiddelbart i stedet for å avskrives. Kostnader til erverv av kraftanlegg kan ikke fradragføres umiddelbart. Det samme gjelder kostnader til erverv av fallrettighet. Dersom kraftanlegget endres slik at det ikke skal fastsettes grunnrenteinntekt, jf. tiende ledd, skal skattemessige verdier for driftsmidler som har blitt fradragført umiddelbart etter første punktum, tilbakeføres som inntekt i grunnlaget for grunnrenteskatt for det året tiende ledd får anvendelse.

§ 18-3 nåværende tredje ledd bokstav b annet, tredje og fjerde punktum blir tredje, fjerde og nytt femte punktum.

§ 18-3 tredje ledd bokstav b annet punktum skal lyde: *Kostnader til driftsmidler som omfattes av § 18-3 tredje ledd bokstav a nr. 5 første punktum, inngår ikke ved beregningen av fradrag etter første punktum.*

§ 18-3 tredje ledd bokstav b tredje punktum skal lyde: Ved beregning av fradrag etter første punktum blir kostnader som skal behandles som en del av kostprisen for driftsmidler som nevnt, å hensynta fra og med det inntektsåret det oppstår en ubetinget forpliktelse til å dekke eller innfri kostnaden.

§ 18-3 nåværende niende ledd bokstav a annet, tredje, fjerde og femte punktum blir tredje, fjerde, femte og nytt sjette punktum.

§ 18-3 niende ledd bokstav a annet punktum skal lyde: *Skattemessig verdi for driftsmidler som omfattes av § 18-3 tredje ledd bokstav a nr. 5 første punktum, inngår ikke ved beregningen av fradrag etter første punktum.*

§ 18-3 niende ledd bokstav a tredje punktum skal lyde: Positiv differanse etter første punktum omfattes av reglene om samordning av grunnrenteinntekt etter femte ledd.

§ 18-3 niende ledd bokstav a nytt sjette punktum skal lyde: Negativ differanse som ikke nøytraliseres ved fradrag etter foregående punktum, behandles etter reglene i fjerde punktum.

§ 18-3 nåværende niende ledd bokstav b tredje punktum blir nytt fjerde punktum.

§ 18-3 niende ledd bokstav b tredje punktum skal lyde: *Kostnader til driftsmidler som omfattes av § 18-3 tredje ledd bokstav a nr. 5 første punktum, inngår ikke i skattemessige verdier etter første punktum.*

IV

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt gjøres følgende endringer:

§ 2-3 første ledd ny bokstav i og j skal lyde:

- i. *renter etter bestemmelsene i § 10-80,*
- j. *vederlag for bruk av eller retten til å bruke immaterielle rettigheter eller skip, fartøy, rigger mv., fly og helikopter, etter bestemmelsene i § 10-81.*

§ 5-20 første ledd nytt annet punktum skal lyde: *Departementet kan gi forskrift til utfylling og gjennomføring av dette ledd.*

Nåværende § 10-80 med deloverskrift blir ny § 10-90.

Ny deloverskrift til § 10-80 og nye §§ 10-81 og § 10-82 skal lyde:

Kildeskatt på renter og royalty mv.

§ 10-80 skal lyde:

§ 10-80 Kildeskatt på renter

- (1) *Selskap eller innretning hjemmehørende i et lavskatteland, jf. § 10-63, skal svare skatt til staten av renter av gjeld mottatt fra nærstående selskap eller innretning*
 - a. *som nevnt i § 2-2 første ledd,*
 - b. *som nevnt i § 10-40, eller tilsvarende utenlandsk selskap eller innretning, når minst en av deltakerne skattlegges i Norge etter reglene i §§ 10-40 til 10-49,*
 - c. *som er skattepliktig etter petroleumsskatteloven § 1, jf. § 2, eller*
 - d. *som er skattepliktig etter skatteloven § 2-3 første ledd bokstav b, når betalingen tilordnes virksomhet som er skattepliktig til Norge.*

Nærstående etter denne bestemmelsen er regulert i § 10-82.

- (2) *Skatteplikt etter første ledd gjelder ikke for*
 - a. *selskap eller innretning som er reelt etablert og driver reell økonomisk aktivitet i et EØS-land på tilsvarende vilkår som fastsatt i § 10-64 bokstav b,*
 - b. *renter som skattlegges etter § 2-3 første ledd bokstav b, eller petroleumsskatteloven § 1, jf. § 2,*
 - c. *rentebetaling ved leasing av fysiske eiendeler for selskaper som skattlegges etter §§ 8-10 til 8-20, eller*
 - d. *andel av rentebetaling når deltaker i selskap med deltakerfastsetting, jf. første ledd bokstav b, ikke kan*

skattlegges i Norge for sin del av selskapets inntekt. Skatteplikten reduseres forholdsmessig.

Ny § 10-81 skal lyde:

§ 10-81 Kildeskatt på vederlag for bruk eller rett til å bruke immaterielle rettigheter og visse fysiske eiendeler

(1) Selskap eller innretning hjemmehørende i et lavskatteland, jf. § 10-63, skal svare skatt til staten av vederlag for bruk av eller retten til å bruke immaterielle rettigheter, jf. § 5-20 første ledd, eller for bruk av eller retten til å bruke skip, fartøy, rigger mv., fly og helikopter, mottatt fra nærstående selskap eller innretning

- a. som nevnt i § 2-2 første ledd,
- b. som nevnt i § 10-40, eller tilsvarende utenlandsk selskap eller innretning, når minst en av deltakerne skattlegges i Norge etter reglene i §§ 10-40 til 10-49,
- c. som er skattepliktig etter petroleumsskatteloven § 1, jf. § 2, eller
- d. som er skattepliktig etter skatteloven § 2-3 første ledd bokstav b, når betalingen tilordnes virksomhet som er skattepliktig til Norge.

Nærstående etter denne bestemmelsen er regulert i § 10-82.

(2) Skatteplikt etter første ledd gjelder ikke for

- a. selskap eller innretning som er reelt etablert og driver reell økonomisk aktivitet i et EØS-land på tilsvarende vilkår som fastsatt i § 10-64 bokstav b,
- b. vederlag som skattlegges etter § 2-3 første ledd bokstav a eller b, eller petroleumsskatteloven § 1, jf. § 2,
- c. vederlag for bruk eller retten til å bruke skip og fartøyer mottatt fra selskap som skattlegges etter bestemmelsene i §§ 8-10 til 8-20, eller
- d. andel av vederlag når deltaker i selskap med deltakerfastsetting, jf. første ledd bokstav b, ikke kan skattlegges i Norge her for sin del av selskapets inntekt. Skatteplikten reduseres forholdsmessig.

Ny § 10-82 skal lyde:

§ 10-82 Nærstående selskap eller innretning

(1) Som nærstående etter §§ 10-80 og 10-81 regnes:

- a. selskap eller innretning som betaleren direkte eller indirekte eier eller kontrollerer med minst 50 prosent,
- b. selskap eller innretning som, direkte eller indirekte, eier eller kontrollerer betaleren med minst 50 prosent,
- c. selskap eller innretning som nærstående etter b, direkte eller indirekte, eier eller kontrollerer med minst 50 prosent.

(2) Selskap mv. regnes som nærstående etter første ledd dersom kravet til eierskap eller kontroll er eller har vært oppfylt på noe tidspunkt i inntektsåret før betalingen er tidfestet.

V

Endringen under I trer i kraft straks.

Endringen under II trer i kraft straks og gjelder for inntektsårene 2020 og 2021.

Endringene under III trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2021.

Endringene under IV trer i kraft straks, med virkning fra 1. juli 2021 for renter og vederlag for bruk av eller retten til å bruke immaterielle rettigheter innvunnet etter dette tidspunktet, og med virkning fra 1. oktober 2021 for vederlag for bruk av eller retten til å bruke skip, fartøy, rigger mv., fly og helikopter innvunnet etter dette tidspunktet.

D.

L o v

om endring i betalingsystemloven

I

I lov 17. desember 1999 nr. 95 om betalingsystemer mv. gjøres følgende endring:

§ 4-4 tredje ledd nytt annet punktum skal lyde:

For sikkerhet stilt i forbindelse med deltakelse i interbanksystemer eller verdipapiroppgjørssystemer som har valgt lovgivningen i en stat utenfor EØS for systemet, må systemet være meldt og offentliggjort i samsvar med § 4-1 fjerde ledd.

II

Loven trer i kraft straks.

E.

L o v

om endringer i skattebetalingsloven

I

I lov 17. juni 2005 nr. 67 om betaling og innkreving av skatte- og avgiftskrav gjøres følgende endringer:

§ 14-11 første ledd første punktum skal lyde:

Dersom krav på årsavgift, vektårsavgift, engangsavgift, omregistreringsavgift eller avgift for urettmessig bruk av merket mineralolje eller merket biodiesel ikke betales til rett tid, kan skattekontoret bestemme at bruken av det motorkjøretøyet som kravene knytter seg til, skal stanses inntil avgiftene er betalt.

§ 16-41 skal lyde:

§ 16-41 Ansvar for bruker av kjøretøy

Den som ved urettmessig bruk av merket mineralolje eller merket biodiesel har disposisjonsrett over motorkjøretøy, er ansvarlig for avgift ved slik bruk, jf. sær-

avgiftsloven § 1, når han har fordel av den urettmessige bruken.

II

I lov 17. juni 2005 nr. 67 om betaling og innkreving av skatte- og avgiftskrav gjøres følgende endringer:

§ 10-20 første ledd første og annet punktum skal lyde:
Forskuddsskatt for personlige skattytere forfaller til betaling i fire like store terminer 15. mars, 15. juni, 15. september og 15. desember i inntektsåret. Er forskuddsskatten under 2 000 kroner, forfaller den i sin helhet til betaling 15. juni.

III

I lov 17. juni 2005 nr. 67 om betaling og innkreving av skatte- og avgiftskrav gjøres følgende endringer:

§ 1-1 annet ledd bokstav a skal lyde:

a) skatt på formue og inntekt og tonnasjeskatt etter skatteloven (formues- og inntektsskatt) og trygdeavgift etter folketrygdloven kapittel 23, herunder forskuddstrekk, skattetrekk etter §§ 5-4, 5-4a og 5-4b, forskuddsskatt og restskatt etter kapitlene 5 til 7 i loven her, samt krav på skatt fastsatt ved summarisk fellesoppgjør etter skatteforvaltningsloven § 12-4

Ny § 5-4b skal lyde:

§ 5-4b *Plikt til å foreta skattetrekk i renter og betaling for immaterielle rettigheter og visse fysiske eiendeler*

(1) *Den som betaler rente eller vederlag for bruk av eller retten til å bruke immaterielle rettigheter eller skip, fartøy, rigger mv., fly og helikopter som er skattepliktig etter skatteloven §§ 10-80 eller 10-81, skal foreta skattetrekk til dekning av inntektsskatt av slik rente eller vederlag.*

(2) *Skattetrekket beregnes av den trekkpliktige til det beløp skatten vil utgjøre etter Stortingets vedtak om skatt for det aktuelle året.*

Ny § 10-14 skal lyde:

§ 10-14 *Skattetrekk på renter og vederlag for immaterielle rettigheter og visse fysiske eiendeler*

Skattetrekk forfaller til betaling samme dag som selskapet skal levere melding om trekk etter skatteforvaltningsloven § 8-8 fjerde ledd.

Ny § 16-22 skal lyde:

§ 16-22 *Ansvar for skatt på renter og vederlag for bruk av eller retten til å bruke immaterielle rettigheter og visse fysiske eiendeler*

(1) *Dersom skattetrekk i renter og vederlag for bruk av eller retten til å bruke immaterielle rettigheter eller skip, fartøy, rigger mv., fly og helikopter ikke blir foretatt i*

samsvar med § 5-4b eller trukket beløp ikke blir betalt i samsvar med § 10-14, er den betaleren som har plikt til å foreta skattetrekk, ansvarlig for beløpet. Unnlatelse av å foreta trekk medfører likevel ikke ansvar når det godtgjøres at forholdet ikke skyldes forsømmelse eller mangel på tilbørlig aktsomhet fra selskapet eller noen i dets tjeneste.

(2) *Foreldelsesloven §§ 9 og 11 gjelder tilsvarende for ansvarskravet.*

IV

Endringene under I trer i kraft straks.

Endringene under II trer i kraft straks og gjelder fra og med inntektsåret 2021.

Endringene under III trer i kraft 1. juli 2021.

F.

L o v

om endringer i lov om obligatorisk tjenstepensjon

I

I lov 21. desember 2005 nr. 124 om obligatorisk tjenstepensjon gjøres følgende endring:

§ 7 skal lyde:

§ 7 *Opplysninger i skattemeldingen for arbeidsgiveravgift og finansskatt på lønn*

Foretak skal gi opplysning om identifikator på pensjonsinnretningen i skattemeldingen etter skatteforvaltningsloven § 8-6.

II

I lov 21. desember 2005 nr. 124 om obligatorisk tjenstepensjon gjøres følgende endringer:

§ 2 fjerde og nytt femte ledd skal lyde:

(4) *Skatteetaten kan avgjøre ved enkeltvedtak om et foretak omfattes av loven her.*

(5) *Finanstilsynet kan avgjøre ved enkeltvedtak om foretaket har pensjonsordning som oppfyller kravene i loven her.*

§ 8 første ledd skal lyde:

(1) *Myndighet som nevnt i § 2 fjerde og femte ledd, kan pålegge foretak som ikke har pensjonsordning i samsvar med loven her, å rette opp forholdet innen en fastsatt frist. Hvis et pålegg ikke blir etterkommet innen fristen, kan det bestemmes at foretaket skal betale en løpende tvangsmulkt til forholdet er rettet. Pålegg om tvangsmulkt er tvangsgrunnlag for utlegg.*

§ 8 nytt annet ledd skal lyde:

(2) *Departementet kan gi forskrift om nivået på og utmåling av tvangsmulkten.*

III

Endringen under I trer i kraft 1. januar 2021.

Endringene under II trer i kraft 1. juni 2021.

G.

L o v

om endringer i merverdiavgiftsloven

I

I lov 19. juni 2009 nr. 58 om merverdiavgift gjøres følgende endringer:

§ 3-2 nåværende annet til sjetten ledd blir fjerde til nytt åttende ledd.

§ 3-2 annet og tredje ledd skal lyde:

(2) Omsetning og formidling av kosmetisk kirurgi er unntatt fra loven kun dersom inngrepet er medisinsk begrunnet og er finansiert helt eller delvis av det offentlige. Det samme gjelder kosmetisk behandling. Kosmetisk kirurgi eller kosmetisk behandling som omfattes av første ledd bokstav b, er unntatt fra loven kun dersom inngrepet eller behandlingen er medisinsk begrunnet.

(3) Omsetning og formidling av alternativ behandling etter lov om alternativ behandling av sykdom mv., er unntatt fra loven kun dersom behandlingen

a) inngår som en integrert og sammenhengende del av helsehjelp etter helsepersonelloven som finansieres helt eller delvis av det offentlige, og

b) ytes av autorisert helsepersonell uten særskilt vederlag.

§ 3-3 oppheves.

II

Loven trer i kraft 1. januar 2021. Loven gjelder bare for alternativ behandling i form av osteopati og naprapati som omsettes eller formidles fra og med 1. juli 2021 og for akupunktur som omsettes og formidles fra og med 1. oktober 2021.

H.

L o v

om endringer i a-opplysningsloven

I

I lov 22. juni 2012 nr. 43 om arbeidsgivers innrapportering av ansettelses- og inntektsforhold m.m. gjøres følgende endringer:

§ 1 første ledd skal lyde:

Formålet med denne loven er å legge til rette for at arbeidsgivere mv. effektivt kan oppfylle sine plikter til å gi opplysninger om enkeltpersoners (inntektsmottake-

res) inntekts- og arbeidsforhold og *skattetrekk- og utlegg-strekkopplysninger*, og å gi offentlige etater tilgang til opplysningene innrapportert fra arbeidsgiver.

§ 3 første ledd bokstav c skal lyde:

c. skattebetalingsloven § 5-11 og § 14-5 annet ledd,

II

Loven trer i kraft 1. januar 2021.

I.

L o v

om endring i lov 13. desember 2013 nr. 110 om oppheving av lov 19. juni 1964 nr. 14 om avgift på arv og visse gaver (arveavgiftsloven)

I

I lov 13. desember 2013 nr. 110 om oppheving av lov 19. juni 1964 nr. 14 om avgift på arv og visse gaver (arveavgiftsloven) gjøres følgende endring:

Nytt tredje ledd skal lyde:

Opphevingen gis også virkning for arv etter dødsfall som skjedde før 1. januar 2014, dersom arveavgiften ikke har forfalt til betaling innen 1. januar 2021.

II

Loven trer i kraft 1. januar 2021.

Ved ikrafttredelsen gjelder skatteloven § 9-7 for fastsettelse av inngangsverdi mv. (skattemessig kontinuitet) for formuesobjekt ervervet ved arv etter dødsfall før 1. januar 2014, når arvingen overtar rådigheten over arven fra og med 1. januar 2021.

J.

L o v

om endringer i skatteforvaltningsloven

I

I lov 27. mai 2016 nr. 14 om skatteforvaltning gjøres følgende endring:

§ 2-13 skal lyde:

§ 2-13 *Myndighet til andre organer*

Departementet kan gi forskrift om at andre organer enn de som er nevnt i dette kapitlet, kan utøve myndighet etter denne loven. *Departementet kan gi forskrift om hvilke saksbehandlingsregler som da skal gjelde, herunder gjøre unntak fra skatteforvaltningsloven.*

II

I lov 27. mai 2016 nr. 14 om skatteforvaltning gjøres følgende endringer:

§ 3-6 annet og nytt tredje ledd skal lyde:

(2) Taushetsplikten etter § 3-1 er ikke til hinder for at pensjonsinnretning som har offentlig tjenstepensjon eller tjenstepensjon etter foretakspensjonsloven, innskuddspensjonsloven eller tjenstepensjonsloven, gis tilgang til nødvendige lønnsopplysninger som er gitt etter § 7-2, og pensjonsgivende inntekt for personer som mottar uførepensjon eller avtalefestet pensjon fra innretningen.

(3) Taushetsplikten etter § 3-1 er ikke til hinder for at privat pensjonsinnretning gis tilgang til nødvendige lønnsopplysninger som er gitt etter § 7-2, til bruk i arbeidet med pensjonsordning etter innskuddspensjonsloven, foretakspensjonsloven eller tjenstepensjonsloven.

§ 7-10 første ledd bokstav g og ny bokstav h skal lyde:

- g) den som selv eller gjennom andre har utbetalt honorar eller annen godtgjøring til opphaver til åndsverk
- h) oppstartsselskaper om tildelte opsjoner til ansatte etter ordningen i skatteloven § 5-14 fjerde ledd.

III

I lov 27. mai 2016 nr. 14 om skatteforvaltning gjøres følgende endringer:

§ 8-2 første ledd bokstav a skal lyde:

- a) har hatt formue eller inntekt som er skattepliktig her i landet etter annen bestemmelse i skatteloven enn §§ 10-80, 10-81 eller 10-13 og den som ville ha vært skattepliktig etter skatteloven § 2-2 første ledd dersom den ikke etter skatteavtale hadde vært hjemmehørende i en annen stat.

§ 8-8 nytt fjerde ledd skal lyde:

(4) Den som skal foreta skattetrekk ved utbetaling av renter eller vederlag for bruk av eller retten til å bruke immaterielle rettigheter eller skip, fartøy, rigger mv., fly og helikopter etter skattebetalingsloven § 5-4b, skal levere melding om foretatt skattetrekk.

§ 9-1 tredje ledd skal lyde:

(3) Trekkpliktige fastsetter grunnlaget for skatt av inntekt etter skatteloven kapittel 19 (kildeskatteordning), artistskatt, skatt av renter og vederlag for bruk av eller retten til å bruke immaterielle rettigheter og skip, fartøy, rigger mv., fly og helikopter etter skatteloven §§ 10-80 og 10-81, skatt av utbytte og uttak fra aksjesparekonto som er skattepliktig etter skatteloven § 10-13, og skatt som skal beregnes etter Svalbardskatteloven § 3-1, ved levering av melding om trekk som nevnt i § 8-8.

§ 9-2 annet ledd skal lyde:

(2) Trekkpliktige beregner skatt av inntekt etter skatteloven kapittel 19 (kildeskatteordning), artistskatt, skatt av renter og vederlag for bruk av eller retten til å bruke immaterielle rettigheter og skip, fartøy, rigger mv., fly og helikopter etter skatteloven §§ 10-80 og 10-81, skatt av utbytte som er skattepliktig etter skatteloven § 10-13, og skatt som skal beregnes etter Svalbardskatteloven § 3-1, av grunnlaget som er fastsatt etter § 9-1 tredje ledd.

§ 9-4 første ledd annet punktum skal lyde:

Trekkpliktige etter skattebetalingsloven § 5-4 (kildeskatteordning), skattebetalingsloven § 5-4b, Svalbardskatteloven § 3-1, Jan Mayen-skatteloven og artist-skatteloven kan på samme måte endre opplysninger i levert melding om trekk.

§ 9-6 annet ledd fjerde punktum skal lyde:

Fristen for å søke refusjon av skatt etter skatteloven §§ 10-80 og 10-81 og kapittel 19 (kildeskatteordning), er tre år etter utløpet av året skatten er fastsatt for.

IV

Endringen under I trer i kraft straks.

Endringene under II trer i kraft 1. januar 2021.

Endringene under III trer i kraft 1. juli 2021.

K.

L o v

om endringer i lov 20. desember 2019 nr. 97 om endringer i skattebetalingsloven

I

I lov 20. desember 2019 nr. 97 om endringer i skattebetalingsloven gjøres følgende endringer:

§ 14-5 første og annet ledd skal lyde:

(1) Utleggstrekk nedlagt av skattekontoret gjelder også for det organet som utbetaler dagpenger under arbeidsløshet etter folketrygdloven kapittel 4 og sykepenge etter folketrygdloven kapittel 8. Bestemmelsen i § 5-10 annet ledd gjelder tilsvarende for utleggstrekk.

(2) Ved utleggstrekk nedlagt av skattekontoret skal arbeidsgivere som har plikt til å ha skattetrekkskonto, følge de reglene som gjelder for oppgjør mv. for forskuddstrekk, jf. kapitlene 5 og 10. Arbeidsgiver skal ukrevet levere opplysninger om utleggstrekk for hver kalendermåned etter reglene i a-opplysningsloven.

§ 14-5 fjerde ledd skal lyde:

(4) Departementet kan i forskrift gi nærmere regler om gjennomføringen av utleggstrekk etter denne para-

grafen, herunder bestemme at reglene i annet ledd ikke skal gjelde for enkelte kravstyper eller trekkpliktige.

II

Loven trer i kraft 1. januar 2021.

L.

L o v

om endring i lov 20. desember 2019 nr. 100 om endring i a-opplysningsloven

I

I lov 20. desember 2019 nr. 100 om endring i a-opplysningsloven gjøres følgende endring:

§ 8 annet ledd første punktum skal lyde:

Skattedirektoratet og skattekontoret skal ha tilgang til opplysningene i registeret i forbindelse med fastsetting av skatt og trygdeavgift etter skattelovgivningen og arbeidsgivers beregning og oppgjør av skattetrekk, utleggstrekk, arbeidsgiveravgift og finansskatt på lønn etter skattebetalingsloven og folketrygdloven.

II

Loven trer i kraft 1. januar 2021.

M.

L o v

om endring i midlertidig lov 12. juni 2020 nr. 62 om kompensasjonstiltak for selvstendig næringsdrivende og frilansere som har mistet inntekt som følge av utbrudd av covid-19

I

I midlertidig lov 12. juni 2020 nr. 62 om kompensasjonstiltak for selvstendig næringsdrivende og frilansere som har mistet inntekt som følge av utbrudd av covid-19 gjøres følgende endring:

§ 13 annet ledd skal lyde:

Loven oppheves 1. mars 2021.

II

Loven trer i kraft straks.

V o t e r i n g :

Tilrådinga frå komiteen vart samrøystes vedteken.

Presidenten: Det vert votert over overskrifta til lovene og lovene i det heile.

V o t e r i n g :

Overskrifta til lovene og lovene i det heile vart samrøystes vedtekne.

Presidenten: Lovvedtaka vil verta førte opp til andre gongs behandling i eit seinare møte i Stortinget.

V o t e r i n g i s a k n r. 4, debattert 15. desember 2020

Innstilling fra finanskomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes om å reversere avgiftsøkninger på alkoholfrie drikkevarer og bevare arbeidsplasser i norsk næringsmiddelindustri og varehandel (Innst. 152 S (2020–2021), jf. Dokument 8:59 S (2019–2020))

Presidenten: Under debatten er det sett fram i alt fem forslag. Det er

- forslaga nr. 1 og 2, frå Sigbjørn Gjelsvik på vegner av Arbeidarpartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Miljøpartiet Dei Grøne og Raudt
- forslaga nr. 3–5, frå Bjørnar Moxnes på vegner av Raudt

Det vert votert over forslaga nr. 3–5, frå Raudt.

Forslag nr. 3 lyder:

«Stortinget ber regjeringen legge fram forslag om en avgift på alkoholfrie drikkevarer som er mer differensiert etter varens sukkerinnhold, herunder vurdere å frita sukkerfri drikke helt fra avgiften, og komme tilbake med forslag til en slik modell i revidert nasjonalbudsjett for 2021.»

Forslag nr. 4 lyder:

«Stortinget ber regjeringen utrede differensiering av ulike avgifter som merverdiavgiften, slik at det tas hensyn til effekten for norske arbeidsplasser og for varens klimaavtrykk og helseeffekt, og legge fram forslag om innføring av slike differensierte avgifter i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett for 2021.»

Forslag nr. 5 lyder:

«Stortinget ber regjeringen legge fram forslag om å redusere eller fjerne merverdiavgiften på norskprodusert mat, herunder norskprodusert frukt og grønt, i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett for 2021.»

V o t e r i n g :

Forslaga frå Raudt vart med 86 røyster mot 1 røyst ikkje vedtekne.

(Voteringsutskrift kl. 19.24.13)

Komiteen hadde tilrådd Stortinget å gjera følgjande

v e d t a k :

I

Stortinget ber regjeringen senest i statsbudsjettet for 2022 legge frem en vurdering av situasjonen rundt grensehandel, og en vurdering av om et grensehandelsbarometer bør opprettes som en årlig undersøkelse.

II

Dokument 8:59 S (2019–2020) – Representantforslag fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes om å reversere avgiftsøkninger på alkoholfrie drikkevarer og bevare arbeidsplasser i norsk næringsmiddelindustri og varehandel – vedtas ikke.

Presidenten: Det vert votert alternativt mellom tilrådinga og forslaga nr. 1 og 2, frå Arbeidarpartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Miljøpartiet Dei Grøne og Raudt.

Forslag nr. 1 lyder:

«Stortinget ber regjeringen sørge for at det jevnlig, og minst årlig, gjennomføres en undersøkelse om nordmenns fysiske grensehandel etter tilsvarende modell som SSBs pilotundersøkelse.»

Forslag nr. 2 lyder:

«Stortinget ber regjeringen legge fram en gjennomgang av hvordan aktuelle avgifter og grensehandel påvirker norske arbeidsplasser, og en strategi for å bevare arbeidsplasser i norsk næringsmiddelindustri og varehandel.»

Voteringsstavlene viste at ved alternativ voting mellom tilrådinga frå komiteen og forslaga frå Arbeidarpartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Miljøpartiet Dei Grøne og Raudt hadde 47 røysta for tilrådinga og 40 røysta for forslaga.

(Voteringsutskrift kl. 19.24.38)

Martin Henriksen (A)(fra salen): President! Jeg skulle stemt for Arbeiderpartiets forslag.

Presidenten: Då vert resultatet at 46 røysta for tilrådinga og 41 røysta for forslaga – og tilrådinga er vedteken.

Votering i sak nr. 5, debattert 15. desember 2020

Innstilling frå finanskomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentantene Helge André Njå-

stad, Jon Georg Dale og Terje Halleland om å endre vannkraftbeskatningen for å få flere lønnsomme investeringer (Innst. 151 S (2020–2021), jf. Dokument 8:125 S (2019–2020))

Komiteen hadde tilrådd Stortinget å gjera følgjande

v e d t a k :

Dokument 8:125 S (2019–2020) – Representantforslag fra stortingsrepresentantene Helge André Njåstad, Jon Georg Dale og Terje Halleland om å endre vannkraftbeskatningen for å få flere lønnsomme investeringer – blir ikkje vedteke.

V o t e r i n g :

Tilrådinga frå komiteen vart samrøystes vedteken.

Sak nr. 6 [19:25:28]

Referat

1. (191) Riksrevisjonens oppfølging av forvaltningsrevisjoner som er behandlet av Stortinget (Dokument 3:1 (2020-2021))
2. (192) Riksrevisjonens kontroll med forvaltningen av statens interesser i selskaper - 2019 (Dokument 3:2 (2020-2021))
Samr.: Nr. 1 og 2 vert sende kontroll- og konstitusjonskomiteen.
3. (193) Representantforslag fra stortingsrepresentantene Marit Knutsdatter Strand, Kjersti Toppe og Bengt Fasteraune om å sikre fortsatt kapasitet for behandling og rehabilitering av lungelidelser ved videre drift av Granheim lungesykehus (Dokument 8:84 S (2020-2021))
Samr.: Vert sendt helse- og omsorgskomiteen.
4. (194) Representantforslag fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes om å hindre Wizz Air i å fly innenriks i Norge så lenge de aktivt motarbeider fagorganisering og kollektive forhandlinger og driver sosial dumping (Dokument 8:83 S (2020-2021))
Samr.: Vert sendt transport- og kommunikasjonskomiteen.

Presidenten: Dermed er dagens kart behandla ferdig. Ber nokon om ordet før møtet vert heva? – Møtet er heva.

